

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_176290

UNIVERSAL
LIBRARY

हिन्दी मलयालम स्वबोधिनी

ഹിന്ദി മലയാളം സ്വബോധിനി

ഗ്രന്ഥകർത്താക്കൾ :

മോട്ടൂരി സത്യനാരായണൻ

പണ്ഡിത് അധ്വാനന്ദൻ

പരിഭാഷകൻ :

വിദ്വാൻ പി. കെ. കേശവൻ നായർ

പ്രസാധകന്മാർ :

ദക്ഷിണ ഭാരത ഹിന്ദുസ്താനീ പ്രചാരസഭ,

ത്യാഗരായനഗർ, മദ്രാസ്.

എട്ടാം പതിപ്പ്]

1948

[വില രൂ. 1-8-0

(പകർപ്പവകാശം സ്വായത്തം)

हिन्दी प्रचार पुस्तक-माला, पुष्प—७.

अब तक कुल	...	१२,५००
आठवाँ संस्करण नवंबर	४८, ५

हिन्दुस्तानी प्रचार प्रेस, मद्रास.

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്.

ഹിന്ദീപ്രേമികളായ കേരളീയബന്ധുക്കളുടെ കരകമലങ്ങളിൽ ഹിന്ദീമലയാളം സ്വഭാവോധിനിയുടെ ഈ പുതിയ പതിപ്പ് ഞങ്ങൾ സാദരം സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇതിന്നുമുമ്പ് ഹിന്ദീ പ്രചാരസഭയിൽനിന്നും ഇംഗ്ലീഷ്, തമിഴ്, തെലുങ്ക്, കണ്ണടകം, മലയാളം ആദിയായ ഭാഷകളിൽ സ്വഭാവോധിനികൾ പ്രസിദ്ധം കൃതങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അവയുടെ പരിഭാഷകന്മാർ തങ്ങളുടെ സ്വതന്ത്രശൈലിയെ സ്വീകരിച്ചിരുന്നതനിമിത്തം പലതി, കൂടാതെ, വ്യാകരണാംശം മുതലായ വിഷയങ്ങൾ ഭിന്നഭിന്നരീതികളിലായി പരിണമിച്ചിരുന്നു. ആയതിനാൽ ഭാഷകൾ ഭിന്നങ്ങളായിരുന്നാലും ഹിന്ദീഭാഷാശ്യാപനത്തിനുള്ള രീതി, ഐക്യരൂപം, ക്രമപദ്ധതി, വൈജ്ഞാനികപദ്ധതി എന്നിവകളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ള സംഗതി കഠിനം നാശകമായി ഞങ്ങൾക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടു വരികയായിരുന്നു. 1928 ഡിസമ്പർ മാസത്തിലാണ് പുതിയ ഇംഗ്ലീഷ് സ്വഭാവോധിനി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടത്. ആയതിനെ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാവിശാരദന്മാരായ സുഹൃത്തുക്കൾ ഹൃദയപൂർവ്വം സ്വാഗതം ചെയ്യുകയും തനിമിത്തം അതിന്നു് പ്രചുരമായ പ്രചാരം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

അതേ ഇംഗ്ലീഷിന്റെ മലയാളപരിഭാഷയാണ്, ഈ ഹിന്ദീ സ്വഭാവോധിനി. തെലുങ്ക്, തമിഴ്, എന്നീ ഭാഷകളിലും ഇതേ

മാതിരിയിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം നൂറ്റാപയോഗിയായ ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ മൂലലേഖകന്മാർക്കും അതിന്റെ പരിഭാഷകനും ഞങ്ങൾ ഏദയംഗമായ കൃതജ്ഞതയെ സാദരം പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഹിന്ദീപ്രേമികളായ സകല ഭൗമജീവസന്മാരോടും ഈ പുസ്തകത്തിന് സാദരം സ്വാഗതമരുളുമെന്ന് ഞങ്ങൾ ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഭ. ഭാ. ഹിന്ദുസ്താനീ പ്രചാരഭൂമി,

ത്യാഗരായനഗർ, മദ്രാസ്.

15—11—48

} പ്രസാധകന്മാർ.



അറിയിപ്പ്.

ഹിന്ദീപ്രേമികളായ ഭക്ഷിണഭാരതീയർക്കു് ഇംഗ്ലീഷിന്റെ സഹായത്താൽ സ്വയം ഹിന്ദീഭാഷാഭ്യയനം ചെയ്യുന്നതിനായി ഹിന്ദീപ്രചാരഭൂമിയിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ഹിന്ദീ ഇംഗ്ലീഷു് സ്വഭാവോധിനിയുടെ മലയാളഭാഷാന്തരമാണു് പ്രസ്തുത പുസ്തകം. ഇതിന്റെ മൂലലേഖകന്മാർ ശ്രീ. സത്യനാരായണൻ, ശ്രീ. അപധനദജി എന്നീ മാന്യന്മാരാണ്. പാഠങ്ങളുടെ കൃമീകരണം, ഭാഷാശൈലിയാദിയായ സംഗതികൾ സമുപേക്ഷിച്ച്, ആലോചനാപൂർവ്വം വൈജ്ഞാനികപദ്ധതിയിൽ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടവയുമാകുന്നു. ഇംഗ്ലീഷു്ഭാഷാഭ്യസ്തരായ നിരവധി ഭക്ഷിണഭാരതീയർ ഇംഗ്ലീഷു് സ്വഭാവോധിനിയെ ഏദയപൂർവ്വം സ്വാഗതം ചെയ്യുകയും,

ആയതിനെ ദക്ഷിണ ഭാരതത്തിലെ മുഖ്യഭാഷകളായ തെലുങ്ക്, തമിഴ്, കണ്ണടകം, മലയാളം എന്നിവകളിലേയ്ക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തുന്നത് കൂടുതൽ പ്രയോജനകരമായിരിക്കുമെന്നടിപ്രായപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഹിന്ദീപ്രചാരകരുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ചു മലയാളത്തിലേയ്ക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തുന്ന ജോലി വേണ്ടുവണ്ണം നിവ്വഹിക്കാൻ ഞാൻ യഥാശക്തി ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. മൂലഗ്രന്ഥത്തെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുമ്പോൾ വാക്യങ്ങളുടേയും, വാക്കുകളുടേയും, ആശയത്തേയും, അർത്ഥത്തേയും വ്യക്തമാക്കാനാണ് ഞാൻ അധികം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ പുസ്തകം വഴിയായി ഹിന്ദി പഠിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് പര്യാപ്തമായ വ്യാകരണാംശങ്ങൾ ഇതിൽനിന്ന് ലഭിക്കുന്നതാണ്. അവയെ കഴിയുംവിധം സൗജന്യമായ രീതിയിൽ എഴുതുവാൻ ഞാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആയതിനാൽ ഹിന്ദീഭാഷാധ്യയനകാംക്ഷികളായ ശേരജീവസഹോദരങ്ങൾക്ക് ഈ പുസ്തകം എത്രമാത്രം ഉപയോഗയോഗ്യമായിത്തീരുമെന്നുള്ള സംഗതി അവർ തന്നെ നിർണ്ണയിച്ചു കൊള്ളട്ടെ. വിശിഷ്ട ഭാഷയിലോ, മറ്റു ഏതെങ്കിലും അംശങ്ങളിലുമോ വല്ല തെറ്റുകളും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആയവയെ സഹൃദയരായ വായനക്കാർ ക്ഷമിച്ചു തിരുത്തി വായിക്കുമെന്നും, ഭയവായി മുൻകൂട്ടി എന്നെ അറിയിക്കുന്നതായാൽ അടുത്ത പതിപ്പിൽ അവയെല്ലാം ശരിപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമെന്നും ഞാനാശിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

വിനീതൻ

ഹിന്ദീ പ്രചാരകൻ.



പാഠം.	വശം.
12. ക്രിയകളുടെ സാധാരണരൂപം ...	46
ഘടകങ്ങൾ അഥവാ സംയോജക അച്ചയങ്ങൾ ...	48
13. ലിംഗവും, വചനവും ...	51
14. അക്യാസങ്ങൾ ...	55
15. ഭൂതകാലം ...	58
16. „ (തുടർച്ച) ...	65
17. „ (തുടർച്ച) ...	71
സന്ദിശാവർത്തമാനം ...	74
18. സംഭാവ്യഭവിഷ്യത്കാലം ...	79
19. ക്രിയാഭ്യോതകസംജ്ഞ (പേരച്ചം) ...	85
20. സഹായക്രിയകൾ (പരതന്ത്രക്രിയകൾ) ...	91
21. സംയുക്തക്രിയകൾ ...	96
22. 'ഭി' യുടെ ഉപയോഗങ്ങൾ ...	103
23. നിർബ്ബന്ധം, ആവശ്യം, ഉപകാരം ...	108
24. കർത്തൃവാചകസംജ്ഞയും, വിശേഷണങ്ങളുടെ താരതമ്യവും ...	113
25. കർമ്മനിപ്രയോഗവും, പ്രേരണാർത്ഥകരൂപവും ...	119
26. അക്യാസങ്ങൾ ...	123
27. മറ്റുള്ള ശബ്ദവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു ക്രിയകൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന വിധം ...	127
28. വിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങളുടെ ശൈലിപ്രയോഗങ്ങൾ ...	133

പാഠം.

വശം.

29. 'लगना' എന്ന ക്രിയയുടെ ഭിന്നരീതിയിലുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ	...	141
30. भर, होगा, चाहिये എന്നിവയുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ	...	146
बिना, थोड़े ही, सा എന്നിവയുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ	...	148
न യുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ	...	149
है എന്നതിന്റേയും, होता है എന്നതിന്റേയും വ്യത്യാസം	...	150
कि എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം	...	151
जो എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം	...	152
31. 'तो', 'सही' ഇവയുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ	...	156
32. പരാവർത്തനരീതി	...	161
33. ഉപസർഗ്ഗങ്ങൾ	...	168
34. വാക്കുകളും, ഗൈലികളും	...	176
35. ചില സാധാരണ പ്രയോഗങ്ങൾ	...	182
36. ചില പ്രത്യേകശൈലികൾ	...	185
അനുബന്ധം (എ)	...	189
അനുബന്ധം (ബി)	...	192



हिन्दी मलयालम स्वबोधिनी

ഹിന്ദി മലയാളം സ്വബോധിനി

അക്ഷരങ്ങൾ—സ്വരങ്ങൾ.

അ ആ ഇ ഇയ ഉ ഉയ

अ आ इ ई उ ऊ

ഈ എ ഐ ഓ ഔ

ऋ ए ऐ ओ औ

അം അഃ

अं अः

കുറിപ്പ് :—ഹിന്ദിയിൽ ഹ്രസ്വമായ ഓ, (ഐ) എ, (ഐ) എന്നീ
അക്ഷരങ്ങൾ ഇല്ല.

വ്യഞ്ജനങ്ങൾ

ക	ഖ	ഗ	ഘ	ങ
ച	ഛ	ജ	ഝ	ഞ
ട	ഠ	ഡ	ഢ	ണ
ത	ഥ	ദ	ധ	ന
പ	ഫ	ബ	ഭ	മ
യ	ര	ല	വ	ശ
ഃ	ഌ	ഥ	എ	ഭ
ഐ	ഔ	ഐ	ഐ	ഐ

താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്ന അക്ഷരങ്ങൾക്ക് ഈരണ്ടു രൂപങ്ങൾ ഉണ്ട്.

ജ = ജ, ഴ = ഴ, ഴ = ഴ, ഴ = ഴ, ഴ = ഴ.

താഴെ കാണിച്ചിരിക്കുന്ന 7 അക്ഷരങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണത്തിൽ കുറച്ചു വ്യത്യാസമുണ്ട് :—

ക, ഖ, ണ, ങ, ഛ, ഞ എന്നിവയിൽ ങ എന്നത് ഇംഗ്ലീഷിലെ Z എന്നതുപോലെയും, ഞ എന്നതു F എന്നതുപോലെയും ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നു.

ബാക്കി അക്ഷരങ്ങളുടെ ഉച്ചാരണം ഹിന്ദി അറിയാവുന്നവരോടു ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. ഇവയെ സാധാരണ അക്ഷരങ്ങളെപ്പോലെ ഉച്ചരിക്കുന്നതിലും ദോഷമില്ല.

വ്യഞ്ജനങ്ങളോടു് സ്വരങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർക്കേണ്ട രീതി.

ക	കാ	കി	കീ	കു	കൂ	കൃ	കേ	കൈ	കോ	കൌ	കം	കഃ
क	का	कि	की	कु	कू	कृ	के	कै	को	कौ	कं	कः
ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ	ഈ
द	दा	दि	दी	दु	दू	दृ	दे	दै	दो	दौ	दं	दः
ര	രാ	രി	രീ	രു	രൂ	രൃ	രേ	രൈ	രോ	രൌ	രം	രഃ
र	रा	रि	री	रु	रू	रृ	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ഹ	ഹാ	ഹി	ഹീ	ഹു	ഹൂ	ഹൃ	ഹേ	ഹൈ	ഹോ	ഹൌ	ഹം	ഹഃ
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हृ	हे	है	हो	हौ	हं	हः

ഇതുപോലെ തന്നെ ബാക്കി വ്യഞ്ജനങ്ങളോടും സ്വരങ്ങളെ കൂട്ടിച്ചേർക്കാവുന്നതാണ്.

അലോചനാനാസികം.

५ ഇതാകുന്നു. ഹ്സ - ചിഹ്നം. അലോചനാനാസികമായ അക്ഷരത്തിന്റെ മുകളിൽ ഏതെങ്കിലും സ്വരത്തിന്റെ അടയാളമുണ്ടെ

ങ്കിൽ ॐ എന്നതിന്റെ സ്ഥാനത്തു് ഒരു അനുസ്വാരം മാത്രം ചേർക്കുന്നു. नही - ഇല്ല, അല്ല. मैं - ഞാൻ, हाँ - ഉവ്വു്, അതെ, ഉണ്ടു്. गद् - പത്തു്.

(കൂട്ടക്ഷരങ്ങൾ).

ख, ग, घ, च, छ, ज, झ, ञ, त, थ, ध, न, प, ब, भ, म, य, व, श, ष, स ഈ അക്ഷരങ്ങൾക്കു് ഒടുവിൽ ഒരു നേർവരയുണ്ടു്. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും അക്ഷരത്തോടുകൂടി വേറെ വ്യഞ്ജനങ്ങളെ ചേർക്കുമ്പോൾ ഇതിന്റെ നേർവരയെ എടുത്തുകളഞ്ഞു്, ചേർക്കുന്ന വ്യഞ്ജനം മുഴുവൻ എഴുതേണ്ടതാകുന്നു.

ഉദാ :—म + प = म्प, व + य = व्य, ध + य = ध्य.

ഒടുവിൽ നേർവരയില്ലാത്ത അക്ഷരത്തോടു് വേറെ വ്യഞ്ജനങ്ങളെ ചേർക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ചുവട്ടിൽ എഴുതേണ്ടതാകുന്നു.

ഉദാ :—ट + ट = ट्ट, ड + ड = ड्ड, ल + ल = ल्ल.

र എന്നതു് ഏതെങ്കിലും വ്യഞ്ജനാക്ഷരത്തിന്നുമുമ്പു് വന്നാൽ ആ അക്ഷരത്തിന്റെ മുകളിൽ ॑ എന്നു് അടയാളം ഇടണം.

ഉദാ :—र + क = क॑, र + द = द॑, र + म = म॑.

ഒടുവിൽ നേർവരയുള്ള അക്ഷരത്തിനോടു് र എന്നു് ചേർക്കുമ്പോൾ — എന്ന അടയാളം ചേർക്കണം.

ഉദാ :—ग + र = ग्र, प + र = प्र, म + र = म्र.

ഒടുവിൽ നേർവരയില്ലാത്ത അക്ഷരങ്ങളുടെ ചുവട്ടിൽ ॒ എന്ന അടയാളം ചേർക്കണം.

ഉദാ :—ट + र = ट॒.

വേറെ ചില പ്രത്യേകരീതിയിലുള്ള കൂട്ടക്ഷരങ്ങൾ :—

ക + ത = ക്ത

ശ + ച = ശ്ച

ക + ര = ക്ര

ശ + ന = ശ്ന

ക + ഷ = ക്ഷ (ക്ത)

ശ + ര = ശ്ര

ച + ച = ച്ച

ശ + വ = ശ്വ

ജ + ജ = ജ്ജ

ഹ + ന = ഹ്ന

ജ + ജ = ജ്ജ

ഹ + മ = ഹ്മ

ത + ത = ത്ത

ഹ + യ = ഹ്യ

ത + ര = ത്ര

ഹ + ര = ഹ്ര

ദ + ദ = ദ്ദ്

ഹ + ല = ഹ്ല

ദ + ധ = ദ്ധ

ഹ + വ = ഹ്വ

ദ + ന = ദ്ന

ദ് + മ = ദ്മ

ദ് + യ = ദ്യ

ദ് + ര = ദ്ര

ദ് + വ = ദ്വ

പുണ്യാനുനാസിക.

അനുനാസികം മുൻപ്രസ്താവിച്ച അഞ്ചു വസ്തുക്കളിൽപെട്ട ഏതെങ്കിലും അക്ഷരത്തോടുകൂടി ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ഉച്ചാരണം അനുനാസികത്തിന്റെ പിന്നാലെ ഉച്ചരിക്കുന്ന അക്ഷരം ഏതു വസ്തുത്തിൽ പെട്ടതാണോ ആ വസ്തുവിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ള അക്ഷരത്തെപ്പോലെ ആയിരിക്കും.

ഉദാ :— ശങ്കര - ശങ്കര, പഞ്ച - പഞ്ച, കന്ത - കന്ത,

ദന്ത - ദന്ത, ലംഘ - ലംഘ.

ഹിന്ദി വായിക്കാനുള്ള നിയമങ്ങൾ.

1. ഹിന്ദിയിൽ ഒരു വാക്കിലുള്ള ഒട്ടവിലത്തെ **अ** കാരം ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

ഉദാ :—**घर** - ഘർ, **फल** - ഫൽ, **राम** - രാം.

2. മൂന്നക്ഷരങ്ങളുള്ള ഒരു വാക്കിൽ **अ** കാരമല്ലാത്ത ഏതെങ്കിലും സ്വരാക്ഷരം ഒട്ടവിൽ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ ആ വാക്കിന്റെ നടുവിലുള്ള **अ** കാരം ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

ഉദാ :—**कमरा** - കംരാ, **कितने** - കിത്നെ, **लड़का** - ലഡ്കാ.

3. **अ** കാരങ്ങളായ മൂന്നക്ഷരങ്ങളുള്ള ഒരു വാക്കാണെങ്കിൽ മൂന്നാമത്തെ **अ** കാരം ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

ഉദാ :—**कलम** - കലം, **रबर** - റബർ.

4. **अ** കാരാനങ്ങളായ നാലക്ഷരങ്ങളുള്ള ഒരു വാക്കാണെങ്കിൽ രണ്ടാമത്തേയും, നാലാമത്തേയും **अ** കാരം ഉച്ചരിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

ഉദാ :—**गढ़बढ़** - ഗഡ്ബഡ്, **झटपट** - തട്പട്,
बरतन - ബർതൻ.

കുറിപ്പ് :—പദ്യങ്ങൾ ചൊല്ലുമ്പോൾ മേൽപറഞ്ഞ നിയമങ്ങൾ സാധാരണയായി അനുസരിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

READING EXERCISES.

I

अब, एक, ऐन, ईख, आम, ऊन, ईद, ऋण, तब,
बल, कल, छत, घर, झट, रथ, ठग, सच, यश, तब,
पढ़, षण, हम, गज, लड़, धन, फल, भज, हँस ।

II

नरम, गरम, सड़क, औषध, गलत, महक, शहर,
खरच, सनद, कनक, ऊपर, ऐनक, जगह, गड़बड़,
झटपट, सरपट, शरबत, मसनद, करतब, चहलपहल,
सलतनत, हरजगह, अकलमंद ।

III

काम, नाम, ताजा, बाजा, दिन, निधि, ऋषि,
माली, गाली, चीनी, गुण, सुन, झूठ, धूल, रूप, केला,
मेला, रेल, सेवा, मैला, कैसा, थैली, मोती, धोती, रोटी,
मौनी, कौन, कृपा, किताब, मैदान, डिगरी, रुपया,
रूमाल, बहादुर, बेईमान, बुलबुल, शिकायत, मेहरबानी ।

IV

घण्टा, ध्यान, स्याही, किस्ती, ग्वाला, ज़्यादा,
तस्वीर, प्यास, स्वप्न, स्मरण, स्तुति, सज्जन, जुल्म,
टट्टू, हड्डी, भद्दा, पक्का, पद्य, द्वेष, व्यर्थ, श्लोक, श्रावण,
आह्लाद, असह्य, विद्यार्थी, हृदय, ब्राह्मण, मत्स्य, ज्ञान,
पाठ्य, ड्योढ़ी, ट्राम, प्राण, क्षेत्र, हास, कृतघ्न ।

V

इधर आओ । उधर बैठो । हिन्दी बोलो । खुश रहो ।
भाई आया । रामनाथ गया । वह बहुत रोया । वह कौन
है ? वहाँ क्या है ? मैं आदमी हूँ । यह सुनो । एक कथा

कहो । राम को बुलाओ । पाठ याद करो । चंचल मत बनो । हिंसा मत करो । हिंदुस्तान की भाषा सीखो ।

वह घर जाता है । सीता क्या लिखती है ? आप कौन हैं ? रामप्रसाद क्या लिखता है ? यह आम का पेड़ है । गाय दूध देती है । तुम को क्या काम है ? वह झूठ बोलता है । खरगोश सरपट भागा । वहाँ क्या गड़बड़ है ? बुलबुल उड़ गयी । बेईमान का विश्वास मत करो । आप की मेहरबानी चाहिये । इस जंगल में शेर नहीं है । गोखलेजी हमारे देश के बड़े नेता थे । हमारे देश का नाम भारतवर्ष है । यह बड़े-बड़े ऋषि-मुनियों की जन्म-भूमि है । मैं अपने देश को प्यार करता हूँ ।

VI

गोपाल नाम का एक लड़का था । वह बड़ा खिलाड़ी था । वह एक रोज़ कुछ लड़कों को अपने संग लेकर जंगल में खेलने गया । सब लड़के दिन भर वहाँ खेलते रहे । शाम हुई । जब अंधेरा चारों ओर फैल गया, तब वहाँ एक बाघ आया और खिलाड़ी लड़कों पर झपटा । सब लड़के तो एक पेड़ पर चढ़ गये । पर गोपाल को पेड़ पर चढ़ना नहीं आता था । वह घबड़ाकर इधर-उधर भागने लगा । शेर ने झट उसे पकड़ लिया और उसे लेकर जंगल में चला गया ।

൨൦൦൦ 1.

വാക്യരചന.

किताब പുസ്തകം (സ്ത്രീ)	काराज़ കടലാസ്
स्याही മഷി (സ്ത്രീ)	क्रुदम തുവൽ, പേന (സ്ത്രീ)
कुर्सी കസേര, കസാല (സ്ത്രീ)	मेज़ മേശ (സ്ത്രീ)
हाथ കൈ	ज़मीन നിലം (സ്ത്രീ)
में ഇൽ	पर മേൽ
वह ഹാ, ഇതു, ഇവൻ, ഇവൾ	वह ആ, അതു, അവൻ, അവൾ
क्या എന്ത്	कहाँ എവിടെ
है ആകുന്നു (ഉണ്ടു്)	हैं ആകുന്നു (ഉണ്ടു്)
और ഉം	भी കൂടി

क़र्श തറ, നിലം (സ്ത്രീ)

1. ഹിന്ദിയിൽ നപുംസകലിംഗമില്ല.

എല്ലാ നാമങ്ങളും ഒന്നുകിൽ സ്ത്രീലിംഗമോ അല്ലെങ്കിൽ പുല്ലിംഗമോ ആയിരിക്കും. സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങൾക്കു് ഈ പുസ്തകത്തിൽ (സ്ത്രീ) എന്നു കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

2. ഹിന്ദിയിൽ വാചകങ്ങളുടെ രചന മലയാളത്തിലെപ്പോലെതന്നെയാകുന്നു.

वह क्या है ?
वह किताब है ।
किताब कहाँ है ?
किताब मेज़ पर है ।
ज़मीन पर क्या है ?
ज़मीन पर मेज़ है ।

അതു് എന്താകുന്നു ?
അതു് പുസ്തകമാകുന്നു.
പുസ്തകം എവിടെ ആകുന്നു ?
പുസ്തകം മേശമേൽ ആകുന്നു.
നിലത്തു് എന്തുണ്ടു് ?
നിലത്തു് മേശയുണ്ടു്.

कुर्सी कहाँ है ?
 कुर्सी भी ज़मीन पर है ।
 यह क्या है ?
 यह क्रलम है ।
 क्रलम कहाँ है ?
 क्रलम हाथ में है ।
 क्रलम में क्या है ?
 क्रलम में स्याही है ।
 कुर्सी और मेज़ ज़मीन पर हैं ।
 वह कागज़ कहाँ है ?
 कागज़ और क्रलम मेज़ पर हैं ?
 फ़र्श पर क्या है ?
 फ़र्श पर मेज़ है ।
 कुर्सी कहाँ है ?
 कुर्सी भी फ़र्श पर है ।

കസേര എവിടെയാകുന്നു ?
 കസേരയും നിലത്തുണ്ടു് .
 ഇതു് എന്താകുന്നു ?
 ഇതു് പേന ആകുന്നു .
 പേന എവിടെയാകുന്നു ?
 പേന കയ്യിൽ ഉണ്ടു് .
 പേനയിൽ എന്തു് ഉണ്ടു് ?
 പേനയിൽ മഷിയുണ്ടു് .
 കസേരയും മേശയും നിലത്തുണ്ടു് .
 ആ കടലാസ്സു എവിടെയാകുന്നു ?
 കടലാസ്സും പേനയും മേശമേ
 ലാകുന്നു .
 തറമേൽ എന്താകുന്നു ?
 തറമേൽ മേശയാകുന്നു .
 കസേര എവിടെയാകുന്നു ?
 കസേരയും തറമേലാകുന്നു .

പാഠം 2.

വിധി രൂപം

तू നീ

तुम നിങ്ങൾ

आप താങ്കൾ

आ വരിക

जा പോകുക

കുറിപ്പ്:—നിന്ദിയിൽ **तू** എന്നതിന്നു് ‘നീ’ എന്നർത്ഥമാകുന്നു. ചെറിയ കുട്ടികളേയും, നീചന്മാരേയും സംബോധന ചെയ്യുമ്പോൾ **तू** ഉപയോഗിക്കാം. എങ്കിലും സാധാരണയായി ഇതിന്റെ പ്രയോഗം വളരെ ചുരുക്കമാകുന്നു. **तुम** എന്ന ബഹുവചനശബ്ദം സമന്മാരെയോ പ്രായം കുറഞ്ഞവരെയോ സംബോധന ചെയ്യുമ്പോൾ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. **आप** എന്നതു് ബഹുമാനശബ്ദമാകുന്നു.

खा तिന്നുക	पी കുടിക്കുക
कर ചെയ്യുക	रह താമസിക്കുക
उठ എഴുന്നേൽക്കുക	बैठ ഇരിക്കുക
लिख എഴുതുക	पढ़ വായിക്കുക
दे കൊടുക്കുക, തരിക	ले എടുക്കുക
देख കാണുക, നോക്കുക	ला കൊണ്ടുവരിക
मत അരുത് (നിഷേധവിധി)	

3. (എ) ധാതുക്കൾ എല്ലാം ഏകവചനവിധികൾ ആകുന്നു.

ഉദാ :—तू जा - നീ പോ, तू कर - നീ ചെയ്യൂ.

(ബി) तुम എന്ന ബഹുവചനത്തിന്റെ വിധിരൂപം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ധാതുവിനോട് ओ എന്നു ചേക്കുന്നു.

ഉദാ:—तुम जाओ - നിങ്ങൾ പോകവിൻ, तुम करो - നിങ്ങൾ ചെയ്യവിൻ. എന്നാൽ दे, ले, ഇവയുടെ രൂപങ്ങൾ दो, लो എന്നാകുന്നു.

(സി) आप ബഹുമാനശബ്ദത്തിന്റെ വിധിരൂപം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ധാതുവിനോട് इये എന്നു ചേക്കുന്നു.

ഉദാ :—आप जाइये - താങ്കൾ പോയാലും, आप रहिये - താങ്കൾ താമസിച്ചാലും. എന്നാൽ താഴെ കാണുന്നവ വ്യത്യസ്തങ്ങളാകുന്നു.

दे—दीजिये - തന്നാലും, കൊടുത്താലും.

ले—लीजिये - എടുത്താലും, വാങ്ങിയാലും.

पी—पीजिये - കുടിച്ചാലും.

कर—कीजिये - ചെയ്താലും.

तुम आओ ।
 कुर्सी पर बैठो ।
 यह किताब पढ़ो ।
 हाथ में क़लम लो ।
 कागज़ पर लिखो ।
 तुम स्कूल जाओ ।
 आप मेज़ पर मत बैठियें ।
 कुर्सी पर बैठिये ।
 यह किताब मत पढ़िये ।
 वह मत कीजिये ।
 यह किताब और वह क़लम
 दीजिये ।
 तू उठ ।
 ज़मीन पर मत बैठ ।
 जा और वह कुर्सी ला ।
 देख, फ़र्श पर क्या है ?
 आप भी रहिये ।
 यह देखिये ।

നിങ്ങളും വരുവിൻ.
 കസേരയിൽ ഇരിക്കുവിൻ.
 ഈ പുസ്തകം വായിക്കുവിൻ.
 കയ്യിൽ പേന എടുക്കുവിൻ.
 കടലാസ്സിൽ എഴുതുവിൻ.
 നിങ്ങളും സ്കൂളിൽ പോകുവിൻ.
 താങ്കൾ മേശമേൽ ഇരിക്കരുത്.
 കസേരയിൽ ഇരുന്നാലും.
 ഈ പുസ്തകം വായിക്കരുത്.
 അതു വെച്ചരുത്.
 ഈ പുസ്തകവും ആ പേനയും
 തന്നാലും.
 നീ എഴുന്നേൽക്കൂ.
 നിലത്തു് ഇരിക്കരുത്.
 പോകുകയും ആ കസേര കൊണ്ടു
 വരികയുംചെയ്യൂ.
 നോക്കൂ, നിലത്തു് എന്താണ്?
 താങ്കളും താമസിച്ചാലും.
 ഇതു നോക്കിയാലും.

പാഠം 3.

ക്രിയാരൂപം

സമ്പന്നന്മാർക്കും

मैं आऊँ
 तू भी

हम आते, ना.
 तुम, आप നിങ്ങൾ, താങ്കൾ.

वह അവൻ, അവൾ, അത് ആ *वे അവർ, അവ, ആ
 मैं ഞാൻ ആകുന്നു (ഉണ്ടു്) हम ഞങ്ങൾ ആകുന്നു (ഉണ്ടു്)
 तू ഞീ ആകുന്നു (ഉണ്ടു്) { तुम हो നിങ്ങൾ ,,
 आप हैं താങ്കൾ ,,
 वह है { അവൻ ,, അവർ ,,
 { അവൾ ,,
 { അത് ,,
 वे हैं { അവർ ,,
 { അവ ,,

വർത്തമാനകാലം.

4. വർത്തമാനകാലത്തിൽ **हूँ, है, हो, हैं** എന്നു സഹായകൃഷകളുടെ മുമ്പിൽ ധാതുവിനോടു് ഏകവചനം പുല്ലിംഗത്തിൽ **ता** എന്നും, ബഹുവചനം പുല്ലിംഗത്തിൽ **ते** എന്നും, സ്ത്രീലിംഗത്തിൽ **ती** എന്നും വേർക്കണം.

5. **आ, ए, ई** നിയമം.

आ കാരാന്തങ്ങളായ പുല്ലിംഗബുദ്ധി ബഹുവചനത്തിൽ **ए** കാരാന്തങ്ങളായും സ്ത്രീലിംഗത്തിൽ **ई** കാരാന്തങ്ങളായും മാററപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :—**लड़का** - ആൺകുട്ടി, **लड़के** - ആൺകുട്ടികൾ,
लड़की - പെൺകുട്ടി.

പുല്ലിംഗം—ഏകവചനം.

ഉദാ :—**मैं** **आता** **हूँ** ഞാൻ വരുന്നു.

तू **आता** **है** നീ വരുന്നു.

वह **आता** **है** അവൻ വരുന്നു.

***वे** എന്നതു് ബഹുമാനസൂചകമായി ഏകവചനത്തിലും ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. '**हम**' എന്നതു് '**मैं**' എന്നതിന്നു പകരമായി ചിലപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടു്. സംസാരിക്കുമ്പോൾ '**वे**' എന്നതിന്നു പകരം '**वो**' എന്നുമുറിക്കാറുണ്ടു്.

പല്ലിംഗം—ബഹുവചനം.

ഉദാ :—**हम आते हैं** ഞങ്ങൾ വരുന്നു.
तुम आते हो നിങ്ങൾ വരുന്നു.
आप आते हैं അവർ വരുന്നു.
वे आते हैं അവർ വരുന്നു.

സ്രീലിംഗം—ഏകവചനം.

ഉദാ :—**मैं आती हूँ** ഞാൻ വരുന്നു.
तू आती है നീ വരുന്നു.
वह आती है അവൾ വരുന്നു.

സ്രീലിംഗം—ബഹുവചനം.

ഉദാ :—**हम आती हैं** ഞങ്ങൾ വരുന്നു.
तुम आती हो നിങ്ങൾ വരുന്നു.
आप आती हैं താങ്കൾ വരുന്നു.
वे आती हैं അവർ വരുന്നു.

കുറിപ്പ്:—ഹിന്ദിയിൽ മറ്റു സകല ധാതുക്കളുടേയും വർത്തമാനകാലം ഇതേമാതിരി തന്നെ ഉണ്ടാകുന്നു.

घर	വീട്	पाठशाला	(സ്ത്രീ) സ്കൂൾ
भात	ചോറ്	मदरसा	പള്ളിക്കൂടം
दूध	പാൽ	रोटी	റൊട്ടി (സ്ത്രീ)
काम	പ്രവൃത്തി, ജോലി	पानी	വെള്ളം
पाठ,	} പാഠം	चिट्ठी	എഴുത്തു് (സ്ത്രീ)
सबक		तमाशा	തമാശ
अलमारी	അലമാരി	चटाई	പാത

हाँ	ഉവ്വ്	नहीं	ഇല്ല, അല്ല
इधर	ഇവിടെ	उधर	അവിടെ

കുറിപ്പ് :— ഹിന്ദീവാചകങ്ങളിൽ **नहीं**, **मत** ഇവ എല്ലാ സ്ത്രോശം ക്രിയയുടെ മുമ്പിൽ ഉപയോഗിക്കണം. **नहीं** ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ സഹായകക്രിയകൾ (**हूँ, है, हो, हैं**) ഉപയോഗിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

ഉദാ :— **मैं दूध नहीं पीता** ഞാൻ പാൽ കുടിക്കുന്നില്ല.

वह घर नहीं जाता അവൻ വീട്ടിൽ പോകുന്നില്ല.

मैं दूध पीता हूँ ।

तुम सबक़ पढ़ते हो ।

हम तमाशा देखते हैं ।

वे कुर्सी पर बैठते हैं ।

तुम क्या लिखते हो ?

मैं चिट्ठी लिखता हूँ ।

वह इधर क्या काम करता है ?

तू उधर कहाँ जाता है ? इधर

आ ।

आप घर जाते हैं ?

नहीं, मैं पाठशाला जाता हूँ ।

मैं दूध नहीं पीता, पानी पीता
हूँ ।

ऊर्मिला उधर क्या देखती है ?

ഞാൻ പാൽ കുടിക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ പാഠം വായിക്കുന്നു.

ഞങ്ങൾ തമാശ കാണുന്നു.

അവർ കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ എന്ത് എഴുതുന്നു ?

ഞാൻ എഴുതാൻ എഴുതുന്നു.

അവൻ ഇവിടെ എന്തു പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നു ?

നീ അവിടെ എവിടെ പോകുന്നു?
ഇവിടെ വാ.

താങ്കൾ വീട്ടിലേക്ക് പോകുന്നു
വോ ?

ഇല്ല, ഞാൻ സ്കൂളിലേക്ക് പോകുന്നു.

ഞാൻ പാൽ കുടിക്കുന്നില്ല,
വെള്ളം കുടിക്കുന്നു.

ഉമ്മിള അവിടെ എന്തു
നോക്കുന്നു ? (കാണുന്നു ?)

वह तमाशा देखती है ।

मैं कुर्सी पर बैठती हूँ, तुम मेज़
पर बैठो ।

अलमारी में कौन-सी किताब है ?

मैं चिट्ठी लिखती हूँ ।

यह दूध आप पीजिये ।

वे चटाई पर बैठती हैं ।

क्या, तुम पाठशाला जाते हो ?

हाँ, मैं पाठशाला जाता हूँ ।

नहीं, मैं पाठशाला नहीं जाता ।

वह रोटी नहीं खाता ।

അവൾ തമാശ കാണുന്നു.

ഞാൻ കസേരയിൽ ഇരിക്കുന്നു,
നിങ്ങൾ മേശമേൽ ഇരിക്ക
വിൻ.

അലമാരിയിൽ എന്തു പുസ്തകം
ഉണ്ട് ?

ഞാൻ എഴുത്തു എഴുതുന്നു.
താങ്കൾ ഈ പാൽ കുടിച്ചാലും.
അവർ പായമേൽ ഇരിക്കുന്നു.
നിങ്ങൾ സ്കൂളിൽ പോകുന്നു
ണ്ടോ ?

ഉവ്വ്, ഞാൻ സ്കൂളിൽ പോക
ുന്നുണ്ട്.

ഇല്ല, ഞാൻ സ്കൂളിൽ പോക
ുന്നില്ല.

അവൻ റൊട്ടി തിന്നുന്നില്ല.

പാഠം 4.

ചോദ്യസൂചകങ്ങൾ

6. ഒരു വാചകത്തിന്റെ ആദ്യം **ക**യാ എന്നു ചേർത്താൽ
ചോദ്യരൂപമാകുന്നത്.

ഉദാ :—**ക**യാ തുവ ധര ജാതേ ഹേ ? നിങ്ങൾ വീട്ടിലേയ്ക്കു്
പോകുന്നുവോ ?

സംഭാഷണത്തിൽ **ക**യാ നിർബന്ധമില്ല. സ്വന്തംകൊണ്ടു്
ചോദ്യമാണെന്നു് സൂചിപ്പിച്ചാൽ മതി.

ഉദാ :—तुम घर जाते हो ? നിങ്ങളുടെ വീട്ടിലേക്കു പോകുന്നുവോ ?

क्या	എന്തു	कहाँ	} എവിടെ
कौन	ആരു, എന്തു	किधर	
कब	എപ്പോൾ	कैसे	എങ്ങനെ
क्यों	എന്തുകൊണ്ടു	कितने	എത്ര (How many)
यहाँ	ഇവിടെ	कितना	എത്ര (How much)
अब	ഇപ്പോൾ	वहाँ	അവിടെ
आज	ഇന്ന്	अभी	ഇപ്പോൾതന്നെ
कभी कभी	ചിലപ്പോൾ	रोज़	ദിവസേന
बजे	മണിക്കു	हमेशा	എല്ലാപ്പോഴും
कुछ	കുറച്ചു	दिन	ദിവസം, പകൽ
से	ഇൽനിന്നു, കാരം	बहुत	വളരെ

१ - एक ഒന്ന്, २ - दो രണ്ടു, ३ - तीन മൂന്ന്, ४ - चार നാലു,
५ - पाँच അഞ്ചു, ६ - छः ആറു, ७ - सात ഏഴു, ८ - आठ എട്ടു,,
९ - नौ ഒമ്പതു, १० - दस പത്തു.

वह कौन है ?

वह रामचन्द्र है ।

रामचन्द्र यहाँ रोज़ आता है ?

रामचन्द्र यहाँ रोज़ क्यों आता है ?

वह रोज़ नहीं आता, कभी कभी आता है ।

मैं अभी आज पाठशाला जाती हूँ ।

അവൻ ആരാകുന്നു ?

അവൻ രാമചന്ദ്രനാകുന്നു.

രാമചന്ദ്രൻ ഇവിടെ ദിവസേന വരുന്നുവോ ?

രാമചന്ദ്രൻ ഇവിടെ ദിവസേന എന്തിനു വരുന്നു ?

അവൻ ദിവസേന വരുന്നില്ല; ചിലപ്പോൾ വരുന്നു.

ഞാൻ (സീ) ഇന്ന് ഇപ്പോൾ തന്നെ സ്കൂളിലേക്കുപോകുന്നു.

अब कितने बजे हैं ?

अभी नौ बजे हैं ।

क्या, तुम हमेशा नौ बजे पाठ-
शाला जाती हो ?

नहीं, आज वहाँ कुछ काम है ।

तुम यहाँ कब से रहते हो ?

मैं सात दिन से यहाँ रहता हूँ ।

आप कलम से क्यों लिखती हैं ?

पेनसिल से लिखिये ।

तुम कब कलकत्ते जाते हो ?

वे हमेशा चार बजे स्कूल से घर
आते हैं ।

कल्याणी हमेशा हिन्दी पढ़ती है ।

मोहन बहुत दिन से यहाँ रहता
है ।

अब आप क्या किताब पढ़ती
हैं ?

ഇപ്പോൾ എത്ര മണിയായി ?

ഇപ്പോൾ ഒമ്പത് മണിയായി.

നിങ്ങൾ ദിവസേന ഒമ്പതു
മണിക്ക് സ്കൂളിലേക്ക് പോ-
കുന്നുവോ ?

ഇല്ല, ഇന്ന് അവിടെ കുറച്ചു
ജോലിയുണ്ട്.

നിങ്ങൾ ഇവിടെ എത്ര കാല-
മായി താമസിക്കുന്നു ?

ഞാൻ ഏഴു ദിവസമായി ഇവിടെ
താമസിക്കുന്നു.

താങ്കൾ പേനകൊണ്ട് എന്തിനു
എഴുതുന്നു ?

പെൻസിൽകൊണ്ട് എഴുതിയാ-
ലും.

നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ കല്യണയ്ക്ക്
പോകുന്നു ?

അവർ എല്ലായ്പ്പോഴും നാലുമണി-
ക്ക് സ്കൂളിൽനിന്നു വീട്ടിലേ-
ക്ക് വരുന്നു.

കല്യാണി എല്ലായ്പ്പോഴും ഹിന്ദി
വായിക്കുന്നു.

മോഹൻ വളരെ ദിവസമായി
ഇവിടെ താമസിക്കുന്നു.

താങ്കൾ (സ്രീ) ഇന്ന് എന്തു പുസ്ത-
കം വായിക്കുന്നു ?

मैं स्वबोधिनी पढ़ती हूँ।

आज वे बहुत काम करते हैं।

क्या आप भात खाते हैं?

नहीं, मैं रोटी खाता हूँ।

आप अभी घर जाते हैं?

हाँ, मैं अभी जाता हूँ।

तुम कितने बजे उठते हो?

आज आप कैसे हैं?

वह कितना खाती है?

ഞാൻ സ്വബോധിനി വായിക്കുന്നു

അവർ ഇന്ന് വളരെ ജോലി ചെയ്യുന്നു.

താങ്കൾ ചോറ് ഉണ്ണുന്നവോ?

ഇല്ല, ഞാൻ റൊട്ടി തിന്നുന്നു.

താങ്കൾ ഇപ്പോൾതന്നെ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോകുന്നവോ?

ഉവ്വ്, ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ പോകുന്നു.

നിങ്ങൾ എത്ര മണിക്കൂർ എഴുന്നേൽക്കുന്നു?

ഇന്ന് താങ്കൾ എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു?

അവൾ എത്ര തിന്നുന്നു?

പാഠം 5.

തട്ടച്ചയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന

വർത്തമാനം.

मैं जा रहा हूँ।

तू जा रहा है।

वह जा रहा है।

तुम जा रहे हो।

हम जा रहे हैं।

आप जा रहे हैं।

वे जा रहे हैं।

ഞാൻ പോകുകയാകുന്നു.

നീ പോകുകയാകുന്നു.

അവൻ പോകുകയാകുന്നു.

നിങ്ങൾ പോകുകയാകുന്നു.

ഞങ്ങൾ പോകുകയാകുന്നു.

താങ്കൾ പോകുകയാകുന്നു.

അവർ പോകുകയാകുന്നു.

रहा, रहे എന്നിവകളെ रही എന്നു മാറ്റിയാൽ സ്ത്രീലിംഗ രൂപമായിത്തീരുന്നു.

ഉദാ :—मैं जा रही हूँ।

തുമ ഖാ रही हो।

വഹ പढ़ रही है।

വേ देख रही हैं।

നാമങ്ങൾ .

आदमी മനുഷ്യൻ

लड़का ആൺകുട്ടി, പുത്രൻ

गाँव ഗ്രാമം

गाड़ी വണ്ടി

औरत സ്ത്രീ

लड़की പെൺകുട്ടി, പുത്രി

शहर പട്ടണം

नौकर ഭൂതൻ

ക്രിയകൾ.

गा പാടുക

खेल കളിക്കുക

हँस ചിരിക്കുക

बरस പെയ്യുക

तुम कहाँ जा रहे हो ?

मोहन क्या कर रहा है ?

कमला चिट्ठी पढ़ रही है।

नौकर पानी ला रहा है।

मैं हिन्दी लिख रहा हूँ।

वे वहाँ क्या देख रहे हैं ?

आप क्या ले रहे हैं ?

आज सीता कलकत्ते जा रही है।

നിങ്ങൾ എവിടെ പോകുകയാകുന്നു?

മോഹൻ എന്തു ചെയ്യുകയാകുന്നു?

കമല കത്തു വായിക്കുകയാകുന്നു.

ഭൂതൻ വെള്ളം കൊണ്ടുവരികയാകുന്നു.

ഞാൻ ഹിന്ദി എഴുതുകയാകുന്നു.

അവർ അവിടെ എന്തു് നോക്കുക (കാണുക) യാകുന്നു ?

താങ്കൾ എന്തു് എടുക്കുകയാകുന്നു?

ഇന്ന് സീത കൽക്കത്തയിലേക്കു് പോകുകയാകുന്നു.

मैं गा रही हूँ ।

तुम क्यों हँस रही हो ?

वह लड़का गाँव जा रहा है ।

यह लड़की दूध पी रही है ।

वह आदमी कुर्सी पर बैठ रहा है ।

वह औरत शहर जा रही है ।

गोमती खेल रही है ।

गाड़ी जा रही है ।

पानी बरस रहा है

ഞാൻ (സ്ട്രീ) പാടുകയാകുന്നു.

നിങ്ങൾ (സ്ട്രീ) എന്തിന ചിരിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു ?

ആ ആൺ കുട്ടി ഗ്രാമത്തിലേക്കു പോകുകയാകുന്നു.

ഈ പെൺകുട്ടി പാൽ കുടിക്കുകയാകുന്നു.

ആ മനുഷ്യൻ കാസാലയിൽ ഇരിക്കുകയാകുന്നു.

ആ സ്ത്രീ പട്ടണത്തിലേക്കു പോകുകയാകുന്നു.

ഗോമതി കളിക്കുകയാകുന്നു.

വണ്ടി പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാകുന്നു.

മഴപെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാകുന്നു

പാഠം 6.

വിശേഷണങ്ങളും നാമങ്ങളും.

अच्छा നല്ല

बड़ा വലിയ

मोटा തടിച്ച്

लंबा നീളമുള്ള

मीठा മധുരമുള്ള

ऊँचा ഉയരമുള്ള

यह ഇവൻ, ഇവൾ, ഇത്, ഈ

बुरा, खराब ചീത്ത

छोटा ചെറിയ

पतला മെലിഞ്ഞ, നേരിയ

चौड़ा വീതിയുള്ള

कड़ुआ കടുത്ത

नीचा താഴ്ന്ന

ये ഇവൻ, ഇവ, ഈ,

[ഇദ്ദേഹം

फल पत्र	പേട മരം
मकान वीട്	കമരാ മുറി
कपड़ा വസ്ത്രം	घड़ी വാച്ച് (സ്ട്രീ)
घोड़ा കുതിര	हाथी ആന
दाम വില	ठीक ശരി

7. സാധാരണമായി **അ** കാരത്തിലും, **ആ** കാരത്തിലും അവ സാന്നിഷ്ഠന വാക്കുകൾ പൂജിംഗങ്ങളും, **ഈ** കാരത്തിൽ അവസാനിക്കുന്ന വാക്കുകൾ സ്ത്രീലിംഗങ്ങളും ആകുന്നു. ഹിന്ദിയിൽ നപുംസകലിംഗം ഇല്ല.

3. **അ** കാരാന്തപൂജിംഗനാമങ്ങളുടെ ബഹുവചനം ഉണ്ടാകുവാൻ **അ** കാരത്തെ **എ** കാരമാക്കി മാറുന്നു.

ഉദാ :—**लड़का** ആൺകുട്ടി, **लड़के** ആൺകുട്ടികൾ.

9. **അ** കാരാന്തങ്ങൾ ഒഴികെ ബാക്കിയുള്ള എല്ലാ പൂജിംഗനാമങ്ങളുടേയും രൂപം ഏകവചനത്തിലും ബഹുവചനത്തിലും ഒരുപോലെയാകുന്നു.

ഉദാ :—आदमी	आदमी
मकान	मकान
घर	घर
फल	फल

10. **അ** കാരാന്തങ്ങളായ വിശേഷണശബ്ദങ്ങൾ പൂജിംഗബഹുവചനശബ്ദങ്ങളെ വിശേഷിപ്പിക്കുമ്പോൾ **എ** കാരാന്തങ്ങളായും, സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങളെ വിശേഷിപ്പിക്കുമ്പോൾ **ഈ** കാരാന്തങ്ങളായും മാറുന്നു.

280 :— अच्छा लड़का
अच्छे लड़के
अच्छी लड़की
अच्छी लड़कियाँ

राम अच्छा लड़का है।
देवकी एक छोटी लड़की है।

वह आदमी लम्बा है।

हम मीठे फल खाते हैं।

यह फल कड़वा है, यह मत
खाओ।

देखो, वे पेड़ कितने ऊँचे हैं।

कलकत्ता बड़ा शहर है।
पुदुपालयम एक छोटा गाँव है।

ये आदमी बहुत लम्बे हैं।

यह औरत बहुत मोटी है।
वह काराज़ बहुत चौड़ा नहीं है।

तुम ये मीठे फल कहाँ से लाते हो?

वह मोटी लड़की कहाँ काम
करती है?

നല്ല ആൺകുട്ടി
നല്ല ആൺകുട്ടികൾ
നല്ല പെൺകുട്ടി
നല്ല പെൺകുട്ടികൾ

രാമൻ നല്ല കുട്ടിയാകുന്നു.
ദേവകി ഒരു ചെറിയ പെൺ
കുട്ടിയാകുന്നു.

ഈ മനുഷ്യൻ ഉയരമുള്ളവനാ
കുന്നു.

ഞങ്ങൾ മധുരമുള്ള പഴങ്ങൾ
തിന്നുന്നു

ഈ പഴം കടുപ്പമുള്ളതാകുന്നു, ഇത്
തിന്നരുത്.

നോക്കവിൻ, ആ മരങ്ങൾ എത്ര
ഉയരമുള്ളവയാകുന്നു.

കൽക്കത്ത വലിയ പട്ടണമാകുന്നു.
പുതുപ്പാലയം ഒരു ചെറിയ ഗ്രാമ
മാകുന്നു.

ഈ മനുഷ്യൻ വളരെ പൊക്ക
മുള്ളവരാകുന്നു.

ഈ സ്ത്രീ വളരെ തടിച്ചവളാകുന്നു.
ആ കടലാസ്സ് വളരെ വീതിയുള്ള
തല്ല.

നിങ്ങൾ ഈ മധുരമുള്ള പഴങ്ങൾ
എവിടെനിന്നു കൊണ്ടുവരുന്നു?

ആ തടിച്ച പെൺകുട്ടി എവിടെ
ജോലി ചെയ്യുന്നു?

लक्ष्मी अच्छी हिन्दी लिखती है ।
यह कमरा चौड़ा नहीं है ।
वे बहुत खराब आदमी हैं ।

यह मकान छोटा है ।
तुम यह पतला कपड़ा कहाँ से
लाते हो ?
यह छोटी घड़ी ठीक चलती है ।

शहर में बहुत आदमी रहते हैं ।

यह कुर्सी बहुत छोटी है ।
आप बड़े आदमी हैं ।
यह टोक दो बजे आता है ।

हाथी का दाम बहुत है ।
ये घोड़े बहुत अच्छे हैं ।

यह मकान नीचा है ।

ലക്ഷ്മി നല്ല ഹിന്ദി എഴുതുന്നു.
ഈ മുറി വീതിയുള്ളതല്ല.
അവർ വളരെ ചെറു മനുഷ്യരാകുന്നു.

ഈ വീട് ചെറിയതാകുന്നു.
നിങ്ങൾ ഈ നേരിയ വസ്ത്രം എവിടെനിന്നു കൊണ്ടുവരുന്നു ?
ഈ ചെറിയ വാച്ചു ശരിയായി നടക്കുന്നു.

പട്ടണത്തിൽ വളരെ ആളുകൾ താമസിക്കുന്നു.

ഈ കസേര ചെറിയതാകുന്നു.
താങ്കൾ വലിയ മനുഷ്യനാകുന്നു.
അവൻ കൂതും രണ്ടുമണിക്കു വരുന്നു.

ആനയ്ക്ക് വില വളരെയുണ്ട്.
ഈ കുതിരകൾ വളരെ നല്ലവയാകുന്നു.

ഈ വീട് താണതാകുന്നു.

പാഠം 7.

വിഭക്തികൾ.

11. മലയാളത്തിലേപ്പോലെ ഹിന്ദിയിലും എട്ടു വിഭക്തികൾ ഉണ്ട്. പ്രഥമാവിഭക്തി ഭൂതകാലത്തിൽ മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാറുള്ളൂ. ബാക്കി വിഭക്തികൾ താഴെ ചേർക്കുന്നപ്രകാരമാകുന്നു.

ദിതീയ — को-ക്കു, നു, നെ, എ, യെ.

തൃതീയ — से-ആൽ, ഓട്, കൊണ്ടു്.

ചതുർഥി — को, के लिए, के वास्ते-ആയിക്കൊണ്ടു്, വേണ്ടി

പഞ്ചമി — से-ഇൽനിന്നു്, കാരം.

ഷഷ്ഠി — का, के, की-ഉടെ, ന്റെ.

സപ്തമി — में-ഇൽ, पर-മേൽ.

സംജോധന — हे राम--ഹേ രാമ.

12. ദിതീയാവിഭക്തിപ്രത്യയം മലയാളത്തിൽ എന്ന പോലെ പ്രാണിവാചകശബ്ദങ്ങളോടു് ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :—एक आदमी को ഒരാളെ കൊണ്ടുവരുവിൻ.

लाओ

सीता को देखो

സീതയെ നോക്കുവിൻ.(കാണുവിൻ)

एक फल लाओ

ഒരു പഴം കൊണ്ടുവരുവിൻ.

घर जाओ

വീട്ടിൽ പോകുവിൻ.

13. का, के, की എന്ന ഷഷ്ഠിവിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങളിൽ का എന്നതു് പുല്ലിംഗ ഏകവചനശബ്ദങ്ങളുടെ മുന്വിലും, के പുല്ലിംഗ ബഹുവചനശബ്ദങ്ങളുടെ മുന്വിലും की സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങളുടെ മുന്വിലും ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :—राम का घोड़ा

രാമന്റെ കുതിര.

कमला का घर

കമലയുടെ വീടു്.

राम के घोड़े

രാമന്റെ കുതിരകൾ.

कमला के लड़के

കമലയുടെ കുട്ടികൾ.

राम की लड़की

രാമന്റെ മകൾ.

राम की पुस्तक

രാമന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ.

14. (ആ) എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും വിഭക്തിപ്രത്യയം ചേർന്നു വരുന്ന പുല്ലിംഗ ഏകവചനശബ്ദമാണെങ്കിൽ അതിന്നുമുമ്പിൽ കാ എന്നതിനുപകരം കേ എന്നു ചേർക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ഉദാ :—**राम के घर में** രാമന്റെ വീട്ടിൽ.

कमला के लड़के से കമലയുടെ കുട്ടിയിൽനിന്നും.

(അ) അകാരാന്തനാമങ്ങളുടേയും, വിശേഷണങ്ങളുടേയും പുറകെ ഏതെങ്കിലും വിഭക്തി വന്നാൽ ആ വാക്കുകളുടെ അവസാനത്തെ **आ, ए** ആയി മാറുന്നു.

ഉദാ :—**राम के बड़े घोड़े पर** രാമന്റെ വലിയ കുതിരപ്പുറത്തു്

ഇതിൽ **पर** എന്ന വിഭക്തി ഉള്ളതുകൊണ്ട് **बड़ा** എന്ന വിശേഷണവും, **घोड़ा** എന്ന നാമവും, **बड़े** എന്നും **घोड़े** എന്നും ആയി മാറി.

दिन	പകൽ	रात	(സ്ട്രീ) രാത്രി
सुबह	പ്രഭാതം	शाम	(സ്ട്രീ) സന്ധ്യ, പൈക നേരം
दवात	(സ്ട്രീ) മരിക്കുപ്പി		
बाप, पिता	അച്ഛൻ	रुपया	ഉറപ്പിക
भाई	സഹോദരൻ	माँ	അമ്മ
गाय	പശു	बहिन	സഹോദരി
गाड़ी	വണ്ടി	बैल	കാള
सां	ഉറക്കുക	बैठ-गाड़ी	കാളവണ്ടി
खेल	കളിക്കുക	जाग	ഉണരുക
बोल	പറയുക, സംസാരിക്കുക	हँस	ചിരിക്കുക
चल	നടക്കുക	सुन	കേൾക്കുക
अच्छा	നല്ലതു, കൊള്ളാം	जान	അറിയുക

കുറിപ്പ് :— രാവിലെ എന്നതിന്നു് **सुबह में** എന്നും, പൈക നേരം എന്നതിന്നു് **शाम को** എന്നും പറയുകയാണു് പതിവു്.

यह गोपाल का घर है ।
गोपाल के घर में कौन रहता है ?

गोपा ४ के घर में रामचन्द्र का
भाई रहता है ।

मैं आपके लिए एक अच्छी
किताब ला रही हूँ ।

ये मीठे फल आपकी बहिन के
वास्ते हैं ।

आज वे अभी स्कूल से आ
रहे हैं ।

आपको अच्छा दूध कौन देता
है ?

नारायणस्वामी रोज़ सुबह पाँच
बजे जागता है ।

आपकी दवात में अच्छी स्याही
नहीं है ।

क्या, तुम दिन में भी सोते हो ?

नहीं, मैं दिन में नहीं सोता, मैं
रात में सोता हूँ और दिन
में काम करता हूँ ।

लक्ष्मी के माँ-बाप हम को जानते
हैं ।

ഇതു ഗോപാലന്റെ വീടാകുന്നു.
ഗോപാലന്റെ വീട്ടിൽ ആർ
താമസിക്കുന്നു ?

ഗോപാലന്റെ വീട്ടിൽ രാമ
ചന്ദ്രന്റെ സഹോദരൻ താമ
സിക്കുന്നു.

ഞാൻ താങ്കൾക്കുവേണ്ടി ഒരു
നല്ല പുസ്തകം കൊണ്ടുവരുന്നു.

ഈ മധുരമുള്ള പഴങ്ങൾ താങ്ക
ളുടെ സഹോദരിയ്ക്കുവേണ്ടിയാ
കുന്നു.

ഇന്ന് അവർ ഇപ്പോൾ സ്കൂളിൽ
നിന്നു വരികയാകുന്നു.

താങ്കൾക്കു നല്ല പാൽ ആർ
തരുന്നു ?

നാരായണസ്വാമി ദിവസേന രാ
വിലെ 5 മണിക്ക് ഉണരുന്നു.
താങ്കളുടെ മണിക്കൂറിയിൽ നല്ല
മഷി ഇല്ല.

നിങ്ങൾ പകലും ഉറങ്ങുന്നുവോ ?

ഇല്ല, ഞാൻ പകൽ ഉറങ്ങുന്നില്ല.
ഞാൻ രാത്രിയിൽ ഉറങ്ങുക
യും പകൽ ജോലി ചെയ്യുക
യും ചെയ്യുന്നു.

ലക്ഷ്മിയുടെ അച്ഛനമ്മമാർ ഞങ്ങ
ളെ (നമ്മളെ) അറിയുന്നു.

वे रोज़ शाम को छः बजे समुद्र
पर जाते हैं।

आपकी गाय कितना दूध देती
है ?

राधा क्लास में हमेशा हिन्दी
बोलती है।

तुम क्लास में क्यों हँसती हो ?

राम की बहिन बहुत अच्छा
खेलती है।

मैं आपके भाई को बहुत दिन
से जानता हूँ।

तुम यहाँ क्या सुन रही हो ?
आओ घर चलो।

वह बैल-गाड़ी में स्टेशन जा रहा
है।

तुम रोज़ शाम को वहाँ क्या
करते हो ?

घर जाओ और रुपये लाओ।

അവർ ദിവസേന വൈകുന്നേരം
6 മണിക്ക് സമുദ്രതീരത്തിൽ
പോകുന്നു.

താങ്കളുടെ പശു എത്ര പാൽ
തരുന്നു?

റാധ ക്ലാസ്സിൽ എല്ലാപ്പോഴും
ഹിന്ദി സംസാരിക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ ക്ലാസ്സിൽ എന്തിനു
ചിരിക്കുന്നു?

രാമന്റെ സഹോദരി വളരെ നല്ല
വണ്ണം കളിക്കുന്നു.

ഞാൻ താങ്കളുടെ സഹോദരനെ
വളരെ ദിവസങ്ങളായി അറിയുന്നു.

നിങ്ങൾ ഇവിടെ എന്തു കേൾക്കുന്നു?
വരുവിൻ, വീട്ടിൽ പോകാം.

അവൻ കാളവണ്ടിയിൽ സ്റ്റേഷൻ
നില്പേക്കു പോകുകയാകുന്നു.

നിങ്ങൾ ദിവസേന വൈകുന്നേരം
അവിടെ എന്തു ചെയ്യുന്നു?
വീട്ടിലേയ്ക്കു പോകുകയും ഉറപ്പി
കകൊണ്ടുവരികയും ചെയ്യവിൻ.

ഗതിസംജ്ഞാശബ്ദങ്ങൾ.

ऊपर	മുകളിൽ	नीचे	താഴെ
बाहर	പുറത്തു്, വെളിയിൽ	भीतर, अन्दर	അകത്തു്, ഉള്ളിൽ
पास	അടുക്കൽ, പക്കൽ	साथ	കൂടെ
नज़दीक	അടുക്കൽ	बाद	ശേഷം
बिना	കൂടാതെ	सामने	മുമ്പിൽ
पहले	മുമ്പ, ആദ്യമായിട്ടു്	सिवा	ഒഴികെ
यहाँ	ഇവിടെ	तरफ़, ओर	ഭാഗം, വശം
बाँरे में	സംബന്ധിച്ചു് കുറിച്ചു്, പറ്റി	तरह	പോലെ

15. മലയാളത്തിൽ മുകളിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങൾക്കു് മുമ്പു് 'ന്റെ' 'ഉടെ' എന്നു ചേർക്കുന്നതുപോലെ ഹിന്ദിയിൽ 'के' എന്നു ചേർക്കുന്നു.

ഉദാ :—के ऊपर, के नीचे, के बाहर, के यहाँ, घर के पास, मेज़ के नीचे, घर के बाहर, कमरे के अन्दर, मकान के पास, मांहन के पास, पाठशाला के नज़दीक, घर के पीछे, आपके साथ, घड़ी के बिना, दो बजे के बाद, नौ बजे के पहले, मकान के सामने, नारायण के यहाँ, आपके सिवा, अध्यापक के बाँरे में।

राम के घर के पास രാമന്റെ വീട്ടിന്റെ അടുക്കൽ.

16. तरफ़, और, तरह ഇവയുടെ മുമ്പിൽ 'के' പകരം 'की' ആണു് ഉപയോഗിക്കേണ്ടതു്.

ഉദാ :—शहर की तरफ़; घर की ओर; आप की तरह।

മേൽപറഞ്ഞവയിൽ ചിലതു ക്രിയാവിശേഷണങ്ങളെന്നു വണ്ണം ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു അപ്പോൾ 'के' ഉപയോഗിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

ഉ 30 —പാട അയ്യോ
സാമനെയ് വെട്ടാ

താലാബ കുളം

ബാജാറ അങ്ങാടി

സട്രക (സ്ത്രീ) രാസ്താ റോഡ്, വഴി

ദഫ്തർ അപ്പീസ്

ജോസഫ് കേ റെർ പാട് ഏക്
ഒറ്റാ താലാബ ഹൈ.

കമലാ കേ പാട് അജ് ഏക് മീ
രൂപയാ നഹീ ഹൈ.

യഹ് മകാൻ സട്രക കേ ബഹുത് നജ്-
ദീക് ഹൈ.

വഹ് കിതാബ് മെജ് കേ ഊപർ ഹൈ.

തുമ് പെട് കേ നീച്ചേ ക്യാം വെട്തേ ഹാം?

ദെഖോ, മന്ദിർ കേ ബാഹർ കോൻ
അദ്മാ ഹൈ?

വേ കമരേ കേ അന്ദർ ക്യാ കരതേ ഹൈ?

അപ് രോജ് ടോ രജേ കേ ബാദ് യഹ്
ക്യാം അതേ ഹൈ?

കുണ്ണ കേ റെർ കേ സാമനെയ് ഏക് ബഹുത്
വെട്താ പെട് ഹൈ.

അടുത്തു വരിക

മുമ്പിൽ ഇരിക്കുക

മന്ദിർ അമ്പലം

ടൂകാൻ പീടിക (സ്ത്രീ)

ഗലി റെരുവ് (സ്ത്രീ)

കവഹരി കോടതി

ജോസഫിന്റെ വീടിന്റെ അടുത്തു
ഒരു ചെറിയ കുളമുണ്ട്.

കമലയുടെ കയ്യിൽ ഇന്ന് ഒരു
ഉറപ്പികപോലും ഇല്ല.

ഈ വീടു വഴിയുടെ വളരെ അടുത്താകുന്നു.

ഈ പുസ്തകം മേശയുടെ മുകളിൽ
അറയ്ക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ മരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ
എന്തിന് ഇരിക്കുന്നു?

നോക്കവിൻ, അമ്പലത്തിന്റെ
പുറത്തു എത്ര മനുഷ്യാനാകുന്നു?

അവർ മുറിയുടെ അകത്തു എന്തു
ചെയ്യുകയാകുന്നു?

താങ്കൾ ദിവസേന 5 മണിക്ക
ശേഷം ഇവിടെ എന്തിന്
വരുന്നു?

കുണ്ണന്റെ വീടിന്റെ മുമ്പിൽ
വളരെ വലിയ ഒരു മരം ഉണ്ട്.

रामराव आपके बिना नहीं
खेलता ।

मुकुन्द रोज़ माधव के साथ
दफ़्तर जाता है ।

सुबराव के घर के पास एक
चौड़ी गली है ।

मैं आपके बारे में बहुत नहीं
जानता ।

तुम आज मेरे यहाँ कितने बजे
आते हो ?

वे अभी दुकान की तरफ़ जाते
हैं ।

वह ठीक नारायण की तरह गाता
है ।

सामने देखो ।

तुम आगे जाओ, मैं पीछे से
आता हूँ ।

आप कल आइये ।

मैं अभी बाहर जा रहा हूँ ।

नज़दीक आओ ।

രാമറാവ് താങ്കളെ കൂടാതെ
കളിക്കുന്നില്ല.

മുക്കുന്ദൻ ദിവസേന മാധവന്റെ
കൂടെ അപ്പീസിൽ പോകുന്നു.

സുബ്ബറാവുവിന്റെ വീട്ടിന്റെ
അടുക്കാൽ ഒരു വീതിയുള്ള
ഇടവഴിയുണ്ട്.

എനിക്കു താങ്കളെ സംബന്ധിച്ചു്
അധികം ഉപയോഗം അറിഞ്ഞു
കൂടാ.

നിങ്ങൾ ഇന്ന് എന്റെ വീട്ടിൽ
എത്രമണിക്കു വരുന്നു ?

അവർ ഇപ്പോൾതന്നെ ചീടി ക
(കട) ഖിലേക്കു പോകുകയാ
കുന്നു.

അവൻ ശരിക്കു് നാരായണനെ
പ്പോലെ പാടുന്നു.

മുമ്പിൽ നോക്കുക.

നിങ്ങൾ മുമ്പേ പോകുമ്പോൾ,
ഞാൻ പിന്നാലെ വരുന്നു.

താങ്കൾ നാളെ വന്നാലും.

ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ പുറത്തു
പോകുകയാകുന്നു.

അടുത്തു വരു.

സർവ്വനാമങ്ങളുടെ രൂപങ്ങൾ.

17. വിഭക്തിപ്രത്യയം ചേരുമ്പോൾ **മैं, हम, तू, तुम** എന്നീ സർവ്വനാമങ്ങളുടെ രൂപങ്ങൾ മാറുന്നു. ആ രൂപങ്ങൾ താഴെ ചേർന്ന പ്രകാരമാകുന്നു.

मैं

हम

मुझे, मुझको എന്നെ, എനിക്കു.

हमें, हमको നമ്മളെ, ഞങ്ങളെ, നമ്മൾക്കു, നമുക്കു,

मुझसे എന്നോടു, എന്നേക്കാൾ, എന്നിൽനിന്നു

हमसे നമ്മളോടു, ഞങ്ങളോടു, നമ്മളേക്കാൾ, ഞങ്ങളേക്കാൾ, നമ്മളാൽ, ഞങ്ങളാൽ, നമ്മളിൽനിന്നു, ഞങ്ങളിൽനിന്നു നമ്മളേക്കാണു്, ഞങ്ങളേക്കാണു്.

मेरे लिए, मेरे वास्ते എനിക്കു വേണ്ടി, എനിക്കായിട്ടു്

हमारे लिए, हमारे वास्ते നമ്മൾക്കുവേണ്ടി, ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി, നമ്മൾക്കായിട്ടു്, ഞങ്ങൾക്കായിട്ടു്.

मेरा, मेरे, मेरी എന്റെ

हमारा, हमारे, हमारी നമ്മളുടെ ഞങ്ങളുടെ, നമ്മുടെ.

मुझमें എന്നിൽ

हममें നമ്മളിൽ, ഞങ്ങളിൽ

मुझ पर എന്റെ മേൽ

हम पर നമ്മുടെ മേൽ, ഞങ്ങളുടെ മേൽ.

18. **तू** എന്നതു് വിഭക്തിപ്രത്യയം ചേരുമ്പോൾ **‘मैं’** എന്ന രൂപംതന്നെ **‘तुझ’** എന്നായി മാറുന്നു. അജ്ഞിവിഭക്തിയിൽ **तेरा, तेरे**

तेरी എന്നിവയാണ് ഇതിന്റെ രൂപങ്ങൾ. **तुम** എന്നത് അഷ്ടി വിഭക്തിയിൽ **तुम्हारा, तुम्हारे, तुम्हारी** എന്നായി മാറുന്നു.

तू
तुझे, तुझको നിന്നെ, നിനക്കു.
तुझसे നിന്നോടു, നിന്നേക്കാൾ
 നിന്നാൽ, നിന്നിൽനിന്നും,
 നിന്നെക്കൊണ്ടും.

तेरे लिए, तेरे वास्ते എന്നിങ്ങനെ
 വേണ്ടി, എന്നിക്കായിക്കൊണ്ടും

तेरा, तेरे, तेरी നിന്റെ

तुझमें നിന്നിൽ
तुझ पर നിന്റെ മേൽ

.तुम]
तुम्हें, तुमको നിങ്ങളെ നിങ്ങളോട്
तुमसे നിങ്ങളാൽ, നിങ്ങളോടു
 നിങ്ങളെക്കൊണ്ടും, നിങ്ങളിൽനിന്നും, നിങ്ങളേക്കാൾ.

तुम्हारे लिए, तुम्हारे वास्ते നിങ്ങളോട്
 നിങ്ങളായിക്കൊണ്ടും, നിങ്ങളോട്
 നിങ്ങളേക്കാൾ.

तुम्हारा, तुम्हारे, तुम्हारी നിങ്ങളുടെ.

तुममें നിങ്ങളിൽ.
तुम पर നിങ്ങളുടെ മേൽ

19. **आप** എന്നതിന് വിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങൾ ചേരുമ്പോൾ രൂപഭേദം ഉണ്ടാകുന്നില്ല.

ഉദാ:—**आपका, आपके लिए, आपसे** (മരുമായവ)

नाम പേര്
दुश्मन ശത്രു
बात (स्त्री) വാക്ക്, സംഗതി
दाम, कीमत (स्त्री) വില
ख़बर (സ്त्री) വർത്തമാനം
जान അറിവ്

दोस्त, मित्र സ്നേഹിതൻ
साथी കൂട്ടുകാരൻ
हाल, हालत (स्त्री) സ്ഥിതി
तबियत (स्त्री) ആരോഗ്യം
जवाब മറുപടി
समझ മനസ്സിലാക്കുക,
 അറിവ്

കല നാളെ, ഇന്നലെ
 आजकल ഈയിടെ
 कम കുറച്ച്
 बस, काफ़ी മതി, വേണ്ടുവോളം
 ही, सिर्फ മാത്രം
 कुछ കുറച്ച്

परसों മിനിഞ്ഞാന്ന്, മറന്നാൾ
 अक्सर സാധാരണ, മിക്കവാറും
 ज्यादा അധികം
 ठीक ശരിയായ
 थोड़ा കുറച്ച്
 ख़ूब ധാരാളം, നല്ലവണ്ണം

बिलकुल തീരെ

तुम्हारा नाम क्या है ?
 मेरा नाम रामदास है ।

आजकल तुम्हें कौन दूध देता
 है ?

कल से मुझे लक्ष्मी दूध देती है ।

यह दूध तुम्हारे लिए काफ़ी है ?

हाँ, मेरे लिए यह काफ़ी है ।

आजकल तुम्हारी तबीयत कैसी
 है ?

कुछ दिन से मेरी तबीयत थोड़ी
 ख़राब है ।

कल शाम से मेरे दोस्त की तबी-
 यत भी ठीक नहीं है ।

നിങ്ങളുടെ പേര് എന്താകുന്നു?
 എന്റെ പേര് രാമദാസൻ എ-
 ന്നാകുന്നു.

ഈയിടെ നിങ്ങൾക്ക് ആർ
 പാൽ തരുന്നു?

ഇന്നലെ മുതൽ ലക്ഷ്മി എന്നി-
 ക്കു പാൽ തരുന്നു.

ഈ പാൽ നിങ്ങൾക്ക് മതിയാ-
 കുമോ?

ഉവ്വ്, ഇത് എനിക്ക് മതിയാകും
 ഈയിടെ നിങ്ങളുടെ ആരോഗ്യം
 എങ്ങിനെയിരിക്കുന്നു?

കുറച്ചുദിവസങ്ങളായിട്ട് എന്റെ
 ശരീരസ്ഥിതി അല്പം മോശ-
 മാണ്.

ഇന്നലെ വൈകുന്നേരം മുതൽ
 എന്റെ സ്നേഹിതന്റെ ശരീര-
 സ്ഥിതിയും നല്ലതല്ല.

तुम अकबर मुझसे रुपये क्यों
लेते हो ?

आजकल मेरे पास बिलकुल
रुपये नहीं हैं ।

तुम्हारी किताब का क्या दाम
है ?

मेरी किताब का दाम बहुत
झ्यादा है ।

तुम मेरी बात बिलकुल नहीं
समझते ।

मैं तुम्हें खूब जानता हूँ ।

तुम मेरी बात का जवाब क्यों
नहीं देते ?

मेरे पास आज सिर्फ पाँच रुपये
हैं ।

तुम्हारे साथी की क्या ख़बर है ?

बहुत दिन से मेरे साथी की कुछ
भी ख़बर नहीं है ।

अच्छा, अब बस कीजिये ।

നിങ്ങളുടെ സാധാരണയായി എ
ന്നോട്ട് എന്തിന് ഉറപ്പിക
യാക്കുന്നു?

ഇതുകൊണ്ട് എന്റെ പക്കൽ പണം
തീരെ ഇല്ല.

നിങ്ങളുടെ പുസ്തകത്തിന്റെ
വില എന്താകുന്നു ?

എന്റെ പുസ്തകത്തിന്റെ വില
വളരെ അധികമാണ്.

നിങ്ങൾ എന്റെ വാക്കു തീരെ
മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല.

ഞാൻ നിങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം
അറിയുന്നു.

നിങ്ങൾ എന്റെ വാക്കിന് മറു
പടി എന്തുകൊണ്ടു തരുന്നില്ല ?
(പറയുന്നില്ല)

എന്റെ പക്കൽ ഇന്ന് അഞ്ച്
ഉറപ്പിക മാത്രമേയുള്ളൂ.

നിങ്ങളുടെ കൂട്ടുകാരന്റെ വർത്ത
മാനം എന്താകുന്നു ?

വളരെ ദിവസമായിട്ട് എന്റെ
കൂട്ടുകാരന്റെ യാതൊരു
വർത്തമാനവുമില്ല.

കൊള്ളാം, ഇപ്പോൾ മതിയാക്കി
യാലും.

यह काम तुम्हारे लिए उचित नहीं है।	ഈ പ്രവൃത്തി നിങ്ങൾക്കുചിതമായിട്ടുള്ളതല്ല.
वह बहुत कम काम करता है।	അവൻ വളരെ കുറച്ചു ജോലി ചെയ്യുന്നു.
तुम्हारा भाई हिन्दी समझता है?	നിങ്ങളുടെ സഹോദരൻ ഹിന്ദി മനസ്സിലാക്കുന്നുവോ?
वह मेरा नाम नहीं जानती।	അവൾ എന്റെ പേര് അറിയുന്നില്ല.
शिवाजी औरंगज़ेब के दुश्मन थे।	ശിവാജി അറംഗസിബിന്റെ ശത്രുവായിരുന്നു.

പാഠം 10.

സംസ്കൃതാക്ഷരങ്ങളുടെ രൂപങ്ങൾ (തുടർച്ച).

20. वह, यह, कौन, जो, कोई എന്നിവയോട് പ്രത്യയം ചേരുമ്പോൾ उस, इस, किस, जिस, किसी എന്നായി മാറുന്നു. ബഹുവചനത്തിൽ ഇവയുടെ രൂപം उन, इन, किन, जिन, किन्हीं ആകുന്നു.

ഉദാ:—उसमें അവനിൽ, इसके लिए - ഇതിനുവേണ്ടി, किसमें - ആരിൽ, किसीसे - ആരോടും, उनको - അവയ്ക്ക്, किनपर - എവരിൽ.

21. कोई ഒഴിച്ചു ബാക്കി എല്ലാ സംസ്കൃതാക്ഷരങ്ങൾക്കും ദ്വിതീയയിൽ ഈരണ്ടുരൂപങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവ താഴെ ചേർക്കുംപ്രകാരമാകുന്നു.

ഏകവചനം:— उसको, उसे; इसको, इसे; किसको, किसे; जिसको, जिसे.

ബഹുവചനം :— उनको, उन्हें, इनको, इन्हें, किनको किन्हें, जिनको, जिन्हें। ഈ രണ്ടു രൂപങ്ങളും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ സാധാരണയായി ആദ്യത്തെ രൂപമാണ് അധികം ഉപയോഗിക്കാറുള്ളത്.

കുറിപ്പ്:— वह, यह, कौन, जो, काँई എന്നിവകളുടെ ബഹുവചനരൂപങ്ങൾ ഏകവചനാത്മത്തിൽ ബഹുമാനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ — उनको	അദ്ദേഹത്തെ, അവരെ.
उनसे	അദ്ദേഹത്തോടു്, അവരോടു്.
किनके लिए	ആക്ഷേപവേണ്ടി.
किन्हें	ആക്ഷ്.

കുറിപ്പ്:— വിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങൾ ചേരുമ്പോൾ क्या എന്നതു് ചിലപ്പോൾ काहे എന്നായി മാറുന്നു.

ഉദാ:— काहे को എന്തിനുവേണ്ടി.

22. आप എന്നതിന്നു 'തന്നത്താൻ' എന്ന് ഒരർത്ഥമുണ്ട്. ഈ അർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ വിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങൾ താഴെ കാണിക്കുന്ന മാതിരിയിൽ ചേർക്കേണ്ടതാകുന്നു.

(१) आप, (२) अपने व अपने से, (४) अपने लिए, अपने वास्ते (५) अपने से, (६) अपना, अपने, अपनी, (७) अपने में, अपने पर ।

കുറിപ്പ്:— (i) आप എന്നതിന്നു് പകരം खुद (തന്നത്താൻ) എന്നുപയോഗിക്കാം.

ഉദാ:— मैं खुद वह। जाता हूँ ഞാൻ തന്നത്താൻ അവിടെ പോകുന്നു.

(ii) अपना, എന്നതു വാചകത്തിൽ സ്വന്തനാമത്തെ വീണ്ടും

ആവർത്തിക്കാതിരിക്കുവാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ആയതു സാധാരണയായി പ്രധാനപ്പെട്ട കർത്താവിനെയെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

ഉദാ.— मैं मेरे घर जाता हूँ എന്നതിന്നു പകരം

मैं अपने घर जाता हूँ ।

तुम तुम्हारा पठ पढ़ो—तुम अपना पाठ पढ़ो ।

वह उसकी किताब पढ़ता है —वह अपनी किताब पढ़ता है ।

वे उनके लिए यह काम करता हैं--वे अपने लिए यह काम करती हैं ।

ക്രിയാവിശേഷങ്ങളെല്ലാം നാമവിശേഷങ്ങളെല്ലാം.

सब	എല്ലാം	कई	വളരെ
इतना	ഇത്ര	उतना	അത്ര
जब	യാതൊരുസമയത്തും	तब	അപ്പോൾ
जितना, जितने	എത്രമാത്രം	ऐसा	ഇങ്ങിനെ
अच्छी तरह	നല്ലപോലെ	बुरी तरह	ചിത്തയാകുവണ്ണം

ക്രിയകൾ

चाह	ഇഷ്ടപ്പെടുക	पूछ	ചോദിക്കുക
बेच	വില്പിക്കുക	खरीद	വിലയ്ക്കുവാങ്ങുക
भेज	അയക്കുക	सांच	വിചാരിക്കുക
बुला	വിളിക്കുക	सिखा	പഠിപ്പിക്കുക
प्यार कर	സ്നേഹിക്കുക	याद कर	ഓർമ്മിക്കുക
गा	പാടുക	बातचीत कर	സംഭാഷണം ചെയ്യുക
प्यार	സ്നേഹം	नाच	നൃത്തം
याद	ഓർമ്മ	बातचीत	സംഭാഷണം.

[ക.

यह किसका घर है ?

यह उसके भाई का घर है ।

इस घर में कौन रहता है ?

इस घर में आजकल कोई नहीं रहता ।

तुम उसे क्यों बुलाते हो ?

किसी का बुरा मत चाहो ।

मैं जब उनके घर जाती हूँ तब वे मुझे एक किताब देते हैं ।

जितना रुपया उनके पास है उतना किसी के पास नहीं है ।

मैं कई दिन से इनके घर में रहता हूँ ।

सब को प्यार करो ।

उस तालाब के पास एक लड़की बहुत अच्छे फल बेचती है ।

इतना मीठा दूध तुम किससे खरीदते हो ?

ഇതു ആരുടെ വീടാകുന്നു?

ഇതു അവന്റെ സഹോദരന്റെ വീടാകുന്നു.

ഈ വീട്ടിൽ ആർ താമസിക്കുന്നു?

ഈയിടെ ഈ വീട്ടിൽ ആരും താമസിക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങൾ അവനെ എന്തിനു വിളിക്കുന്നു?

ആരുടേയും തിന്മയെ ആഗ്രഹിക്കരുതു്.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ പോകുമ്പോൾ അദ്ദേഹം എനിക്ക് ഒരു പുസ്തകം തരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്കൽ ഉള്ളിടത്തോളം രൂപാ ആരുടെ പക്കലും ഇല്ല.

ഞാൻ വളരെ ദിവസങ്ങളായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിലാണ് താമസിക്കുന്നതു്.

എല്ലാവരേയും സ്നേഹിക്കുവിൻ.

ആ കുളത്തിന്റെ അടുക്കൽ ഒരു പെൺകുട്ടി വളരെ നല്ല പഴങ്ങൾ വില്ക്കുന്നുണ്ടു്.

ഇത്ര മധുരമുള്ള പാൽ നിങ്ങൾ ആരോടാണ് വാങ്ങിക്കുന്നതു്?

ऐसा घर इस शहर में एक भी नहीं है।

वह चिट्ठी तुम किसे भेजती हो?

मैं यह चिट्ठी तुम्हारे भाई के पास भेजती हूँ।

परसों से मेरी बहिन को कोई हिन्दी नहीं सिखाता।

जो पाठ तुम पढ़ते हो वह बहुत छोटा है।

तुम यहाँ क्या सोच रहे हो?

वह खुद वहाँ जाता है।

आप खुद यह काम कीजिये।

वह कभी अपनी दूकान पर नहीं बैठता है।

वह अपने को सब से बड़ा समझता है।

तुम जाँ सोचते हो वह ठीक नहीं है।

उसको मेरा नाम याद नहीं है।

ഇങ്ങനെയുള്ള വിട്ട് ഈ പട്ടണത്തിൽ ഒന്നുപോലുമില്ല.

ഈ എഴുത്തു നിങ്ങൾ ആർക്കു അയക്കുന്നു?

ഞാൻ ഈ കത്തു നിങ്ങളുടെ സഹോദരന്റെ അടുക്കലേക്ക് അയക്കുന്നു.

മിനിത്തൊന്നുമുതൽ എന്റെ സഹോദരിയെ ആരും ഹിന്ദി പഠിപ്പിക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങൾ പഠിക്കുന്ന പാഠം വളരെ ചെറുതാകുന്നു.

നിങ്ങൾ ഇവിടെ പുസ്തകം ആലോചിക്കുന്നത്?

അവൻ തന്നത്താൻ അവിടെ പോകുന്നു.

താങ്കൾ തന്നത്താൻ ഈ ജോലി ചെയ്യാലും.

അവർ ഒരിക്കലും തന്റെ പീടികയിൽ ഇരിക്കുന്നില്ല.

അവൻ തന്നത്തന്നെ എല്ലാവരിലും വെച്ചു വലിയവനായി വിചാരിക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നത് ശരിയല്ല.

അവനു് എന്റെ പേർ ഓർമ്മയില്ല.

तुम अपना काम अच्छी तरह
नहीं करते ।

यहाँ जितने आदमी रहते हैं मैं
सब को जानता हूँ ।

तुम उसके घर रोज़ क्यों जाते
हो ?

वह बहुत बुरी तरह गाता है

मैं दो बजे से पाँच बजे तक
उनके दफ़्तर में रहता हूँ ।

गोमती हमेशा हिन्दी में बातचीत
करती है ।

उसका नाम पूछो ।

നിങ്ങളുടെ നിലയിൽ നിങ്ങളുടെ ജോലി നല്ല
തുറപ്പിലെ ചെയ്യുന്നില്ല.

ഇവിടെ താമസിക്കുന്ന ആളുകളെ
എല്ലാം ഞാനറിയാം.

നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ ദിവ
സേന എന്തിന് പോകുന്നു?

അവൻ വളരെ മോശമായിട്ട്
പാടുന്നു.

ഞാൻ രണ്ടുമണി മുതൽ അഞ്ചു
മണിവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ

അപ്പീസിൽ ഉണ്ടാകുന്നു.

ഗോമതി എല്ലായ്പ്പോഴും ഹിന്ദി
യിൽ സംഭാഷണം ചെയ്യുന്നു.

അവന്റെ പേര് ചോദിക്കൂ.

പാഠം 11.

ഭാവുകാലം.

23. ക്രിയാധാതുക്കളോടുകൂടി ഏകവചനത്തിൽ 'എന്നാ' എന്നും, ബഹുവചനത്തിൽ 'എന്നെ' എന്നും വേർതിരിച്ച് ഭാവുകാലമുണ്ടാകുന്നു. ഭാവുകാലത്തിൽ 'മैं' എന്ന കർത്താവായിരിക്കുമ്പോൾ 'ജ്ഞാ' എന്നും, 'तुम' എന്ന കർത്താവായിരിക്കുമ്പോൾ 'അറിയേ' എന്നും ക്രിയാധാതുക്കളോടുകൂടി ചേർക്കുന്നു.

ഏകവചനം

मैं खाऊँगा ഞാൻ ഭക്ഷിക്കും

तू खाएगा നീ ഭക്ഷിക്കും

वह खाएगा അവൻ ഭക്ഷിക്കും

ബഹുവചനം.

हम खाएंगे	ഞങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കും
तुम खाओगे	നിങ്ങൾ ഭക്ഷിക്കും
आप खाएंगे	താങ്കൾ ഭക്ഷിക്കും
वे खाएंगे	അവർ (അദ്ദേഹം) ഭക്ഷിക്കും

കുറിപ്പ്:—ക്രിയാധാതുക്കൾ ഭീഷ്ഠസൂത്രത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ ചില സമയം 'एगा', 'एंगे', 'ऊंगा', 'ओगे' എന്നതിനു പകരം 'वेगा', 'वेगे', 'वूंगा', 'वोगे' എന്നും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഇതുകൂടാതെ एगा, एंगे എന്നിവകൾക്കു പകരം यगा, यगे എന്നും ഉപയോഗിക്കുന്ന പതിവുണ്ട്.

जायगा എന്നതിനു പകരം जावेगा എന്നും, जायगा എന്നും ഉപയോഗിക്കാം. जाएंगे എന്നതിനു പകരം जावेंगे എന്നും जायेंगे എന്നും ഉപയോഗിക്കാം. जाऊंगा എന്നതിനുപകരം जावोंगे എന്നും ഉപയോഗിക്കാം.

24. ക്രിയാധാതുക്കൾ വ്യഞ്ജനത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നതായാൽ താഴെ കാണുംപ്രകാരം രൂപങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു:—

मैं करूँगा ഞാൻ ചെയ്യും	हम करेंगे ഞങ്ങൾ ചെയ്യും
तू करेगा നീ ചെയ്യും	{ तुम करोगे നിങ്ങൾ ചെയ്യും
	{ आप करेंगे താങ്കൾ ചെയ്യും
वह करेगा അവൻ ചെയ്യും	वे करेंगे അവർ (അദ്ദേഹം) ചെയ്യും.

ले, दे, हो എന്നീ ധാതുക്കളുടെ രൂപങ്ങൾ താഴെക്കാണും വിധമാണ്.

ഏകവചനം

मैं लूँगा	ഞാൻ എടുക്കും
तू लेगा	നീ എടുക്കും
वह लेगा	അവൻ എടുക്കും

ബഹുവചനം

हम लेंगे	ഞങ്ങൾ എടുക്കും
तुम लेंगे	നിങ്ങൾ എടുക്കും
आप लेंगे	താങ്കൾ എടുക്കും
वे लेंगे	അവർ എടുക്കും

25. കൺവാദ്യം സ്ത്രീലിംഗമായിരിക്കുമ്പോൾ ക്രിയാരൂപങ്ങളുടെ ഒടുവിലുള്ള 'गा', 'गे' എന്നിവകൾ 'गी' എന്നായി മാറുന്നു (ഇത് 'आ, ए, ई' നിയമമനുസരിച്ചാണ്).

കുറിപ്പ്:—'വരും', 'വരാൻ' ഇവയ്ക്കു രണ്ടിനും വലിയവ്യത്യാസമില്ല. ഭാവികാലത്തിൽ ഒരേ രൂപം മാത്രം ഉപയോഗിച്ചാൽ മതി.

ക്രിയാരൂപം

मिल	കണ്ടുമുട്ടുക, കിട്ടുക	कह	പറയുക
साफ़ कर	വൃത്തിയാക്കുക	विचार कर	വിചാരിക്കുക
नहा	കളിക്കുക		ആലോചിക്കുക
बज	മണിഅടിക്കുക	धां	കഴുകുക, അലക്കുക
और	ഉം, വേറെ	ज़रूर	തീർച്ചയായും
जल्दी	വേഗത്തിൽ, വേഗം	धीरे-धीरे	സാവധാനത്തിൽ
देर	(സ്ത്രീ) സമയം, താമസം		പതുക്കെപ്പതുക്കെ
देर से	താമസിച്ചു, പൈകി		മെല്ലെമെല്ലെ
ज़रा	കുറച്ചു, അല്പം [യിട്ട്] ക്രീബ		ഏകദേശം, സുമാർ
लोग	ആളുകൾ, ജനങ്ങൾ.		

भैया, तुम आज शाम को क्या
करोगे ?

मैं आज कैलास के घर जाऊँगा ।

वहाँ आज क्या है ? वहाँ क्यों
जाओगे ?

आज कैलास की बहिन गायगी ।

क्या वह बहुत अच्छा गाती है ?

हाँ, तुम भी चलोगी ?

हाँ, मैं ज़रूर चलूँगी, हमारे
साथ और कौन कौन चलेंगे ?

नहीं, और कोई नहीं जायगा,
सिर्फ़ तुम और हम जायेंगे ।

आप यह किताब खरीदेंगे ?

नहीं यह किताब पेसी अच्छी
नहीं है, मैं इसे नहीं खरीदूँगा ।

* तुम उनसे कब मिलोगे ?

സഹോദരാ, നിങ്ങളും ഇന്നുവൈ
കുന്നേരം എന്തു ചെയ്യും?

ഞാൻ ഇന്ന് കൈലാസിന്റെ
വീട്ടിൽ പോകും.

അവിടെ ഇന്ന് എന്താണ്? എ
ന്തിനായിട്ടാണ് അവിടെ
പോകുന്നത് ?

ഇന്ന് കൈലാസിന്റെ സഹോ
ദരി പാടും.

അവൾ വളരെ നല്ലവണ്ണം പാട
ുന്നുവോ?

ഉവ്വ്, നിങ്ങളും വരുമോ?

ഉവ്വ് ഞാൻ തീർച്ചയായും വരാം;
നമ്മുടെ കൂടെ വേറെ ആരെ
ല്ലാം വരും?

ഇല്ല, വേറെ ആരും വരികയില്ല,
നിങ്ങളും ഞാനും മാത്രം
പോകും.

താങ്കൾ ഈ പുസ്തകം വിലയ്ക്കു
വാങ്ങുമോ?

ഇല്ല, ഈ പുസ്തകം അത്ര നല്ല
തല്ല, ഞാനിതുവാങ്ങുകയില്ല.
അദ്ദേഹത്തെനിങ്ങളും എപ്പോൾ
കാണും?

* 'മിൽ' എന്ന ക്രിയ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ
എന്നതിന് 'ഉൻസെ' ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ് നല്ല ശൈലി.

मैं आज थोड़ी देर में उनसे उनके घर पर मिलूंगा ।

वह मुझे बहुत प्यार करेगी ।
वे हम से यह बात नहीं कहेंगे ।

आज कमरा कौन साफ़ करेगा ?
वह कभी उस आदमी के साथ
बातचीत नहीं करेगा ।
तुम जल्दी आओ, मैं आज देर से
जाऊँगा ।

जल्दी करो, थोड़ी देर में दस
बजे ।
तुम इतना धीरे धीरे क्यों बोलते
हो ?

मैं आज नहीं नहाऊँगा ।
क्रिബ दो घंटे में वे यहाँ अपने
भाई के साथ आयेंगे ।

वह मेरी बात ज़रा भी नहीं
सुनता ।

तुम खुद विचार करो और
देखो, यह कहाँ तक ठीक है ।

ഞാൻ ഇന്ന് കുറച്ചു സമയത്തിനുള്ളിൽ അദ്ദേഹത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽവെച്ച് കാണാം.

അവൾ എന്നെ വളരെ സ്നേഹിക്കും. അദ്ദേഹം നമ്മളോട് ഈ സംഗതി പറയുകയില്ല.

ഇന്ന് മറി ആരു വൃത്തിയാക്കും? അവൾ ഒരിക്കലും ആ മനുഷ്യനോടു സംസാരിക്കുകയില്ല. നിങ്ങൾ വേഗം പോകവിൻ, ഞാൻ ഇന്ന് താമസിച്ചു പോകുകയുള്ളൂ.

വേഗമാവട്ടെ, കുറച്ചുനേരത്തിനുള്ളിൽ പതുതുണി അടിക്കും. നിങ്ങൾ ഇത്ര പതുക്കെ സംസാരിക്കുന്നതെന്തിനാണ്?

ഞാൻ ഇന്ന് കുളിക്കുകയില്ല. ഏകദേശം രണ്ടുമണിക്കൂറിനുള്ളിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ സഹോദരന്റെ കൂടെ ഇവിടെ വരും. അവൻ എന്റെ വാക്ക് ഒട്ടും കേൾക്കുന്നില്ല.

ഇത് എത്രത്തോളം ശരിയാണെന്ന് നിങ്ങൾ തന്നത്താൻ ആലോചിച്ചുനോക്കുക.

मैं और पाँच रुपये तुम को ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു് അഞ്ചുരൂപിക
 ടു്ങാ । കൂടി തരാം.
 मैं दो दिन और यहाँ ठहरूँगा । ഞാൻ രണ്ടു്ദിവസംകൂടി ഇവിടെ
 താമസിക്കാം.
 और लोग इसे नहीं चाहेंगे । മനുജവർ ഇത് ഇഷ്ടപ്പെടുക
 യില്ല.

പാഠം 12.

ക്രിയകളുടെ സാധാരണരൂപം

26. ക്രിയാധാതുവിനാട്ടുകൂടി 'നാ' വേരൂ ക്രിയകളുടെ സാധാരണ രൂപം (Infinitive) ഉണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—**खाना, पढ़ना, देखना**

27. ഈ സാധാരണ ക്രിയാരൂപങ്ങൾ രണ്ടുതരത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

(1) വിധിരൂപം (2) ക്രിയാനാമം.

(1) വിധിരൂപത്തിൽ അതു എപ്പോഴും ഭാവികാലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—**तुम यह काम मत** നിങ്ങൾ ഈ പ്രവർത്തി ചെയ്യ
करना । തരു് (ഭാവിയിൽ).

वहाँ कभी मत जाना । അവിടെ ഒരിക്കലും പോകരുത്.

(2) ക്രിയ നാമമായി ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ സാധാരണ പരിഗണനാ രണ്ടുതരങ്ങളുണ്ടാകും ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—**देर से जागना बहुत** താമസിച്ച് എഴുന്നേൽക്കുന്നതു
बुरा है । വളരെ ചീത്തയാണ്.

क्या उसका जाना
ज़रूरी है ?

അവൻ പോകേണ്ടതു് അത്യാ
വശ്യമാണോ?

28. ക്രിയകളുടെ സാധാരണരൂപങ്ങളുടെ 'നാ' വിഭക്തിപ്ര
ത്യയങ്ങൾ ചേരുമ്പോൾ 'നെ' എന്നായിത്തീരുന്നു. (നിയമം 13
നോക്കുക).

ഉദാ:—वह पढ़ने के लिए അവൻ വായിക്കാനായിട്ടു് ഇ
യहाँ आता है। വിടെ വരുന്നു.

खूब पढ़ने से परीक्षा നല്ലവണ്ണം വായിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്
में पास करोगे। നിങ്ങൾ പരീക്ഷയിൽ
ജയിക്കും.

‘वहाँ जाने में देर അവിടെ പോകുവാൻ വൈകി
मत करो। യുതതു്.

കുറിപ്പ്:— 'के लिए' എന്നതു കഴിഞ്ഞു് 'आ' അഥവാ 'जा'
എന്നീ ക്രിയകൾ വരികയാണെങ്കിൽ 'क लिए' എന്നതു് ഉപേക്ഷി
ക്കാവുന്നതാണ്.

ഉദാ:—वह रोज़ इधर पढ़ने അവൻ ദിവസേന പഠിക്ക
आता है। വാൻ ഇവിടെ വരുന്നു.
में खाने जाता हूँ। ഞാൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ
പോകുന്നു.

നാമങ്ങൾ

आँख (സ്ത്രീ) കണ്ണ്	कान	ചെവി
बाल	രോമം, തലമുടി	बदन, शरीर
सूरज	സൂര്യൻ	चाँद
छुट्टी (സ്ത്രീ) ഒഴിവു്, അവധി	नृत्य	ചന്ദ്രൻ
वक्त, समय	സമയം, നേരം	चीज़ (സ്ത്രീ) നാശനം, വസ്തു
प्याला	കപ്പു്, കോപ്പ	बार (സ്ത്രീ) പ്രാവശ്യം, തവണ

സംയോജക അദ്ധ്യക്ഷൻ (ഘടകങ്ങൾ)

और	ഉം	या	അല്ലെങ്കിൽ (ഓ)
लेकिन, पर	എന്നാൽ	अगर	എങ്കിൽ
क्योंकि	എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ	कि	എന്നും
इसलिए	അതുകൊണ്ട്	तो भी	എങ്കിലും, എന്നാ

[ലും

നാമവിശേഷണങ്ങൾ

ठंडा	തണുപ്പുള്ള	गरम	ചൂടുള്ള
तेज़	തീക്ഷ്ണമായ, മൂച്ചയുള്ള	कड़ा, सहित	കടുപ്പമുള്ള, കഠി
	പൊടിയുള്ള, വേഗമുള്ള,		നമായ
	വേഗത്തിൽ		

मुलायम	മാർവമുള്ള	सुस्त	മടിയുള്ള
खूबसूरत,		उमदा	നല്ല; ഒന്നാംതരം
सुन्दर	ഭംഗിയുള്ള	ताज़ा	പുതിയ (Fresh)
आसान	എളുപ്പമുള്ള	मुश्किल	വിഷമമുള്ള, വിഷ
			മം, പ്രയാസമുള്ള

बेवकूफ	വിഡ്ഢിയായ	अक़मंद	ബുദ്ധിസാമത്ഥ്യമുള്ള
--------	-----------	--------	---------------------

कल छुट्टी है, इसलिए तुम स्कूल
मत जाना।

ताज़ा फल खाना अच्छा है।

हमारी आँख देखने के लिए
और कान सुनने के लिए हैं।

सूरज निकलने में अभी देर है।

നാളെ ഒഴിവാണ്, അതുകൊണ്ട്
നിസ്തളിൽ പോകരുത്.

പുതിയ പഴങ്ങൾ തിന്നുന്നതു
നല്ലതാണ്.

നമ്മുടെ കണ്ണു കാണുന്നതിനും,
ചെവി കേൾക്കുന്നതിനും,
വേണ്ടിയാകുന്നു.

സൂര്യൻ ഉദിക്കാൻ ഇനിയും താമ
സമുണ്ട്.

ജലമിറ ഉറ, ധമ സാനെ കാ ധക
(സമയ) നഹീ ഹൈ ।

ഉമെ പാനി സെ നഹാനാ ശരീര കെ
ലിഢ് ബഹുത അഛ്ഛാ ഹൈ ।

ധമ കാമ കരനാ ഉനകെ ലിഢ്
ബഹുത മുഷികല നഹീ ഹൈ ।

ധമ ഉനകെ ലിഢ് ബഹുത അസാന
ഹൈ ।

കിസീ കാമ കാ മുഷികല മത
സമജ്ഛാ ।

ഉസകാ ലഭ്കാ പഢ്നെ-ലിഖനെ മേ
ബഭാ തേജ് ഹൈ ।

ഉസകെ ലാല ബഹുത മുലായമ ഔര
ലംബെ ഹൈ ।

കല സെ വെ ദപ്നര നഹീ ജാതെ,
കയ്ഛി ഉനകീ താബിയത
അഛ്ഛി നഹീ ഹൈ ।

മേ അപനാ പാഠ രാജ് ധാദ് കരനാ
ഹൈ, ഇസലിഢ് ഉസ്താദ് മുജ്ഛെ
ധ്യാര കരതെ ഹൈ ।

വേഗം എഴുന്നേല്ക്കുവിൻ, ഇത്
ഉറക്കാനുള്ള സമയമല്ല.

തണുത്ത ജലംകൊണ്ട് കുളിക്കു
ന്നത് ശരീരത്തിന് വളരെ
നല്ലതാകുന്നു.

ഈ ജോലിചെയ്യുന്നത് അദ്ദേഹ
ത്തിനു വളരെ വിഷമമുള്ളതല്ല.

ഇത് അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ എളു
പ്പമുള്ളതാകുന്നു.

യാതൊരു പ്രവൃത്തിയും ബുദ്ധി
മുട്ടുള്ളതായി വിചാരിക്കരുത്.

അവന്റെ കൂട്ടി പഠിക്കുന്നതിലും
എഴുതുന്നതിലും വളരെ സാമ
ത്വമുള്ളവനാണ്.

അവന്റെ തലമുടി വളരെ മാർപ്പ
മുള്ളതും, നീളമുള്ളതുമാകുന്നു.

ഇന്നലെമുതൽ അദ്ദേഹം ആഫീ
സിൽ പോകുന്നില്ല, എന്തെ
ന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീ
രസ്ഥിതി നല്ലതല്ല.

ഞാൻ നിത്യവും എന്റെ പാഠ
ങ്ങൾ ഉരുവിടുന്നു, അതു
കൊണ്ട് ഗുരുനാഥൻ എന്റെ
സ്തേഹിക്കുന്നു.

തുമ രോജ് വാറ മേരേ ഘര കേ പാട
 അതേ ഹോ, ലേകിന മുഖ്സേ ഏക
 വാറ മീ നഹീ മിലതേ ।

രാം കഹതാ ഹേ കി ഉടകീ ബഹിന
 ബड़ी അക്രമന്ദ് ഹേ ।

ഉനകാ കഹനാ ഹേ കി ബാജാറ കീ
 കിസീ ദൂകാന മേ ധഹ ചീജ്
 നഹീ ഹേ ।

ധഹ ബേവകൂഫ് ഹേ, തോ മീ ഹട വാത
 കോ അക്രമീ തരഹ് സമജ്താ ഹേ ।

ധഹ ലഭ്കാ ബഹാ ധുസ്ത ഹേ, ധഹ
 കമീ അപനാ ക്കാമ നഹീ കരതാ ।

തുമ ബड़ी കഹീ വാതേ കഹതേ ഹോ ।

ധഹ കപടാ ബഹുത ഉമദാ ഹേ, തുമ
 ഹുസേ അപനേ സാധ് രഖോ ।

ധഹ തസ്ഖീര് ബഹീ മുഖ്സുരത ഹേ ।

നിങ്ങളുടെ ദിവസവും ഞങ്ങളുപ്രവൃ
 ശ്യാം എന്റെ വിട്ടിന്റെ സമീ
 പം വരുന്നുണ്ട്, എന്നാൽ
 എന്നെ ഒരു പ്രാവശ്യമെങ്കി
 ലും കാണുന്നില്ല.

രാമന്റെ സഹോദരി വളരെ
 ബുദ്ധിയുള്ളവളാണെന്ന് അവ
 ന് പഠിക്കുന്നു.

അങ്ങാടിയിലുള്ള യാത്രക്കാരു പീ
 ടികയിലും ഈ സാധനമില്ലെ
 ന്നാണ് അദ്ദേഹം പറയുന്നത്.

അവൻ വിഡ്ഢിയാണ്, എന്നാ
 ലും ഈ സംഗതി നല്ലതു
 പോലെ മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട്.

ഈ കുട്ടി വലിയ മടിയനാണ്,
 അവൻ ഒരിക്കലും തന്റെ
 ജോലി പഠിക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങൾ വളരെ കഠിനമായ
 വാക്കുകൾ പറയുന്നു.

ഈ തൂണി വളരെ നല്ലതാണ്,
 നിങ്ങൾ ഇതു നിങ്ങളുടെ
 പക്കൽ വെച്ചുവിൻ.

ഈ പടം വളരെ രംഗിയുള്ളതാ
 കുന്നു.

तुम इस छुट्टी में बंगलोर जाओगे
या मद्रास में रहेंगे ?

मैं कुछ दिन मद्रास में रहूँगा
और कुछ दिन के लिए उड़ी
जाऊँगा ।

वह आदमी देखने में बड़ा मूब-
सूरत है, पर उसमें विद्या
नहीं है ।

मैं अक्सर अपने दोस्तों से मिलने
वहाँ जाता हूँ ।

तुम मेरे भाने तक वहाँ ठहरो ।

एक प्याला गरम चाय लाओ ।

നിങ്ങൾ ഈ ഒഴിവിൽ ബംഗളൂ
രിലേയ്ക്ക് പോകുമോ അതോ
മദ്രാസിൽ താമസിക്കുമോ?

ഞാൻ കുറച്ചു ദിവസം, മദ്രാ
സിൽ താമസിക്കുകയും, കുറ
ച്ചുദിവസത്തേക്ക് ഉദ്ദിയി
ലേക്ക് പോകുകയും ചെയ്യും.

ആ മനുഷ്യൻ കാഴ്ചയിൽ വളരെ
സുന്ദരനാണ്, എന്നാൽ
അവൻ പഠിപ്പില്ല.

ഞാൻ സാധാരണയായി എന്റെ
സ്നേഹിതന്മാരെ കാണാൻ
അവിടെ പോകാറുണ്ട്.

ഞാൻ വരുന്നതുവരെ നിങ്ങൾ
അവിടെ താമസിക്കുക.

ഒരു കേ.പ്ല ചുട്ടുള്ള ചായ
കൊണ്ടുവരു

പാഠം 13.

ലിംഗവും വപസവും

ലിംഗം.

29. നിന്ദിയിൽ സ്രീലിംഗം, പുല്ലിംഗം എന്നിങ്ങനെ ലിംഗ
ങ്ങൾ മാത്രമേയുള്ളൂ.

30. നിന്ദിയിൽ പുരുഷന്മാരുടെ പേരുകൾ പുല്ലിംഗങ്ങളും
സ്ത്രീകളുടെ പേരുകൾ സ്രീലിംഗങ്ങളുമാകുന്നു.

31. നപുംസകലിംഗങ്ങളിൽ ചിലത് പുല്ലിംഗങ്ങളും ചിലത് സ്ത്രീലിംഗങ്ങളുമായിരിക്കും. അവയെ സംബന്ധിച്ചു പൂർണ്ണമായ നിയമങ്ങൾ ഹിന്ദിയിലില്ലാത്തതിനാൽ സ്ത്രീലിംഗപുല്ലിംഗങ്ങൾ ഏതാണെന്ന് കണ്ടുപിടിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സ്വല്പം വിഷമം നേരിടും. എങ്കിലും താഴെ പറയുന്ന നിയമങ്ങൾ അവയെ തിരിച്ചറിയുന്നതിന് ഉപയോഗപ്രദങ്ങളായിരിക്കും.

(1) 'अ', 'आ' എന്നീ സ്വരങ്ങളിൽ അവസാനിക്കുന്ന നപുംസകലിംഗങ്ങൾ ഹിന്ദിയിൽ പുല്ലിംഗങ്ങളായിരിക്കും.

ഉദാ:— फल, घर, कनरा, राफ़ता (വഴി) ആദിയായവ.

കുറിപ്പ്:—ചില നാമങ്ങൾ ഈ നിയമത്തെ അനുസരിക്കുന്നില്ല. മേൽപ്രകാരം വരുന്ന അവസ്ഥകളിൽ നാമവിശേഷണങ്ങൾകൊണ്ടോ, അല്ലാത്തവകൾ ക്രിയാകളുടെ പ്രയോഗംകൊണ്ടോ അവയെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയുന്നതാണ്.

(2) ദിവസങ്ങൾ, മാസങ്ങൾ, പൗർവ്വങ്ങൾ എന്നിവകളുടെ പേരുകൾ പുല്ലിംഗങ്ങളാകുന്നു.

(3) 'इ', 'ई' എന്നീ സ്വരങ്ങളിൽ അവസാനിക്കുന്ന നപുംസകനാമങ്ങൾ സാധാരണയായി സ്ത്രീലിംഗങ്ങളായിരിക്കും.

ഉദാ:— कुर्सी, घड़ी ആദിയായവ.

വാനി - വെള്ളം, दही - നെയ്യ്, घी - നെയ്യ്, मोती - മുത്തു, जी - മനസ്സ് എന്നീ വാക്കുകൾ മാത്രം ഈ നിയമത്തെ അനുസരിക്കുകയില്ല.

(4) നദിയുടേയും, ഭാഷകളുടേയും പേരുകൾ സ്ത്രീലിംഗങ്ങളായിരിക്കും.

ഉദാ:— गंगा, यमुना, कृष्णा, कावेरी, हिन्दी, तमिल മുതലായവ; എന്നാൽ सिन्धु, ब्रह्मपुत्र എന്നിവകൾ പുല്ലിംഗങ്ങളാണ്.

32. ഒരു നപുംസകനാമത്തിന്റെ ലിംഗം ശരിയായി അറിയാത്ത പക്ഷം അതിനെ പുല്ലിംഗത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ് അധികം നല്ലത്.

വചനം.

33. ഹിന്ദിയിൽ ഏകവചനമെന്നും, ബഹുവചനമെന്നും രണ്ടു വചനങ്ങൾ മാത്രമേയുള്ളൂ.

34. ബഹുവചനമുണ്ടാക്കുവാനുള്ള നിയമങ്ങൾ:—

(1) 'ആ'കാരാന്തങ്ങളായ നാമശബ്ദങ്ങൾ ഒഴിച്ചു വേറെ യാതൊരു പുല്ലിംഗനാമത്തിനും, ബഹുവചനത്തിൽ മാറുമുണ്ടാകുന്നില്ല.

ഉദാ:—घर - വീട്, വിടുകൾ. (നി.മം.9—നോക്കുക.)

കുറിപ്പ്:—ഇങ്ങിനെയുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ ക്രിയകളിൽ നിന്നോ, വിശേഷണങ്ങളിൽനിന്നോ അവയുടെ വചനം കണ്ടുപിടിക്കാവുന്നതാണ്.

(2) 'ആ'കാരാന്ത പുല്ലിംഗശബ്ദങ്ങളെ ബഹുവചനമാക്കുമ്പോൾ 'ദ്'കാരാന്തമാക്കി മാറുന്നു.

ഉദാ:—लड़का—लड़के, घोड़ा—घोड़े ഇത്യാദി.

(3) 'अ'കാരാന്തങ്ങളായ സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങൾ ബഹുവചനമാകുമ്പോൾ 'ई' എന്നൊട്ടവിൽ ചേർക്കുന്നു.

ഉദാ:—पुस्तक—पुस्तकें, आँख—आँखें

(4) 'इ'കാരാന്ത സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങളോടുകൂടി 'यौ' എന്നു ചേരുന്നതും, 'ई'കാരാന്തങ്ങളായ സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങളെ ഹ്രസ്വമാക്കി 'यौ' എന്നു ചേരുന്നതും ബഹുവചനമുണ്ടാക്കുന്നു.

ഉദാ:—लड़की—लड़कियाँ, तिथि—तिथियाँ

(5) മറ്റു സ്വരങ്ങളിലവസാനിക്കുന്ന സ്ത്രീലിംഗശബ്ദങ്ങളുടെ ഒടുവിൽ 'യ്' എന്നോ 'യ്' എന്നോ ചേർത്തു് ബഹുവചനമുണ്ടാക്കുന്നു.

ഉദാ:—माता— मात:यै, मातायै; दवा— दवायै, दवायै;
वस्तु— वस्तुयै, वस्तुयै।

35. വിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങൾ ചേർക്കപ്പെടുന്ന നാമങ്ങളോടു് സ്ത്രീലിംഗവും (പുല്ലിംഗവും) 'യ്' എന്നു ചേർത്താൽ ബഹുവചനമായിത്തീരുന്നു. മുൻപ്രസ്താവിച്ച നിയമങ്ങൾ ഇതിനു ബാധകങ്ങളല്ല.

ഉദാ:—लड़का—लड़कों को, पुस्तक—पुस्तकों से,
कमरा—कमरों में

കുറിപ്പ്— 'ई' എന്നോ, 'इ' എന്നോ ഉള്ള സ്വരത്തിൽ അവസാനിക്കുന്ന നാമപദങ്ങളാണെങ്കിൽ 'യ്' എന്നതിനുപകരം 'യ്' എന്നും ചേർക്കപ്പെടാറുണ്ടു്.

ഉദാ:—स्त्री—स्त्रियों से, कुर्सी—कुर्सियों पर

36. സംഭോഗാധനത്തിൽ ബഹുവചനങ്ങളുടെ അവസാനത്തിൽ 'യ്' എന്നു ചേർക്കുന്നു.

ഉദാ:—हे बालको ! ये लड़को ! ओ स्त्रियो ! (ഇത്യാദി)

37. हम, तुम, आप, ये, वे എന്ന ബഹുവചനസമുച്ചാരങ്ങൾ സാധാരണയായി ഏകവചനമായും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടു്. ബഹുവചനത്തെ സൂചിപ്പിക്കേണ്ടപ്പോൾ മേൽപറഞ്ഞ വാക്കുകളോടു് 'लोग' എന്നും ചേർക്കാറുണ്ടു്.

ഉദാ:—हम लोग, आप लोग, ये लोग, वे लोग।

വർഷ, സാല	കൊല്ലം, ആണ്ടു്	മഹീനാ, മാസ	മാസം
ജഗദ്	(സ്രീ) സ്ഥലം	കിനാരാ	വക്കു്, തീരം, കര
കിറാധാ	വാടക, കൂലി (വണ്ടിക്കൂലി)	പിതാ, ചാപ	അച്ഛൻ
ബദ്ധിയാ	വിശേഷമായ, ഒന്നാംതരമായ	അകേതേ	തനിയെ
തീക	ശരിയായ	കമ സേ കമ	കുറഞ്ഞപക്ഷം
ലായക്	യോഗ്യമായ, തക്ക	ഹോ കര	ഉറക്ക, വഴിയായി
അച്ഛാ	നല്ലതു് (ആകട്ടെ)	ലഗ	തുടങ്ങുക
ചാഹ	ആവശ്യം, ആഗ്രഹം (ആഗ്രഹിക്കുക)	തഹ്റനാ	കാത്തുനില്ക്കുക, താമസിക്കുക
പഹു്	എത്തുക	രവാനാ ഹോ	പുറപ്പെടുക
ബിജലി	(സ്രീ) വിദ്യച്ഛക്തി, മിന്നൽ	നിക്ലനാ	പുറത്തുപോകുക
ബജാ	കൊട്ടുക(വാദ്യങ്ങൾ വായിക്കുക)	ബസ	മതി (പശ്ചാത്താപമായ)
		ബിജലി കീ } ഗാഢി }	വദ്യച്ഛക്തികൊണ്ടു മാടുന്ന വണ്ടി
			(ഓംവണ്ടി)
		ബാജാ	വാദ്യം

आजकल आप कहाँ रहते हैं ?

मैं दो वर्ष से काशी में रहता हूँ ।

काशी कैसी जगह है ?

काशी गंगा नदी के किनारे पर
एक बहुत बड़िया शहर है ।

ഈയിടെ താങ്കൾ എവിടെയാണു
താമസിക്കുന്നതു് ?

ഞാൻ രണ്ടുവർഷമായിട്ടു കാശിയി
ലാണു് താമസിക്കുന്നതു്.

കാശി എങ്ങിനെയുള്ള സ്ഥല
മാകുന്നു ?

കാശി ഗംഗാനദിയുടെ തീര
ത്തുള്ള വളരെ നല്ല ഒരു
പട്ടണമാണു്.

വहाँ से काशी जाने का रास्ता
किधर से है ?

वहाँ से कलकत्ते हांकर हम वहाँ
जाते हैं ।

वहाँ पहुँचने में कितने दिन
लगते हैं और वहाँ तक का
किराया क्या है ?

वहाँ से काशी पहुँचने में तीन
दिन लगते हैं और मद्रास से
वहाँ तक का किराया करीब
तीस रुपया है ।

आप फिर काशी के लिए कब
रवाना होंगे ?

मैं दस दिन में रवाना होऊँगा ।

अच्छा, इस बार मैं भी आपके
साथ चलाँगा, मैं काशी में
कुछ दिन रहना चाहता हूँ ।

तुम भकेले चलोगे या तुम्हारे
साथ तुम्हारे माँ-बाप भी
आवेंगे ?

ഇവിടെ നിന്ന് കാശിക്ക്
പോകാനുള്ള വഴി എവിടെ
ക്കൂടെയാണ് ?

ഇവിടെനിന്ന് കല്ക്കത്തവഴിയായ് നാം അവിടെ പോകുന്നു.

അവിടെ എത്രദിവസം എത്ര ദിവസം വേണ്ടിവരും? അവിടെ വരെ വണ്ടിക്കൂലി എന്താണ്?

ഇവിടെനിന്ന് കാശിയിൽ എത്താൻ മൂന്നുദിവസം വേണം. മദ്രാസിൽനിന്ന് അവിടെ വരെ വണ്ടിക്കൂലി ഏകദേശം മുപ്പത് രൂപയാകുന്നു.

താങ്കൾ ഇനിയുദ്ദേശിക്കാശിക്കു
പറപ്പെടും?

ഞാൻ പത്തുദിവസത്തിനുള്ളിൽ
പറപ്പെടും.

അക്കൂടെ, ഈ പ്രാവശ്യം ഞാനും താങ്കളുടെ കൂടെ വരാം, ഞാൻ കാശിയിൽ കുറച്ചുദിവസം താമസിക്കുവാനുഗ്രഹിക്കുന്നു.

നീക്കൾ തനിയെ വരുമോ, അതോ നീക്കളുടെകൂടെ നിങ്ങളുടെ അമ്മയും അച്ഛനുംകൂടി വരുമോ?

पिताजी के बारे में मैं नहीं
 जानता, लेकिन माँ जरूर मेरे
 साथ आयेंगी, मैं अकेले वहाँ
 नहीं जाना चाहता।

तुम काशी में कितने दिन
 ठहरोगे?

अभी कुछ ठीक नहीं है, लेकिन
 कम से कम दो महीने मैं
 वहाँ जरूर ठहरूँगा।

काशी में और उसके नज़दीक
 क्या क्या चीज़ें और जगहें
 देखने लायक हैं?

काशी में विभ्वनाथजी का
 मंदिर, हिन्दू-विश्व-विद्यालय,
 और गंगा का किनारा देखने
 लायक हैं।

काशी से थोड़ी दूर पर सारनाथ
 का मंदिर है।

क्या काशी में बिजली की
 गाड़ियाँ भी हैं?

नहीं, वहाँ बिजली की गाड़ियाँ
 नहीं हैं, लेकिन घोड़ा गाड़ियाँ
 मिलती हैं।

അച്ചനെപ്പറ്റി എനിക്കു അറി
 യുള്ളൂ, എന്നാൽ അമ്മ തീർച്ച
 യായും എൻ്റെ കൂടെ വരും.
 ഞാൻ തനിയെ അവിടെ
 പോകുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങൾ കാശിയിൽ എത്ര
 ദിവസം താമസിക്കും?

ഇപ്പോൾ ഒന്നും തീർച്ചയില്ല; എ
 ന്നാൽ ഞാൻ കുറഞ്ഞപക്ഷം
 രണ്ടുമാസമെങ്കിലും അവിടെ
 തീർച്ചയായും താമസിക്കും.

കാശിയിലും അതിനടുത്തും എ
 ന്തെല്ലാം സാധനങ്ങളും സ്ഥ
 ലങ്ങളും കാണുവാൻ പഠറി
 യ വഴാണ്.

കാശിയിൽ വിശ്വനാഥക്ഷേത്ര
 വും, ഹിന്ദുസർവ്വകലാശാലയും
 ഗംഗയുടെ തീരവും കാണുവാ
 ൻ പഠറിയാവുമാണ്.

കാശിയിൽനിന്നു കുറച്ച ദൂരത്താ
 യി സാരനാഥക്ഷേത്രമുണ്ട്.

കാശിയിൽ ട്രാം വണ്ടികളും
 ഉണ്ടോ?

ഇല്ല, അവിടെ ട്രാം വണ്ടികൾ
 ഇല്ല, എന്നാൽ കുതിരവണ്ടി
 കൾ കിട്ടും.

रघुनाथ जी की दो लड़कियाँ
काशी में संस्कृत और अंग्रेज़ी
पढ़ती हैं।

लड़कियों के पिता भी वहीं
रहते हैं।

वे लोग गंगा के किनारे एक बड़े
सुन्दर मकान में रहते हैं।

वे दो महीने में मद्रास आयेंगे।

कौन बाजा बजा रहा है?

രഘുനാഥജിയുടെ രണ്ട് പെൺ
കുട്ടികൾ കാശിയിൽ സംസ്കൃത
വും ഇംഗ്ലീഷും പഠിക്കുന്നുണ്ട്.
പെൺകുട്ടികളുടെ അച്ഛനും അവി-
ടെത്തന്നെ താമസിക്കുന്നു.

അവരെല്ലാം ഗംഗയുടെ തീരത്തു വ-
ളരെ മനോഹരമായ ഒരു കെട്ടി-
ടത്തിലാണ് താമസിക്കുന്നത്.

അവർ രണ്ട് മാസത്തിനുള്ളിൽ
മദിരാശിയിൽ വരും.

ആരാണ് വാദ്യം മുഴക്കിക്കൊണ്ടി-
രിക്കുന്നത്?

ചോദ്യം 15.

ഭൂതകാലം.

38. ക്രിയാധാതുവിനോടുകൂടി 'ആ' എന്നോ 'യാ' എന്നോ
ചേർത്ത സാമാന്യഭൂതകാലമുണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു.

ക്രിയാധാതു പ്രശ്നത്തിലവസാനിക്കുമ്പോൾ 'ആ' എന്നോ
ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—പढ़—പढ़ा, लिख—लिखा, बाल—बाला ഇത്യാദി.

ക്രിയാധാതു സ്വരത്തിലവസാനിക്കുമ്പോൾ 'യാ' എന്നോ
ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—सो—सोया, आ—आया, ला—लाया, नहा—नहाया
घो—घोंया ഇത്യാദി.

എന്നാൽ ക്രിയാധാതു 'ई' എന്നോ 'ऊ' എന്നോ അവസാനി-
ക്കുന്നതായാൽ അതിനെ യഥാക്രമം 'इ' എന്നോ 'उ' എന്നോ ഹ്രസ്വ
മാക്കിയിട്ടുവേണം 'या' എന്നോ 'वा' എന്നോ രേഖക്കുവാൻ.

ഉദാ:—पी—पिया, छ (തൊടുക) छुवा (छुआ)

താഴെ പറയുന്ന ക്രിയകൾ രൂപമാറ്റം നിയമത്തെ അനുസ-
രിക്കുന്നില്ല.

ഉദാ:—दे—दिया, ले—लिया, जा—गया, कर—किया, हो
(ആയിത്തീരുക, സംഭവിക്കുക) हुआ।

39. പുല്ലിംഗക്രിയാരൂപങ്ങളുടെ ഭൂതകാലഏകവചനരൂപ-
ങ്ങളെ आ, ए, ई നിയമനുസരിച്ച് മാറ്റി ബാഹുവചനസ്ത്രീലിംഗ-
രൂപങ്ങളാക്കുന്നു. (നിയമം 5 നോക്കുക.)

ഉദാ:—पढ़ा, पढ़े, पढ़ी; खाया, खाये, खायी; गया, गये,
गयी; सोया, सोये, सोयी ഇത്യാദി

पिया, दिया, लिया, किया എന്നിവയുടെ സ്ത്രീലിംഗ-
രൂപങ്ങൾ യഥാക്രമം पी, दी, ली, की എന്നായിത്തീരുന്നു.

ഏകവചനത്തോടു അനുസാരിക വിധിനാമപയ്യ് സ്ത്രീലിംഗ-
ബാഹുവചനമുണ്ടാക്കുന്നു.

ഉദാ:—खायी, गयी, पी, दी, ली, की ഇത്യാദി.

ഭൂതകാലത്തിൽ താഴെ പറയുന്ന നിയമങ്ങൾ പ്രത്യേകം മന-
സ്സിലാക്കേണ്ടതാണ്. ഇവയെ 'ने' നിയമങ്ങൾ എന്ന് പറയുന്നു.

40. ഒരു അക്ഷർകൂടിയ അതിന്റെ ലിംഗം, വചനം, പര-
ക്കൽ ഇവയനുസരിച്ച് മാറുന്നതാണ്.

ഉദാ:—मैं सोया, हम सोये, कृष्ण सोया, राधा सोयी।

കുറിപ്പ്:— ला - കൊണ്ടുവരിക, बोल - പറയുക, भूल - മറ

അക, ഈ ക്രിയകൾ നിന്ദിയിൽ അകൽകുതിയകളായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—मैं लाया ഞാൻ കൊണ്ടുവന്നു.
 वह बोला അവൻ പറഞ്ഞു.
 तुम भूले നിങ്ങൾ മറന്നു

41. ഒരു ഭൂതകാലസകൽകൃതിയുടെ കർത്താവിനോടുള്ള ഏല്പാഴം 'ने' എന്ന പ്രത്യയം ചേർന്നിരിക്കും.

ഉദാ:—रामने खाया രാമൻ തിന്നു.
 मैंने देखा ഞാൻ കണ്ടു.
 उसने सुना അവൻ (അവൾ) കേട്ടു.

41 എ. സകൽകൃതിയകളുടെ ഭൂതകാലരൂപങ്ങൾ ലിംഗത്തിലും വചനത്തിലും അതിന്റെ കർമ്മത്തെ അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഉദാ:—मैंने एक घोड़ा देखा ഞാൻ ഒരു കുതിരയെ കണ്ടു.
 मैंने दस घोड़े देखे ഞാൻ പത്തു കുതിരകളെ കണ്ടു.
 मैंने एक घोड़ी देखी ഞാൻ ഒരു പെൺകുതിരയെ കണ്ടു.
 मैंने दस घोड़ियाँ ഞാൻ പത്തു പെൺകുതിരകളെ
 देखी കണ്ടു.

എന്നാൽ കർമ്മത്തിനോടു് കാ എന്ന വിഭക്തിപ്രത്യയം ചേർന്നിരിക്കുകയോ, കർമ്മം ലുപ്തമായിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നപക്ഷം ആ സകൽകൃതിയുടെ ഭൂതകാലരൂപം കർമ്മത്തിനെ അനുസരിക്കാതെ സദാ പ്രഥമപുരുഷൻ പുല്ലിംഗം ഏകവചനരൂപത്തിലായിരിക്കും.

ഉദാ:—मैंने देखा, उसने देखा, सीता ने देखा, मैंने उस स्त्री को देखा, उसने मेरी बहिन को देखा ഇത്യാദി.

കുറിപ്പ്:—को പ്രത്യയത്തിന്റെ പ്രയോഗം അറിവാൻ നിയമം 11 നോക്കുക.

42. वे, ये, कौन, जो എന്നി ബഹുവചനങ്ങളോടുകൂടി, 'ഞ' എന്നു് വേക്കുമ്പോൾ അതു് യഥാക്രമം **ഉन्होंने, इन्होंने, किन्होंने,** **जिन्होंने** എന്നായിത്തീരുന്നു.

ഉദാ:—**उन्होंने** आपसे **അവർ** താങ്കളോടു് ഏതു് പറഞ്ഞു്

क्या कहा ?

यह काम किन्होंने ഈ പ്രവൃത്തി ആർ ചെയ്തു്

किया ?

इन्होंने बहुत ठीक ഇവർ വളരെ ശരിയാണു് പറഞ്ഞതു്.

रवाना	പറപ്പെടുവിക്കുക	रवाना हो	} പറപ്പെടുക്ക (അകത്തുക)
		रवाना कर	

शुरू	ആരംഭം	शुरू हो	} ആരംഭിക്കുക (അക.)
		शुरू कर	

खतम	അവസാനം	खतम हो	} അവസാനിക്കുക (അക)
		खतम कर	

पूरा	പൂർണ്ണം	पूरा हो	} പൂർണ്ണമാക്കുക (അക)
		पूरा कर	

कांशिश (സ്രീ) പരിശ്രമം കാंशिश कर പരിശ്രമിക്കുക (സക.)

आशा (സ്രീ) ആശ ആशा कर ആശിക്കുക (സക.)

मद्द (സ്രീ) സഹായം मद्द कर സഹായിക്കുക (സക.)

माफ़ी (സ്രീ) മാപ്പ് माफ़ कर മാപ്പുകൊടുക്കുക, ക്ഷമിക്കുക (സക.)

देर (സ്രീ) താമസം, നേരം देर कर താമസിപ്പിക്കുക, വൈകിക്കുക (സക.)

खुश (സ്രീ) സന്തോഷമുള്ള खुश हो സന്തുഷ്ടനാവുക (അക.)

പകുട്ടി പാടിക്കുക.

ധാ ആയിരുന്നു.

ധീ (സ്രീ) ആയിരുന്നു.

സമാ (സ്രീ) യോഗം, സഭ.

ഇനാമ സമ്മാനം.

സമഭ (സ്രീ) അറിവ്, വിവേകം.

ശായദ് പക്ഷം.

പാ പ്രാപിക്കുക, കിട്ടുക.

ബനാ ഉണ്ടാക്കുക, പണിയുക.

ധേ (പ. ബ. വ.) } ആയിരുന്നു.
ധീ (സ്രീ. ബ. വ.) }

ജ്വാലത കോടതി.

ലാഭ ലാഭം.

ലേഖ ലേഖനം, ഉപന്യാസം.

സവേദ പ്രകാരം. [അല്ലം.

കമി എപ്പോഴെങ്കിലും, ഒരി

आज तुमने क्या खाया ?

मैंने आज भात खाया ।

तुमने आज रोटी क्यों नहीं
खायी ?

अम्मा ने घर में आज रोटियाँ
नहीं बनायीं ।

कल कृष्ण कहाँ थे, वे दफ्तर
क्यों नहीं आये ?

शायद कल उनकी तबीयत ठीक
नहीं थी, इसलिए वे दफ्तर
नहीं गये ।

तुम इतनी देर से क्यों आये ?

ഇന്നു നിങ്ങൾ എന്ത് ഭക്ഷിച്ചു ?

ഞാനിന്നു ചോറുണ്ട.

നിങ്ങൾ ഇന്ന് റൊട്ടി എന്തു
കൊണ്ട് തിന്നില്ല ?

അമ്മ ഇന്ന് വീട്ടിൽ റൊട്ടി
യുണ്ടാക്കിയില്ല.

ഇന്നലെ കൃഷ്ണൻ എവിടെയായി
രുന്നു? അദ്ദേഹം എന്തുകൊണ്ട്
ഓഫീസിൽ പോയില്ല ?

അപകേമ ഇന്നലെ അദ്ദേഹം
ത്തിന്ന് ശരീരസുഖമുണ്ടായിര
ന്നില്ല, അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം
ഓഫീസിലേക്ക് പോയില്ല.

നിങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ട് ഇതു
വൈകി വന്നു ?

आज मैं एक सभा में गया
और वहाँ से लौटने में देर
हुई।

माफ़ कीजिये, मैं अब से कभी
देर न करूँगा।

आज पाँच बजे की गाड़ी से
आपके भाई के दोस्त यहाँ
आये, लेकिन आपके भाई
अभी तक अदालत से नहीं
छोटे।

जब मैंने उनके दोस्त के आने
की खबर दी तब उन्होंने
कहा, “चलो, मैं थोड़ी देर
में आऊँगा”।

जिन्होंने यह लेख लिखा उन्होंने
पचास रुपये इनाम पाये।

उनकी समझ में यह बात ज़रा
भी नहीं आयी कि यह काम
कैसे हुआ।

मैं कल अडयार में तुम्हारी
बहिन से मिला।

ഞാൻ ഇന്ന് ഒരു സഭയിൽ
പങ്കെടുത്തു, അവിടെനിന്ന്
മടങ്ങുവാൻ വൈകിയു
പോയി.

മാപ്പുതന്നാലും, ഞാൻ ഇനി
മേൽ ഒരിക്കലും താമസിച്ചു
വരികയില്ല.

ഇന്ന് അഞ്ചുമണിക്കുള്ളവണ്ടിക്കു
താങ്കളുടെ സഹോദരന്റെ സ്നേ
ഹിതൻ ഇവിടെ വന്നു, എ
ന്നാൽ താങ്കളുടെ സഹോ
ദരൻ ഇതുവരെ കോടതിയിൽ
നിന്നു മടങ്ങിയില്ല.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹി
തൻ വന്ന വിവരം അറിയിച്ച
പ്പോൾ “നടക്കുക, ഞാൻ കുറ
ച്ചുസമയത്തിനുള്ളിൽ വരാം”
എന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ഈ ലേഖനം എഴുതിയ ആൾക്കു
അമ്പതു രൂപയിൽ സമ്മാനം
കിട്ടി.

ഈ ജോലി എങ്ങിനെ നടന്നു
എന്നുള്ള സംഗതി അദ്ദേഹ
ത്തിനു ഒട്ടും മനസ്സിലായില്ല.
ഞാൻ ഇന്നലെ രാവിലെ അഡ്വ
ക്കാരിൽപോയി നിങ്ങളുടെ
സഹോദരിയെ കണ്ടു.

उन्होंने तुमसे क्या कहा ?

जब सूरज निकला तब मैं
रवाना हुआ, इसलिए आप
के यहाँ बड़ी देर से पहुँचा ।

उन्होंने कल जो काम शुरू
किया वह अभी तक खतम
नहीं हुआ । मैं आशा करता
हूँ कि वह अब जल्दी पूरा
होगा ।

पुलिस ने उसे पकड़ने की बहुत
कोशिश की, पर कोई लाभ
न हुआ ।

जिस समय कलकत्ते की गाड़ी
रवाना हुई उस समय मैं
स्टेशन पर था ।

जिस काम को तुमने शुरू किया
उसे ज़रूर पूरा करो ।

जब हमने घसन्ती देवी के यहाँ
आने की खबर सुनी तो हम
बहुत खुश हुए ।

അവർ നിങ്ങളോട് എന്ത്
പറഞ്ഞു?

സൂര്യൻ ഉച്ചപ്പോഴാണ് ഞാൻ
പറപ്പെട്ടത്, അതുകൊണ്ടാണ്
താങ്കളുടെ അടുക്കൽ വരരെ
താമസിച്ചു എത്തിയത്.

അദ്ദേഹം ഇന്നലെ ആരംഭിച്ച
ജോലി ഇതുവരെ അവസാനി
ച്ചില്ല. അത് ഇപ്പോൾ
വേഗം പൂർത്തിയാക്കാനെ
ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

പോലീസുകാർ അവനെ പിടി
ക്കുവാൻ വരരെ ശ്രമിച്ചു,
എന്നാൽ ഒരു പ്രയോജനവുമു
ണ്ടായില്ല.

കല്ക്കത്തക്കുള്ള വണ്ടി പറപ്പെട്ട
പ്പോൾ ഞാൻ സ്റ്റേഷനിലു
ണ്ടായിരുന്നു.

ഏതൊരു കാര്യം നിങ്ങൾ ആരം
ഭിച്ചുവോ അത് തീർത്തായും
പൂർത്തിയാക്കുവിൻ.

വസന്തിദേവി ഇവിടെ വരരെ
നമ്മളു വർത്തമാനം ശേഖര്പ്പോ
ൾ ഞങ്ങൾ വരരെ സന്തോഷ
മുള്ളവരായിത്തീർന്നു.

പാഠം 16.

ഭൂതകാലം (തുടർച്ച).

43. ആസന്നഭൂതം, പുണ്ണഭൂതം, സന്ദിഗ്ദ്ധഭൂതം, (ഭൂതകാലത്തിൽ സംശയത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്) ഇവയെല്ലാം സാമാന്യഭൂതകാലരൂപത്തിൽ നിന്നുണ്ടാക്കപ്പെടുന്നവയാകയാൽ ഒരു ഭൂതകാലക്രിയയ്ക്കു് പേരുന്ന സർവ്വ നിയമങ്ങളും ഇവയേയും ബാധിക്കുന്നതാണു്. (നിയമങ്ങൾ 40, 41, 41എ നോക്കുക.)

44. (1) അകർമ്മക്രിയയുടെ ആസന്നഭൂതകാലമുണ്ടാക്കുന്നതു സാമാന്യഭൂതകാലരൂപത്തോടുകൂടി ഴ്, ഴ്, ഴ്, ഴ് എന്നിവ കർത്തവിനെ അനുസരിച്ചു് പേർത്തിട്ടാകുന്നു. (നിയമം 40 നോക്കുക.)

ഉദാ:—मैं गया हूँ	ഞാൻ പോയിട്ടുണ്ടു്.
वह गया है	അവൻ പോയിട്ടുണ്ടു്.
वे गये हैं	അവർ പോയിട്ടുണ്ടു്.
तुम गये हो	നിങ്ങൾ പോയിട്ടുണ്ടു്.

സ്രീലിംഗം.

गयी हूँ, गयी है, गयी हैं, गयी हा ഇത്യാദി.

(2) കർമ്മത്തിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങൾ അനുസരിച്ചു് ഭൂതകാലക്രിയയോടുകൂടി ഴ് എന്നോ ഴ് എന്നോ പേർത്തു സകർമ്മക്രിയകളുടെ ആസന്നഭൂതകാലം ഉണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു. (നിയമം 41എ.)

ഉദാ:—मैंने एक घोड़ा	ഞാൻ ഒരു കുതിരയെ കണ്ടി
देखा है	ട്ടുണ്ടു്.
मैंने घोड़े देखे हैं	ഞാൻ കുതിരകളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്.
मैंने रोटी खायी है	ഞാൻ റൊട്ടി തിന്നിട്ടുണ്ടു്.
मैंने रोटियाँ खायी हैं	ഞാൻ റൊട്ടികൾ തിന്നിട്ടുണ്ടു്.

കുറിപ്പ്:—കമ്മം ലുപ്തമായിരിക്കുകയോ, കമ്മത്തോടുകൂടി വിഭക്തിപ്രത്യയം ചേർന്നിരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ **ഛേ** എന്നത് ഒരിക്കലും മാറുന്നതല്ല.

ഉദാ:— मैंने देखा है	ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.
हमने देखा है	ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.
किसने उस गाय	ആരാണ് ആ പശുവിനെ
का मारा है ?	അടിച്ചത്?

45. (1) കർത്താവിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങൾ അനുസരിച്ചു സാമാന്യഭൂതകാലത്തോടുകൂടി **था, थे, थी, थीं** എന്നു ചേർത്താൽ അകർമ്മകൃത്യയുടെ പൂർണ്ണഭൂതകാലം കിട്ടും. (നിയമം 38.)

ഉദാ:— मैं गया था	ഞാൻ പോയിരുന്നു.
हम गये थे	ഞങ്ങൾ പോയിരുന്നു.
सीता गयी थी	സീത പോയിരുന്നു.
वे गयी थीं	(സ്ത്രീ) അവർ പോയിരുന്നു.

(2) കർമ്മത്തിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങൾ അനുസരിച്ചു ഭൂതകാലകൃത്യയോടു **था, थे, थी, थीं** എന്നു ചേർന്നാൽ സകർമ്മകൃത്യയുടെ പൂർണ്ണഭൂതകാലമുണ്ടാകുന്നു.

ഉദാ:— मैंने एक घोड़ा	ഞാൻ ഒരു കുതിരയെ കണ്ടിട്ടു
देखा था	ണ്ടായിരുന്നു.
मैंने घोड़े देखे थे	ഞാൻ കുതിരകളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടാ
	യിരുന്നു.
मैंने घोड़ी देखी थी	ഞാൻ പെൺകുതിരയെ കണ്ടി
	ട്ടുണ്ടായിരുന്നു.
मैंने घोड़ियाँ देखी थीं	ഞാൻ പെൺകുതിരകളെ
	കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

കുറിപ്പ്:—കമ്മം ലോപിക്കുകയോ, അതല്ലെങ്കിൽ കമ്മം
ത്തിനോടു വിഭക്തിപ്രത്യയങ്ങൾ ചേർന്നിരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ
'യാ' ഒരിക്കലും മാറുകയില്ല. (നിയമം 41എ)

ഉദാ — मैंने देखा था	ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.
हमने देखा था	ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.
मैंने सीता को	
मारा था	ഞാൻ സീതയെ അടിച്ചിരുന്നു.

46. (1) കത്താവിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങൾ അനുസരിച്ചു
ഭൂതകാലത്തോടുകൂടി 'होंगा' എന്നു ചേർത്താൽ അകർമ്മകൃതിയകളുടെ
സ്ഥിതിഗ്രഹഭൂതകാലം കിട്ടുന്നു. (നിയമം 40 നോക്കുക.)

ഉദാ:—പുല്ലിംഗം.

मैं गया हूँगा	ഞാൻ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.
हम गये होंगे	ഞങ്ങൾ "
आप गये होंगे	താങ്കൾ "
वे गये होंगे	അവർ "
ये गये होंगे	ഇവർ "
तुम गये होंगे	നിങ്ങൾ "
तू गया होगा	നീ "
वह गया होगा	അവൻ "
यह गया होगा	ഇവൻ "

സ്ത്രീലിംഗം.

मैं गयी हूँगी; हम, आप, वे, ये गयी होंगी ; तुम गयी होंगी ;
यह, तू गयी होंगी ഇത്യാദി.

(2) സകലകൃത്യകളാണെങ്കിൽ കർമ്മത്തിന്റെ ലിംഗ വചനങ്ങൾ അനുസരിച്ച് **ഹോഗാ** എന്നു ചേർത്താൽ സന്ദിഗ്ദ്ധഭൂത കാലം കിട്ടും.

ഉദാ:—**मैंने घोड़ा देखा** ഞാൻ കുതിരയെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ
होगा യിരിക്കും.
मैंने घोड़े देखे ഞാൻ കുതിരകളെ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ
होंगे യിരിക്കും.
मैंने घोड़ी देखी ഞാൻ പെൺകുതിരയെ കണ്ടിട്ടു
होगी ണ്ടായിരിക്കും.
मैंने घाड़ियाँ देखी ഞാൻ പെൺകുതിരകളെ കണ്ടി
होंगी ട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

उपन्यास	നോവൽ	खुशबू	(സ്ത്രീ) സുഗന്ധം
पता	അറിവ്, മേൽവി	बदबू	(സ്ത്രീ) ദുർഗന്ധം
सामान	സാമാനം [ലാസം]	मेहरबानी	(സ്ത്രീ) ഭയവും, കൃപ
पायखाना } टट्टी }	(സ്ത്രീ) കർക്കശ്ശ്വരം മറപ്പു	स्वदेशी	സ്വദേശത്തുള്ള, സ്വദേശത്തുണ്ടാക്കുന്ന
विदेशी	അന്യരാജ്യത്തുള്ള	दान	ദാനം
नाटक	നാടകം	फूल	പൂവ്
इस्तेमाल } करना }	ഉപയോഗിക്കുക	पसन्द } करना }	ഇഷ്ടപ്പെടുക
आराम	സുഖം, വിശ്രമം	कली	(സ്ത്രീ) മൊട്ട്
तकलीफ	(സ്ത്രീ) ബുദ്ധിമുട്ട്, കഷ്ടത	बत्तो	(സ്ത്രീ) തിരി, വിളക്കു
		जला	കത്തിക്കുക, ദഹിപ്പി
खुशबूदार	സുഗന്ധമുള്ള		ക്കുക, കൊള്ളത്തുക

आज तुम्हारे पिता कहाँ गये हैं ?

वे कुछ सामान खरीदने बाज़ार गये हैं ।

तुमने यह उपन्यास कभी पढ़ा है ?

हाँ, दो वर्ष पहले मैंने एक बार यह पुस्तक पढ़ी थी ।

कल जब मैं तुम्हारे घर तुमसे मिलने गया था तब तुम कहाँ गये थे ?

मैं बाहर नहीं गया था, उस समय मैं सोया था ।

जो आदमी कल आपके घर आया था उसका पता क्या है ?

मैंने उस आदमी को पहले कभी नहीं देखा था, इसलिए मैं उसका पता नहीं जानता ।

ഇന്ന് നിങ്ങളുടെ അച്ഛൻ എവിടെ പോയിരിക്കുന്നു?

അദ്ദേഹം കുറച്ചു സാമാനം വാങ്ങുവാനായി അങ്ങാടിയിൽ പോയിരിക്കുകയാണ്.

നിങ്ങൾ ഈ നോവൽ എപ്പോഴെങ്കിലും വായിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

ഉവ്വ്, രണ്ടു വർഷം മുമ്പ് ഞാൻ ഈ പുസ്തകം ഒരു പ്രാവശ്യം വായിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ഇന്നലെ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ നിങ്ങളെ കാണാൻ വന്നിരുന്നപ്പോൾ നിങ്ങൾ എവിടെ പോയിരുന്നു?

ഞാൻ പുറത്തു പോയിട്ടില്ലായിരുന്നു, ആ സമയത്തു് ഞാൻ ഉറങ്ങിപ്പോയിരുന്നു.

ഇന്നലെ താങ്കളുടെ വീട്ടിൽ വന്നിരുന്ന ആളുടെ മേൽവിലാസം എന്താണ്?

ഞാൻ ഇതിന്നുമുമ്പ് ആ മനുഷ്യനെ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നു, അതുകൊണ്ടു് അയാളുടെ മേൽവിലാസം എനിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ.

मैं सोचती हूँ कि वे अपने साथ
तुम्हारे लिए कुछ दवा लाये
होंगे।

उन्होंने आपसे यह बात कही
होगी, पर मुझसे किसी ने
नहीं कही।

रामचन्द्र ने यह नाटक देखा
होगा, पर अब उसे याद
नहीं।

आपकी मेहरबानी से मैंने वहाँ
बहुत आराम पाया था।

एन्ड्रू कारनेगी ने लाखों रुपये
दान में दिये थे।

मैंने उनकी मदद से ही यह
काम किया है।

आप थोड़ी देर बैठिये, रामनाथ
पायखाने गये हैं, जल्दी
आयेंगे।

इस फूल की खुशबू मैं बहुत
पसन्द करता हूँ।

അദ്ദേഹം തന്റെ രക്തം നിങ്ങളുടെ
കുടുംബത്തിന് കുറച്ചു നഷ്ടം
കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹം താങ്കളോട് ഈ സംഗതി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. എന്നാൽ എന്നോട് ആരു പറഞ്ഞില്ല.

രാമചന്ദ്രൻ ഈ നാടകം കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കും, എന്നാൽ ഇപ്പോൾ അവൻ ഓർമ്മയില്ല.

താങ്കളുടെയവകൊണ്ടു എനിക്കു അവിടെ വളരെ സുഖം കിട്ടിയിരുന്നു.

ആൻഡ്രൂ കാർനേഗി അനേക ലക്ഷം രൂപാ ദാനം കൊടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായംകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഈ കാര്യം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

താങ്കൾ അല്പസമയം ഇരുന്നാലും രാമ നാഥൻ കർക്കൂസിൽ പോയിട്ടുണ്ട്, വേഗം വരൂ.

ഈ പുഷ്പത്തിന്റെ സൗന്ദര്യം ഞാൻ വളരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു.

इस घर में पायखाने की बदबू
आती है, इसमें मत रहो।

आप स्वदेशी चीज़ें इस्तेमाल
करते हैं या विदेशी ?

मैं कुछ स्वदेशी और कुछ
विदेशी चीज़ें इस्तेमाल
करता हूँ।

किसने बत्ती जलायी ?

इस मकान में बिजली की
बत्तियाँ नहीं हैं ?

गुलाब का फूल सुन्दर भी है
और सुशबूदार भी।

मुझे उसकी बात बहुत पसन्द
आयी।

ഈ വീട്ടിൽ കർക്കശിലെ ദുർഗന്ധം വരുന്നു. ഇതിൽ താമസിക്കരുത്.

താങ്കൾ സ്വദേശി സാധനങ്ങളോ, അതോവിദേശിസാധനങ്ങളോ ഉപയോഗിക്കുന്നത്? ഞാൻ ചില സ്വദേശിസാധനങ്ങളും ചില വിദേശിസാധനങ്ങളും ഉപയോഗിക്കുന്നു.

ആരാണ് വിളക്ക് കൊളുത്തിയത്?

ഈ വീട്ടിൽ വിദ്യുച്ഛക്തിവിളക്കുകൾ ഇല്ലേ ?

പനിനിർപ്പു് മനോഹരവും, സൗരഭ്യമുള്ളതുമാണ്.

എനിക്ക് അവന്റെ വാക്ക് വളരെ ഇഷ്ടമായി.

പാഠം 17.

ഭൂതകാലം (തുടർച്ച). •

47. ക്രിയാധാതുവിനോടുകൂടി 'താ' എന്നുപയോഗിച്ച് ഹേതു ഹേതുശ്ചഭൂതകാലം കിട്ടും. ഈ 'താ' എന്നത് കർത്താവനുസരിച്ചു് തേ, തീ. എന്നിങ്ങനെ മാറുന്നു.

ഉദാ:—अगर मैं खाता ഞാൻ തിന്നിനെന്നെങ്കിൽ.
 अगर हम आते ഞങ്ങൾ വന്നിരുന്നെങ്കിൽ.
 अगर सीता आती സീത വന്നിരുന്നെങ്കിൽ.

കുറിപ്പ്:—ഹേതുഹേതുമദ്ഭൂതകാലവാക്യങ്ങളുടെ കൂടെ 'तो' (എന്നാൽ, അപ്പോൾ) എന്ന് എപ്പോഴും ചേക്കേണ്ടതാണ്.

ഉദാ:—तुम खाने तो मैं भी നിങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ
 तुम्हारे साथ ഞാനും നിങ്ങളുടെ കൂടെ
 खाता ഭക്ഷിക്കുമായിരുന്നു.

ഇത്തരം വാക്യങ്ങളിൽ 'तो' എന്ന് ഉപയോഗിച്ചാൽ 'अगर' എന്ന പദത്തിന്റെ അർത്ഥശക്തി മുഴുവൻ കിട്ടുന്നതാണ്. 'अगर' എന്നാൽ വേണമെങ്കിൽ ഉപേക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.

ഉദാ:—तुम आने तो मैं നിങ്ങൾ വന്നിരുന്നെങ്കിൽഞാനും
 भी तुम्हारे साथ നിങ്ങളുടെ കൂടെ വരുമായി
 चलता രുന്നു.

(2) വാസ്തവത്തിൽ ഹേതുഹേതുമദ്ഭൂതമെന്നത് സംഭാവ്യഭൂതകാലം തന്നെയാണ്. എന്നാൽ ഇതിൽ ഭൂതകാലത്തോടുള്ള അതിയായ യോജിപ്പുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് ഇതിനെ ഇവിടെ ഭൂതകാലത്തിന്റെ കൂടെ ഉൾപ്പെടുത്തിയത്. അടുത്ത പാഠത്തിലെ സംഭാവ്യഭവീഷ്യത് രൂപത്തോടു ചേർത്തും ഇതിനെ വായിക്കാം.

48. ഹേതുഹേതുമദ്ഭൂതത്തോടു 'या' എന്ന് ചേർത്താൽ അപൂർണ്ണഭൂതകാലമുണ്ടാകുന്നു. കർത്താവനുസരിച്ച് 'ये, यी, यी' എന്ന് മാറുന്നു.

പ.

സ്രീ.

ഉദാ:—**मैं खाता था—खाती थी** ഞാൻ തിന്നുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

तू	"	"	നീ	"
वह	"	"	അവൻ, അവൾ	"
यह	"	"	ഇവൻ, ഇവൾ	"
हम खाते थे—खाती थी			ഞങ്ങൾ	"
तुम	"	"	നിങ്ങൾ	"
आप	"	"	താങ്കൾ	"
वे	"	"	അവർ	"
ये	"	"	ഇവർ	"

49. തുടച്ചുവെ കാണിക്കുന്ന വർത്തമാനകാലമുണ്ടാക്കപ്പെടുന്നതു ക്രിയാധാതുവിനോടു 'रहा' എന്നു ചേർത്തശേഷം കർത്താവനുസരിച്ചു **हूँ, है, हैं, हो** എന്നു ചേർത്തിട്ടാകുന്നു. ഭൂതകാലമാണെങ്കിൽ **था, थे, थी** എന്നു ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:—**मैं आ रहा हूँ** ഞാൻ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

तुम आ रहे हो നിങ്ങൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

वह आ रहा था അവൻ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

वे आ रहे हैं അവർ തിന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

സ്രീചിംഗം

वह आ रही थी അവൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

वे आ रही थी അവർ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

कमला आ रही थी കമല വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

आप बोल रही थी താങ്കൾ (സ്രീ) സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

കുറിപ്പ്:—മേൽ പറഞ്ഞ മൂന്നു നിയമങ്ങൾക്കും 'നേ' നിയമങ്ങൾ (41, 41എ. 42) ബാധകങ്ങളല്ല. കൃത്യ എപ്പോഴും കർത്താവിനെ അനുസരിച്ചിരിക്കും.

സംഭിഗ്ദ്ധവർത്തമാനം.

50. ഹേതുഹേതുമൽഭൂതകാലത്തോടുകൂടി ഹാंगा, होंगे മുതലായവ ചേർത്താൽ സംഭിഗ്ദ്ധവർത്തമാനരൂപമാകും.

मैं खाता होऊँगा (हूँगा)	ഞാൻ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
मैं खाती होऊँगी (हूँगी)	ഞാൻ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
तू खाता होगा (हूँगी)	നീ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
वह खाता होगा (हूँगी)	അവൻ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
तुम खाते होओगे (होंगे)	നിങ്ങൾ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
तुम खाती होओगी (होंगी)	നിങ്ങൾ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
आप खाते होंगे (होंगी)	അവൻ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
हम खाते होंगे (होंगी)	ഞങ്ങൾ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.
वे खाते होंगे (होंगी)	അവർ തിന്നുന്നുണ്ടായിരിക്കും.

चावल	അരി	साबुन	സോപ്പ്
गेहूँ	ഗോതമ്പ്	आटा	മാവ്, ധാന്യങ്ങളുടെ
शराब (हूँ)	ചാരായം	शक्कर (हूँ)	പഞ്ചസാര [പൊടി]
नक़द	റൊക്കം	उधार	വായ്പ, കടം
रिश्तेदार	ബന്ധു	फटा	കീറിയ [സാരം]
चाचा	അച്ഛന്റെ സഹോദരൻ (ഇച്ഛച്ഛൻ)	बातचीत	സംഭാഷണം, സംസാരം
तैयार	ഒരുക്കമുള്ള	शादी (हूँ)	കല്യാണം, വിവാഹം
हर	ഓരോ, എല്ലാ	सस्ता	വിലക്കുറഞ്ഞ
		महंगा	വിലക്കൂടിയ

मामा	അമ്മാമൻ	पुराना	പഴയ
जोर से	ശക്തിയോടെ, ഉറക്കെ	नया	പുതിയ [മുഖ്യമായ]
सड़ा	ചീത്ത	ज़रूरी	അത്യാവശ്യമായ,
बिकना	വില്പന (അക്രമം)	बाल बनाना	കെഴുതും വെയ്ക്കുക
बन्द करना	അടയ്ക്കുക, അടയ്ക്കാ	पहचानना	തിരിച്ചറിയുക
	നിഷ്പിക്കുക	बताना	പറയുക, കാണിക്കുക
बरसना	വെയ്ക്കുക	छुना	തൊടുക, സ്തംഭിക്കുക
हुकूमत / करना	ഭരിക്കുക	पहले	മുമ്പ്, പണ്ട്
		मना करना	തടയുക.

आप कल यहाँ आते तो मैं भी
आपके साथ समुद्र चलता ।

താങ്കൾ ഇന്നലെ ഇവിടെ വന്നി-
രുന്നെങ്കിൽ ഞാനും താങ്ക-
ളുടെ കൂടെ സമുദ്രത്തിലേക്ക്
വരുമായിരുന്നു.

तुम अपनी बात मुझे बताते तो
अच्छा होता ।

നിക്കളുടെ നിങ്ങളുടെ സംഗതി
എന്നോടു പറഞ്ഞിരുന്നെ-
ങ്കിൽ നന്നായിരുന്നു.

जब तुम्हारे रिश्तेदार मेरे घर
आये थे तब मैं आटा और
शक्कर खरीदने बाज़ार जा
रहा था ।

നിക്കളുടെ ബന്ധുക്കൾ എന്റെ
വീട്ടിൽ വന്നിരുന്നപ്പോൾ
ഞാൻ ഗോതമ്പുപൊടിയും,
പഞ്ചസാരയും വാങ്ങാൻ അ-
ങ്ങാടിക്ക് പോയിരുന്നു.

वे पहले इस साबुन का इस्ते-
माल करते थे, पर आजकल
नहीं करते ।

അദ്ദേഹം മുമ്പ് ഈ സോപ്പ്
ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു, എന്നാ-
ൽ ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിക്ക-
ുന്നില്ല.

मेरे चाचा दो वर्ष तक उस पुराने मकान में रहते थे और उसके लिए वे पच्चीस रुपये किराया देते थे।

कल खूब जोर से पानी बरस रहा था, इसलिए मैं बाहर नहीं गया।

उसके कपड़े फटे पुराने थे, इसलिए मैंने उसे नहीं पहचाना।

गोपाल की शादी की बातचीत हो रही है, लेकिन वह अभी शादी नहीं करना चाहता।

वह कभी किसी से कोई चीजें उधार नहीं लेता।

मैं इस नये मकान में रहना नहीं चाहता, क्योंकि इसमें बदबू आ रही है।

എന്റെ ഇളയച്ഛൻ രണ്ടു വർഷത്തോളം ആ പഴയ വീട്ടിൽ താമസിക്കുകയും അതിനു അദ്ദേഹം തുരുപത്തഞ്ചു രൂപാ വാടകകൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഇന്നലെ ശക്തിയായി മഴ പെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു, അതുകൊണ്ടു ഞാൻ വെളിയിൽ പോയില്ല.

അവന്റെ മുണ്ടുകൾ കീറിയതും പഴയതുമായിരുന്നു, അതുകൊണ്ടു ഞാൻ അവനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ല.

ഗോപാലന്റെ വിവാഹത്തെപ്പറ്റി സംസാരം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു; എന്നാൽ അവൻ ഇപ്പോൾ വിവാഹം കഴിക്കുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

അവൻ ഒരിക്കലും ആരോടും യാതൊരു സാധനവും കടം വാങ്ങുന്നില്ല.

ഞാൻ ഈ പുതിയ വീട്ടിൽ താമസിക്കുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല എന്തെന്നാൽ ഇതിൽ ദുർഗന്ധം വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

वह पहले बहुत शराब पीता था, लेकिन जब से मैंने उसे मना किया तब से वह शराब छूता भी नहीं।

मुझे आज कई ज़रूरी काम थे, इसलिए बाल नहीं बनाये।

वह हर रोज़ हमारी दुकान से कुछ चीज़ें उधार लेता है।

उसके मामा के पास नकद रुपये बहुत हैं।

यहाँ चावल बहुत सस्ता बिकता है, लेकिन गेहूँ बहुत महँगा है।

वे लोग गाँवों और शहरों में शराब का पीना बन्द करने की कोशिश कर रहे हैं।

हम अपने देश के लिए सब कुछ करने को तैयार हैं।

അവൻ മുമ്പ് വളരെ മദ്യപാനം ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു, എന്നാൽ ഞാൻ അവനെ തടഞ്ഞതു മുതൽ അവൻ മദ്യം തൊടു ന്നതുപോലുമില്ല.

എനിക്ക് ഇന്ന് വളരെ അത്യാവശ്യ ജോലികളുണ്ടായിരുന്നു, അതുകൊണ്ട് കെഷ്വരം ചെയ്തിട്ടില്ല.

അവൻ ടിപസന്റോടും ഞങ്ങളുടെ പീടികയിൽനിന്നുക്കൂടെ സാധനങ്ങൾ കടം വാങ്ങുന്നു. അവന്റെ അമ്മാമന്റെ പക്കൽ റാക്കം പണം ധാരാളമുണ്ട്.

ഇവിടെ അരി വളരെ ആദായത്തിന് വില്ക്കുന്നു, എന്നാൽ ഗോതമ്പിന് വളരെ വില കൂടുതലാകുന്നു.

അവർ ഗ്രാമങ്ങളിലും പട്ടണങ്ങളിലും മദ്യപാനം നിർത്തുവാൻവേണ്ടി ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ ദേശത്തിന് വേണ്ടി എന്തും ചെയ്യുവാൻ ഒരുക്കമാണ്.

आप जोर से हमारे ऊपर
हुकूमत करना चाहते हैं।

सिर्फ स्वदेशी चीजों का इस्ते-
माल करना हमारे लिए
बहुत जरूरी है।

जो लोग उसे पहचानते थे, वे
जानते थे कि वह कितना
बड़ा बेवकूफ था।

जब मैं दफ्तर से लौट रहा था
तब रास्ते में वे मिले।

अगर मैं उनको पहचानता, तो
ज़रूर उनसे बातचीत करता।

वे रामनाथजी के साथ
बातचीत करते होंगे।

वह अब आता होगा।

आप रामनाथ को पहचानते
होंगे।

अब दो बज रहे होंगे।

താങ്കൾ ശക്തികൊണ്ട് ഞങ്ങളെ
ഭരിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നു.

സ്വദേശി സാമാനങ്ങൾ മാത്രം
ഉപയോഗിക്കേണ്ടതു് നമുക്കു്
വളരെ ആവശ്യമാണു്.

അവനെത്ര വിഡ്ഢിയായിരുന്നു
വെണു് അവനെ തിരിച്ചറി-
ഞ്ഞിരുന്നവരെല്ലാം മനസ്സി-
ലാക്കിയിരുന്നു.

ഞാൻ ആഫീസ്സിൽനിന്നു മട-
ങ്ങിവന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ
വഴിയിൽ അവരെ കണ്ടുമുട്ടി.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ തിരിച്ചറി-
ഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ നിശ്ചയ-
മായും അദ്ദേഹത്തോടു് സം-
സാരിക്കുമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹം രാമനാഥനോടു് സം-
സാരിക്കുകയായിരുന്നു.

അവൻ ഇപ്പോൾ വരുന്നുണ്ടായി-
രിക്കാം.

താങ്കൾ രാമനാഥനെ തിരിച്ചറി-
യുമായിരിക്കാം.

ഇപ്പോൾ (മണി) രണ്ടടിക്കുക
യായിരിക്കും.

പാഠം 18.

സംഭാവ്യഭവിഷ്യത് കാലം.

51. സാമാന്യഭവിഷ്യത്തിലുള്ള **गा, मे** എന്നിവ കളഞ്ഞാൽ സംഭാവ്യഭവിഷ്യത് ഉണ്ടാകുന്നു. (നിയമം 23 നോക്കുക.)

ഉദാ:— मैं खाऊँ	हम खाएँ
तू खाए	तुम खाओ, आप खाएँ
वह खाए	वे खाए
मैं लूँ	हम लें
तू ले	तुम लो, आप लें
वह ले	वे लें

സംഭാവ്യഭവിഷ്യത്തിന്റെ ഉപയോഗങ്ങൾ.

52. സംഭാവ്യഭവിഷ്യത് രൂപം ഒരു ഉദ്ദേശം, ആഗ്രഹം, കല്പന, സമ്മതം, നിബന്ധന, സംശയം, അല്ലെങ്കിൽ റുക്ലപ്തത്തെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

(1) ഉദ്ദേശം:— ഈ അർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ സംഭാവ്യഭവിഷ്യത് വാചകത്തിനു മുമ്പിലായി **कि** എന്നോ **जिससे** (യാതൊന്നുകൊണ്ടു്) എന്നോ ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ:— तुम उसको बुलाओ അവർ മൈസൂരിലേക്കു് പോകാ
जिससे वह मैसूर തിരിക്കാനായി നിജരൾ
न जावे അവനെ ഇവിടെ വിളിക്കുക

(2) ആഗ്രഹം, കല്പന, സമ്മതം:—

भारतवासियों के सब ഭാരതവാസികളുടെ സമ്പൂർണ്ണങ്ങളും
दुख दूर हों। ദുഃഖത്താകട്ടെ (നീങ്ങട്ടെ.)

वह आज घर न जावे। അവൻ ഇന്ന് വീട്ടിലേക്ക് പോകാ
തിരിക്കട്ടെ.

मैं जाऊँ? ഞാൻ പോകട്ടയോ? (എനിക്കു പോകാനനു
വാദമുണ്ടോ?)

मैं बोलूँ? ഞാൻ സംസാരിക്കട്ടെ? ഞാൻ പറ
യട്ടെ?

(3) നിബന്ധന:— ഇവിടെ സംഭാവ്യഭവിഷ്യത്തിന്റെ
മുമ്പെ 'തോ' എന്നു ചേർക്കപ്പെടുന്നു. अगर അല്ലെങ്കിൽ यदि എന്നു
വാചകത്തിന്റെ ആദ്യം ഉപയോഗിച്ചാലും ഇല്ലെങ്കിലും ഭൂഷ്യമില്ല.

(अगर) वह ऐसा कहे तो അവൻ അങ്ങിനെ പറഞ്ഞാൽ
तुम यहीं रहो। നിങ്ങൾ ഇവിടെത്തന്നെ താമ
സിക്കവിൻ.

(अगर) तुम वहाँ जाओ तो നിങ്ങൾ അവിടെ പോകുന്ന
उनसे जरूर मिलो। പക്ഷം അദ്ദേഹത്തെ നിശ്ച
യമായും കാണുക.

(4) സമയം, സങ്കല്പം:—

तुम सुनो या न सुनो मैं यह നിങ്ങൾ കേട്ടാലും കേട്ടില്ലെ
कहता हूँ। കിലും ഞാൻ ഇതു പറയുന്നു.

जब तक वह न आवे तब അവൻ വരുന്നതുവരെ ഞാൻ
तक मैं नहीं निकलूँगा। പുറപ്പെടുകയില്ല.

कौन जाने?

ആർക്കറിയാം?

मैं क्या जानूँ?

എനിക്കു എന്തറിയാം?

ऐसा हो तो।

ഇപ്രകാരമാണെങ്കിൽ.

वे वहाँ हों तो।

അദ്ദേഹം അവിടെ ഉള്ളപക്ഷം.

मेरे पास पाँच रुपये

എന്റെ പക്കൽ അഞ്ച് രൂപയേ

ही हों तो।

ഉള്ളവെങ്കിൽ.

കുറിപ്പ്:—സംഭാവ്യഭവിഷ്യത് രൂപം താഴെ കാണുന്നവിധത്തിലും ഉപയോഗിക്കാമുണ്ട്.

ഉദാ:—साईस से कहा कि वह എന്റെ കുതിരയെ കൊണ്ടു

मेरा घोड़ा लावे।

വരാൻ കുതിരക്കാരനോടു

പറയുക.

उससे कहा कि वह

അജ്ഞാതിയിൽ പോകുവാൻ

बाज़ार जावे।

അവനോടു പറയുക.

नौकर को आज्ञा दो कि

പലഹാരം കൊണ്ടുവരുവാൻ

वह मिठाई लावे।

ഭൂതനോടു ആജ്ഞാപിക്കുക.

घोड़ी

അലക്ഷക്കാരൻ

तकलीफ़

ബുദ്ധിമുട്ട്

क्रूर

കുറും, അപരാധം

नुकसान

നഷ്ടം, ഹാനി

फ़ायदा

പ്രയോജനം, ലാഭം

चेहरा

മുഖം

कसरत (स्त्री) വ്യായാമം

दवा (स्त्री) ഔഷധം

हवा (स्त्री) കാറ്റ്, വായു

मज़बूत

ബലമുള്ള, ഉറപ്പുള്ള

ख़ुश

പനി

कमज़ोर

ക്ഷീണിച്ച

सर्दी (स्त्री) जुकाम തണുപ്പ്,

गन्दा

വൃത്തികെട്ട, കല

ജലദോഷം

ഒടിയ (അഴുക്കുള്ള)

साफ़

വൃത്തിയുള്ള

दूसरा

വേറെ, രണ്ടാമത്തെ

सेव

ആപ്തിരപഴം

अंगूर

പച്ചമുന്തിരിങ്ങ

ख़ुदा

ഈശ്വരൻ (മുസ്ലീം)

तक

വരെ, പോലും

മാന്മാർ പറയുന്നത്) मेहनत करना പരിശ്രമിക്കുക

मेहनत(स्त्री) പരിശ്രമം,

वापस आना മടങ്ങി വരിക

അധ്വാനം

टहलना

ലാത്തുക

मालूम

അറിയപ്പെട്ടത്

मालूम होना തോന്നുക

मदद करना सहायिक्क
 बनना आयिത്തിक्क
 जो യാതൊന്നും

ജാനനാ അറിയുക
 मानना സമ്മതിക്കുക, വക
 വെക്കുക, കൂട്ടാക്കുക

अगर धोबी मेरे कपड़े लावे तो
 मैं आज ज़रूर रवाना
 होऊँगा ।

उसकी तकलीफ़ देखो तो उस
 पर दया आयेगी ।

तुम अपना क्रमूर माना तो मैं
 तुमका माफ़ करूँगा ।

आप उनके साथ न जायें तो
 भी कोई नुकसान नहीं है ।

इस काम में कोई फ़ायदा न
 हां तो भी वह इसे ज़रूर
 करेगा ।

क्या आपकी यह इच्छा है कि
 मैं मदद करूँ ?

मैं जाऊँ और आपके लिए कुछ
 सेव और अंगूर लाऊँ ?

जब तक मैं वापस न आऊँ तब
 तक आप यहीं ठहरें ।

വെള്ളത്തേടൻ എന്റെ മുണ്ടുകൾ
 കൊണ്ടുവന്നാൽ ഞാൻ ഇന്ന്
 തീർച്ചയായും പുറപ്പെടും.

അവന്റെ കഷ്ടപ്പാട് കണ്ടാൽ
 അവനിൽ ദയതോന്നും.

നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ കുറവും സമ്മ
 തിച്ചാൽ ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു
 മാപ്പുതരാം.

താങ്കൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ
 പോയില്ലെങ്കിലും യാതൊരു
 തരക്കോടിലും.

ഈ കാര്യത്തിൽ യാതൊരു പ്ര
 യോജനവുമില്ലെങ്കിലും അവൻ
 ഇത് നിശ്ചയമായും ചെയ്യും.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കു
 ണമെന്നാണോ താങ്കളുടെ
 ആഗ്രഹം ?

ഞാൻ പോയി താങ്കൾക്കുവേണ്ടി
 കുറച്ചു ആപ്പിൾപഴവും, മുന്തി
 റിയും കൊണ്ടുവരട്ടേ ?

ഞാൻ മടങ്ങി വരുന്നതുവരെ
 താങ്കൾ ഇവിടെത്തന്നെ താമ
 സിച്ചാലും.

आप कल आव और इस काम
को ख़तम करने में मेरी मदद
करें।

ख़ूब कसरत करो, जिससे
मज़बूत बनो।

आप उस लड़के को कुछ इनाम
दीजिए, जिससे वह ख़ूब
मेहनत करे।

उनको बुखार आवे तो उन्हें
मेरी दवा खाने को कहिए।

रोज़ सुबह साफ़ हवा में टहलो
तो तुम्हारी तबीयत अच्छी
रहेगी।

उसका चेहरा देखो तो वह
कमज़ोर मालूम होगा।

ख़ुदा जाने वे क्या करना
चाहते हैं !

तुम यह काम करना पसन्द
नहीं करते तो मैं तुमको
दूसरा काम देता।

താങ്കൾ നാളെ വരികയും ഈ പ്ര
വൃത്തി ചെയ്യുന്നതിൽ എന്നെ
സഹായിക്കുകയും ചെയ്താലും.
ശക്തിയുള്ളവരായിത്തീരാൻ വേ
ണ്ടി നല്ലവസ്ത്രം വ്യായാമം
ചെയ്യവിൻ.

ആ ആൺകുട്ടി നല്ലവസ്ത്രം അ
ധ്വാനിക്കുന്നതിനായിട്ട് താ
ങ്കൾ അവന് എന്തെങ്കിലും
സമ്മാനം കൊടുത്താലും.

അദ്ദേഹത്തിന് പനി വന്നാൽ
എന്റെ മരുന്ന് സേവിക്ക
വാൻ അദ്ദേഹത്തോടു പറ
യുവിൻ.

ദിവസവും രാവിലെ ശുദ്ധവായു
വിൽ ലാതുരകയാണെങ്കിൽ
നിങ്ങളുടെ ശരീരസ്ഥിതി ന
ന്നാകും.

അവന്റെ മുഖം നോക്കിയാൽ
അവൻ വളരെ ക്ഷീണിച്ചവ
നാണെന്നു തോന്നും.

അവർ എന്തു ചെയ്യാനാഗ്രഹിക്ക
ുന്നു എന്ന് ഈശ്വരനറിയാം !
നിങ്ങൾ ഈ ജോലി ചെയ്യുവാൻ
ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാ
ൻ നിങ്ങൾക്കു വേറെ ജോലി
തരമായിരുന്നു.

गन्दा पानी पीने से जुकाम होता है ।

मुझे उसका नाम मालूम था, लेकिन अभी याद नहीं ।

अगर वहाँ उमदा और मीठे आम मिलें तो मेरे लिए कुछ जरूर खरीदो ।

मैंने सुना है कि कल गांधीजी का व्याख्यान है । अगर पेसा हो तो हम वहाँ जरूर चलेंगे ।

अगर वे वहाँ न हों तो तुम वापस चले आना ।

कहूँ तो क्या कहूँ ?

जाऊँ तो कहाँ जाऊँ ?

करूँ तो क्या करूँ ?

हो न हो ।

കലങ്ങിയ (വൃത്തികെട്ട) വെള്ളം കുടിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ജലദോഷം ഉണ്ടാകുന്നു.

എനിക്ക് അവന്റെ പേര് അറിയാമായിരുന്നു, എന്നാൽ ഇപ്പോൾ ഓമ്മയില്ല.

അവിടെ നല്ലതും മധുരമുള്ളതുമായ മാമ്പഴം കിട്ടിയാൽ എനിക്കായിട്ട് കുറച്ചു നശ്വരമായും വാങ്ങിക്കുവിൻ.

നാളെ ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രസംഗമുണ്ടെന്നു ഞാൻ കേട്ടു. അങ്ങിനെയുണ്ടെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ഞങ്ങൾ അവിടെ പോകും. അദ്ദേഹം അവിടെ ഇല്ലാത്ത പക്ഷം നിങ്ങൾ മടങ്ങിപ്പോരിക.

(ഞാൻ) പറയുകയാണെങ്കിൽ എന്ത് പറയട്ടെ ?

(ഞാൻ) പോകുകയാണെങ്കിൽ എവിടെ പോകട്ടെ ?

ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യട്ടെ ?

ആയിരിക്കട്ടേ അഥവാ അല്ലാതിരിക്കട്ടേ (ഏതായാലും തരക്കേടില്ല).

पण्डित हो या मूर्ख ।

दोस्त हो या दुश्मन ।

जो करो ।

जो कहो ।

പണ്ഡിതനോ മഠനോ (പാമ
രനോ) ആയിരിക്കട്ടെ.

മിത്രമോ ശത്രുവോ ആകട്ടെ.

യാതൊന്നും (നീങ്ങു) ചെയ്യ
ണവോ.

യാതൊന്നും (നീങ്ങു) പറയ
ണവോ.

പാഠം 19.

ക്രിയാഭ്യോതകസംജ്ഞ (പേരും)

53. ക്രിയാധാതുവിനോടുകൂടി 'താ' എന്നോ, 'താ हुआ' എന്നോ (കർത്താവിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങൾ അനുസരിച്ച്) ചേർത്താൽ ക്രിയാഭ്യോതകസംജ്ഞയുണ്ടാകുന്നു.

(1) ഒരു നാമത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതിനായി നാമവിശേഷണമെന്നവസ്ഥ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ഇത് ലിംഗത്തിലും, വചനത്തിലും നാമത്തെ അനുസരിക്കുന്നു.

ഉദാ :—सोता (सोता हुआ) लड़का । ഉറങ്ങുന്ന കുട്ടി.

दौड़ते (दौड़ते हुए) घोंड़े । കാടുന്ന കുതിരകൾ.

चलती (चलती हुई) गाड़ी । കാടുന്ന വണ്ടി.

वह गाता (गाता हुआ) അവൻ പാടിക്കൊണ്ടു

आता है । വരുന്നു.

वे रोते हुए गये । അവർ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പോയി.

जानकी कोट पहनती हुई
निकली ।

ജാനകി കോട്ട് ധരിച്ചും
കൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടു.

(2) കർത്താവും, കർമ്മവും വിഭക്തിപ്രത്യയത്തോടുകൂടി വരുമ്പോൾ ഇതിനു് രൂപഭേദമുണ്ടാകുന്നു.

ഉദാ — मैंने जानकी को आते
हुए देखा । ഞാൻ ജാനകി വരുന്നതു്
കണ്ടു.

तुमने हम लोगों को कभी
गाते हुए सुना है ? നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾ പാടുന്നതു്
എപ്പോഴെങ്കിലും കേട്ടിട്ടുണ്ടോ ?

കുറിപ്പ്:—ക്രിയാഭ്യോതകസംജ്ഞയോടു് 'സമയ' (സമയം) ചേരുമ്പോൾ താഴെ കാണുന്നപ്രകാരം രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു.

मेरे जाते समय । ഞാൻ പോകുന്ന സമയത്തു്.
उसके पढ़ते समय । അവൻ പഠിക്കുന്ന സമയത്തു്.
सीता के बालने समय । സീത സംസാരിക്കുന്ന സമയത്തു്.
आपके गाते समय । താങ്കൾ പാടുന്ന സമയത്തു്.

54. ക്രിയാഭ്യോതകസംജ്ഞയുടെ ഭൂതകാലമുണ്ടാകുന്നതു സാമാന്യഭൂതത്തോടു് 'हुआ' (കർത്താവിന്റെ ലിംഗവചനമനുസരിച്ചു്) ചേർത്തിട്ടാകുന്നു. ഇതു് നാമവിശേഷണമായിട്ടാണു് മിക്കവാറും ഉപയോഗിക്കുന്നതു്.

ഉദാ :—खिला (खिला हुआ) फूल

വിടന്ന് പുഷ്പം.

साँई हुई औरत । ഉറങ്ങിയ സ്ത്രീ.

पढ़ा-लिखा आदमी । പഠിപ്പിച്ച മനുഷ്യൻ. (വിദ്യാഭ്യാസമുള്ള മനുഷ്യൻ)

वह सोया (हुआ) है । അവൻ ഉറങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

55. പൂർവ്വകാലികൃതിയുണ്ടാക്കുവാൻ ക്രിയാധാതുവിനോടു കൂടി 'कर' എന്നു വേർത്താൽ മതിയാകുന്നതാണ്.

ഉദാ :—खा कर തിന്നിട്ടു सुन कर കേട്ടിട്ടു
 सो कर ഉറങ്ങിയിട്ടു देख कर കണ്ടിട്ടു

കുറിപ്പ് :—ഒരു സകലകൃതിയുടെ പൂർവ്വകാലികൃതിയുടെ മുമ്പേ 'आना' എന്നോ, 'जाना' എന്നോ വന്നാൽ 'कर' ചിലപ്പോൾ ലോപിക്കുന്നു.

ഉദാ :—सुन जाओ । കേട്ടിട്ടു പോകവിൻ.
 खा जाओ । തിന്നിട്ടു പോകവിൻ.
 देख जाता है । കണ്ടിട്ടു പോകവിൻ.
 कर गया । ചെയ്തിട്ടു പോയി.

'कर' എന്ന കൃതിയുടെ പൂർവ്വകാലികൃതിയ 'करके' (ചെയ്തിട്ടു) എന്നായിത്തീരുന്നു.

56. നിത്യതാനോധകകൃതികളുണ്ടാക്കപ്പെടുന്നത് സാമാന്യരുകാലത്തോടുകൂടി 'कर' എന്ന കൃതിയുടെ രൂപങ്ങൾ ചേർന്നിട്ടാണ്.

ഉദാ :—आया करो । (പതിവായി) വന്നുകൊണ്ടിരിക്കൂ.
 पढ़ा करो । പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കൂ.
 वह रोज़ यहाँ അവൻ ദിവസവും ഇവിടെ വരാ
 आया करता है । ുണ്ടു്.

കുറിപ്പ് :—'जा' എന്നതിന്റെ നിത്യതാനോധകരൂപം 'जाया कर' (പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുക) എന്നാകുന്നു.

നിത്യതാനോധകരൂപങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ 'ने' ചേക്കുവേണ്ടതല്ല.

ഉദാ :— वह बहुत दिनों तक അവൻ വളരെ ദിവസംവരെ
 पढ़ा किया । പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

57. ഹേതുഭൂതവും, മിലപ്പോൾ അപൂർണ്ണഭൂതകാലവും
 പതിവിനെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— वह मेरे यहाँ आता അവൻ എന്റെ വീട്ടിൽ വരി
 और घंटों बैठता । കയും വളരെ നേരം ഇരിക്ക
 കയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു.

वह रोज़ मेरे खाने के അവൻ പതിവായി എനിക്ക്
 लिए कुछ फल തിന്നുവാൻ കുറെ പഴങ്ങൾ
 भेजता था । അയച്ചിരുന്നു.

वे संस्कृत में ही അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിൽതന്നെ
 बोलते थे । സംസാരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

खड़ा	നില്ക്കുന്ന	खड़ा होना	നില്ക്കുക
बीतना	കഴിഞ്ഞുപോകുക	पचना	ലഹിക്കുക
चवाना	പവയ്ക്കുക	खाना	കുളയുക
इड़ज़त	(സ്ത്രീ)മാനം, ആദരവ്	इड़ज़त करना	ആദരിക്കുക
परवाह	(സ്ത്രീ) കൂട്ടാക്കൽ	परवाह करना	വകവെയ്ക്കുക,
दुनियाँ	(സ്ത്രീ) ലോകം		കൂട്ടാക്കുക
गरीब	ദരിദ്രനായ	अन्न	ഭക്ഷണം, ധാന്യം
सबेरे	രാവിലെ	बूढ़ा	വൃദ്ധനായ, വയസ്സായ
ईमानदार	ന്യായമുള്ള, മയ്യാദ	अमीर	ധനവാൻ, ധനമുള്ള
	യുള്ള, വിശ്വസ്തനായ	बेईमान	ന്യായമില്ലാത്ത
	നെറിയുള്ള		നെറികെട്ട (മയ്യാദകെട്ട)
समुद्र	സമുദ്രം	समुद्र पर ; समुद्र के किनारे	സമുദ്രതീരത്തിൽ
तन्दुरुस्ती	(സ്ത്രീ) ആരോഗ്യം		

मैंने कल आपको रामनाथ के साथ बातचीत करते देखा।
वे हँसते हुए कुछ कह रहे थे।

आपकी छोटी बहिन भी उनकी बातें सुनती (हुई) वहाँ खड़ी थी।

आज मैं उनके घर जाकर उनसे मिला।

वे मुझे देखकर बहुत खुश हुए।

वह बूढ़ा आदमी अभी अपना काम करके बाहर गया है।

जाओ, उसे एक बार देख आओ।

बीते हुए दिन कभी वापस नहीं आते।

यह काम कर आओ।

खूब चबाकर खाया हुआ अन्न जल्दी पचता है।

उनकी दी हुई पुस्तक कहाँ है?

താങ്കൾ ഇന്നലെ രാമനാഥനോടു സംസാരിക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. അദ്ദേഹം ചിരിച്ചുകൊണ്ട് എന്തോ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. താങ്കളുടെ അനുജത്തിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസാരം കേട്ടുകൊണ്ട് അവിടെ നിന്നിരുന്നു. ഞാൻ ഇന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ പോയി അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു.

അദ്ദേഹം എന്നെ കണ്ടിട്ട് വളരെ സന്തുഷ്ടനായി.

ആ വൃദ്ധനായ മനുഷ്യൻ തന്റെ ജോലി ചെയ്തിട്ട് ഇപ്പോൾ തന്നെ പുറത്തേയ്ക്കു പോയിട്ടുണ്ട്. (ആ വൃദ്ധനായ മനുഷ്യൻ ഇപ്പോഴാണ്, തന്റെ ജോലി തീർത്തു പുറത്തു പോയത്.)

പോകൂ, അവനെ ഒരു പ്രാവശ്യം കണ്ടിട്ട് വരു.

കഴിഞ്ഞുപോയ ദിവസങ്ങൾ ഒരിക്കലും മടങ്ങിവരുന്നില്ല.

ഈ ജോലി ചെയ്തിട്ട് പോകൂ.

നല്ലവണ്ണം ചവച്ചു തിന്നിട്ടുള്ള ഭക്ഷണം വേഗം ദഹിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹം തന്ന പുസ്തകം എവിടെയാണ്?

दुनिया में जितनी चीजें हैं सब
ईश्वर की दी हुई हैं।
तुम रोज़ सबेरे पांच बजे उठा
करा तो तुम्हारी तबीयत
ठीक रहेगी।

आपके दोस्त कभी-कभी यहाँ
आया करते हैं।
अमीर आदमी को सब लोग
इज़्ज़त करते हैं। पर गरीब
का कोई नहीं पूछता।

इस दुनिया में ईमानदार आदमी
बहुत ज़्यादा और बेईमान
बहुत कम मालूम होते हैं।

वे कभी किसी बात की परवाह
नहीं करते।
सांये हुए सिंह को जगाना ठीक
नहीं।
वे रोज़ बड़े सबेरे उठकर समुद्र
पर टहलने जाते थे।

ലോകത്തിലുള്ള വസ്തുക്കളെല്ലാം
ഈശ്വരൻ തന്നിട്ടുള്ളതാകുന്നു.
നിങ്ങളും ദിവസേന രാവിലെ
അഞ്ചുമണിക്ക് എഴുന്നേറ്റാൽ
നിങ്ങളുടെ ആരോഗ്യം നന്നാ
യിരിക്കും.

താങ്കളുടെ സ്നേഹിതൻ ചില
പ്പോൾ ഇവിടെ വരാറുണ്ട്.
ധനവാനായ മനുഷ്യനെ എല്ലാ
ആളുകളും ബഹുമാനിക്കുന്നു;
എന്നാൽ ദരിദ്രനെ ആരും
ബഹുമാനിക്കുന്നില്ല.

ഈ ലോകത്തിൽ നെറിയുള്ള
ആളുകൾ വളരെ അധികവും
നെറികെട്ടവർ വളരെ കുറവു
മാണെന്നു തോന്നുന്നു.

അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഒരു സംഗ
തിയും വകവെക്കുന്നില്ല.

ഉറങ്ങുന്ന സിംഹത്തെ ഉണർത്തു
ന്നതു ശരിയല്ല.

അദ്ദേഹം ദിവസേന അതിരാവി
ലെ എഴുന്നേറ്റ് സമുദ്രതീരത്തു
നടക്കുവാൻ പോകാറുണ്ടായി
രുന്നു.

സഹായക്രിയകൾ (പരതന്ത്രക്രിയകൾ.)

58. പരതന്ത്രക്രിയകളായ **सक, चुक, दे, पा, लग, चाह** ഇവകൾ പ്രധാനക്രിയയുടെ സഹായത്തിനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ അതായത്, പ്രധാനക്രിയയോടു സഹായകത്വിയ ചേർത്താൽ പ്രധാനക്രിയയ്ക്കു യാതൊരു മാറ്റവും സംഭവിക്കുന്നതല്ല.

(1) പ്രാപ്തി അല്ലെങ്കിൽ കഴിവു കാണിക്കുവാൻവേണ്ടി ക്രിയാധാതുക്കളോടു 'सक' ചേർക്കുന്നു. (ഇംഗ്ലീഷിൽ 'can' എന്നും 'may' എന്നും ഉള്ളതിനുപകരം) ഹിന്ദിയിൽ ഇവയ്ക്കു രണ്ടിനും 'सक' മാത്രം ചേർത്താൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവുമില്ല.

ഉദാ - मैं खा सकता हूँ।	എനിക്ക് ഭക്ഷിക്കുവാൻ കഴിയും.
यह क्या कर सकता है।	ഇവൻ എന്തുചെയ്യുവാൻ കഴിയും.
वे नहीं बोल सकेंगे।	അവർ പറയുവാൻ കഴിയുകയില്ല.
तुम बोल सकते थे।	നിങ്ങൾക്കു പറയുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു.
कमला वहाँ नहीं जा सकी	കമലയ്ക്കു അവിടെ പോകുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

(2) 'चुक' എന്നുള്ളതു ക്രിയാധാതുക്കളോടുകൂടി ക്രിയയുടെ പൂർത്തിയെ കാണിക്കുവാൻവേണ്ടി ചേർക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— वह पढ़ चुका।	അവൻ പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു.
मैं सो चुका।	ഞാൻ ഉറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.
मैं कह चुका हूँ।	ഞാൻ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.
वे बोल चुके थे।	അവർ സംസാരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു.
वे कर चुके होंगे।	അവർ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കും.

(3) 'दे' എന്നുള്ളത് സമ്മതത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ക്രിയകളുടെ 'ना' എന്നുള്ളതിനെ 'ने' എന്നാക്കി 'दे' എന്നുള്ള ക്രിയ ചേർത്ത് പ്രയോഗിച്ചാൽ സമ്മതം അല്ലെങ്കിൽ അനുവാദത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഭാഷ :— मुझे जाने दो ।

എന്റെ പോകുവാനനുവദിക്കൂ.

उसको बोलने

അവനെ പറയുവാൻ സമ്മതി

दीजिये ।

ചാലും.

मैंने उसको जाने

ഞാൻ അവനെ പോകുവാൻ

दिया ।

സമ്മതിച്ചു.

(4) ക്രിയാധാതുവിനോടോ, അവയുടെ സാധാരണരൂപത്തോടോ 'पाना' എന്ന ക്രിയ ചേർത്തുപയോഗിച്ചാൽ ക്രിയ ചെയ്യുവാനുള്ള പ്രാപ്തി അല്ലെങ്കിൽ സാമർത്ഥ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :— कर पाना അഥവാ करने

पाना ।

ചെയ്യാൻ സാധിക്കുക.

मैं वहाँ नहीं जा पाया

എനിക്ക് അവിടെ പോകുവാൻ അഥവാ

जाने पाया ।

സാധിച്ചില്ല.

तुम नहीं सुन पाओगे

നിങ്ങൾക്ക് കേൾക്കുവാൻ സാധി

അഥവാ

सुनने पाओगे ।

കുറുകയില്ല.

(5) 'लग' എന്നത് ആരംഭസൂചകമാണ്. ക്രിയകളുടെ 'ना' എന്നതു 'ने' എന്നാക്കി ഇതിനെ പ്രയോഗിക്കുന്നു.

ഉദാ :— मैं बोलने लगा ।

ഞാൻ സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

लोला सोने लगी ।

ലീല ഉറങ്ങുവാൻ തുടങ്ങി.

हम देखने लगे ।

ഞങ്ങൾ കാണുവാൻ തുടങ്ങി.

(നോക്കുവാൻ തുടങ്ങി.)

(6) 'चाह' എന്നുള്ളത് ക്രിയയുടെ സാധാരണ രൂപത്തോടു

ചേർത്താൽ ആയത് ആഗ്രഹസൂചകമായിത്തീരുന്നു. പ്രവൃത്തി! ചെയ്യുവാനുള്ള ആഗ്രഹത്തെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :— मैं जाना चाहता हूँ । ഞാൻ പോകുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നു.
 तुम क्या चाहते हैं ? നിങ്ങൾ എന്തു ആഗ്രഹിക്കുന്നു ?
 मैंने हिन्दी सीखनी ഞാൻ ഹിന്ദി പഠിക്കുവാനാഗ്ര
 चाही । ഹിച്ചു.

59. 'दे' 'चाह' ഇവയുടെ ഭൂതകാലരൂപങ്ങൾ ഉപയോഗി
 കമ്പോൾ പ്രധാനക്രിയ സകർമ്മമാണെങ്കിലും, അല്ലെങ്കിലും
 കർത്താവിനോടുകൂടി 'ने' എന്ന് ചേർക്കണം.

ഉദാ :— मैंने उसे जाने दिया । ഞാൻ അവനെ പോകുവാനനു
 വദിച്ചു.

उसने सोना चाहा । അവൻ ഉറങ്ങുവാനാഗ്രഹിച്ചു.

लड़ाई	(സ്ത്രീ) യുദ്ധം	झगड़ा	വഴക്കം, കലഹം
सवारी	(സ്ത്രീ) വാഹനം, യാത്ര	ख़याल	വിചാരം, ഉദ്ദേശം
		ज़ायदाद	(സ്ത്രീ) സ്വത്തു്, സമ്പത്തു്.

रिश्तेदार ബന്ധു

चाँर കള്ളൻ

पिता, बाप അച്ഛൻ

शौर ശ്രദ്ധ, സൂക്ഷ്മം

बार പ്രാവശ്യം, തവണ

दूकान (സ്ത്രീ) പീടിക, കട

जीतना ജയിക്കുക

भागना ഓടുക (രക്ഷപ്രാപി
 ക്കുവാനായി ഓടുക)

माना, माँ അമ്മ

हफ़ता ആഴ്ച

बाज़ार അങ്ങാടി

दर्शन ദർശനം, കാഴ്ച

दूकानदार പീടികക്കാരൻ

ज़ुब्त होना ജപ്തിയാക്കുക

घसूल करना } പിരിച്ചെടുക്കുക,
 വസൂലാക്കുക.

ഇറടാക്കുക

पिछला കഴിഞ്ഞ

सारा

എല്ലാം, മുഴുവൻ

क्या अब आप हिन्दी समझ सकते हैं?

हाँ, अब मैं थोड़ी-थोड़ी हिन्दी समझ सकता हूँ।

जो काम दस आदमी मिलकर नहीं कर सकते, उसे वह अकेला कर सकता है।

पिछली लड़ाई में जर्मनी नहीं जीत सका।

वे अपना काम कर चुके।

जब हम गाड़ी में बैठ चुके तब 'फफ, फफ' करती हुई गाड़ी खाना हुई।

मेरा खयाल है कि अब तक आप के रिश्तेदार कलकत्ते पहुंच चुके होंगे।

वहाँ पहुँचने पर मैंने सुना कि उनकी सारी जायदाद ज़ब्त हो चुकी है।

विद्यार्थी ने मास्टर से कहा:—
मुझे दो हफ्ते के लिए घर जाने दीजिये।

താങ്കൾക്ക് ഇപ്പോൾ ഹിന്ദി മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയുമോ?

ഉവ്വ്, ഇപ്പോൾ എനിക്ക് കുറേ ഏ ഹിന്ദി മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയും.

പത്തു ആളുകൾക്ക് വേണ്ടത് ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത വേല അവനായി (ഒറ്റയ്ക്ക്) ചെയ്തുവാൻ കഴിയും.

കഴിഞ്ഞ യുദ്ധത്തിൽ ജർമ്മനിക്ക് ജയിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അദ്ദേഹം തന്റെ ജോലി ചെയ്തു കഴിഞ്ഞു.

മെട്രർ വണ്ടിയിൽ ഇരുത്തുകയുണ്ടായപ്പോൾ 'പഫ് പഫ്' എന്നും ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ട് വണ്ടി പുറപ്പെട്ടു.

ഇപ്പോൾ താങ്കളുടെ ബന്ധുക്കൾ കൽക്കത്തയിൽ എത്തിയിരിക്കുമെന്നാണ് എന്റെ വിചാരം.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വത്തു മുഴുവനും ജപ്തിയായിക്കഴിഞ്ഞു എന്ന് അവിടെ എത്തിയതിന്റെ ശേഷം ഞാൻ കേട്ടു.

വിദ്യാർത്ഥി മാസ്റ്ററോട് പറഞ്ഞു:—
എന്നെ രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കു വീട്ടിൽ പോകുവാൻ അനുവദിച്ചാലും.

बहुत कोशिश करने पर भी
पुलिस ने चोरों को भागने
नहीं दिया।

छोटे बच्चे जब बोलने लगते हैं
तब उनके माता-पिता उन्हें
देखकर बहुत खुश होते हैं।

जब वह मेरी ओर गौर से देखने
लगा तब मैंने उससे पूछा—
तुम क्या कहना चाहते हो?

उसने जवाब दिया—मैं कुछ
नहीं चाहता।

मैंने एक बार वहाँ जाकर
उनका दर्शन करना चाहा,
पर समय नहीं पा सका।

कल बड़े जोर से पानी बरस
रहा था, इसलिए मैं बाहर
नहीं जा पाया।

यदि मैं उसे देख पाता, तो
अपने सारे रुपये उससे
वसूल करता।

വളരെ പ്രയത്നിച്ചിട്ടും പോലീസ്സ്
കാർ കള്ളന്മാരെ കാടുവാൻ
സമ്മതിച്ചില്ല.

ചെറിയകുട്ടികൾ സംസാരിക്കു
വാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ അവ
രുടെ മാതാപിതാക്കന്മാർ
അവരെ കണ്ടിട്ട് വളരെ
സന്തുഷ്ടരായിത്തീരുന്നു.

അവൻ ചന്ദ്രന്റെനേരെ സൂക്ഷിച്ചു
നോക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ
ഞാൻ അവനോടു ചോദിച്ചു:
—നിങ്ങൾ എന്താണു് പറയു
വാനാഗ്രഹിക്കുന്നതു്?

അവൻ ഉത്തരം പറഞ്ഞു:—
ഞാൻ ഒന്നും ആഗ്രഹിക്കു
ന്നില്ല.

ഞാൻ ഒരു പ്രാവശ്യം അവിടെ
ചോയി അദ്ദേഹത്തെ കാണു
വാനാഗ്രഹിച്ചു, എന്നാൽ സ
മയം കിട്ടാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ഇന്നലെ ശക്തിയായി മഴ പെയ്തു
കൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ എനി
ക്കു പുറത്തുചോകുവാൻ സാ
ധിച്ചില്ല.

എനിക്ക് അവനെകാണുവാൻ
സാധിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എ
ന്റെ ഉദ്ദേശിക മുഴുവൻ ഞാൻ
അവനിൽനിന്നു വസൂലാക്കു
മായിരുന്നു. (ഈടാക്കുമായി
രുന്നു.)

आज तुम वहाँ किसी तरह न जाने पाओगे।

इस बाज़ार में सब दूकानदार सिर्फ़ स्वदेशी कपड़े बेचते हैं।

स्टेशन जाने के लिए कांई सवारी नहीं मिली, इसलिये मैं गाड़ी नहीं पकड़ पाया।

ഇന്നു നിങ്ങൾക്കു് അവിടെ ഒരു വിധത്തിലും പോകുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

ഈ അങ്ങാടിയിൽ എല്ലാ പീടികക്കാരും സ്വദേശിയുള്ളവർ മാത്രമേ വില്ക്കുന്നുള്ളൂ.

സ്റ്റേഷനിലേയ്ക്കു പോകുവാൻ വാഹനം ഒന്നും കിട്ടിയില്ല, അതുകൊണ്ടു് എനിക്കു വണ്ടി കിട്ടുവാൻ സാധിച്ചില്ല.

പാഠം 21.

സംയുക്തക്രിയകൾ.

60. ക്രിയകളുടെ അർത്ഥത്തെ കുറേകൂടി പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുവാനായി രണ്ടു ക്രിയകളെ ഒന്നിച്ചു് ചേർത്തുപയോഗിക്കുന്നതിനാണു് സംയുക്തക്രിയയെന്നു പറയപ്പെടുന്നതു്. സംയുക്തക്രിയകൾ ഒന്നിനെ മററതിന്റെ ഭാഗമാണെന്നു് തോന്നിക്കത്തക്കവണ്ണം സർവ്വസാധാരണമായി ഒന്നിച്ചു് ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള സംയുക്തക്രിയകളുടെ ഒന്നാമത്തെ മുഖ്യമായ ക്രിയ അതിന്റെ ധാതുരൂപത്തിൽ മാത്രമേ നില്ക്കുകയുള്ളൂ. അതിനു് മാറാമുണ്ടാകുകയില്ല. പ്രത്യയങ്ങളും മററും ചേർക്കുന്നതു് രണ്ടാമത്തെ സഹായക്രിയയോടാണു്.

ഇങ്ങിനെയുള്ള അനവധി സംയുക്തക്രിയകളിൽ രണ്ടാമത്തെ സഹായക്രിയയുടെ ശരിയായ അർത്ഥം തീരെ ലോപിക്കുകയും അഥവാ ഉണ്ടെങ്കിൽതന്നെയും തിരിച്ചറിയുവാൻ കഴിയാത്തവിധത്തിൽ സ്വല്പമാകുകയും ചെയ്യുന്നു.

61. जाना, देना, लेना, डालना, पड़ना, उठना, बैठन
छोड़ना, रखना ആദിയായവ.

(1) എ. ഒരു ക്രിയയുടെ പൂർത്തിയെ കാണിക്കാനായി
'जाना' എന്ന ക്രിയ സഹായമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— आ जाना വന്നെത്തുക सो जाना ഉറങ്ങിപ്പോകുക
हो जाना ആയിപ്പോകുക मर जाना മരിച്ചുപോകുക
खा जाना തിന്നുകയ്യുക घबड़ा जाना പരിഭ്രമിച്ചു
भूल जाना മറന്നുപോകുക പോകുക
ले जाना കൊണ്ടുപോകുക. जान जाना മനസ്സിലാക്കുക
मिल जाना ചേർന്നുപോകുക, കണ്ടുമുട്ടുക

ബി. चला जाना പൊയ്ക്കൊണ്ടുപോകുക, എന്നത് ഒരു പ്രത്യേകതരം
ത്തിലുള്ളതാണ്. ഇവയിൽ രണ്ടു ക്രിയകൾക്കും പ്രത്യയങ്ങൾ
മേരും.

ഉദാ —चला गया (പ) चली गयी (സ്ത്രീ)

(2) 'देना' 'लेना' ഇവകൾ സഹായക്രിയകളായി വരുമ്പോൾ അവയുടെ അർത്ഥം ശരിയായി സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്.

दे देना	കൊടുക്കുക	ले लेना	എടുക്കുക
खा देना	കുളഞ്ഞുപോകുക	सुन लेना	കേൾക്കുക
गिरा देना	വീഴ്ത്തുക, താഴെയിടുക	मान लेना	സമ്മതിക്കുക, സപി
कह देना	പറയുക		രിക്കുക, അനുസരി
डाल देना	ഒഴിക്കുക, ഇടുക	छीन लेना	തട്ടിപ്പറിക്കുക [ക്കുക
भेज देना	അയച്ചുകൊടുക്കുക	पकड़ लेना	പിടിക്കുക
चल देना	പൊയ്ക്കുളയുക	पहचान लेना	തിരിച്ചറിയുക
छाड़ देना	വിടുകയ്യുക	समझ लेना	മനസ്സിലാക്കുക

ലൗടാ ദേനാ	മടക്കിക്കൊടുക്കുക	മിടാ ലേനാ	നശിപ്പിച്ചുകളയുക
ഖിലാ ദേനാ	കേളിപ്പിക്കുക	ലൗടാ ലേനാ	മടക്കിവാങ്ങുക
ജലാ ദേനാ	കത്തിച്ചുകളയുക	ലൂടാ ലേനാ	കൊള്ളപെയ്യുക
ഹടാ ലേനാ	മാറിക്കളയുക	ബനാ ലേനാ	ആക്കിത്തീർക്കുക

(3) ടാലനാ എന്നത് വിഴയെ കാണിക്കുന്നു.

ഉദാ :—	मार डालना	കൊല്ലുക, കൊന്നുകളയുക
	उखाड़ डालना	പിഴതെടുക്കുക, വേരോടെ പറിക്കുക
	तोड़ डालना	പറിക്കുക, പൊട്ടിക്കുക, ഉടയ്ക്കുക
	काट डालना	മറിക്കുക
	दे डालना	കൊടുക്കുക
	खा डालना	തിന്നുകളയുക

(4) എ. 'പട്നാ' എന്നത് ക്രിയയുടെ യാദൃച്ഛികരത്നത്തെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :—	गिर पड़ना	വീഴുക, (വീണുപോകുക)
	चौक पड़ना	ഞെട്ടിപ്പോകുക
	निकल पड़ना	പുറപ്പെടുക

ബി. 'പട്നാ' ബോധനസൂചകങ്ങളായ ക്രിയകളോടുകൂടി ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ കർത്താവിനേക്കാൾ കൂടുതലായി കർമ്മത്തിനാണ് ശക്തി ലഭിക്കുന്നത്.

ഉദാ :—	देख पड़ना	കാഴ്ചയിൽ പെടുക, ട്രഷ്ടീഭവിക്കുക
	जान पड़ना	തോന്നുക, മനസ്സിലാക്കുക
	समझ पड़ना	മനസ്സിലാക്കുക
	सुन पड़ना	കേൾവിയിൽ പെടുക

(5) 'उठना' എന്നത് പെട്ടെന്ന് അളക്കിൽ വിചാരിക്കാതെ സംഭവിച്ചതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— बोल उठना,

कह उठना	പറയുക, വിളിച്ചുപറയുക
जाग उठना	ഉണർന്നുണരുക
चिड़हा उठना	നിലവിളിക്കുക, ഉച്ചത്തിൽ വിളിക്കുക
चौक उठना	മെട്ടിപ്പോകുക
काँप उठना	വിറച്ചുപോകുക

(6) 'बैठना' എന്നത് പ്രവൃത്തിയിലുള്ള ധൃതഗതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

उठाना	അടിക്കുക
पूछ बैठना	ചോദിക്കുക
बिगड़ बैठना	പിണങ്ങുക, കോപിച്ചിരിക്കുക
कर बैठना	ചെയ്യുക

(7) 'छोड़ना', 'रखना' ഇവകൾ 'ഉപേക്ഷിക്കുക', 'സൂക്ഷിച്ചു വെക്കുക' ഇവയെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നു.

उठाना	വെക്കുക, വെച്ചേക്കുക
कर छोड़ना	ചെയ്തുവിടുക
कह रखना	പറഞ്ഞുവെക്കുക
उठा रखना	എടുത്തുവെക്കുക, എടുക്കുക
रांख रखना	തടഞ്ഞുവെക്കുക, തടയുക

(8) സഹായക്രിയകൾ സകലകങ്ങളാണെങ്കിൽ അവയെ ने നിയമങ്ങൾ (41, 41എ) ബാധിക്കുന്നതാണ്.

കുറിപ്പ് :—സംയുക്തക്രിയകൾ സാധാരണയായി നിഷേധ വാചകത്തിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

ഉദാ :— वह नहीं खा गया എന്നു പറയുന്നതു തെറ്റാണ്,
उसने नहीं खाया എന്നു പറയണം.

सूरज	സൂര്യൻ	चाँद	ചന്ദ്രൻ
तारा	നക്ഷത്രം	अंधेरा	ഇരുട്ട്
आसमान	ആകാശം	चाँदनी	നിലാവ്, ചന്ദ്രിക
दर्जी	തുന്നൽക്കാരൻ, തയ്യൽക്കാരൻ	कुर्ता	കുപ്പായം
		छड़ी (സ്ത്രീ)	വടി
बिस्तर	വിരിപ്പ്, കിടപ്പ്	मिजाज़	ശരീരസ്ഥിതി,
कर्ज	കടം		സ്വഭാവം
नौकर	ഭൂതൃൻ	मुसाफ़िर	വഴിപോക്കൻ
चोर	കള്ളൻ	व्यापार	കച്ചവടം, തൊഴിൽ
अदा करना	വീട്ടുക, മടക്കി കൊടുക്കുക	चिन्ता करना	വിചാരിക്കുക, ചിന്തിക്കുക
मारना	അടിക്കുക, കൊല്ലുക	रखना	വെക്കുക
तोड़ना	മുറിയ്ക്കുക, പൊട്ടിയ്ക്കുക	छोड़ना	വിട്ടയക്കുക
चौकना	ഞെട്ടുക	साफ़ साफ़	സ്വച്ഛമായിട്ട്, വൃത്തി;
दूर करना	ദൂരത്താക്കുക, നശിപ്പിക്കുക		യായി
एकदम	ഒന്നിച്ചു, മുഴുവനായി	सीना	തുന്നുക, തയ്ക്കുക
		दूर होना	ഇല്ലാതാകുക, ദൂരത്താകുക

छः बज गये, सूरज निकल
आया, अंधेरा दूर हो गया,
चलो अब अपना काम करने
चलें ।

ആറുമണി അടിച്ചു, സൂര്യൻ
ഉദിച്ചു, ഇരുട്ട് ഇല്ലാതായി,
വര, നമുക്ക് നമ്മുടെ ജോലി
ചെയ്യുവാൻ പോകാം.

तुम्हें वहाँ कोई तकलीफ़ हो तो
तुम मेरे घर चले आओ।

मैं तुम्हारी बातें सुनकर एकदम
घबड़ा गया।

मैंने उनको तुम्हारे बारे में कुछ
नहीं बताया, लेकिन वे सब
बातें खुद जान गये।

कल तुम्हारी बहिन का मिजाज़
ठीक नहीं था, डाक्टर उसे
देख गये थे।

तुम अपना बिस्तर कब ले गये?

वह अपना काम बरके चला
गया।

मैंने उसका सब कर्ज़ा अदा कर
दिया है।

दर्जी ने मेरे दो कुर्ते सी दिये हैं।

നിങ്ങളുടെ അവിടെ വല്ല കഷ്ട
പ്പാടുമുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾ എ
ന്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു വരുവിൻ.

ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വാക്കുകൾ
കേട്ടിട്ട് വല്ലാതെ പരിഭ
മിച്ചു പോയി.

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോട് നിങ്ങളെ
പ്പറ്റി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല,
എന്നാൽ അദ്ദേഹം എല്ലാ
സംഗതികളും തന്നെത്താൻ
മനസ്സിലാക്കി.

ഇന്നലെ നിങ്ങളുടെ സഹോദരി
യുടെ ശരീരസ്ഥിതി നന്നല്ലാ
യിരുന്നു, ഡാക്ടർ അവളെ
നോക്കിയിട്ട് പോയിരുന്നു.

നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ വിരിപ്പ്
എപ്പോൾ കൊണ്ടുപോയി?

അവൻ തന്റെ ജോലി ചെയ്തിട്ടു
പോയി.

ഞാൻ അവന്റെ കടം മുഴുവനും
വീട്ടിയിട്ടുണ്ട്.

തയ്യൽക്കാരൻ എന്റെ രണ്ടു
കുപ്പായങ്ങൾ തുന്നിത്തന്നു.

राम का नौकर मेरे बहुत काम
कर देता है।

उन्होंने अपनी घड़ी ले ली।

तुम चिन्ता मत करो, मैं यह
काम खुद कर लूँगा।

कुछ चोरों ने मिलकर दो
मुसाफिरों को मार डाला।

उस शैतान लड़के ने मेरी छड़ी
तोड़ डाली।

मैं उस बूढ़े आदमी को देखकर
एकदम चौंक पड़ा।

देखो, आसमान में तारे देख
पड़ते हैं।

वे बूढ़े हो गये हैं, इसलिये उन्हें
साफ़ साफ़ सुन नहीं पड़ता।

मुझे जान पड़ा कि वह इस देश
का आदमी नहीं हैं।

രാമന്റെ ഭ്രാന്തൻ എന്റെ വളരെ
ജോലികൾ ചെയ്തതന്നാണ്.

അദ്ദേഹം തന്റെ വാച്ചു എടുത്തു.

നിങ്ങൾ ചിന്തിക്കരുതു് (നിശ്ചിന്തനായിരിക്കുക) ഞാൻ ഈ ജോലി തന്നെത്താൻ ചെയ്തുകൊള്ളാം.

കുറച്ചു കള്ളന്മാർ ചേർന്ന് രണ്ടു വഴിയാത്രക്കാരെ കൊന്നു.

ആ തെമ്മാടികുട്ടി എന്റെ വടി ഒടിച്ചുകളഞ്ഞു.

ഞാൻ ആ വൃദ്ധനായ മനുഷ്യനെ കണ്ടിട്ടു് വല്ലാതെ ഞെട്ടിപ്പോയി.

നോക്കവിൻ, ആകാശത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങൾ കാണപ്പെടുന്നു (കാഴ്ചയിൽ പെടുന്നു).

അദ്ദേഹം വൃദ്ധനായിപ്പോയിരിക്കുന്നു, ആയതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു് വ്യക്തമായി കേൾക്കുന്നില്ല.

അവൻ ഈ ദേശത്തുള്ളവനല്ലെന്ന് എനിക്കു് മനസ്സിലായി.

वह मुझे बिना कसूर मार बैठा ।

हमने तुमसे कुछ नहीं पूछा,
तुम क्यों बोल उठे ?

मैंने आपके लिये बीस आम रख
छोड़े हैं ।

इस व्यापार में उसने बहुत से
रुपये उठा रखे ।

കറംകൂടാതെ അവൻ എന്നെ
അടിച്ചു.

ഞങ്ങൾ നിങ്ങളോട് ഒന്നും ചോ
ദിച്ചില്ല, നിങ്ങൾ എന്തിനു
സംസാരിച്ചു ?

ഞാൻ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി 20
മാമ്പഴം വെച്ചിട്ടുണ്ട് (സൂക്ഷി
ച്ചിട്ടുണ്ട്).

ഈ വ്യാപാരത്തിൽ അവൻ
വളരെ ഉറപ്പിക സമ്പാദിച്ചു.

പാഠം 22.

‘ഹീ’ യുടെ ഉപയോഗങ്ങൾ.

63. ‘ഹീ’ എന്നുള്ളത് ഹിന്ദിയിൽ ട്രസ്താബോധകവും, ഉപയോഗകരവുമായ ഒരു ശബ്ദമാകുന്നു. പലേ സംഗതികളേയും ട്രസ്തപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഇതുപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. അത് വാക്കിന്റെ മുമ്പിലായി ഉപയോഗിക്കണം.

(1) അതിന്റെ സാധാരണ അർത്ഥം മാത്രം, തന്നെ, എന്നാകുന്നു. വേറെ യാതൊന്നുമില്ല എന്നുള്ള സംഗതിയെ അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :—**मैं ही** ഞാൻതന്നെ. **एक ही** ഒന്നുമാത്രം.

ചില സമ്പ്രദായങ്ങളോടും, ക്രിയാവിശേഷണങ്ങളോടും ചേരുമ്പോൾ ആയത് ആ വാക്കുകളോടൊന്നിച്ചുതന്നെ ചേർന്നുപോകുന്നു. അവ താഴെ കാണുംപ്രകാരമായിരിക്കും.

तुम+ही=तुम्हीं	നിങ്ങളിൽതന്നെ	वह+ही=वही	അവൻതന്നെ
हम+ही=हमीं	ഞങ്ങളിൽതന്നെ	यह+ही=यही	ഇവൻതന്നെ
उस+ही=उसी	അതുതന്നെ	उन+ही=उन्हीं	അദ്ദേഹം (അവൻ) തന്നെ
इस+ही=इसी	ഇതുതന്നെ	इन+ही=इन्हीं	ഇവ (ഇവർ) തന്നെ
किस+ही=किसी	ഏതോ	सब+ही=सभी	എല്ലാം
यहाँ+ही=यहीं	ഇവിടെതന്നെ	वहाँ+ही=वहीं	അവിടെത്തന്നെ
कहाँ+ही=कहीं	എവിടെയോ	तब+ही=तभी	അപ്പോൾത്തന്നെ വല്ലയിടത്തും

(2) ക്രിയാച്യോതകരൂപങ്ങളോട് ചേർന്നപ്പോൾ അത് ആ പ്രവൃത്തിയുടെ കൃത്യസമയത്തെ കുറിക്കുന്നു.

ഉദാ :— मेरे पहुँचते ही वह ഞാൻ എത്തിയ ഉടനെ അവൻ
चला गया । ചെയ്തുകളഞ്ഞു.

उसके आते ही मैं അവൻ വന്ന ഉടനെ ഞാൻ
चुप हो गया । മിണ്ടാതായി (നിശ്ശബ്ദമായി).

(3) ഏതെങ്കിലും കാലത്തിലുള്ള ഒരു ക്രിയയോട് ചേർന്നപ്പോൾ ആയത് ആ പ്രവൃത്തിയെ ധ്വനീകരിക്കുന്നു.

ഉദാ :— मैं गया ही । ഞാൻ പോകുകതന്നെ ചെയ്തു.

वे जायेंगे ही । അവർ പോകുകതന്നെ ചെയ്യും.

(4) സംബന്ധവാചകം സമ്പൂർണങ്ങളോട് ചേർന്നപ്പോൾ “അതുതന്നെ” എന്നു അർത്ഥം സൂചിക്കുന്നു.

ഉദാ :— यह वही आदमी है जिसे ഇന്നലെ നിങ്ങൾ യാതൊരു

तुमने कल देखा । മനുഷ്യനെ കണ്ടപ്പോൾ അതേ
മനുഷ്യൻതന്നെയാണു് ഇവൻ.
(ഇവൻ ഇന്നലെ കണ്ട മനു
ഷ്യൻ തന്നെയാണു്.)

(5) ‘ही’ എന്നത് തൽക്കാലബോധകമായിട്ടും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

ഉടാ — मैं स्टेशन जा ही रहा था कि गाड़ी निकल
 गयी । ഞാൻ സ്റ്റേഷനിലേയ്ക്ക് പോ
 യ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴേക്കു വണ്ടി
 പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു.

वे बोल ही रहे थे कि लोग उठकर चले
 गये । അദ്ദേഹം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടി
 രിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ആളുകൾ
 എണീറ്റു പോയ്ക്കുളഞ്ഞു.

लोग खा ही रहे थे कि पानी बरसने लगा । ആളുകൾ ഉറങ്ങുകഴിച്ചുകൊണ്ടിരി
 ക്കുമ്പോൾ തന്നെ മഴ പെയ്യ
 വാൻ തുടങ്ങി.

गरमी (സ്രീ) ചൂട്, വേനൽ കാലം	जाड़ा	തണുപ്പ്, തണുപ്പ് കാലം
बरसात (സ്രീ) മഴക്കാലം	मौसिम	കാലം (ഋതു)
पहाड़ കുന്ന്, പർവ്വതം	बरफ़	മഞ്ഞുകട്ട
मुँह വായ്, മുഖം	वाक्य	വാക്യം
अंग्रेज़ ഇംഗ്ലീഷുകാർ	उड़	പറക്കുക
संतान (സ്രീ) സന്താനം, കുട്ടിക	अछूत	അയിത്തക്കാരൻ, തൊ ടാൻപാടില്ലാത്തവൻ
मनुष्य മനുഷ്യൻ	सी	തൂണുക (തയ്യുക)
पक्षी, (പ) ചിड़िया (സ്രീ) പക്ഷി	टोपी	(സ്രീ) തൊപ്പി
मतलब ഉദ്ദേശം, സാരം, പ്രയോജനം	कम	കുറവായ, കുറവ്
जुता ചെരിപ്പ്	झादा	കൂടുതലുള്ള, കൂടുതൽ
रोकना തടയുക, നിർത്തുക	पैदा करना	ജനിപ്പിക്കുക, ഉണ്ടാക്കുക
सादा സാധാരണമായ, खुलना തുറക്കുക, (അകത്തുക)	तो भी	എന്നാലും, എന്നിട്ടും
बलिक നേരെ മറിച്ചു		

आप ही का नाम रामदास है ?

जी हाँ, मेरा ही नाम है ।

आप आजकल यहीं इसी शहर
में रहते हैं ?

हाँ, मैं करीब छः महीने से यहीं
रहता हूँ ।

गरमी के मौसिम में सभी लोग
पहाड़ों पर जाकर रहते हैं ।

जाड़े में कहीं कहीं बरफ़ भी
गिरती है ।

मैं अपने को किसी तरह उनसे
कम मज़बूत नहीं समझता ।

वह आजकल उसी मकान में
रहता है, जिसमें मैं दो वर्ष
पहले रहता था ।

मेरा ख़याल है कि वे दस दिन
के अन्दर ही लौट आवेंगे ।

താങ്കളുടെ പേരുതന്നെയോ രാമ
ദാസൻ എന്നു ?

അതേ, എന്റെ പേരുതന്നെ
യാണു്.

താങ്കൾ ഈയിടെ ഇവിടെതന്നെ
—ഈ പട്ടണത്തിൽ തന്നെ
യോ താമസിക്കുന്നതു് ?

അതേ, ഞാൻ ഏകദേശം ആറു
മാസമായിട്ടു് ഇവിടെ തന്നെ
യാണു് താമസിക്കുന്നതു്.

വേനലുക്കാലത്തു് എല്ലാവരും
കുന്നുകളിൽ പോയി താമസി-
ക്കുന്നു.

തണുപ്പുകാലത്തു് ചിലേടത്തു്
മഞ്ഞും വീഴുന്നുണ്ടു്.

ഞാൻ, എന്നെ അദ്ദേഹത്തേ
ക്കാൾ ഒരു തരത്തിലും ബലം
കുറഞ്ഞവനാണെന്നു വിചാ-
രിക്കുന്നില്ല.

റണ്ടുകൊല്ലുമുമ്പു് ഞാൻ താമ-
സിച്ചിരുന്ന അതേ വീട്ടിൽ
തന്നെയാണു് അവൻ ഈയിടെ
താമസിക്കുന്നതു്.

അവൻ പത്തു ദിവസത്തിനു
ള്ളിൽ മടങ്ങിവരുമെന്നാണു്
എന്റെ വിചാരം.

मेरे स्टेशन पर पहुँचते ही
गाड़ी खुल गयी।

उसके मुँह से बात निकलते ही
मैंने उसे रोक दिया।

अगर अंग्रेज़ हिन्दुस्तान में न
आते, तो हिन्दुस्तान का
हालत कुछ और ही होती।

इस वाक्य का मतलब वह नहीं
है जो तुम समझते हो, बल्कि
कुछ और ही है।

यह काम ही वह नहीं कर
सकता, तुम उसे ज्यादा काम
क्यों देते हो।

यह वही घर है जिसमें कई
वर्ष पहले मैं आया करता
था।

अछूत भी उसी ईश्वर की
संतान हैं जिसकी संतान
ब्राह्मण हैं।

ഞാൻ സ്റ്റേഷനിൽ എത്തിയ-
ഉടനെ വണ്ടി പുറപ്പെട്ടു.

അവന്റെ വായിൽനിന്നും വാക്കു
പുറപ്പെട്ട ഉടനെതന്നെ ഞാൻ
അവനെ തടഞ്ഞു.

ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഇന്ത്യയിൽ വന്നി-
ട്ടില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഇന്ത്യ
യുടെസ്ഥിതി ഒന്നു വേറെ
തന്നെ ആകുമായിരുന്നു.

ഈ വാചകത്തിന്റെ സാരം നി-
ക്കൾ വിചാരിക്കുന്നതല്ല ;
നേരെ മറിച്ചു അത് ഒന്നു
വേറെ തന്നെയാണ്.

ഈ ജോലിതന്നെ അയാൾക്ക്
ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നില്ല, നി-
ക്കൾ അവൻ എന്തിനാണ്
അധികം പണി കൊടുക്ക-
ുന്നത് ?

വളരെ കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പു ഞാൻ
വരാമുണ്ടായിരുന്ന വീടു തന്നെ
യാണ് ഇത്.

പ്രാർത്ഥനാർ എത്രയും ഈശ്വര-
ന്റെ സന്താനങ്ങളാണോ
അതേ ഈശ്വരന്റെ സന്താ-
നങ്ങളാണ് അയിത്തജാതി-
ക്കാരും.

मैंने उसे बहुत मना किया, तो
भी वह लड़ाई पर गया ही।

तुम आओ या नहीं, मैं जाऊँगा
ही।

उसी दर्ज़ी ने यह टोपी सी है,
जां तुम्हारे कपड़े सीता है।

पक्षी ही उड़ सकते हैं, मनुष्य
नहीं उड़ सकता।

यह वही देश है जिसमें श्रीराम
और श्रीकृष्ण पैदा हुए थे।

ईश्वरचन्द्र विद्यासागर हमेशा
सादे कपड़े ही पहनते थे।

ഞാൻ അവനെ വളരെ തടഞ്ഞു,
എന്നിട്ടും അവൻ യുദ്ധത്തിൽ
പോകുകതന്നെ ചെയ്തു.

നിങ്ങളും വന്നാലും വന്നില്ലെ
ങ്കിലും ഞാൻ പോകുകതന്നെ
ചെയ്യും.

നിങ്ങളുടെ മുണ്ടുകൾ ഇന്നു ത
യ്യൽക്കാരംതന്നെയാണ് എ
ന്റെ ഈ തൊപ്പി ഇന്നി
യത്.

പക്ഷികൾക്കേ പറക്കുവാൻ
ക്ഷിയം ചെയ്യൂ, മനുഷ്യന്
പറക്കാൻ സാധിക്കയില്ല.

രാമനും കൃഷ്ണനും ജനിച്ച ദേശം
തന്നെയാണ് ഇത്.

ഈശ്വരചന്ദ്രവിദ്യാസാഗർ എ
ല്ലാപ്പോഴും സാധാരണ വസ്ത്ര
ങ്ങളാണ് ധരിക്കാറുണ്ടായിര
ുന്നത്.

പാഠം 23.

നിബന്ധന, ആവശ്യം, ഉപകാരം.

64. അധികം അല്ലെങ്കിൽ നിർബന്ധത്തെ കാണിക്കുവാൻ
വേറൊരു ക്രിയയുടെ സാധാരണരൂപത്തോടു 'പഢുനാ' എന്ന ക്രിയ
പേര് പ്രയോഗിച്ചാൽ മതി. അപ്പോൾ കത്താവ് ചതുർത്ഥി

യിൽ വരുന്നു. ക്രിയ കർമ്മത്തെ അനുസരിച്ച് (ലിംഗവചനങ്ങളിൽ) മാറുന്നതാകുന്നു.

ഉദാ :— **मुझे कलकत्ते जाना** എന്നിക്ക് കൽക്കത്തയ്ക്ക് പോകേ
पड़ा । ണ്ടി വന്നു.
उसे रोटियाँ खानी അവൻ റൊട്ടികൾ തിന്നേണ്ടി
पड़ी । വന്നു.
मुझे दस रुपये देने എന്നിക്ക് പത്തു രൂപാ കൊടു
पड़े । കേണ്ടിവന്നു.

65. ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ ആവശ്യത്തെ കാണിക്കുവാൻ വേണ്ടി 'होगा', 'है', 'था' എന്നിവ (കാലങ്ങളനുസരിച്ച്) ചേർത്താൽ മതി. ഇവിടെ കർത്താവ് ചതുർത്ഥിവിഭക്തിയേയും, ക്രിയ കർമ്മത്തിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങളേയും അനുസരിച്ചിരിക്കും.

ഉദാ :— **मुझे जाना होगा ।** എന്നിക്ക് പോകേണ്ടിവരും.
मुझे जाना है । എന്നിക്ക് പോകണം (പോകേണ്ടതുണ്ട്.)
मुझे जाना था । എന്നിക്ക് പോകേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു.
मुझे पाँच रुपये देने हैं । ഞാൻ അഞ്ചു രൂപാ കൊടുക്കാനുണ്ട്.
मुझे एक चिट्ठी എന്നിക്ക് ഒരു എഴുത്തു എഴുതാനുണ്ടായിരുന്നു.
लिखनी थी ।

കുറിപ്പ്:—**पड़ना** എന്നത് **होगा** എന്നതിനേക്കാൾ അധികം ശക്തിയും ഉപകാരവും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

66. പോകണം, വരണം എന്നിങ്ങിനെമുള്ള ക്രിയകളെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി **चाहिये** എന്നും പോകേണ്ടതായിരുന്നു,

വരേണതായിരുന്നു എന്നിവകളെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി **चाहिये था** എന്നും ചേർക്കണം. ഇതിൽ കത്താവു ചതുർത്ഥിയിലും, ക്രിയ ലിംഗവചനങ്ങളിൽ കമ്മത്തെ അനുസരിച്ചും ഇരിക്കുന്നു.

ഉദാ :—तुमको यह काम നിങ്ങൾ ഈ പ്രവൃത്തി ചെയ്
करना चाहिये। യണം.

उसे दवा खानी അവൻ മരുന്നു സേവിക്കണം.
चाहिये।

तुमको वहाँ जाना നിങ്ങൾ അവിടെ പോകേണ്ട
चाहिये था। തായിരുന്നു.

उसको वह पुस्तक അവൻ ആ പുസ്തകം തീർച്ച
ज़रूर पढ़नी യായിട്ടും വായിക്കേണ്ടതാ
चाहिये थी। യിരുന്നു.

हवा	(സ്ത്രീ) കാറ്റു, വായു	बादल	മേഘം
ज़बान	(സ്ത്രീ) ഭാഷ	कारण	കാരണം
मैदान	മൈതാനം	मेहमान	അതിഥി
दावत	(സ്ത്രീ) സദ്യ	देश	ദേശം
धर्म	മറ, കത്തവ്യം, മതം	मौत	(സ്ത്രീ) മരണം
जीवन	ജീവിതം	भूल, गलती	(സ്ത്രീ) തെറ്റു
विषय में	പറ്റി, കുറിച്ചു	सभा	(സ്ത്രീ) സഭ, യോഗം
विषय	വിഷയം	सहना	സഹിക്കുക
बनना	ആയിത്തീരുക, ഉണ്ടാകുക	परवाह } करना }	കൂട്ടാക്കുക, വകവെക്കുക.
गलती } करना }	തെറ്റുചെയ്യുക	शामिल } होना }	ചേരുക, പങ്കുകൊള്ളുക

मर मिटना മരിക്കുക, ചത്തൊടുങ്ങുക.

मुझे हफ्ते में दो बार वहाँ जाना पड़ता है।

मुझे उसके साथ तेलुगू में बोलना पड़ा ; क्योंकि वह दूसरी कोई ज़बान नहीं जानता था।

उसको मेरे कारण बहुत तकलीफें सहनी पड़ीं।

मुझे किसी बात की परवाह न करके लड़ाई में शामिल होना पड़ेगा।

आज मुझे अपने एक मेहमान को दावत देनी है।

हमें अपने देश और धर्म के लिये मर मिटना होगा।

उन्हें अपने जीवन में बड़े बड़े काम करने थे ; लेकिन मौत ने ऐसा होने न दिया।

എനിക്ക് ആഴ്ചയിൽ രണ്ടുപ്രാവശ്യം അവിടെ പോകേണ്ടിവരുന്നു.

എനിക്ക് അവനോടു് ചെലുക്കിൽ സംസാരിക്കേണ്ടിവന്നു, എന്തു കൊണ്ടെന്നാൽ അവൻവേറെ യാതൊരു ഭാഷയും അറിയുന്നില്ലായിരുന്നു.

അവനു് ഞാൻ നിമിത്തം വളരെ കഷ്ടതകൾ സഹിക്കേണ്ടിവന്നു.

നിങ്ങളുടേക്ക് യാതൊരു സംഗതിയേയും കൂട്ടാക്കാതെ യുദ്ധത്തിൽ ചേരേണ്ടിവരും.

ഇന്നു് എനിക്ക് എന്റെ ഒരു അതിഥിക്ക് സദ്യ കൊടുക്കുവാനുണ്ട്.

നമുക്കു് നമ്മുടെ ദേശത്തിനും, ധർമ്മത്തിനും വേണ്ടി മരിക്കേണ്ടിവരും.

അദ്ദേഹത്തിനു് തന്റെ ജീവിതത്തിൽ വലിയ വലിയ പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുവാനുണ്ടായിരുന്നു, എന്നാൽ മരണം അങ്ങിനെ സംഭവിപ്പാനനുവദിച്ചില്ല.

हमें अपने देश में बनी हुई चीज़ों
का इस्तेमाल करना चाहिये।

हर एक हिन्दुस्तानी को हिन्दी
जाननी चाहिये।

मुझे भी उस सभा में इस
विषय पर कुछ जरूर बोलना
चाहिये था।

मैंने गलती की, मुझे पहिले से
उनके विषय में सब बातें
समझ लेनी चाहिये थीं।

क्या करूँ? अपनी इच्छा के
विरुद्ध ही यह काम करना
पड़ता है।

मैंने बिल्कुल नहीं सोचा कि
ये सभी काम मुझ ही को
करने पड़ेंगे।

നമുക്ക് നമ്മുടെ ദേശത്തിലുണ്ടാ
കുന്ന വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗി
ക്കണം.

ഓരോ ഭാരതവാസിയും ഹിന്ദി
അറിഞ്ഞിരിക്കണം.

നിക്കുളം ആ സഭയിൽ ഈ
വിഷയത്തെപ്പറ്റി എന്തെങ്കി
ലും കുറച്ചു നിശ്ചയമായും
സംസാരിക്കേണ്ടതായിരുന്നു.

ഞാൻ തെറ്റുചെയ്തു, എനിക്ക്
അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ആദ്യം മുത
ലുതന്നെ സകല സംഗതി
കളും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതായി
രുന്നു

എന്തുചെയ്യട്ടെ? എന്റെ ഹിത
ത്തിന് വിരുദ്ധമായി എനിക്ക്
ഈ പ്രവൃത്തി ചെയ്യേണ്ടിവ
രുന്നു.

ഈ പണി എല്ലാം എനിക്ക്
തന്നെ ചെയ്യേണ്ടിവരുമെന്ന്
ഞാൻ തീരെ വിചാരിച്ചില്ല.

പാഠം 24.

കർത്താവാചകസംജ്ഞയും വിശേഷണങ്ങളുടെ
താരതമ്യവും.

67. 'വാലാ' എന്ന പദം ഹിന്ദിയിൽ സർവ്വസാധാരണമായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഇത് ഭിന്ന ഭിന്ന വാക്കുകളോടു ചേരുമ്പോൾ ഭിന്ന ഭിന്ന രീതിയിലുള്ള അർത്ഥമുണ്ടാകുന്നു. അതിന്റെ ഉപയോഗങ്ങൾ താഴെ കാണുംവിധമാകുന്നു :—

(1) ക്രിയയുടെ 'നാ' എന്നതിനെ 'നേ' എന്നാക്കി അതിനോടു കൂടി ചേർക്കുമ്പോൾ—

(എ) അത് മലയാളത്തിലെ 'വൻ' എന്നതിന് തുല്യമാകും.

ഉദാ :— **वोलनेवाला** പറയുന്നവൻ (സംസാരിക്കുന്നവൻ.)

(ബി) അത് അടുത്തു വരുവാൻ പോകുന്ന ഭാവിയെ കുറിക്കുന്നു.

ഉദാ :— **वह आज आनेवाला** അവൻ ഇന്ന് വരുന്നവനാണ്
है । (അവൻ ഇന്ന് വരും).

(2) നാമത്തിനോടു ചേരുമ്പോൾ അത് താഴെ പറയുന്നവയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു :—

(എ) ഉടമസ്ഥത :—

ഉദാ :— **मकानवाला** ।

गाड़ीवाला ।

पैसेवाला ।

വീട്ടുടമസ്ഥൻ (വീട്ടുകാരൻ):

വണ്ടിക്കാരൻ.

പണക്കാരൻ.

(ബി) വില :—

ഉദാ :— **पाँच रुपयेवाली**

किताब ।

അഞ്ചു രൂപാ വിലയുള്ള

പുസ്തകം.

(സി) ഉണ്ടാക്കിയ :—

ഉദാ :— पत्थरवाला मकान । കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വീട്.

(ഡി) വില്ക്കുന്നവൻ :—

ഉദാ :— दूधवाला । പാപ്പാരൻ.
 राटीवाला । റൊട്ടിക്കാരൻ.
 तस्वीरवाली । പടം വില്ക്കുന്നവൻ.

(3) ഒരു ക്രിയാവിശേഷണത്തോടോ ഒരു സ്ഥലത്തിന്റെ പേരിനോടോ ചേർത്തപ്പോൾ ആ സ്ഥലം അഥവാ താമസസ്ഥലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :— ऊपरवाला कमरा । മുകളിലുള്ള മുറി.
 मद्रासवाला आदमी । മദ്രാസുകാരനായ മനുഷ്യൻ.

68. 'वाला' എന്നത് ഒരു നാമവിശേഷണസൂചകമായിരിക്കുന്നതിനാൽ അത് आ, ए, ई നിയമം (നിയമം 5) അനുസരിച്ച് മാറുന്നു.

ഉദാ :— बोलनेवाला आदमी । സംസാരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ.
 बोलनेवाली औरत । സംസാരിക്കുന്ന സ്ത്രീ.

നാമവിശേഷണങ്ങളുടെ താരതമ്യം.

69. രണ്ടു ഡാധനങ്ങൾ തമ്മിൽ താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്നത് ആ താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്ന നാമത്തോടുകൂടി 'से' (കാൾ) എന്നു ചേർത്തിട്ടാകുന്നു. ഏറ്റവും (എല്ലാറ്റിലും വെച്ച്) എന്ന് കാണിക്കാനായി 'सब से' എന്നു ചേർക്കുന്നു.

ഉദാ :— यह घर उस घर से ഈ വീട് ആ വീടിനേക്കാൾ
 बड़ा है । വലുതാകുന്നു.

यह घर सब से बड़ा ഈ വീട് എല്ലാറിലും വെച്ച്
 है। വലുതാകുന്നു.

70. താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്ന നാമപദം ലോപിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അതേ നാമവിശേഷണത്തെ രണ്ടു പ്രാവശ്യം ഉപയോഗിച്ചു അപകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ 'से' ചേർത്തു ഏറ്റവും എന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :— अच्छे से अच्छा आदमी। ഏറ്റവും നല്ല മനുഷ്യൻ.
 कठिन से कठिन काम। ഏറ്റവും കഠിനമായ ജോലി.
 बड़े से बड़े। ഏറ്റവും വലിയ.

ആധികൃതനെ കാണിക്കാനായി 'से बढ़कर' എന്നും ചില സ്ഥലം ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

ഉദാ :— वह मुझसे बहुत അവൻ എന്നേക്കാൾ വളരെ
 बढ़कर है। വലിയവനാകുന്നു.

सूरदास से बढ़कर ഹിന്ദിയിൽ സൂരദാസനേക്കാൾ
 हिन्दी में कोई വലിയ കവി ആരും ഇല്ല.
 कवि नहीं है।

इससे बढ़कर बुरा ഇതിനേക്കാൾ കൂടുതലായി ചീ
 काम कोई नहीं है। തത്പ്രവൃത്തി യാതൊന്നുമില്ല.

നാമവിശേഷണങ്ങളോടുകൂടി ആധികൃതനെ കാണിക്കുവാൻ 'ज्यादा' എന്നും ചുരുക്കത്തെ കാണിക്കുവാൻ 'कम' എന്നും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

ഉദാ :— कम सुन्दर। സൗന്ദര്യം കുറഞ്ഞ.

ज्यादा मज़बूत। കൂടുതൽ ശക്തിയുള്ള.

यह उससे ज्यादा ഇത് അതിനേക്കാൾ കൂടുതൽ
 अच्छा है। നല്ലതാണ്.

ബേചന	വില്ക്കുക	വിക്രന	വില്ക്കുക (അകമ്മകം)
വിश्वास करना,	} വിശ്വസിക്കുക	शिकायत	} ആവലാതിപ്പെടുക
यक्रीन ,,		करना	
तारीफ़ करना	പ്രശംസിക്കുക	हांशियार	} അഗ്രതരായിരിക്കുക
		रहना	
अंग्रेज़ी (സ്ത്രീ) ഇംഗ്ലീഷ്		प्रान्त, सूबा	സംസ്ഥാനം
व्याख्यान,	} പ്രസംഗം	संख्या	(സ്ത്രീ) സംഖ്യ
तक़रीर		मौका	അവസരം, സന്ദർഭം
पार	തീരം, മുകൾ	सौ	നൂറ്
पचास	അമ്പത്	पुस्तकालय	പുസ്തകശാല
पत्थर	കല്ല്	मालिक	ഉടമസ്ഥൻ യജമാനൻ
पड़ोसी	അയൽവാസി	अंगूठी	മോതിരം [നൽ
सोना	സ്വർണം	मुसाफ़िर	വഴിയാത്രക്കാരൻ
विश्वास, यक्रीन	വിശ്വാസം	हवा गाड़ी	മോട്ടോർവണ്ടി
रेलगाड़ी (സ്ത്രീ) തീവണ്ടി		पैर गाड़ी	(സ്ത്രീ) സൈക്കിൾ
हवाई जहाज़	വിമാനം		വണ്ടി, ചവിട്ടുവണ്ടി
जहाज़	കപ്പൽ	इमारत (സ്ത്രീ) കെട്ടിടം, മാളിക	
नाव (സ്ത്രീ) വള്ളം, തോണി		झूठा	കുളുവായ
बेहतर	കൂടുതൽ നല്ലത്	खट्टा	പുളിയുള്ള
सच्चा	യഥാർത്ഥമായ, സത്യമുള്ള	हांशियार	സാമന്ത്രിമുള്ള, അഗ്രതരയുള്ള

बगल वगैरे
इस प्रांत में अंग्रेज़ी जाननेवालों
की संख्या बहुत ज्यादा है।

मैं खूब जानता हूँ कि वह बड़ा
खानेवाला है।

तारीफ़ (സ്ത്രീ) പ്രശംസ
ഈ സംസ്ഥാനത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ്
അറിയുന്നവരുടെ സംഖ്യ വ
ളരെ കൂടുതലാണ്.
അവൻ വലിയ ഊണുകാരൻ (ശാ
പ്പാടാരൻ) ആണെന്നു ഏ
നിക്കു നല്ല പോലെ അറിയാം.

आज उनके यहाँ दो गानेवाले
आये हैं।

कलवाली सभा में मैं भी
व्याख्यान देनेवाला था लेकिन
मुझे मौका नहीं मिला।

पचास रुपयेवाली घड़ी उनना
ही काम देती है जितना सौ
रुपयेवाली।

नदी के उस पारवाला मकान
अड्यार का पुस्तकालय है।

उस पत्थरवाले मकान का
मालिक मेरा पड़ोसी है।

हम बगलवाली गली में रहते
हैं।

वह टोपीवाला मुसाफ़िर दिल्ली
का रहनेवाला है।

लखनऊवाले बिना टोपी के
कभी बाहर नहीं जाते।

ഇന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ
രണ്ടു പാട്ടുകാർ വന്നിട്ടുണ്ട്.
ഇന്നലെത്തന്നെ റൂട്ടിൽ ഞാനും
പ്രസംഗിക്കുന്നവനായിരുന്നു
(പ്രസംഗിക്കുമായിരുന്നു), എ-
ന്നാൽ എനിക്ക് അവസരം
ലഭിച്ചില്ല.

അവർ റൂപായ് വിലയുള്ള
വാച്ച് നൂറു വിലയുള്ള
വാച്ച് ൨4.൫ രൂപയ്ക്ക് പ്രയോ-
ജനപ്പെടുന്നവോ അത്രേത്താ
ഉത്തമനെ പ്രയോജപ്പെടുന്നു,
നാദിയുടെ അക്കരയുള്ള ശെട്ടിം
അഡ്വക്കറ്റിന്റെ പുസ്തകശാല
യാണു്.

ആ ചില്ലുകൊണ്ടുള്ള വീട്ടിന്റെ
ഉടമസ്ഥൻ എന്റെ അയൽ
വാസിയായ്.

ഞങ്ങൾ അടുത്തുവരുന്നതുള്ള തെ-
രുവിലായ് താമസിക്കുന്നതു്.

ആ തൊപ്പി വെച്ചിട്ടുള്ള യാത്ര-
ക്കാരൻ ഡൽഹി നിവാസി
യാകുന്നു.

ലഖ്നൗക്കാർ തൊപ്പിയില്ലാതെ
ഒരിക്കലും വെളിയിൽ പോ-
കുകയില്ല.

उस सोनेवाली अँगूठी की क्या कीमत है ?

हमें झूठी तारीफ़ करनेवालों की बात का कभी यकीन नहीं करना चाहिये।

हमें दूसरों की शिकायत करनेवालों से सदा होशियार रहना चाहिये।

लक्ष्मण राम से छोटे थे।

महाराज दशरथ के पुत्रों में राम सब से बड़े थे।

शहर में रहने से गाँव में रहना बेहतर है।

हवा गाड़ियाँ रेल गाड़ियों से ज्यादा तेज़ दौड़ सकती हैं।

हवाई जहाज़ घंटे में सौ मील से भी अधिक उड़ते हैं।

ആ സപ്തമോതിരത്തിന്റെ വിലയെന്താണ് ?

കള്ളപ്രശംസ ചെയ്യുന്നവരുടെ വാക്കിനെ നാം ഒരിക്കലും വിശ്വസിക്കരുത്.

അപ്രകാരം ആവലാതി പറയുന്നവരോട് നാം സദാ ജാഗ്രതയുജ്ജവമായിരിക്കണം.

ലക്ഷ്മണൻ രാമനേക്കാൾ ചെറിയവനായിരുന്നു.

ദശരഥ മഹാരാജാവിന്റെ പുത്രന്മാരിൽ എല്ലാവരിലുംവെച്ച് രാമൻ പലിയവനായിരുന്നു (മുത്തവനായിരുന്നു).

പട്ടണത്തിൽ താമസിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഗ്രാമത്തിൽ താമസിക്കുന്നതാണ് കൂടുതൽ നല്ലത്.

മോട്ടോർ വണ്ടികൾക്ക് തീവണ്ടി കളേക്കാൾ വേഗത്തിൽ ഓടാൻ കഴിയുന്നു.

വിമാനങ്ങൾ ഒരു മണിക്കൂറിൽ നൂറിലധികം മൈൽ പറക്കുന്നു.

कलकत्ते की इमारतें बंबई की
इमारतों से कम ऊँची हैं।

കല്ലുത്തയിലെ കെട്ടിടങ്ങൾ
ബാംബെയിലെ കെട്ടിടങ്ങളേ
ക്കാൾ ചെറുതും കുറഞ്ഞവ
യാണ്.

मेरे अच्छे से अच्छे दिन निकल
गये।

എന്റെ ഏറ്റവും നല്ല ദിവസ
ങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുപോയി.

मीठे से मीठे फल इस शहर में
बिकते हैं।

ഏറ്റവും മധുരമുള്ള പഴങ്ങൾ
ഈ പട്ടണത്തിൽ വില്പ
ന്നുണ്ട്.

मेरी समझ में ये फल सब से
बढ़कर खड़े हैं।

എന്റെ അറിവിൽ ഈ പഴ
ങ്ങൾ ഏല്പാറിലുപെച്ചു്
കൂടുതൽ പൂളിയുള്ളവയാകുന്നു.

मैं इस बात में उनका सब से
बढ़कर समझता हूँ।

ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ഈ കാര്യ
ത്തിൽ എല്ലാവരേക്കാളും വ
ലിയവനാണെന്ന് വിചാരി
ക്കുന്നു.

പാഠം 25.

കമ്മണിപ്രയോഗവും, പ്രേരണാത്മകരൂപവും.

71. കമ്മണിപ്രയോഗം അപൂർവ്വമായിട്ടേ ഹിന്ദിയിൽ ഉപ
യോഗിക്കാറുള്ളൂ. വാക്യരചനയിൽ കഴിയുന്നിടത്തോളം കമ്മണി
പ്രയോഗത്തെ ഒഴിക്കാറുണ്ട്. കർത്താവ് ആരെന്ന് സൂചിപ്പിക്ക
പ്പെടാതെയോ, അജ്ഞാതമായോ ഇരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ആയത്
ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നുള്ളൂ.

ഭൂതകാലരൂപത്തോടു കൂടി 'ജാനാ' എന്നു വേർത്താണു് കമ്മണിപ്രയോഗമാകുന്നതു്.

ഉദാ. — **खाया जाना ।** തിന്നപ്പെടുക (ഭക്ഷിക്കപ്പെടുക.)
दिया जाना । കൊടുക്കപ്പെടുക.

73. കർമ്മനിപ്രയോഗരൂപം തന്നെയാണു് കമ്മണിപ്രയോഗത്തിലും ക്രിയകൾക്കു് റൂപാന്തരമുണ്ടാകുന്നതു്. കമ്മണിപ്രയോഗത്തിലെ ക്രിയകളുടെ നണ്ടു ഭാഗവും കമ്മണിയിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങൾ അനുസരിച്ചാണു് മാറുന്നതു്.

ഉദാ. — **मुझसे फल खाये** എന്നാൽ പഴങ്ങൾ തിന്നപ്പെ
जाते हैं । ടുന്നു.

कृष्ण से रोटी खायी കൃഷ്ണനാൽ റൊട്ടി തിന്നപ്പെ
जाती है । ടുന്നു.

73. കമ്മണിപ്രയോഗത്തിനു് സാധാരണ ഭാഷാവ്യക്തമായ ത്തിലുള്ള ഒരുപ്രയോഗമുണ്ടു്. അതു 'അനുകരത' അഥവാ നിസ്സഹായതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇതു് അകമ്മകൃതികളിലും പ്രയോഗിക്കുന്നുണ്ടു്.

ഉദാ. — **उससे इतना भात नहीं** അവനാൽ ഇത്രയും ചോറു്
खाया गया । ഉണ്ണപ്പെട്ടില്ല (അവനു് ഇത്രയും ചോറുണ്ണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.)

मुझसे इतनी दूर चला എനിக்கு് ഇത്രയും ദൂരം നട
नहीं जायगा । കാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

കുറിപ്പു് :— 'जाया जाना' എന്നാണു് 'जा' എന്ന ക്രിയയുടെ കമ്മണിപ്രയോഗം.

74. താഴെ കാണുന്ന അകമ്മകൃതികൾ കമ്മണിപ്രയോഗത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ടു്.

ധുലനാ	കഴുകപ്പെടുക	കൂടനാ	ഉപേക്ഷിക്കാവെടുക,
ഖുലനാ	തുറക്കപ്പെടുക		വിട്ടുപോകുക
വജനാ	അടിക്കുക	കൂടനാ	പൊടുക
ഖപനാ	വിററുതീരുക, വിലവാകുക	കൂടനാ	ഒടിയുക, പൊടുക

പ്രകൃതസംസ്കാരം.

75. ഒരു അക്ഷരക്കൂട്ടിയെ പല രീതിയിലും സംയമനവും പ്രയോജനപ്പെടുത്താം. അവയെ സംബന്ധിക്കുന്ന നിയമങ്ങളെ എല്ലാം ഞങ്ങൾ ഇവിടെ പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല. വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാനായി ഞങ്ങൾ കുറെ ഉദാഹരണങ്ങൾ മാത്രം ചേർത്തു വെക്കുകയുള്ളൂ.

അക്ഷരം.

സംയമനം

പ്രയോജനം.

ഓ	പ്രകൃതസംസ്കാരം	ഓ	പ്രകൃതസംസ്കാരം	ഓ	പ്രയോജനം
ഗിര	വീഴുക	ഗിര		ഗിര	
ഭര	ഭയപ്പെടുക	ഭര		ഭര	
ദാ	ഓടുക	ദാ	ഓടിക്കുക	ദാ	
ജല	കയറുക, ചരിക്കുക,	ജല		ജല	
ഉഭ	പറയുക	ഉഭ		ഉഭ	
ലഗ	കൊള്ളുക, പറയുക,	ലഗ		ലഗ	
ലേ	കിടക്കുക [തടുക]	ലേ		ലേ	
ഖേ	കളിക്കുക	ഖേ		ഖേ	
ഭൂ	മുറയ്ക്കുക	ഭൂ		ഭൂ	
ജാ	ഉണരുക	ജാ		ജാ	
ജി	ജീവിക്കുക	ജി		ജി	
സാ	ഉറങ്ങുക	സാ		സാ	
ര	കറയ്ക്കുക	ര		ര	

അകമ്മകം.

സകമ്മകം.

പ്രേരണാത്മകം.

കട	മറിയുക	കാട	കടവാ
മര	മരിക്കുക	മാര	മരവാ
ലട	ഭാരം കയറപ്പെടുക	ലാട	ലടവാ
ഖുല	തുറക്കുക	ഖോല	ഖുലവാ
രുക	നിലുക്കുക	രോക	രുകവാ
ലൂട	കൊള്ളവെയ്യുക	ലൂട	ലൂടവാ
നികല	പറപ്പെടുക	നികാല	നികലവാ
വിഗड़	ചീത്തയാക്കുക	വിगाड़	വിगड़വാ
പहुंच	എത്തുക	पहुंचा	पहुंचवा
ലടക	തുടങ്ങിക്കിടക്കുക	लटका	लटकवा
छुट	വിടുക	छोड़ വിടുക	छुड़വാ
टूट	പൊട്ടുക	तोड़	तुड़വാ
फट	കീറുക	फाड़	फड़वा
विक	വില്പിക്കുക	बेच	विकवा

കുറിപ്പ് :—जा, आ, पा, हो എന്ന ക്രിയകൾക്ക് മാറ്റമില്ല.

76. സകമ്മകങ്ങൾ താഴെ കാണുംവിധം ദ്വികമ്മകവും പ്രേരണാത്മകവുമായി മാറുന്നു.

സകമ്മകം.

ദ്വികമ്മകം.

പ്രേരണാത്മകം.

बोल	സംസാരിക്കുക	बुला	ബുലവാ
खा	ഭക്ഷിക്കുക	खिला	ഖിലവാ
पी	കുടിക്കുക	पिला	പിലവാ
दे	കൊടുക്കുക	दिला	ദിലവാ
धो	കഴുകുക	धुला	ധുലവാ
कर	ചെയ്യുക	करा	കരവാ
पढ़	വായിക്കുക, പഠിക്കുക	पढ़ा	പഢവാ

സുന	ശേരിക്കുക	സുനാ	സുനവാ
ലിഖ	എഴുതുക	ലിഖാ	ലിഖവാ
സമझ	മനസ്സിലാക്കുക	സമझാ	സമझവാ
देख	കാണുക, നോക്കുക	दिखा	दिखवा
सीख	പഠിക്കുക	सिखा	सिखवा

പാഠം 26.

അഭ്യാസങ്ങൾ.

चन्द्रमा	ചന്ദ്രൻ	पौधा	ചെടി
पूँछ	വാൽ	राय	(സ്ത്രീ) അഭിപ്രായം
किस्मत	(സ്ത്രീ) ഭാഗ്യം	कष्ट	കഷ്ടപ്പാട്, വേദന
दूर	(സ്ത്രീ) ദൂരം	संस्करण	പതിപ്പ്
नाई	കുറ്റകാരൻ	उस्तरा	കെട്ടുതരക്കത്തി
सेना	(സ്ത്രീ) സൈന്യം	फकीर	യാചകൻ, ഭിക്ഷു
कुर्ता	ചെറിയ ഉടുപ്പ്	कमीज़	കുപ്പായം
माल	സാമാനം	सामान	സാമാനം
बीमार	രോഗി	अमीर	ധനമുള്ള, പണക്കാരൻ
जवाब	മറുപടി, ഉത്തരം	मुफ्त	വെറുതെ, വിചയില്ലാതെ
ज़बरदस्त	ബലമുള്ള	सहना	സഹിക്കുക
कि	എന്നു്	सो	ആ മനുഷ്യൻ, അതു്

कहा जाता है कि चन्द्रमा पर पेड़-पौधे नहीं हैं । ചന്ദ്രനിൽ മരങ്ങളും ചെടികളും ഇല്ലെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

कई बार आसमान पर पूँछवाले तारे देखे गये हैं । പല പ്രാവശ്യം ആകാശത്തിൽ വാലുള്ള നക്ഷത്രങ്ങൾ കാണപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

उनको सब बातें लिखी गयी हैं,
पर उनसे अभी तक कोई
जवाब नहीं आया है।

मेरी राय है कि उनको ये बातें
इतनी जल्दी न बतायी जायँ।

क्या किया जाय, मेरी किस्मत
ही बुरी है।

यह आदमी बड़ा कमज़ोर है,
इससे चला नहीं जाता।

मुझसे तुम्हारे कष्ट सहें नहीं
जाते।

इस बीमार आदमी से इतनी दूर
न जाया जायगा।

इस संस्करण की तमाम पुस्तकें
बहुत जल्दी खप जायँगी।

അദ്ദേഹത്തിന് എല്ലാ സംഗതി
കളും എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്; എ
ന്നാൽ ഇതുവരെ അദ്ദേഹ
ത്തിൽനിന്നും ഞാൻ ഒരു മറു
പടിയും വന്നിട്ടില്ല.

അദ്ദേഹത്തോടു ഈ സംഗതി
കൾ ഇത്ര വേഗത്തിൽ പറയ
പ്പെടരുതെന്നാണ് എന്റെ
അഭിപ്രായം.

എന്നു ചെച്ചുകൂടി, എന്റെ വിധി
തന്നെ ചീത്തയാകുന്നു.

ഈ മനുഷ്യൻ വളരെ ദുർബ്ബല
നാണ്, ഇവർക്ക് നടക്കുവാൻ
സാധിക്കുന്നില്ല. (നടക്കു
വാൻ വഹിയ).

എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ കഷ്ടതകൾ
സഹിക്കപ്പെടുന്നില്ല (നിങ്ങളു
ടെ കഷ്ടതകൾ എനിക്ക്
സഹിക്കുവാൻ വഹിയ).

ഈ രോഗിയായ മനുഷ്യന് ഇത്ര
യും ദൂരം പോകാൻ സാധി
ക്കുകയില്ല.

ഈ പതിപ്പിലുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ
എല്ലാം വളരെ വേഗത്തിൽ
വിറ്റുപോകും. (ചിലവായി
പോകും.)

रास्ते में मेरी छड़ी टूट गयी।

मेरे पास उस्तरा नहीं है, इस-
लिये मैं नाई से बाल
बनवाता हूँ।

अमीर लोग अपने हाथ से कुछ
नहीं करते ; सब काम नौकरों
से करवाते हैं।

ज़बरदस्त दुश्मन को देखकर
राजा ने अपनी सेना हटा
ली।

जो बात तुम खुद नहीं समझते
हो वह दूसरों को कैसे
समझा सकते हो ?

रोम के बादशाह नीरो ने बहुत
लोगों के घर जलवा दिये थे।

बहुत लोगों को मोटर चलाना
नहीं आता।

വഴിക്കുവെച്ചു എന്റെ വടി ഒടി
ഞ്ഞുപോയി.

എന്റെ കൈവശം കെട്ടുറക്ക
ത്തിയില്ല, അതുകൊണ്ട് ഞാൻ
ഷ്യാക്കനെക്കൊണ്ട് കെട്ടുറക്ക
പെട്ടിക്കുന്നു.

ധനവാന്മാർ തന്റെ കൈകൊ
ണ്ട് ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ല; എ
ല്ലാ ജോലികളും ഭൃത്യന്മാരെ
ക്കൊണ്ട് ചെയ്യിക്കുന്നു.

പ്രബലനായ ശത്രുവിനെ കണ്ടി
ട്ട് രാജാവു തന്റെ സൈന്യ
ത്തെ മാറിക്കളഞ്ഞു.

ഏതൊരു കാര്യമാണോ നിങ്ങൾ
തന്നെത്താൻ മനസ്സിലാക്കാ
ത്തതു് ആയതു് അന്യരെ നി
ങ്ങൾക്കു് എങ്ങിനെ മനസ്സി
ലാക്കുവാൻ കഴിയും.

റോമിലെ ചക്രവർത്തിയായ നീറോ
അസംഖ്യമാളുകളുടെ വീടുകൾ
കത്തിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

വളരെ ആളുകൾക്കു് മോട്ടോർ ഓ
ടിക്കുവാൻ പരിചയമില്ല.

मैंने उस दर्जी से चार कुर्ते और
दो कमीज सिलवाये।

उन्होंने मेरे सारे माल जहाज़
में मुफ्त लदवा दिये।

कहा जाता है कि औरंगज़ेब ने
जसवंतसिंह को मरवा
डाला था।

उन्होंने उस फकीर को घर से
बाहर निकलवा दिया।

मैं खुद नहीं लिख सकता था,
इसलिये यह चिट्ठी उससे
लिखवा ली थी।

आजकल मुझे कोई हिन्दी नहीं
सिखाता; मैं खुद सीखता
हूँ।

जो काम करो सो ठीक से
करो।

तुम जो कहाँ सो करूँगा।

ഞാൻ ആ തുണൽക്കാരനെക്കുറേ
ണ്ടു' നാലു് ചെറിയ കുപ്പായ
ങ്ങളും രണ്ടു കഫ് ഉള്ള കുപ്പാ
യവും തുണിപ്പിച്ചു.

അദ്ദേഹം എന്റെ സാധനങ്ങൾ
മുഴുവനും ചെറുതെ കുപ്പലിൽ
കയറ്റി വെപ്പിച്ചു.

അരംഗാസിനു് ജഡവന്തസിഹ
നെ കൊല്ലിപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നു
പറയപ്പെടുന്നു.

അദ്ദേഹം ആ യാചകനെ വീട്ടിൽ
നിന്നു് ചെളിയിലാക്കിപ്പിച്ചു.

എനിക്ക് തന്നെത്താൻ എഴുതാൻ
കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല, അതുകൊ
ണ്ടു് ഈ എഴുത്തു് അദ്ദേഹ
ത്തിനെന്നൊണ്ടു് എഴുതിപ്പി
ച്ചിരുന്നു.

ഈയിടെ എന്നെ ആരും ഹിന്ദി
പഠിപ്പിക്കുന്നില്ല, ഞാൻ ത
ന്നെത്താനാണു പഠിക്കുന്നതു്.
(നിങ്ങൾ) എന്തു പ്രവൃത്തിചെയ്യ
ണവോ ആയതു് ശരിയായി
ചെയ്യുക.

നിങ്ങൾ എന്തു പറയണവോ
ആയതു് (ഞാൻ ചെയ്യാം).

മറ്റുള്ള ശബ്ദവിഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് ക്രിയാകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നവിധം.

77. നാമങ്ങളോടും, നാമവിശേഷണങ്ങളോടും ക്രിയാവിശേഷണങ്ങളോടും 'करना' അഥവാ 'होना' എന്ന് പേര്ത്താൽ വളരെ ക്രിയാശബ്ദങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. 'होना' എന്നത് അകമ്ചക്രിയയേയും, 'करना' എന്നത് സകമ്ചക്രിയയേയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഈ വിധമുള്ള അസംഖ്യം ക്രിയാകൾ കഴിഞ്ഞ പാഠങ്ങളിൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും കുറെക്കൂടി താഴെ ചേർത്തു കൊള്ളുന്നു.

(എ) നാമങ്ങളോട് 'होना' അഥവാ 'करना' പേര്ത്താൽ:—

शुरू	ആരംഭം	शुरू होना	തുടങ്ങുക (അകമ്ചം)
		शुरू करना	ആരംഭിക്കുക (സകമ്ചം)
याद	ഓർമ്മ	याद होना	ഓർമ്മവരിക
		याद करना	ഓർമ്മിക്കുക
तैयार	ഒരുക്കമുള്ള	तैयार होना	ഒരുങ്ങുക
		तैयार करना	ഒരുക്കുക, തയ്യാറാക്കുക
पूजा	പൂജ	पूजा होना	പൂജ നടക്കുക
		पूजा करना	പൂജിക്കുക

(ബി) നാമവിശേഷണങ്ങളിൽനിന്ന്:—

मीठा	മധുരമുള്ള	मीठा होना	മധുരമുള്ളതാകുക
		मीठा करना	മധുരമുള്ളതാക്കുക
छोटा	ചെറിയ	छोटा होना	ചെറുതാകുക
		छोटा करना	ചെറുതാക്കുക

चिकना	മിനുസമുള്ള	चिकना होना	മിനുസമുള്ളതാക്കുക
		चिकना करना	മിനുസമുള്ളതാക്കുക
चकित	ആശ്ചര്യമുള്ള	चकित होना	ആശ്ചര്യപ്പെടുക
		चकित करना	ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തുക
खराब	പീത്ത	खराब होना	പീത്തയാക്കുക
		खराब करना	പീത്തയാക്കുക
अच्छा	നല്ല	अच्छा होना	നന്നാക്കുക
		अच्छा करना	നന്നാക്കുക

(സി) ക്രിയാവിശേഷണങ്ങളിൽനിന്നും:—

नीचा	താഴ്ന്ന	नीचा होना	താഴുക
		नीचा करना	താഴ്ത്തുക
ऊँचा	പൊക്കമുള്ള	ऊँचा होना	ഉയരുക
		ऊँचा करना	ഉയർത്തുക, പൊക്കുക
ऊपर	മുകളിൽ	ऊपर होना	മുകളിലാക്കുക
		ऊपर करना	മുകളിലാക്കുക
आगे	മുമ്പിൽ	आगे होना	മുമ്പിലാക്കുക
		आगे करना	മുമ്പിലാക്കുക

78. വിവിധനാമങ്ങളോട് देना, खाना, उड़ाना, लड़ाना, मचाना, उठाना झेलना മുതലായവ ചേർത്തു ക്രിയകൾ ഉണ്ടാക്കാറുണ്ട്. അവയെല്ലാം ശൈലിപ്രയോഗങ്ങളായതിനാൽ ബുദ്ധിപ്രയോഗിക്കാതെ ചേർക്കപ്പെടാൻ കഴിയുന്നതല്ല.

जवाब मचाना, ഉത്തരം	जवाब देना	ഉത്തരം പറയുക
धोखा मचाना	धोखा खाना	ചതിപററുക
	धोखा देना	ചതിക്കുക

സജ്ജാ	(സ്രീ) ശിക്ഷ	സജ്ജാ देना	ശിക്ഷിക്കുക
കുസമ	(സ്രീ) ശവധ	കുസമ खाना	ശവധം ചെയ്യുക
മാര	(സ്രീ) അടി	മാര खाना	അടികൊള്ളുക
റാമ	ദുഃഖം	റാമ खाना	ദുഃഖിക്കുക
ഹവാ	(സ്രീ) കാര്യം	ഹവാ खाना	കാര്യംകൊള്ളുക
മജ്ജാ	അനന്ദം	മജ്ജാ उड़ाना	അനന്ദമനുഭവിക്കുക
മൗജ	അനന്ദം, സുഖം	മൗജ उड़ाना	അനന്ദിക്കുക, സുഖം മനുഭവിക്കുക
രൂപയെ	രൂപം, പണം	രൂപയെ उड़ाना	പണം നശിപ്പിക്കുക
മാല	സാമാനം, വിശേഷം	മാല उड़ाना	കൊള്ളയടിക്കുക, ധാരാളം ഉപകരണം കഴിക്കുക
दिमाग	തലച്ചോറ്	दिमाग लड़ाना	തലച്ചോറ് പുറത്തു പറിക്കുക
हॉश	ബോധം, ജാഗ്രത	हॉश उड़ाना	പരിഭ്രമിക്കുക [കുറയ്ക്കുക]
अकल	(സ്രീ), ബുദ്ധി	अकल लड़ाना	ബുദ്ധി പ്രയോഗിക്കുക
गप	വെടി, നഗ്ന	गप लड़ाना	വെടി പറയുക
शोर	ശബ്ദം	शोर मचाना	ശബ്ദമുണ്ടാക്കുക
गुस्सा	ദേഷ്യം	गुस्से में आना	ദേഷ്യപ്പെടുക
झगड़ा	വഴക്കം, കലഹം	झगड़ा मचाना	കലഹമുണ്ടാക്കുക
अचंभा	അശ്ചര്യം	अचंभे में आना	അശ്ചര്യപ്പെടുക
खबर	(സ്രീ) വർത്തമാനം	खबर देना	അറിവ് കൊടുക്കുക
धक्का	തള്ളൽ	धक्का देना	തള്ളുക
तलाक	വിവാഹമോചനം	तलाक देना	വിവാഹമോചനം ചെയ്യുക
दु:ख, कष्ट	ദുഃഖം, കഷ്ടത	दु:ख या कष्ट उठाना	കഷ്ടപ്പെടുക
कष्ट	വേദന, കഷ്ടത	कष्ट सहना	കഷ്ടത സഹിക്കുക
मुसीबत	അപത്തു്	मुसीबत झेलना	അപത്തു് അനുഭവിക്കുക

ജി	മനസ്സ്	ജ്ഞ	(സ്രീ) പ്രാണൻ
ഗാനാ	പാട്ട്	ഗദ്‌ബദ്	(സ്രീ) കഴുപ്പം
ജിന്ദഗി	ജീവിതം	വാൽ	തലച്ചുടി, രോമം
ശേര	ഡിംഹം	ടാക്	കൊള്ളക്കാരൻ
ഇന്ദാ	കൊടി	ഇജാ	(സ്രീ) ശിക്ഷ
ജലപാന, നാശ്ത	പ്രവൃത്തികളണം	ഭോജന, ഖാനാ	ഭക്ഷണം
മൗजूद	ഹാജരുള്ള	നാരാജ	ദ്വേഷമുള്ള
ഖബരാനാ	പരിഭവിക്കുക	കുവൂൾ करना	സമ്മതിക്കുക, സ്വീകരിക്കുക
ടാണ്ടാ	ഭയപ്പെടുത്തുക	ഉദ്‌നാ	പറക്കുക [രിക്കുക]
ബേകാർ	അനാവശ്യമായി	കമാനാ	സമ്പാദിക്കുക

തംഗ് അനാ വിഷമിക്കുക, ബുദ്ധിമുട്ടുക

वह जी-जान से मझे प्यार करता है । അവൻ ആത്മാത്മമായി (ഹൃദയ പൂർവ്വം) എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു.

उनका गाना शुरू होते समय मैं वहाँ मौजूद नहीं था । അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാട്ട് ആരംഭിച്ച സമയം ഞാൻ അവിടെ ഹാജരില്ലായിരുന്നു.

तुमने सब गद्‌बद्‌ कर दिया । നിങ്ങൾ എല്ലാം തകരാറാക്കി തരിയ്ക്കുക.

उसने मेरा सब काम खराब कर दिया, यह सुनकर मैं घबड़ा गया । അവൻ എന്റെ പ്രവൃത്തികൾ (കാര്യങ്ങൾ) മൂഴവൻ വഞ്ചിക്കി, ഇതു കേട്ടിട്ട് ഞാൻ പരിഭവിച്ചുപോയി.

बेकार क्यों इतने नाराज़ होते हो ? നിങ്ങൾ അനാവശ്യമായി ഇത്രയും ദ്വേഷ്യപ്പെടുന്നത് എന്തിനാണു് ?

उसने अपना जिन्दगी में कभी
किसी की मदद नहीं की।

होर का देखते ही मेरे होश उड़
गये।

नाई ने मेरे बाट बहुत छोटे कर
दिये।

अध्यापक ने विद्यार्थी को बैच
पर खड़ा कर दिया।

झंटे को और थोड़ा ऊंचा कर
दो।

मैं कसम खाकर कहता हूँ कि
मुझे इस बात का बिलकुल
पता नहीं था।

मार खाने पर भी उसने अपना
क्रूर कबूल नहीं किया।

बहुत देर तक दिमाग लड़ाने
पर भी यह बात उसकी
समझ में नहीं आयी।

तुमने तो व्यर्थ का झगड़ा खड़ा
कर दिया।

അവൻ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ
ഒരിക്കലും ആരോടും സഹായി
ച്ചില്ല.

സിംഹത്തിനെ കണ്ട മാത്രയിൽ
തന്നെ എന്റെ പ്രാണൻ
പോയി (ഞാൻ വല്ലാതെ
പരിഭ്രമിച്ചു).

കുറ്റകൻ എന്റെ ചടി വളരെ
ചെറുതാക്കി.

അദ്ധ്യാപകൻ വിദ്യാർത്ഥിയെ
ബെഞ്ചിനേൽ നിറുത്തി.

കൊടിയെ കുറെക്കൂടി ഉയർത്തുക.

എനിക്കു ഈ സംഗതിയെപ്പറ്റി
ഒട്ടും അറിവില്ലായിരുന്നു എന്നു
ഞാൻ ശപഥം ചെയ്ത് പറ
യുന്നു.

അടികൊണ്ടിട്ടും അവൻ തന്റെ
കുറ്റം സമ്മതിച്ചില്ല.

വളരെ നേരംവരെ തലച്ചോറു
പുണ്ണാക്കിയിട്ടും (ആലോചി
ച്ചിട്ടും) ഈ സംഗതി അവൻ
മനസ്സിലായില്ല.

നിങ്ങളുടെ വെറുതെയുള്ള വഴക്കു
ണ്ടാക്കിത്തീർത്തു.

जज ने डाकुओं को कड़ी सज़ा दी।

इस क्लास के लड़के बहुत शोर मचाते हैं।

तुम तो इतने खराब निकले कि तुमसे तंग आ गया।

तुमका क्या है, तुम बैठे बैठे मज़ा उड़ाओ।

मालिक ने नौकर को बहुत डाँटा, लेकिन नौकर गम खा गया।

चलो, आज समुद्र पर हवा खाने चलें।

मैं आपका भोजन तैयार कर दूँ?

रामचन्द्र, घर जाओ, नाश्ता तैयार है।

उन्होंने बहुत कष्ट झेल करके रुपये कमाये हैं।

वह दो घंटे से यहाँ खड़ा है।

ന്യായാധിപൻ കവച്ചുകൊണ്ട് കഠിനശിക്ഷ കൊടുത്തു.

ഈ ക്ലാസ്സിലെ കുട്ടികൾ വളരെ ശബ്ദമുണ്ടാക്കുന്നു.

നിന്നെക്കൊണ്ട് ഞാൻ വിഷമിച്ചുപോയി, നി അത്രയ്ക്കുമാത്രം ചീത്തയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

നിങ്ങളെക്കൊണ്ടാ? നിങ്ങൾ ഇങ്ങനെ വ്യവഹരിക്കുകയൊള്ളൂ.

യജമാനൻ ഭൂതൃണ വളരെ ഭയപ്പെടുത്തി (രാവിച്ച) എന്നാൽ ഭൂതൃൻ ഭയത്തെ ഒരു ക്കി (ഭയം സഹിച്ച).

വര, നമുക്ക് ഇന്ന് സമുദ്രതീരത്തു് കറുകൊള്ളുവാൻ പോകാം.

ഞാൻ താങ്കളുടെ ഭക്ഷണം തയ്യാറാക്കുമെന്ന് താങ്ങേയോ?

രാമചന്ദ്ര, വീട്ടിലേക്ക് പോകുക, ലഘുഭക്ഷണം (രാവിലെത്തെ) തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്.

അദ്ദേഹം വളരെ കഷ്ടത സഹിച്ചാണ് പണം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

അവൻ രണ്ടുമണിക്കൂറായിട്ട് ഇവിടെ നില്ക്കുന്നു.

गाड़ी की आवाज़ सुनकर सब
मुसाफ़िर खड़े हो गये।

जब वह गाड़ी खड़ी करता है
तब उसमें बैठो।

मैं खड़ा होता हूँ, तुम जल्दी
आओ।

വണ്ടിയുടെ ശബ്ദം കേട്ടിട്ട് യാത്ര
ക്കാർ എല്ലാവരും ഏണിറം
നിന്നു.

അവൻ വണ്ടി നിറയുമ്പോൾ
നിങ്ങൾ അതിൽ ഇരിക്കൂ.

ഞാൻ നില്ക്കുന്നു, നിങ്ങൾ
വേഗം വരി.

ഉദാഹരണം 28.

വിദേശിപുത്രന്മാരുടെ ശൈലിപ്രകാരം.

വിദേശിപുത്രന്മാരുടെ സാധാരണ ഉപയോഗങ്ങൾക്ക്
പുറമെ അവയിൽ താഴെ പറയുന്ന മിഥ്യ ശൈലികളായിട്ടും
ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

79. താഴെ പറയുന്ന ക്രിയകളെ മുറിയിൽ **से** എന്ന
പ്രത്യയം ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

കുഹ്നാ	ചെയ്യുക	മിളനാ, മുലാ	കിട്ടുക, കണ്ടുപിടിക്കുക
പൂർണാ	ശോധിക്കുക	കാത കർണാ	
വാർണാ	സംസാരിക്കുക	വാദാ കർണാ	വാദത്താ ചെയ്യുക
ഇനകാ	{ നോക്കുക	മാംഗനാ	യാചിക്കുക, ആവ
കർണാ			ശ്യാപെടുക
ഭരണാ	ഭയപ്പെടുക	മുഹവ്വത കർണാ	ശ്യാപിക്കുക
പ്രാർത്ഥനാ	{ അപേക്ഷിക്കുക	തംഗ അനാ	വിനമിക്കുക
കർണാ		വാത കർണാ	സംസാരിക്കുക
ശാർദാ കർണാ	വിവരം ചെയ്യുക	പാലേ പറ്റനാ	വേറൊന്നിന്റെ അധീനത്തിലാക്കുക

ഉദാ :— उससे कहाँ, राम से पूछो, ईश्वर से प्रार्थना करो, राम से मिलो, देने से इनकार मत करो, रामराव की लड़की से शादी करो आदि.

കുറിപ്പ് (1):—‘മിളന’ എന്ന ചിയ ‘സെ’ എന്ന പ്രത്യയം ചേർത്തുവയോഗിക്കുമ്പോൾ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി കാണാക (സന്ദർശിക്കുക) എന്നും ‘കോ’ എന്നു ചേർത്തുവയോഗിക്കുമ്പോൾ യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടുമുട്ടുക എന്നും അർത്ഥമാണ്.

ഉദാ :— मैं अध्यापक से मिला । ഞാൻ ഗുരനാഥനെ കണ്ടു.

मैं अध्यापक को मिला । ഞാൻ ഗുരനാഥനെ (യാദൃച്ഛികമായി) കണ്ടുമുട്ടി.

(2) ചിലപ്പോൾ ‘സെ’ ലോപിച്ചുപോകാറുണ്ട്.

ഉദാ :— आँखों देखना, कानों सुनना, भूखें मरना എന്നിവ കൾ ആംഖ്യാനം കണ്ടുവെക്കുക ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

പ്രാപ്തിവിഭാഗം.

80. (1) നാമത്തിന് അധികം പ്രധാന്യമുള്ളതു , നാമത്തിൽനിന്നുണ്ടാകപ്പെടുന്നവയുമായ താഴെ പറയുന്ന ക്രിയകളിൽ ചതുർത്ഥിക്കു പകരം ഷഷ്ഠി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

याद करना	കാമ്മിക്കുക	भरासा रखना,	വിനയപ്പെടുക
शिकायत करना	ആവലാതി പറയുക	यकीन करना	
इज्जत करना	ആദരിക്കുക	परवाह करना	വക്യപ്പെടുക
तारीफ़ करना	പ്രശംസിക്കുക	इन्तज़ार करना	പ്രതീക്ഷിക്കുക
हँसी उड़ाना	ആകേഷിപ്പിക്കുക,	വരിഹരിക്കുക	

ഉദാ :— वह मेरी मदद करता है । അവൻ എന്നെ സഹായിക്കുന്നു.

हम उनकी इज्जत
करते हैं।

मैं इस बात की पर-
वाह नहीं करता।

तुम उनकी हँसी मत
उड़ाओ।

मैं आपका इन्तज़ार
कर रहा था।

ഞങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ ബഹു
മാനിക്കുന്നു.

ഞാൻ ഈ സന്ദർഭത്തിലെ വക
വെക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ പരിഹസി
ക്കരുത്.

ഞാൻ താങ്കളെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊ
ണ്ടിരുന്നു.

(2) ഒരു സാധാരണത്തിന്റെ വിശയെ കാണിക്കുവാനായി
അപ്പി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :—**दो रुपये की पुस्तक।** രണ്ടു രൂപാ വിലയുള്ള പുസ്തകം.
सौ रुपये का घोंडा। നൂറു രൂപാ വിലയുള്ള കതിര.

(3) ഒരു വസ്തുവിനെ ഉണ്ടാക്കിയ ധാതുവിനേക്കാൾ, ആദ്യേയോ
സൂചിപ്പിക്കുവാനായിട്ട് :—

ഉദാ :—**पथर का मकान।** കല്പുകൊണ്ടുള്ള വീട്.
सांने का प्याला। സപ്താങ്കംകൊണ്ടുള്ള കുപ്പി.
तुलसीदास की തുളസീദാസ നെഴുതിട്ടുള്ള രാമായ
रामायण ; ണം.

(4) താമസസ്ഥലത്തെ സൂചിപ്പിക്കുവാൻ :—

ഉദാ :—**कलकत्ते का** കൽക്കത്തു കാക്കുന്നായ കച്ചവടക്കാൻ
व्यापारी। (കൽക്കത്തയിലുള്ള വ്യാപാരി.)
गाँव का आदमी। ഗ്രാമക്കാക്കുന്നായ മനുഷ്യൻ (ഗ്രാമ
ത്തിലുള്ള മനുഷ്യൻ).

(5) പ്രായത്തെ സൂചിപ്പിക്കാൻ :—

ഉദാ :—**दो बरस का बालक।** രണ്ടു വയസ്സുള്ള കുട്ടി.
दस बरस की लड़की। പത്തു വയസ്സുള്ള പെൺകുട്ടി.

(6) ബന്ധത്തെയോ, ശരീരത്തിലെ അംഗങ്ങളേയോ, സ്ഥാപനവസ്തുക്കളെയോ സൂചിപ്പിക്കാനായി 'കെ' ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

ഉദാ :— उसके दो भाई हैं। അവന്റെ രണ്ടു സഹോദരന്മാരുണ്ട്.

राम के एक लड़की है। രാമന്റെ ഒരു ചെറുപ്പമുണ്ട്.

हाथी के चार पैर आठवाले नाखून काटने होते हैं। ആനയ്ക്കു നാലു കാലുകൾ ഉണ്ട്.

उसके दो घर हैं। അവന്റെ രണ്ടു വീടുകൾ.

81. താഴെ പറയുന്ന ക്രിയകളുടെ മുഖിൽ 'पर' എന്ന് വേർതിരിക്കുന്നു :—

भरोसा करना, विश्वास करना,

यकീन करना ।

വിശ്വസിക്കുക

रहम करना, मेहरबानी करना ।

ദയവുവെക്കുക.

नाराज़ होना, गुस्सा होना ।

ദേഷ്യപ്പെടുക.

ज़बरदस्ती
करना

} ബാലാപ്ലൂരം വെച്ചുക

हमला करना ആക്രമിക്കുക

शक करना ദാശ്യം ചെയ്യുക

ज़ुलूम

करना

} അയ്യം പ്രവർത്തി
കഴിക്കുക

इलज़ाम लगाना കുറ്റം ചുമ

ത്തുക

ഉദാ :— उस पर भरोसा मत
करो ।

അവനിൽ വിശ്വസിക്കരുത്.

वह लोगों पर ज़बर-
दस्ती करता है ।

അവൻ ആളുകളിൽ ബാലാ
പ്ലൂരം പ്രയോഗിക്കുന്നു.

यह इलज़ाम मुझ पर
क्यों लगाते हो ?

ഈ കുറ്റം എനിൽ എന്തിന്
ചുമത്തുന്നു ?

वै मुझ पर नाराज़
हैं ।

അദ്ദേഹം എന്നോടു ദേഷ്യ
മുള്ളവനാകുന്നു.

82. ചതുർത്ഥിയുടെ ഉപയോഗങ്ങൾ :—

(എ) താഴെ പറയുന്ന നാമങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുമ്പോൾ കത്താവു (ആഖ്യ) ചതുർത്ഥിയിലായിരിക്കും :—

याद् - ഓമ്, परवाह - കൂടാക്കാൽ; डर् - ഭയം; आवश्यकता, जरूरत - ആവശ്യം; खेद, दुःख - ദുഃഖം; खुशी - സന്തോഷം; चिन्ता, रंज - ദഃഖം.

ഉദാ :— मुझे याद है। എന്നിക്ക് ഓമയുണ്ട്.
 उसको डर है। അവൻ ഭയമുണ്ട്.
 मुझे खुशी है। എന്നിക്ക് സന്തോഷമുണ്ട്.

(അി) पसंद - ഇഷ്ടമുള്ള; मंजूर - സമ്മതമുള്ള; मालूम - അറിയപ്പെട്ടതു്, അറിയായ ക്രിയാവിഭാഗങ്ങളാകട്ടെ :—

ഉദാ :— मुझे पसंद है। എന്നിക്ക് ഇഷ്ടമുണ്ട്.
 उसको मंजूर है। അവൻ സമ്മതമാണ്.
 मुझे मालूम है। എന്നിക്ക് അറിയാം (ഞാൻ അറിയുന്നു.)

(സി) मिलना കിട്ടുക, चाहिए വേണം ഈ ക്രിയകളുടെ കൂടെ. —

ഉദാ :— मुझे एक पुस्तक मिली। എന്നിക്ക് ഒരു പുസ്തകം കിട്ടി.
 मुझे थोड़ा पानी चाहिए। വേണം.
 राम को एक पुस्तक चाहिए। രാമന് ഒരു പുസ്തകം വേണം.

83. ഇരു വിഭക്തി പ്രയോഗങ്ങൾ में से, पर से എന്നിവ യിൽനിന്നു്, ഇരു വെച്ചു, എന്നിവയെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— **दानों में से ।** രണ്ടിലും നിന്നും (രണ്ടിലും വെച്ചും).
समुद्र में से । സമുദ്രത്തിൽ നിന്നും.
जेब में से । കീശയിൽനിന്നും.
पेड़ पर से । മരത്തിൽനിന്നും.
आसमान पर से । ആകാശത്തിൽനിന്നും.

प्रार्थना (സ്ത്രീ)	അപേക്ഷ,	सलाम	സലാം, വന്ദനം
	പ്രാർത്ഥന	कुशल	ക്ഷേമം
वादा	വാഗ്ദത്തം	गिरफ्तार	അറസ്റ്റ് ചെയ്യൽ
मरना	മരിക്കുക	करना	അറസ്റ്റ് ചെയ്യൽ
मन्दिर	അമ്പലം	नतीजा	പരിണാമം, ഫലം

सफ़ाई (സ്ത്രീ) ശുദ്ധി, വൃത്തി.

में ईश्वर से प्रार्थना करता हूँ कि
वह तुम्हें कुशल से रखे ।

तू उससे क्या बातें करता है ?

घी-वाले को देने के लिये मेरे
भाई से दस रुपये माँग
लाओ ।

कल जब मैं बाज़ार जा रहा था
बव एक अजनबी आदमी ने
सढाम कर मुझसे पूछा—
“तुम्हारे बाप का क्या नाम
है ?”

ഇശ്വരൻ നിങ്ങളുടെ ക്ഷേമം
തരട്ടെ എന്നു ഞാൻ അദ്ദേഹ
നോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

നീ അവനോട് എന്താണ് സം
സാരിക്കുന്നത് ?

നെയ്യോൽ കൊടുപ്പാനായി എ
ന്റെ സഹോദരനോട് പത്തു
രൂപാ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു.

ഇന്നലെ ഞാൻ അങ്ങാടിയിലേ
ജൂപൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ
ഒരു അപരിചിതനായ മനു
ഷ്യൻ സലാം ചെയ്തിട്ട് എ
ന്നോട് ചോദിച്ചു—നിങ്ങളുടെ
അച്ഛന്റെ പേരെന്താകുന്നു ?

मैं इस दुनिया में किसी से नहीं
डरता ।

वे तुमसे तंग आ गये हैं ।

मैं एक ज़बरदस्त आदमी के
पाले पड़ा हूँ ।

मैं कल सबेरे उनसे मुलाकात
करूँगा ।

वह मुझसे वादा कर चुका है,
अब रुपये देने में इनकार
नहीं कर सकता ।

मेरा दोस्त उस लड़की से बहुत
खुश है, वह ज़रूर उससे
शादी करेगा ।

उसपर भरोसा मत रखो. वह
बड़ा बेईमान है ।

तुम मुझ पर यह झूठा इलज़ाम
मत लगाओ ।

आप मुझपर नाराज़ न होइये ।

आजकल मुझपर आपकी मेहर-
बानी नहीं है ।

ഞാൻ ഈ ലോകത്തു് ആരോടും
ഭയപ്പെടുന്നില്ല.

അദ്ദേഹം നിങ്ങളെക്കൊണ്ടു്
വിഷമിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഞാൻ ഒരു ബാലവാനായ മനുഷ്യ-
ന്റെ അധീനത്തിലായിട്ടുണ്ടു്
ഞാൻ നാളെ രാവിലെ അദ്ദേഹ-
നെ സന്ദർശിക്കും.

അയാൾ ഏന്നോടു് വാഗ്ദാനം
ചെയ്തുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്, ഇനി
വ്രഥ തരുന്നതിൽ വിസമ്മ-
തിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

എന്റെ സ്നേഹിതൻ ആ പെൺ-
കുട്ടിയിൽ വളരെ സ്നേഹത്താ-
ണു്, അദ്ദേഹം നിശ്ചയമായി
കൂടും അവളെ വിവാഹംചെയ്യും.

അവനെ വിശ്വസിക്കരുതു്, അ-
വൻ വളരെ മര്യാദക്കേടവൻ
(അവിശ്വാസി) ആണു്.

നിങ്ങൾ പുറംതൊഴിലാളികളായ
കുറേയം ചുമത്തരുതു്.

താങ്കൾ ഏന്നോടു് ക്രൂരനാക-
രുതെ.

ഇപ്പോഴിടെ താങ്കൾക്കു് എന്നിൽ
ഭയമില്ല.

मुझे कुछ डर नहीं है, मैं अपना काम खुद सँभाल लूँगा।

तुम खुश रहो या नाखुश, उसे क्या परवाह है?

मुझे उनका पता याद नहीं।

तुम्हारी बातें मुझे बिल्कुल पसन्द नहीं।

आपको इतने रुपये कहाँ से मिले?

आजकल मैं बड़ी तकलीफ़ में हूँ, न मालूम खुदा को क्या मंजूर है।

वह आपकी बड़ी तारीफ़ करता है।

मेरी शिकायत उनसे मत करो।

उसको मेरा पता मालूम नहीं है।

എനിക്ക് ഒട്ടും ഭയമില്ല, ഞാൻ എന്റെ ജോലി തന്നെത്താൻ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം (നടത്തി കൊള്ളാം).

നിങ്ങൾ സന്തോഷമുള്ളവനോ, സന്തോഷമില്ലാത്തവനോ ആയിരുന്നെങ്കിലും; അവൻ എന്താണു് വകവെക്കാനുള്ളതു്?

എനിക്ക് അയാളുടെ മേൽവിലാസം ഓർമ്മയില്ല.

നിങ്ങളുടെ വാക്കുകൾ എനിക്ക് ഒട്ടും ഇഷ്ടമില്ല.

താങ്കൾക്കു് ഇത്രയും രൂപാ എവിടെനിന്നു ലഭിച്ചു?

ഇന്ത്യയിലെ എന്റെ ചില ചെറുതുകൾ ഉപയോഗിച്ച്, ഇന്ത്യയിലേക്കു് എന്തെങ്കിലും എനിക്ക് അറിയാൻ പാടില്ല.

അവൻ താങ്കളെ വളരെ പ്രശംസിക്കുന്നുവു്.

എന്നെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തോടു് ആവലാതി പറയരുതു്.

അവനു് എന്റെ മേൽവിലാസം അറിഞ്ഞുകൂടാ.

मुझे हिन्दी अच्छी तरह मालूम है।

तुमको क्या चाहिये?

मुझे आपसे कुछ नहीं चाहिये।

दोनों में से जਾਂ पसन्द हूं, ले लो।

कल उसका भाई पेड़ पर से गिर पड़ा।

എനിക്കു ഹിന്ദി നല്ലവണ്ണം അറിയാം (ഞാൻ ഹിന്ദി നല്ല പോലെ അറിയുന്നു).

നിങ്ങൾക്കു് എന്തു വേണം ?

എനിക്കു താങ്കളിൽനിന്നു് ഒന്നും വേണ്ടാ.

രണ്ടിലുംവെച്ചു് നിങ്ങൾക്കു് എത്രത്തോളമുണ്ടു് അതു് എടുത്തുകൊള്ളുക.

ഇന്നലെ അമ്പന്റെ സഹോദരൻ മരത്തിൽനിന്നു് വീണു.

പാഠം 29.

‘**लगना**’ എന്ന ക്രിയയുടെ ഭിന്നരൂപം രിവിധമുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ.

34. ‘**लगना**’ ഹിന്ദിയിൽ വളരെ സാധാരണമായി ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നു. അതിന്റെ ധാതവത്വം, സ്തരികക, തട്ടുക എന്നാകുന്നു. എന്നാൽ ഈ അർത്ഥത്തിൽനിന്നുതന്നെ പല പ്രയോഗങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അവയെല്ലാം ഭിന്നഭിന്ന രീതിയിലുള്ള അർത്ഥങ്ങളുണ്ടു്, അപയിൽ ചിലതു് താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കുറിപ്പ് :—‘**लगना**’ എന്നതിന്റെ സകജ്ജകം ‘**लगाना**’ എന്നാകുന്നു.

(എ) വെറും സ്വർഗ്ഗ മാത്രം :—

കിനാർ लगना ।	കരയടക്കുക (കരയ്ക്കെത്തിവേരുക).
गले लगना ।	മാറോടണയുക.
दिल लगना ।	സ്നേഹം തോന്നുക (മനസ്സുവരിക).
कान लगाना ।	ചെവിക്കൊടുക്കുക (ശ്രവിക്കുക).
दोस्ती लगाना ।	സ്നേഹിക്കുക (സ്നേഹമുറപ്പിക്കുക).
दग्धाज्ञा लगाना ।	വാതലടക്കുക.
टकटकी लगाना ।	നിന്നിമേഷമായി നോക്കുക (കണ്ണിൽ യുറ്റാതെ നോക്കുക).

(ബി) കഠിനമായ സ്വർഗ്ഗം —

चोट लगना ।	മുറിവേല്ക്കുക.
गाली लगना ।	വെടിയേല്ക്കുക (വെടിയുണ്ടെങ്കെ കൊള്ളുക).
बात लगना ।	വാക്കു താഴ്ന്നുക (വാദംവെക്കുക).
ठाकर लगना ।	തടേടേല്ക്കുക.

(സി) സമീപത :—

उसका घर पाठशाला आबनें वीह' സ്തുതിനടത്താണു.
मे लगा है ।

(ഡി) ചില നാമവിശേഷണങ്ങളോടു ചേരുമ്പോൾ
'മനോവികാരം' അഥവാ 'രുചി' യെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

अच्छा लगना ।	നന്നായി തോന്നുക (രസിക്കുക).
बुरा लगना ।	ചീത്തയായി തോന്നുക (രസിക്കാതിരിക്കുക).
मीठा लगना ।	മധുരമായി തോന്നുക (രുചി തോന്നുക).

(ഇ) എപ്പോഴും എന്ന അർത്ഥത്തിൽ :—

काम में लगना । ജോലിയിൽ എപ്പോഴും.

पढ़ने में लगना । പറഞ്ഞതിൽ ഏല്പുക. (വായനയിൽ ഏല്പുക).

(എഫ്) ക്രിയാത്മകസംജ്ഞകളോട് ചേരുമ്പോൾ അതിന് 'ഇടകുക' എന്നർത്ഥം വരുന്നു. (നിയമം 58 [5] നോക്കുക).

खाने लगना । ഉപയോഗം ഇടകുക.

(ജി) 'ചുമത്തുക' എന്ന അർത്ഥത്തിൽ :—

दोष लगाना । കുറവ് ചുമത്തുക.

पाप लगाना । പാപം ചുമത്തുക (പാപമോശാധിക്കുക).

(എച്ച്) ബാക്കിയുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ :—

प्यास लगना	ലാഹിക്കുക	भूख लगना	വിശക്കുക, വിശപ്പു
ढेर लगाना	കൂട്ടം ആക്കുക		തോന്നുക
हिसाब लगाना	കണക്കുകൂട്ടുക	छाना लगाना	കുട പിടിക്കുക
ज़ोर लगाना	ബലം പ്രയോഗിക്കുക	पता लगाना	വിവരം അറിയുക
भीड़ लगना	കൂട്ടംകൂടുക (തീരുകകൂടുക)	वाज़ार लगाना	അങ്ങാടി തുറക്കുക (അങ്ങാടിയിൽ വ്യാപാരം ആരംഭിക്കുക)
ताला लगाना	താഴുകൊണ്ടു വെട്ടുക	रंग लगाना	നിറം പിടിപ്പിക്കുക
तेल लगाना	എണ്ണതേയ്ക്കുക	आग लगाना	തീ കൊളുത്തുക
दाम लगाना	വില നിശ്ചയിക്കുക	कपड़ें लगाना	വസ്ത്രം ധരിക്കുക
काम लगाना	ജോലിയാരംഭിക്കുക	मतलब लगाना	സാരം മനസ്സിലാക്കുക (അർത്ഥം കണ്ടുപിടിക്കുക)

(ഐ) സംബന്ധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുവാൻ :—

चाचा लगना । അച്ഛന്റെ സമുഹാരണായിരിക്കുക.

चपत	അടി	दिल	മനസ്സ്
तीर	അമ്പ്,	धनुष	വില്ല്
चांट	(സ്ത്രീ) മുറിവ്	पेट	വയറ്
भूख	(സ്ത്രീ) വിശപ്പ്	प्यास	(സ്ത്രീ) ദാഹം
हिसाब	കണക്ക്	छाता	കൂട
आग	(സ്ത്രീ) തീ	भांड (स्त्री) तीराक	ആരംഭം
उठाना	എടുക്കുക, പൊക്കുക	नाक (स्त्री) मुक	
गाल	കവിൾ	धूप (स्त्री) വെയിൽ	

मुझे देखते ही उन्होंने गले लगा लिया । കണ്ട ഉടനെ അദ്ദേഹം എന്നെ മാറോടണച്ചു.

वह लड़का खूब दिल लगाकर पढ़ता है । ആ കുട്ടി നല്ലവണ്ണം മനസ്സവെച്ച് പഠിക്കുന്നു.

मेरी बातें उनका तीर का तरह लगीं । എന്റെ വാക്കുകൾ അദ്ദേഹത്തിന് അമ്പുപോലെ താച്ചു.

तुम्हें यह चांट कहाँ लगी ? ഈ മുറിവ് നിങ്ങൾക്ക് എവിടെ നിന്നു പറ്റി ?

मेरा घर उसके घर से लगा है । എന്റെ വീട് അവന്റെ വീട്ടിനടുത്താകുന്നു.

तुमको ये बातें बुरी क्यों लगती हैं ? നിങ്ങൾക്ക് ഈ സാഹചര്യം എന്താണ് പീഠയായി തോന്നുന്നത് ?

तुम्हें कौन फल सबसे मीठा लगता है ? നിങ്ങൾക്ക് ഏതു പഴമാണ് എല്ലാറിലും വെച്ചു മധുരമുള്ളതായി തോന്നുന്നത് ?

वह काम में लगा है, उसे तंग मत करो । അവൻ ജോലിയിൽ ഏല്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്, അവനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കരുത് (ഉപദ്രവിക്കരുത്).

आप कब से यहाँ आने लगे हैं ?

तुम यह दोष मुझ पर क्यों
लगाते हो ?

मुझे बड़ी प्यास लगी है, थोड़ा
पानी पिलाओ ।

मेरा पेट ठीक नहीं, आजकल
मुझे भूख नहीं लगती ।

बड़ी धूप है, अपना छाता
लगाओ ।

आप कब तक हिसाब लगाते
रहेंगे ?

क्या अभी तक उनका पता
नहीं लगा ?

बहुत जोर लगाने पर भी रावण
धनुष को नहीं उठा सका ।

अभी बाज़ार नहीं लगा ?

आपके घर के सामने इतनी
भीड़ क्यों लगी है ?

कल उस गरीब के घर में आग
लग गयी ।

താങ്കൾ എപ്പോൾ മുതൽക്കാണ്
ഇവിടെ വരാൻ തുടങ്ങിയത് ?
നിങ്ങൾ എന്നിൽ ഈ കുറാം
എന്തിനാണ് ആരോപിക്ക
ുന്നത് ?

എനിക്ക് വളരെ ദാഹിക്കുന്നുണ്ട്,
കുറച്ചു വെള്ളം തരൂ.

എന്റെ വയറിനു സുഖമില്ല,
ഈയ്യുടെ എനിക്ക് വിശക്ക
നില്ല.

വലിയ വെയിലാണ്, നിങ്ങളുടെ
കൂട പിടിക്കൂ.

താങ്കൾ എപ്പോൾവരെ കണക്കു
കൂട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കും ?

ഇതുവരെ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി
അറിവു കിട്ടിയില്ലേ ?

വളരെ ശക്തി പ്രയോഗിച്ചിട്ടും
രാവണൻ വില്ല് എടുക്കാൻ
കഴിഞ്ഞില്ല.

ഇതുവരെ അങ്ങാടി തുറന്നില്ലേ ?
താങ്കളുടെ വിട്ടിനു മുമ്പിൽ ഇത്ര
യും തീരക്കു കൂടിയിരിക്കുന്ന
തെന്തിനാണ് ?

ഇന്നലെ ആ ദരിദ്രന്റെ വിട്ടിനു
തീ പിടിച്ചു.

मैंने इस वर्ष अपने बाग में आम
के दस पेड़ लगवाये हैं ।

वे तुम्हारे कौन लगते हैं ?

वे मेरे साले लगते हैं ।

हे ईश्वर, मेरी नाव पार लगा
दे ।

कल क्लास में मास्टर ने मेरे
गाल पर दो चपत लगाये ।

ഞാൻ ഈ കൊല്ലം എന്റെ
തോട്ടത്തിൽ പത്തു മാവ്
നട്ടിട്ടുണ്ട്.

അദ്ദേഹം നിങ്ങളുടെ ആരാകുന്നു?

അദ്ദേഹം എന്റെ സ്വാലൻ
(അളിയൻ) ആകുന്നു.

ഹേ ഈശ്വരാ, എന്റെ വഞ്ചികൾ
യുക്തപ്പിക്കണേ (എന്നെ ആവ
ത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചാലും).

ഇന്നലെ ക്ലാസ്സിൽവെച്ചു മാസ്റ്റർ
എന്റെ ചെങ്കിട്ടത്തു് രണ്ടു്
അടിക്കുന്നു.

പാഠം 30.

‘भर’ होगा, चाहिए, എന്നിവയുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ.

85. भर എന്നതു് പുഷ്പത്തെയെ സൂചിപ്പിക്കാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— पेट भर - भर पेट ।

दिन भर - भर दिन ।

घर भर ।

गाँव भर ।

मुट्टी भर ।

വയറുനിറയെ

പകൽ മുഴുവനും (ദിവസം
മുഴുവനും).

വീടു് മുഴുവനും.

ഗ്രാമം മുഴുവനും.

ഒരു പിടി നിറച്ചു്.

ज़िन्दगी भर ।

ജീവിതം മുഴുവനും.

घंटे भर ।

ഒരു മണിക്കൂർ മുഴുവനും.

86. 'होगा' എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം :—

'होगा' എന്നത് സാധാരണയായി 'ഉണ്ടായിരിക്കും, ആയിരിക്കും' എന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കുവാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— वह घर में होगा । അവൻ വീട്ടിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും.

वही होगी । അവൾ തന്നെ ആയിരിക്കും.

कोई कारण होगा । ഏതെങ്കിലും കാരണം ഉണ്ടായിരിക്കും.

वह गरीब होगी । അവൾ ദരിദ്രയായിരിക്കും.

മറുപടിയിലും അതേതാതിരി തന്നെ ട്രയതയെ കാണിക്കുവാനായി ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. वे घर में होंगे? അദ്ദേഹം വീട്ടിലുണ്ടായിരിക്കുമോ? होंगे ഉണ്ടായിരിക്കും.

87. 'चाहिए' എന്നതിന്റെ പ്രയോഗങ്ങൾ :—

66-ാമത്തെ നിയമത്തിൽ വിവരിച്ചതിനു പുറമെ चाहिए എന്നത് 'ആവശ്യമുണ്ട്' എന്നതിനെ സൂചിപ്പിക്കാനായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. 'चाहिए' യുടെ കത്താവ് സഭാ ചതുർത്ഥിയിൽ ആയിരിക്കും.

ഉദാ :— आपको क्या चाहिए? താങ്കൾക്ക് എന്ത് വേണം?

(താങ്കൾ എന്ത് ആവശ്യപ്പെടുന്നു.)

मुझे थोड़ा पानी

എനിക്കു കുറച്ചു വെള്ളം

चाहिए ।

വേണം.

उसको कुछ आम

അവനു കുറച്ചു മാങ്ങ

चाहिए ।

വേണം.

കുറിപ്പ്:—ഹിന്ദിയിൽ ‘चाहिए’ എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം ദക്ഷിണഭാരതത്തിലുള്ള ഭാഷകളിലെ അതിന്റെ പര്യായശബ്ദങ്ങളോടു യോജിക്കുന്നു.

88. बिना - കൂടാതെ, എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം :—

खाये बिना	അഥവാ	बिना खाये	ഉണ്ണാതെ, തിന്നാതെ
गये बिना	,,	बिना गये	പോകാതെ
पढ़े बिना	,,	बिना पढ़े	പഠിക്കാതെ, വായിക്കാതെ
कहे बिना	,,	बिना कहे	പറയാതെ

89. थोड़े ही എന്നും ഒരു വാചകത്തിലുപയോഗിക്കുമ്പോൾ അതിന് മലയാളത്തിലെ ‘ഒല്പമായി’ ‘ഒണ്ണൊല്പമമായി’ എന്നുള്ള അർത്ഥം വരുന്നു.

ഉദാ :— मैं थोड़े ही जाता हूँ । ഞാൻ സാധാരണയായി പോകാറില്ല (ഞാൻ പോകുന്നില്ല).

मैंने थोड़े ही यह काम ഞാൻ ഈ വേല ചെയ്തിട്ടില്ല.
किया है ।

मैं थोड़े ही तुम्हें ഞാൻ നിങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നില്ല.
पहचानता हूँ ।

90. ‘सा’ എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം :—

‘सा’ എന്നത് നാമവിശേഷണങ്ങളോടു ചേരുന്ന ഒരു പ്രത്യയം (Suffix) ആകുന്നു. ഇതു നാമത്തിന്റെ ലിംഗവചനങ്ങളനുസരിച്ച് से എന്നും, सी എന്നും ആയി മാറുന്നു.

(1) ‘सा’ സാമ്യതയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു (മലയാളത്തിലെ ‘പോലെ’ എന്നതുപോലെ ഉപയോഗിക്കുന്നു).

ഉദാ :— वह राम सा है ।

वह गोविन्द सा

दीखता है ।

काली सी लड़की ।

गोरा सा चेहरा ।

राम की सी उसकी

सूरत है ।

അവൻ രാമനെപ്പോലെ ആകുന്നു.

അവൻ ഗോവിന്ദനെപ്പോലെ

തോന്നുന്നു (കാണപ്പെടുന്നു).

കറുത്ത പെൺകുട്ടി.

വെളുത്ത മുഖം (സുന്ദരമായ മുഖം).

രാമന്റേതുപോലെയാണ് അവ

ന്റെ ആകൃതി.

(2) बहुत, बड़ा, छोटा, कौन, थोड़ी ഇവയുടെ കൂടെ ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ അതിന് വിശേഷമായ യാതൊരുതർക്കമില്ല അത് സാധാരണമായ ഒരു പ്രയോഗമാകുന്നു.

ഉദാ :— बहुत सा रुपया ।

छोटा सा लड़का ।

थोड़ी सी चीनी ।

कौन सा आदमी ?

വളരെ ഉറപ്പിക.

ചെറിയ കുട്ടി.

കുറച്ച് പഞ്ചസാര.

ഏതു മനുഷ്യൻ ?

(3) ഭൂതകാലത്തിൽ 'सा' എന്ന് ചേർക്കുമ്പോൾ 'പോലെ' 'തോന്നുന്നു' മുതലായ അർത്ഥങ്ങൾ പ്രകടമാകുന്നു.

ഉദാ :— मैंने उसको कहीं देखा

सा है ।

मैंने यह गीत कहीं

सुना सा है ।

ഞാൻ അവനെ എവിടെയോ

കണ്ടതുപോലെ തോന്നുന്നു.

ഞാൻ ഈ പാട്ട് എവിടെയോ

കേട്ടിട്ടുള്ളതുപോലെ തോ

ന്നുന്നു.

‘न’ ‘या’ ഇവയുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ :—

91. ‘न’ യുടെ സാധാരണ നിഷേധാർത്ഥത്തിലുള്ള പ്രയോഗത്തിന് പുറമെ വേറൊരു പ്രയോഗം കൂടിയുണ്ട്. അത്

മലയാളത്തിലെ 'ഇല്ലേ?', 'അല്ലേ?' എന്ന പ്രശ്നാത്മത്തിലുള്ള വാക്കുകൾക്ക് പകരം ഉപയോഗിക്കുന്നു.

ഉദാ :— तुम घर जाते हो न ? നിങ്ങൾ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോകുക
യാണു് അല്ലേ ?

यह किताब उसकी ഈ പുസ്തകം അവന്റെയാണു്
है न ? അല്ലേ ?

तुम्हीं हो न ? നിങ്ങൾ തന്നെയാല്ലേ ?

'न...न' എന്നതു് മലയാളത്തിലെ 'ഓ' എന്നതിനുപകരവും ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— न उसके पास रुपये അവന്റെ പക്കൽ രൂപയോ
हैं न कपड़े हैं । വസ്ത്രങ്ങളോ ഇല്ല.

'या...या' ഒന്നുകിൽ, അല്ലെങ്കിൽ, എന്നതിനുപകരം ഉപയോഗിക്കുന്നു.

ഉദാ :— या तुम बोलो या ഒന്നുകിൽ നിങ്ങൾ സംസാരി
मुझे बोलने दो । ക്ക, അല്ലെങ്കിൽ എന്നെ സംസാരിക്കാനനുവദിക്കുക.

92. 'है' എന്നതിന്റെയും, 'होता है' എന്നതിന്റെയും വ്യത്യാസം.

(1) ഭിന്നവും പ്രത്യേകവുമായ ഒരു നിലയെ കാണിക്കാൻ है ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

ഉദാ :— यह आदमी अन्धा है । ആ മനുഷ്യൻ കുരുന്തനാകുന്നു.
यह कौआ काला है । ഈ കാക്ക കറുത്തതാകുന്നു.
यह स्याही काली है । ഈ മഷി കറുത്തതാകുന്നു.

(2) 'होता है' എന്നുള്ളത് ഒരു പ്രകൃതിനിയമത്തേയോ സർവ്വ സമ്മതമായ ഒരു വാസ്തവത്തേയോ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :— कौवे काले होते हैं । കാക്കകൾ കറുത്തവയാകുന്നു,
आदमी के दाँ पै मनुष्यन° രണ്ടു കാലുകൾ
होते हैं । ഉണ്ടു്.

पत्थर कड़ा होता है । ചുറ്റു ചുട്ടിയുള്ളതാകുന്നു.

(ബി) ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ ആവർത്തനത്തെ കാണിക്കുന്നു.

ഉദാ :— इस घर में रोज़ नाच ഈ വീട്ടിൽ ദിവസേന നൃത്തം
होता है । നടക്കുന്നു (ഉണ്ടാകുന്നു).

(സി) സംബന്ധം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :— जानकी तुम्हारी कौन ജാനകി നിങ്ങളുടെ ആരാ
होती है? കുന്നു.
वह मेरी चाची होती അവൾ എന്റെ അമ്മായി
है । ആകുന്നു.

'कि' എന്നതിന്റെ ശൈലിപ്രയോഗങ്ങൾ.

93. 'कि' എന്നതിന്റെ പ്രയോഗം ഒരു സംയോജക അവ്യയമായി 12-ാം പാഠത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതു് 'का' അഥവാ, എന്ന അർത്ഥത്തിൽ ഒരു ശൈലിയായി പ്രയോഗിക്കാറുണ്ടു്.

ഉദാ :— तुम जाओगे कि नहीं ? നിങ്ങൾ പോകുമോ ഇല്ലയോ?
तुम दिल्ली जाओगे कि നിങ്ങൾ ഡൽഹിക്ക് പോക
कलकत्ते ? മോ, അതോ കൽക്കത്തയ്ക്കു
പോകുമോ ?

है कि नहीं ? ഉണ്ടു് ഇല്ലേ? (ആണു് അല്ലേ?)

‘ജോ’ എന്നതിന്റെ പ്രയോഗങ്ങൾ.

94. ‘ജോ’ എന്നത് ഒരു സംബന്ധസമ്പൂർണ്ണമായിട്ടും, സംയോജക അപ്രയോഗമായിട്ടും ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു.

(1) സംബന്ധസമ്പൂർണ്ണമാം :—

जो आदमी यहाँ रहता है എന്തൊരു മനുഷ്യൻ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നുവോ, അയാൾ എന്റെ ഒരു വലിയ സ്നേഹിതനാകുന്നു.
वह मेरा बड़ा दांस्त (ഇവിടെ താമസിക്കുന്ന ആൾ എന്റെ ഒരു വലിയ സ്നേഹിതനാകുന്നു).
है।

तुम जो कहो।

നീങ്ങൾ യാതൊന്നും (എന്തു) പറയുന്നുവോ.

(പാഠം 10 നോക്കുക.)

अच्छा हुआ जो तुम നീങ്ങൾ വന്നത് നന്നായി.
आ गये।

तुम कहाँ थे जो उसको അവൻ വരുന്നത് കാണാത്തത്
आते नहीं देखा ? നീങ്ങൾ എവിടെയായിരുന്നത്
കൊണ്ടാണ് ?

(2) ‘എങ്കിൽ’ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ :—

जो तुम अच्छा बनना നീങ്ങൾ നല്ലവനായിത്തീരുവാനാ
चाहते हो तो अच्छे ഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ നല്ല ആളുകളുടെ കൂടെ താമസിക്കുക.
लोगों के साथ रहो।

गोरा വെളുത്ത, സുന്ദരമായ

सफ़ेद വെളുത്ത

भोला നിഷ്പക്ഷമായ

काला കറുത്ത

चेहरा മുഖം

नारियल നാളികേരം

പൈ	കാലു	बदन	ശരീരം
ജൂതാ	ചെരിപ്പ്	आराम	സുഖം, വിശ്രമം
बालक	കുട്ടി	सत्य	സത്യം
घूमना	തിരിയുക	इन्तज़ारी	} പ്രതീക്ഷിക്കുക
थकना	ക്ഷീണിക്കുക	करना	

दुखना വേദനിക്കുക

हिन्दुस्तान में कई लोगों को
दिन भर काम करने पर भी
पेट भर खाना नहीं मिलता।

तुम्हें कोई काम नहीं है कि तुम
दिन भर इधर उधर घूमा
करते हो?

उसके घर भर के लोग बीमार
हैं।

घंटे भर से मैं तुम्हारी इन्तज़ारी
कर रहा हूँ।

अब बहुत देर हो गयी, तुम रात
होने से पहले घर नहीं पहुँच
पाओगे।

वे ठीक मेरे भाई से हैं।

ഹിന്ദുസ്ഥാനത്തിൽ ദിവസം മുഴുവനും ജോലിചെയ്തിട്ടുകൂടി അനവധി ആളുകൾക്ക് വയറുനിറയെ ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നില്ല.

ദിവസം മുഴുവൻ അങ്ങുമിങ്ങും ചുറ്റി നടക്കത്തക്കവണ്ണം നിങ്ങൾക്കു യാതൊരു ജോലിയുമില്ല?

അവന്റെ വീട്ടിലുള്ളവരെല്ലാം രോഗികളാണ്.

ഒരു മണിക്കൂർ നേരമായിട്ട് ഞാൻ നിങ്ങളെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാകുന്നു.

ഇപ്പോൾ വളരെ നേരമായി (താമസമായി) നിങ്ങൾക്ക് രാത്രിയാകുന്നതിനുമുമ്പായി വീട്ടിൽ എത്താൻ സാധിക്കുകയില്ല.

അദ്ദേഹം ശരിക്കും എന്റെ സഹോദരനെപ്പോലെയാകുന്നു.

वह शेर सा गरजता है।

उसका गोरा सा चेहरा बड़ा
सुन्दर मालूम होता है।

उसका भोला सा चेहरा देखकर
मन खुश हो जाता है।

यह कलम मेरी सी है।

वे मेरे मामा होते हैं।

उनके पास बहुत से रुपये हैं।

वह कौन सा आदमी है जो रोज़
आपके घर आता है?

तुम आज सिनिमा देखने
जाओगे न?

कल सभा में आप भी बोले
थे न?

आप अभी निकल रहे हैं न?

न वह समझ सकता है, न
समझा सकता है।

അവൻ സിംഹത്തെപ്പോലെ
ഗർജിക്കുന്നു.

അവന്റെ വെളുത്ത മുഖം വളരെ
സുന്ദരമായി തോന്നുന്നു.

അവന്റെ നിഷ്കളങ്കമായ മുഖം
കണ്ടിട്ട് മനസ്സ് പ്രസന്നമായി
ത്തീരുന്നു.

ഈ തൂവൽ (പേന) എന്റെതാ
പോലെയാകുന്നു.

അദ്ദേഹം എന്റെ അമ്മാവനാ
കുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്കൽ വളരെ
രൂപയുണ്ട്.

ദിവസവും താങ്കളുടെ വീട്ടിൽവര
ന്ന ആ മനുഷ്യൻ ആരാണ്?

നിങ്ങളുടെ ഇന്ന് സിനിമ കാണാൻ
പോകുകയില്ലേ?

ഇന്നലെ റഷ്യയിൽ താങ്കളും സം
സാരിച്ചിരുന്നു ഇല്ലേ?

താങ്കൾ ഇപ്പോൾതന്നെ പുറ
പ്പെടുകയാണല്ലേ?

അവൻ ഗ്രഹിക്കാനോ, ഗ്രഹിപ്പി
ക്കാനോ കഴികയില്ല.

यह नारियल का पेड़ है।

यहाँ नारियल के पेड़ बहुत होते हैं।

दूध सफ़ेद होता है।

न उसके पैर में जूता है न बदन पर कोई कपड़ा, वह किसी गरीब का बालक होगा।

उसके बराबर कोई दूसरा विद्वान न होगा।

उनके पास रुपये होंगे, पर वे देंगे नहीं।

सत्य से बढ़कर दूसरा धर्म न होगा।

आप यहाँ क्यों आये, आपको क्या चाहिए?

मुझे आपके दर्शन के सिवा दूसरा कुछ नहीं चाहिए।

गरीब को रुपये चाहिए और अमीर को आराम।

गांधीजी बिना खाये बहुत दिन तक रह सकते थे।

ഇതു നെങ്ങാകുന്നു.

ഇവിടെ നെങ്ങുകൾ ധാരാളമുണ്ട്.

പാല് വെളുത്തതാകുന്നു.

അവന്റെ കാലിൽ ചെരിപ്പോ, ശരീരത്തിൽ വസ്ത്രമോ ഇല്ല, അവൻ വല്ല ദരിദ്രന്റേയും കുട്ടിയായിരിക്കും.

അവനെപ്പോലെ വിദ്വാൻ വേറെ ആരുമില്ലായിരിക്കും.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്കൽ രൂപാളണ്ടായിരിക്കും, എന്നാൽ അദ്ദേഹം തരികയില്ല.

സത്യത്തെക്കാൾ കൂടുതലായിട്ട് വേറെ ധർമമുണ്ടായിരിക്കയില്ല.

താങ്കൾ ഇവിടെ എന്തിനു വന്നു, താങ്കൾക്ക് എന്തു വേണം?

എനിക്ക് താങ്കളുടെ ദർശനമല്ലാതെ വേറെ ഒന്നും വേണ്ട.

ദരിദ്രൻ രൂപ വേണം, ധനവാൻ സുഖവും.

ഗാന്ധിജിക്ക് ഭക്ഷണം കഴിക്കാതെ വളരെ ദിവസംവരെ ഇരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

उसके आये बिना मैं नहीं
रवाना हो सकूँगा।

मैं थोड़े ही तुम्हारी बात
मानूँगा।

जानकी थोड़े ही तुम्हारे साथ
जायगी।

जो सोचा था वही हुआ।

जो तुम ऊटी जाना चाहते हो
तो कुछ गरम कपड़े बनवा
लें।

जो तुम धन कमाना चाहते हो
तो व्यापार करो।

അവൻ വരാതെ എനിക്ക് പുറം
പ്പെടുവാൻ കഴികയില്ല.

ഞാൻ നിങ്ങളുടെ വാക്കിനെ മാ
നിക്കയില്ല (സമ്മതിക്കയില്ല).

ജാനകി നിങ്ങളുടെ കൂടെ
പോകുകയില്ല.

വിചാരിച്ചതുതന്നെ സംഭവിച്ചു.

നിങ്ങൾ ഉടുത്ത് പോകാനാഗ്ര
ഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ കുറച്ച് ചൂടു
ള്ള തുണികൾ ഉണ്ടാക്കിക്കുക.

നിങ്ങൾ പണം സമ്പാദിക്കാനാ
ഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ കച്ച
വടം ചെയ്യവിൻ.

പാഠം 31.

‘തോ’, ‘സഹി’ ഇവയുടെ പ്രയോഗങ്ങൾ.

95. ‘തോ’ എന്നത് സാധാരണമായി എങ്കിൽ, എന്ന അർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു. (നിയമം 52 [3] നോക്കുക) എന്നാൽ ചിലപ്പോൾ ദൃഢതയെ സൂചിപ്പിക്കാനായിട്ടും ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. ഇതിന്റെ ശരിയായ ഉപയോഗത്തിനുള്ള നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നത് വിഷമമായ കാര്യമാണ്. താഴെ പറയുന്ന വാചകങ്ങൾക്കൊണ്ട് അതിന്റെ വിവിധമായ ഉപയോഗങ്ങൾ സ്പഷ്ടമാകുന്നതാണ്.

‘തോ’ വളരെ അപൂർവ്വമായേ ഒരു വാചകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ അപ്രകാരം അത്

ഉപയോഗിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അത് എല്ലായ്പ്പോഴും 'സഹി' യാൽ പിൻതുടരപ്പെടുന്നു. 'സഹി' എന്നതിന്റെ ധാതൃത്വം 'ശരിയായ' എന്നാകുന്നു. എന്നാൽ 'തോ' എന്നതിനോടുള്ള ഉപയോഗിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അതിന് 'തീർച്ചയായും' എന്നർത്ഥം വരുന്നു.

सौंपना	ഭരമേല്പിക്കുക	पैदल	കാൽനടയായി
एतराज	} തടയുക, നിഷേധിക്കുക, } വിരോധം പറയുക	शायद	ഒരുപക്ഷേ
करना		न्याय	ന്യായം

सड़ा ചീഞ്ഞ-

हाँ तो ।

ഉവ്വ്, തീർച്ചയായും.

नहीं तो ।

തീർച്ചയായും ഇല്ല (അല്ല),

बात तो यही है ।

കാര്യം (സംഗതി) തീർച്ചയായും ഇതുതന്നെ.

जानता तो हूँ ।

ഞാൻ അറിയുന്നു (തന്നെ) ഉണ്ടു്.

वह छोटा तो है ।

അത് ചെറിയതു് (തന്നെ) ആണു്.

मैं भी तो आदमी हूँ ।

ഞാനും ഒരു മനുഷ്യൻ (തന്നെ) ആണു്.

वह भी तो मेरा लड़का है ।

അവനും എന്റെ മകൻ (തന്നെ) ആകുന്നു.

तुम तो थे आगे और मैं था पीछे ।

നിങ്ങൾ മുമ്പിൽ (തന്നെ) ആയിരുന്നു. ഞാൻ പുറകേയും ഉണ്ടായിരുന്നു.

पहले अपने को तो देखो ।

ആദ്യമായി അവനവനെ (തന്നെ) നോക്കൂവിൻ.

तुम बिलकुल बेकसूर तो नहीं हो ।

आज नहीं तो, कल हम करेंगे ।

तुमने यह काम मुझे सौंपा था, नहीं तो मैं वहाँ क्यों जाना ?

उसकी गाड़ी समय पर पहुँच गयी, नहीं तो मैं पैदल ही जाने को तैयार था ।

न तो तुम खुद जाते हो, न मुझे जाने देते हो ।

न तो उसने मेरे रुपये दिये, न किताबें वापस कीं ।

तुम जानते तो हो ।

आप जाते तो नहीं हैं ?

आज छुट्टी तो नहीं है ?

यह बुरा तो नहीं है ।

शायद वह चोर तो नहीं है ?

നിങ്ങൾ തീരെ നിരപരാധി (തീർച്ചയായും) അല്ലല്ലോ ?

ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ നമുക്ക് ചെയ്യാം.

നിങ്ങൾ ആ കാര്യം എന്നെ ഭരമേല്പിച്ചിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ അവിടെ എന്തിനു പോകുമായിരുന്നു ?

അദ്ദേഹത്തിന്റെ വണ്ടി സമയത്തിനു എത്തി, അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കാൽനടയായി പോകാൻ തയ്യാറായിരുന്നു.

നിങ്ങൾ തന്നെത്താൻ പോകുന്നതുമില്ല, എന്നെ പോകാനനുവദിക്കുന്നതുമില്ല.

അവൻ എന്റെ രൂപ തരികയാക്കട്ടെ, പണ്ഡിതങ്ങൾ മടക്കിത്തരികയാക്കട്ടെ ചെയ്തില്ല.

നിങ്ങൾ (തന്നെ) അറിയുന്നുണ്ടല്ലോ ?

താങ്കൾ പോകുന്നില്ല അല്ലേ ?

ഇന്ന് ഒഴിവുദിവസമല്ലല്ലോ ?

ഇതു ചിത്തയല്ലല്ലോ ?

പക്ഷേ അവൻ കള്ളനല്ലേ ?

जानता तो हूँ, पर कहुँगा नहीं।

जाऊँगा तो जरूर, लेकिन
बोलूँगा नहीं।

वह छोटा तो है, लेकिन काफ़ी
मज़बूत है।

तुम तो वहाँ थे ही, फिर मुझे
क्यों बुलाया ?

मैंने तुमसे कुछ रुपये तो लिये,
पर अब न लूँगा।

यह काम भी तो मैंने ही किया,
पर इस पर तो तुमने कुछ
പതരാജ नहीं किया।

तुम तो सब कुछ जानते हो,
फिर मुझसे क्यों पूछते हो ?

उन्होंने अच्छे २ फल तो अपने
लिये रख लिये और सड़े सड़े
मेरे पास भेज दिये।

എനിക്ക് അറിയാം (ഞാൻ അറി
യുന്നു) പക്ഷേ പറയുകയില്ല.
ഞാൻ നിശ്ചയമായും പോകുക
തന്നെ ചെയ്യും, പക്ഷേ സം
സാരിക്കുകയില്ല.

അവൻ ചെറിയവൻ തന്നെയാ
ണ്, എന്നാൽ വേണ്ടത്ര വോളം
ശക്തിയുള്ളവനാകുന്നു.

നിങ്ങൾ അവിടെ ഉണ്ടായിര
ുന്നല്ലോ, പിന്നെ എന്തിനാ
ണ് എന്നെ വിളിച്ചത് ?

ഞാൻ നിങ്ങളോട് കറച്ച രൂപ
വാങ്ങിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു, എ
ന്നാൽ ഇനി വാങ്ങുകയില്ല.

ഈ പ്രവൃത്തിയും ഞാൻ തന്നെ
യാണല്ലോ ചെയ്തത്, എന്നാൽ
ഇതിൽ നിങ്ങൾ വിരോധം
ഒന്നും പറഞ്ഞില്ലല്ലോ ?

നിങ്ങൾ എല്ലാം അറിയുന്നുണ്ട
ല്ലോ, പിന്നെ എന്തിനാണ്
എന്നോട് ചോദിക്കുന്നത് ?

അദ്ദേഹം നല്ല നല്ല പഴങ്ങൾ
തന്നിക്കുവേണ്ടി വെക്കുകയും,
ചീഞ്ഞ ചീഞ്ഞ പഴങ്ങൾ
എന്റെ അടുക്കൽ അയച്ചു
തരികയും ചെയ്തു.

वे अभी तक तो नहीं आये।

तब तो ऐसा नहीं हो सकता।

वह तो अभी गया।

राम तो अभी आया है।

वह तो तुमको जरूर प्यार
करेगी।

मैं तो वहाँ जरूर जाऊँगा।

ईश्वर तो जरूर इसका न्याय
करेगा।

बता तो वह कहाँ रहता है।

कुछ देर के लिये पुस्तक तो
लाना।

पढ़ो तो मैं देखूँ कि तुम कैसे
पढ़ते हो।

सच पूछो तो मैं उसके बारे में
कुछ नहीं जानता।

कहो तो वे क्या करते हैं ?

അവർ ഇതുവരെയും വന്നില്ല.

അപ്പോൾ അങ്ങിനെ സംഭവി-
ക്കാൻ കഴികയില്ല.

അവൻ ഇപ്പോഴാണോ പോയതു്.

രാമൻ ഇപ്പോൾതന്നെ വന്നി-
ട്ടുണ്ടു്.

അവൾ നിങ്ങളെ നിശ്ചയമായും
സ്നേഹിക്കും.

ഞാൻ നിശ്ചയമായും അവിടെ
പോകുകതന്നെ ചെയ്യും.

ഈശ്വരൻ ഇതിന്റെ ന്യായം
തീർച്ചയായിട്ടും ചെയ്യും.

അവൻ എവിടെ താമസിക്കുന്നു
വെണം പറഞ്ഞുവരു.

കുറച്ചു നേരത്തേയ്ക്കു് പുസ്തകം
കൊണ്ടുവരു.

വായിക്കൂ, നിങ്ങൾ എങ്ങിനെ
വായിക്കുന്നുവെണം ഞാൻ
നോക്കട്ടെ.

സത്യം പറയുന്നതായാൽ ഞാൻ
അയാളെക്കുറിച്ചു് ഒന്നും അറി-
യുന്നില്ല.

അദ്ദേഹം എന്തു് ചെയ്യുന്നുവെണം
ഒന്നു പറയൂ.

तुम चाहो तो मैं अभी चला
जाऊँ ।

നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹിക്കുന്നെങ്കിൽ
ഞാൻ ഇപ്പോൾ തന്നെ പോ-
യിക്കും.

कहो तो सही तुमने क्या
किया ?

നിങ്ങളുടെ എന്തു ചെയ്യുവെന്ന്
ഒന്ന് പറയുകതന്നെ ചെയ്യൂ.

तुम उनसे एक बार मिलां भी
तो सही ।

നിങ്ങളുടെ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു പ്രാ-
വശ്യം കാണുകയെങ്കിലും ചെ-
യ്യുകതന്നെ.

പാഠം 32.

പരാവർത്തനരീതി.

96. ഹിന്ദിയിൽ പരാവർത്തനഭാഷണം ഇല്ല. സംഭാഷ-
കന്റെ വാചകത്തെ **കി** (എന്ന്) എന്നു ചേർത്തു ആവർത്തിക്കുന്നു.

‘അവൻ മദ്രാസിലേക്ക് പോകുമെന്ന് അവൻ പറഞ്ഞു’.
എന്നും, ‘ഞാൻ മദ്രാസിലേയ്ക്ക് പോകുമെന്ന് അവൻ പറഞ്ഞു’
എന്നും ഉള്ളതിന് ഹിന്ദിയിൽ വ്യത്യാസമൊന്നുമില്ല : **उसने कहा
कि मैं मद्रास जाऊंगा ।**

വാക്കുകളുടെ പുനരാവർത്തനം.

97. നമ്മുടെ ഭാഷകളിൽ നാമം, സമ്പന്നം, നാമവിശേഷ-
ണം, ക്രിയാവിശേഷണം, ക്രിയ മുതലായവയുടെ പുനരാവർത്തനം
സാധാരണമാണ്. ഈ ആവർത്തനശക്തി എല്ലാ ഭാഷകളിലും
സമമാകുന്നു. ഇന്ത്യയിലെ ഏതു ഭാഷാപരിചിതന്മാർക്കും ഈ
കാര്യത്തിൽ യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടുമുണ്ടാകുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ട്
പ്രത്യേക നിയമങ്ങളോ, വ്യഖ്യാനങ്ങളോ ഇവിടെ കൊടുക്കുന്നില്ല.

എന്നാലും പ്രത്യേകിച്ചു ഹിന്ദിയിലുള്ള ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കുറിപ്പ് :—ഒരു വാക്കിന് ശേഷം 2 എന്ന അക്കമിട്ടാൽ ആയത് ആ വാക്കിന്റെ പുനരാവർത്തനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഉദാ :—**अच्छे अच्छे** എന്നതിന് പകരം **अच्छे २** എന്നു എഴുതാവുന്നതാണ്.

(1) നാമത്തിന്റെ പുനരാവർത്തനം :—

घर घर	വീടുതോറും.
द्वार द्वार	വാതിലുതോറും, പടിതോറും.
घर के घर	വീടുതോറും, വളരെ വീടുകൾ.
झुण्ड के झुण्ड	കൂടംകൂട്ടമായി.
भीड़ के भीड़	കൂടംകൂട്ടമായി.
घर ही घर	അനവധി വീടുകൾ മാത്രം.
फूल ही फूल	അനവധി പുഷ്പങ്ങൾതന്നെ.
बात की बात में	ഒരു നിമിഷത്തിനുള്ളിൽ.

(2) നാമവിശേഷങ്ങളുടെ പുനരാവർത്തനം :—

अच्छे अच्छे	നല്ല നല്ല.
छोटे २	ചെറിയ ചെറിയ.
मीठे मीठे	മധുരമുള്ള മധുരമുള്ള.
कुछ कुछ	കുറേക്കുറേ (എന്തെങ്കിലും,
(कुछ न कुछ)	വല്ലതും).

(3) സമ്പ്രദായപുനരാവർത്തനം :—

कोई कोई, कोई न ചിലർ, വല്ലവരും, ആരെങ്കിലും.
 कोई
 किसी किसी को, ചിലർക്ക്, ആരെങ്കിലും.
 किसी न किसी को

सब कोई എല്ലാവരും.
 हर कोई, हर एक ഓരോരുത്തരും.
 जो कोई ആരെങ്കിലും (ഏതൊരുവനെങ്കിലും).
 जो कुछ എന്തെങ്കിലും.
 सब के सब എല്ലാവരും.
 अपने आप, आप से തന്നെത്താൻ (സ്വയം).
 आप, खुद-ब-खुद

(4) ക്രിയാവിശേഷണപുനരാവർത്തനം :—

जब-जब.....तब तब എപ്പോഴെപ്പോൾ...അപ്പോഴെപ്പോൾ.

ज्यों ज्यों.....त्यों त्यों ഏതേതുവിധം, എപ്രകാരം...
 ...അതതുവിധം, അപ്രകാരം.

जहाँ जहाँ.....वहाँ എവിടെവിടെ.....അവിടെവിടെ.
 वहाँ (तहाँ तहाँ)

जब कभी എപ്പോഴെങ്കിലും.
 जहाँ कहीं എവിടെയെങ്കിലും (വല്ലിടത്തും).
 हर कहीं എല്ലായിടത്തും.

कभी कभी, कभी न कभी വല്ലപ്പോഴും (ചിലപ്പോൾ),
 (എപ്പോഴെങ്കിലും).

इधर उधर അങ്ങമിങ്ങും.
 जैसे तैसे ഒരുവിധത്തിൽ (ഒരു പ്രകാരത്തിൽ, അങ്ങിനെയിങ്ങിനെ, വല്ലവിധത്തിലും).

(5) ക്രിയാശബ്ദങ്ങളുടെ പുനരാവർത്തനം :—

खाते-खाते തിന്നു° തിന്നു°.
 पढ़ते-पढ़ते വായിച്ചു° വായിച്ചു°.

खा-खाकर

തിന്നു തിന്നു.

देख-देखकर

നോക്കി നോക്കി (കണ്ടു കണ്ടു).

(6) ഭൂതകാലത്തിലുള്ള പുനരവസ്ഥനം :—

पका-पकाया

വേവിച്ചു, പാകംചെയ്തു.

बना-बनाया

തയ്യാർചെയ്തു.

बैठे-बैठाये

ഇരിക്കുന്നു.

98. പശ്ചാത്തപ്യം പ്രാസസന്ധിയും.

(എ) बाल-बच्चे, लड़के- കുട്ടികൾ.

बाले

घर-द्वार

വീട്.

गली-कूचे

തെരുവുകൾ.

जान-पहचान

പരിചയം.

(ബി) जान-बूझकर അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് (മനഃപൂർവ്വമായിട്ടു്).

समझ-बूझकर, പരീക്ഷിച്ചു നോക്കിയിട്ടു് (നോക്കി

देख-भाल कर

യറിഞ്ഞിട്ടു്).

सोच-समझ कर

നല്ലവണ്ണം ആലോചിച്ചിട്ടു്.

खाते-पीते

തിന്നുകൊണ്ടും, കുടിച്ചുകൊണ്ടും.

लड़ते-झगड़ते

കലഹിച്ചുകൊണ്ടു്

रोते-पीटते

കരഞ്ഞുകൊണ്ടു്.

मार-पीट

അടിച്ചിടി.

99. അനുകരണപദരൂപം.

चहचहाना

ചിലങ്കുക.

बड़बड़ाना

പിറുപിറുക്കുക.

थरथराना

കിടകിടെ വിറങ്ങുക.

गरजना
भूँकना

ഗജ്ജിക്കുക.
കുറുക്കുക.

हकीम, } വൈദ്യൻ
वैद्य }
नब्ज (സ്ത്രീ) നാഡി, ഹൃദയം
भीख (സ്ത്രീ) ഭിക്ഷ
नज़र (സ്ത്രീ) ട്രഷ്യൂ
नौकर ഭൂതൃൻ
रास्ता വഴി
ठहरना താമസിക്കുക

रोगी } രോഗമുള്ളവൻ
बीमार }
हाल സ്ഥിതി, വിവരം
भीड़ ആൾക്കൂട്ടം
युद्ध, लड़ाई യുദ്ധം
अंधेरा ഇരുട്ട്
बादल മേഘം [നാക്കുക
तय करना തീച്ചയാക്കുക, മുഴുവ

वह द्वार द्वार भीख माँगता
फिरता है।

അവൻ വീടുതോറും (പടിതോ
റും) ഭിക്ഷ യാചിച്ചുകൊണ്ടു്
അലഞ്ഞു നടക്കുന്നു.

राम ने कहा कि मैं विभीषण
को अवश्य लङ्का का राजा
बनाऊँगा।

തീച്ചയായും ഞാൻ വിഭീഷണനെ
ലങ്കയിലെ രാജാവാക്ക- എന്ന്
രാമൻ പറഞ്ഞു.

वैद्य ने रोगी की नब्ज देखकर
कहा कि आज रोगी का
हाल ज़रा अच्छा है।

ഇന്ന് രോഗിയുടെ സ്ഥിതി
അല്പം നല്ലതാണെന്ന് വൈ
ദ്യൻ രോഗിയുടെ നാഡി
പരിശോധിച്ചിട്ടു് പറഞ്ഞു.

यहाँ भीड़ के भीड़ आदमी क्यों
खड़े हैं?

ഇവിടെ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ആളുകൾ
എന്തിനു് നില്ക്കുന്നു ?

इस बाग में फूल ही फूल देख
पड़ते हैं।

ഈ തോട്ടത്തിൽ പുഷ്പങ്ങൾ
മാത്രമേ കാണുന്നുള്ളൂ.

बात की बात में वह हवाई
जहाज़ नज़र से बाहर हो
गया।

वह हमेशा छोटे छोटे कामों में
लगा रहता है।

कोई-कोई कहते हैं कि युद्ध भी
ज़रूरी है।

जो कुछ कहाँ सोच-समझ कर
कहो।

नौकरों ने आप से आप यह
काम किया।

मैं जहाँ जहाँ जाता हूँ वहाँ वहाँ
वह मेरे साथ जाता है।

ज्यों ज्यों सूरज निकलता जाता
है त्यों त्यों अँधेरा दूर होता
जाता है।

वह जब कभी मद्रास आता है
मेरे साथ ठहरता है।

वह चलते-चलते थक गया।

ക്ഷണനേരത്തിനുള്ളിൽ ആ ആ
കാശവിമാനം ദൃഷ്ടിയിൽനി
ന്നു മറഞ്ഞുപോയി.

അവൻ സദാ ചെറിയ ചെറിയ
പ്രവൃത്തികളിൽ ഏപ്പെട്ടിരി
ക്കുന്നു.

യുദ്ധവും അത്യാവശ്യമാണെന്ന്
ചിലർ പറയുന്നു.

(നിങ്ങളും) എന്തെങ്കിലും പറയ
ുന്നത് നല്ലവണ്ണം ആലോചി
ച്ചിട്ടു പറയൂ.

ഭൂത്വന്മാർ തന്നെത്താൻ ഈ
ജോലി ചെയ്തു.

ഞാൻ പോകുന്നിടത്തൊക്കെയും
(ഞാൻ എവിടെ പോകുന്നു
വോ അവിടെയെല്ലാം) അവ
നും എന്റെകൂടെ പോകുന്നു.

സൂര്യൻ ഉദിച്ചുയരുന്തോറും ഇരു
ട്ട് നശിച്ചു പൊയ്ക്കൊണ്ടിരി
ക്കുന്നു.

അവൻ എപ്പോഴെങ്കിലും മദ്രാ
സിൽ വരുമ്പോൾ എന്റെ
കൂടെയാണ് താമസിക്കുന്നത്.

അവൻ നടന്നു നടന്നു ക്ഷീണി
ച്ചുപോയി.

उस बूढ़े आदमी ने जैसे तैसे
अपना रास्ता तय किया।

ആ വൃദ്ധനായ മനുഷ്യൻ ഒരു
വിധത്തിൽ (അങ്ങിനെയി
ങ്ങിനെ) തന്റെ വഴിയാത്ര
പൂർത്തിയാക്കി.

वे खा-खाकर मोटे हो गये हैं।

അവർ തിണ് തിണ് തടിയന്മാ
രായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

रामकृष्ण मुझे देख-देखकर हँस
रहा था।

രാമകൃഷ്ണൻ എന്റെ നോക്കി
നോക്കി ചിരിക്കുകയായിരുന്നു.

उनके बाल-बन्ध सब आनन्द
से हैं।

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുട്ടികൾ എ
ല്ലാം സുഖമായിരിക്കുന്നു.

वह गली-कूचों में घूमता
फिरता है।

അവൻ തെരുവുകളിൽ അലഞ്ഞു
തിരിയുന്നു.

मैंने जान-बूझकर ऐसा नहीं
किया।

ഞാൻ മനഃപൂർവ്വമായി ഇങ്ങിനെ
ചെയ്തല്ല.

मेरी गैरहाज़िरी में मेरे तमाम
कामों की देख-भाल वही
करता है।

ഞാൻ ഇല്ലാത്തപ്പോൾ (ഹാജരി
ല്ലാത്തപ്പോൾ) എന്റെ സക
ല കാര്യങ്ങളും അവൻതന്നെ
യാണു് നോക്കുന്നതു്.

पेड़ों पर बैठी चिड़ियाँ चहचहा
रही हैं।

മരങ്ങളിൽ ഇരുന്ന് പക്ഷികൾ
ചിലച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

चोर को देखकर कुत्ते भूँक रहे
हैं।

കള്ളനെ കണ്ടിട്ടു് നായ്ക്കൾ കുരച്ചു
കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

आसमान में बादल गरज रहे हैं,
शायद आज पानी बरसने-
वाला है।

उनके साथ मेरी जान-पहचान
नहीं है।

ആകാശത്തിൽ മേഘങ്ങൾ ഗ
ളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു, ഒരു
പക്ഷേ ഇന്ന് മഴ പെയ്യും.

അദ്ദേഹത്തെ എനിക്ക് പരി
ചയമില്ല.

പാഠ 33.

100. ഉപസർഗ്ഗങ്ങൾ.

‘अ’ അല്ലെങ്കിൽ ‘अन’ — നിഷേധം : अपढ़ - പഠിച്ചില്ലാത്ത,
अनजान - അറിവില്ലാത്ത, अवोध - നിരപരാധിയായ (അറി
വില്ലാത്ത), अनुपस्थित - ഹാജരില്ലാത്ത.

नि— നിഷേധം : निडर - പേടിയില്ലാത്ത, निक्कमा - ഒന്നിനും
കൊള്ളാത്ത, निरोगी - രോഗമില്ലാത്ത.

कम— (പോരാത്ത) കുറവുള്ള : कमज़ोर - ബലം കുറഞ്ഞ (ക്ഷീണി
ച്ച), कमबख्त - നിർഭാഗ്യവാനായ, कम उमर - പ്രായം
കുറഞ്ഞ, कमज़ोरी - നിർബലത.

खुश— (സന്തോഷകരമായ) : खुशबू - സുഗന്ധം, खुशदिल - സന്തോഷ
ചിത്തനായ.

गैर— നിഷേധം : गैर-हാज़िर - ഹാജരില്ലാത്ത, गैर-मुमकिन -
അസംഭവമായ, गैर-समझी - തെറ്റിദ്ധാരണ (അറിവില്ലായ്മ).

ना— നിഷേധം : नादान - അറിവില്ലാത്ത, नाराज़ - ദേഷ്യമുള്ള,
नामुमकिन - അസംഭവമായ, नादानी - അറിവില്ലായ്മ, ना-
पसन्द - ഇഷ്ടമില്ലാത്ത, नाचीज़ - തുച്ഛമായ, നിസ്സാരമായ.

ബദ്—ചീത്ത, **ബദ്മാശ** - തെമ്മാടി, **ബദ്ഖു** - ദുസ്സം, **ബദ്നാമ** - ദുഷ്ടരജ്ജ, **ബദ്ഹുജ്ജമി** - ദഹനക്കേട്, **ബദ്സൂരത** - ഭംഗിയില്ലാത്ത, **ബദ്നസീബ** - നിർഭാഗ്യവാനായ.

ബെ — നിഷേധം : **ബേകാർ** - ഒന്നിനുംകൊള്ളാത്ത (ജോലിയില്ലാത്ത) **ബേഅദ്ഖ** - വണക്കമില്ലാത്ത, **ബേഇജ്ജതീ** - അപമാനം, **ബേഹോശ** - ബോധമില്ലാത്ത, **ബേഹ്ദാ** - ബുദ്ധിമുട്ട, ഭോഷതപമുള്ള, **ബേജോദ്** - അനുപമമായ (തൃപ്തിമില്ലാത്ത), **ബേവകൂഫ്** - വിഡ്ഢിയായ.

ലാ — ഇല്ലായ്മ : **ലാപതാ** - എവിടെയാണെന്ന് അറിയാൻ പാടില്ലാത്ത (കാണാതായ), **ലാചാർ** - നിവൃത്തിയില്ലാത്ത, **ലാപർവാഹ്** - ശ്രദ്ധയില്ലാത്ത (കൂസലില്ലാത്ത).

101. നാമങ്ങളിൽനിന്ന് നാമങ്ങൾ.

അന്ദാദ്—തീർ - അമ്പ്, **തീർന്ദാദ്** - വില്ലാളി.

അവാദ്—(സ്ഥാപിതമായ, ആർപാപ്പുള്ള), **ഇലാഹാവാദ്** - ഇലാഹയാൽ സ്ഥാപിതമായ പട്ടണം, **ഹൈദരാവാദ്** - ഹൈദരാൽ സ്ഥാപിതമായ പട്ടണം.

അർ—(Smith) **ലാഹ്** - ഇരുമ്പ്, **ലുഹാർ** - കൊല്ലൻ, **സാണാ** - സ്വർണം, **സുനാർ** - തട്ടാൻ.

ഇ — **മാസ്റ്റർ**, **മാസ്റ്റർ** - അദ്ധ്യാപനം, **ത്യാഗ** - ത്യാഗം, **ത്യാഗി** - ത്യാഗം ചെയ്ത (സന്യാസി).

ഖാനാ—**മുസാഫിർ** - വഴിപോക്കൻ, **മുസാഫിർഖാനാ** - വഴിയാത്രക്കാർക്കു് താമസിക്കാനുള്ള ബംഗ്ലാവ്, **ദ്വാ** - ഭൗഷധം, **ദ്വാഖാനാ** - ഭൗഷധശാല (മരുന്നശാല), **ചന്ദൂർഖാനാ** - ലഹരിപദാർത്ഥങ്ങൾ വില്ക്കുന്ന സ്ഥലം, **കാർഖാനാ** - വ്യവസായശാല, (തൊഴിൽ ശാല).

गर—कारीगर - തൊഴിൽക്കാരൻ, जादूगर - ഇന്ദ്രജാലക്കാരൻ
(മാന്ത്രികൻ).

दार—दारी—दुकानदार - പീടികക്കാരൻ, जमीन्दार - ജന്മി (വലിയ
ഭൂസ്വത്തുള്ളവൻ), ज़िम्मेदारी - ചുമതല (ഭാരവാഹിത്വം).

वान—वाला—गाड़ीवान അഥവാ गाड़ीवाला - വണ്ടിക്കാരൻ, पैसे-
वाला - പണമുള്ളവൻ, मद्रासवाला മദ്രാസുകാരൻ.

102. നാമങ്ങളിൽനിന്നു നാമവിശേഷണങ്ങളുൾ.

इक—दिन-दैनिक - ദിവസവുമുള്ള, मास-मासिक - മാസത്തോറു
മുള്ള, धर्म-धार्मिक - ധർമ്മസംബന്ധമായ.

ई — लालच - അത്യാഗ്രഹം. लालची - അത്യാഗ്രഹമുള്ള, पापी -
പാപമുള്ള (പാപിയായ), जंगली - കാട്ടിലുള്ള.

दार—ज़ोर - ശക്തി, ज़ोरदार - ശക്തിയുള്ള, समझ - അറിവ്,
समझदार - അറിവുള്ള, माल - സാമഗ്രി (സ്വത്തു്),
मालदार - സ്വത്തുള്ള.

मन्द—अकलमन्द - ബുദ്ധിയുള്ള, फ़ायदा - പ്രയോജനം, फ़ायदे-
मन्द - പ്രയോജനമുള്ള.

ला—रसीला - രസമുള്ള, लजीला - ലജ്ജയുള്ള, चमकीला - പ്രകാ-
ശമുള്ള.

रा—(രണ്ടിനോടും, മൂന്നിനോടും മാത്രം ഇതുപയോഗിക്കപ്പെടുന്നു),
दूसरा - രണ്ടാമത്താതു്, तीसरा - മൂന്നാമത്താതു്.

चौ—(കുറേപേരായ ഇതു് 5 മുതൽ മേല്പോട്ടു് ഉപയോഗിക്ക-
പ്പെടുന്നു), पाँचवाँ - അഞ്ചാമത്താതു്, सातवाँ - ഏഴാമത്താതു്,
साठवाँ - അറുപതാമത്താതു്.

103. നാമവിശേഷങ്ങളിൽനിന്നു നാമങ്ങൾ.

സ്രീലിംഗപ്രകരണങ്ങൾ.

ई — बड़ा-बड़ाई - വലിപ്പം, खुश-खुशी - സന്തോഷം, कड़ा-
कड़ाई - കടുപ്പം (കഠിനത.)

वट—बनावट - ഉണ്ടാക്കൽ, सजावट - അലങ്കാരം, रोक - തടയുക, रुकावट - തടസ്സം.

हट—घबड़ाहट പരിഭ്രമം, चिलाहट - മറവിളി.

പുല്ലിംഗപ്രകരണങ്ങൾ.

पन—लड़का-लड़कपन - കുട്ടിക്കാലം (ബാല്യം), बच्चा-बचपन - ശൈശവം.

पा—बूढ़ा-बुढ़ापा - വാല്യകൃം.

बेकारी	(സ്രീ) തൊഴിലില്ലായ്മ	दवा	മരുന്നു്, ഔഷധം
लापरवाही	(സ്രീ) അഗ്രാധ	लेनदेन	കൊടുക്കൽവാങ്ങൽ
सोना	സ്വപ്നം	खुशदिल	സന്തോഷമനസ്സുള്ള
ज़ेवर	ആഭരണം	चाँदी	(സ്രീ) വെള്ളി
ताज़ा	പുതിയ	चूमना	ചുംബിക്കുക
लाइलाज	വികിരസയില്ലാത്ത, ഉപായമില്ലാത്ത	सताना	ഉപദ്രവിക്കുക
नक़ल	(സ്രീ) അനുകരണം	फर्क	വ്യത്യാസം
		असल	അസലായ

पीतल पीച്ച

वह हमेशा अपढ़ आदमियों के साथ रहता है। അവൻ എല്ലാവരും വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാത്ത ആളുകളുടെതോടുകൂടി താമസിക്കുന്നു.

कल वहाँ एक अनजान आदमी
आकर बैठा था ।

इस अबोध बालक को मत
सताओ ।

वह बिलकुल ही निकम्मा
आदमी है ।

उसकी कमज़ोरी दिन दिन
बढ़ती जाती है ।

तुम बड़े कमबख्त हो ।

जिस आदमी ने यह खुशख़बरी
सुनायी, उसे पाता तो उसका
हाथ चूम लेता ।

मेरी ग़ैरहाज़री माफ़ कीजिये ।

पायखाने की बदबू के मारे इस
घर में रहा नहीं जाता ।

नेपोलियन किसी काम को ग़ैर-
मुमकिन नहीं समझता था ।

ഇന്നലെ അവിടെ ഒരു അപരി-
ചിതനായ മനുഷ്യൻ വന്നി-
രിപ്പുണ്ടായിരുന്നു.

ഈ അറിവില്ലാത്ത കുട്ടിയെ
ഉപദ്രവിക്കരുത്.

അവൻ തീരെ കൊള്ളരുത്താത്ത
ഒരു മനുഷ്യനാകുന്നു.

അവന്റെ ക്ഷീണം ദിവസേന
വളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ വലിയ നിർഭാഗ്യവാന്മാ-
രാണ്

എന്തൊരുവനാണോ ഈ സന്തോ-
ഷവാർത്ത കേൾപ്പിച്ചത്, അ-
യാളെ കണ്ടിരുന്നുവെങ്കിൽ
അയാളുടെ കയ്യ് ഞാൻ ചും-
ബിക്കുമായിരുന്നു.

എന്റെ അസാന്നിദ്ധ്യത്തെ ക്ഷ-
മിച്ചാലും.

കുഴപ്പമില്ലാത്ത ദുസ്സംഗിമിത്തം
ഈ വിട്ടിൽ താമസിക്കാൻ
വയ്യാ.

നാപ്പോളിയൻ യാതൊരു പ്രവൃ-
ത്തിയും അസാധ്യമെന്ന് വി-
ചാരിച്ചിരുന്നില്ല.

वह बड़ा ही खुशदिल आदमी था ।

तुम्हारी नादानी ने सारे काम बिगाड़ दिये ।

उनके सब लड़के नालायक निकले ।

मुझे ऐसी चीज़ें बिल्कुल नापसन्द हैं ।

वे काफ़ी बदनाम हो चुके हैं ।

इस आदमी के पास बहज़मी की एक अच्छी दवा है ।

हिन्दुस्तान में बेकारी दिन दिन बढ़ती जा रही है ।

यह बेइज़्ज़ती मुझसे नहीं सहੀ जाती ।

उनके साथ लेन-देन मत रखो, वह बड़ा बेईमान है ।

അയാൾ വളരെ സന്തോഷപാത്രനായ മനുഷ്യനായിരുന്നു.

നിന്റെ അറിവില്ലായ്മകൊണ്ട് സകല കാര്യങ്ങളും വഷളായി.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുട്ടികളൊക്കെ കൊള്ളരുതാത്തവരാണ് തെളിഞ്ഞു.

എനിക്ക് ഇങ്ങിനെയുള്ള വസ്തുക്കൾ തീരെ ഇഷ്ടമില്ലാത്തവയാണ്.

അദ്ദേഹം വേണ്ടവോളം ദുഷ്ടരുള്ളവനായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഈ മനുഷ്യന്റെ പക്കൽ ഓഹനക്കേടിനുള്ള ഒരു നല്ല ഔഷധമുണ്ട്.

ഭാരതത്തിൽ തൊഴിലില്ലായ്മദിവസംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്.

ഈ അപമാനം എന്നാൽ സഹിക്കപ്പെടുന്നില്ല (എനിക്ക് സഹിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല.)

അവനോട്കൊടുക്കൽ വാങ്ങൽ ചെയ്യരുത്, അവൻ വളരെ മൗഢകൈ (വിശ്വസിക്കാൻ കൊള്ളാത്ത)വനാണ്.

इतनी लापरवाही से काम कैसे चलेगा ?

वह चलने फिरने से भी लाचार था ।

तुम हमेशा बेहूदा बातें करते हो ।

आपके जैसा बेफिक्र आदमी मैंने कहीं नहीं देखा है ।

उसकी बीमारी तो लाइलाज है ।

उस जाति के लोग अच्छे तीरन्दाज़ होते हैं ।

सोनार सोने और चाँदी के ज़ेवर बनाता है ।

मैं दस वर्ष से मास्टरी कर रहा हूँ तो भी मुझे मासिक पचास रुपये ही मिलते हैं ।

मेरे घर के पास एक अच्छा दवाखाना है ।

ഇത്രയും അശ്രദ്ധമായാൽ കാളും എങ്ങിനെ നടക്കും ?

അവൻ നടക്കാനുംകൂടി നിവൃത്തിയില്ലാത്തവനായിരുന്നു.

നിങ്ങൾ എല്ലായ്പ്പോഴും വിഡ്ഢിത്തമാണ് സംസാരിക്കുന്നത്.

താങ്കളെപ്പോലെയുള്ള നിശ്ചിന്നനായ മനുഷ്യനെ ഞാൻ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല.

അവന്റെ രോഗമാകട്ടെ, ചികിത്സിച്ചാൽ മാറാത്തതാണ്.

ആ ജാതിയിലുള്ളവർ നല്ല വില്ലാളികളാകുന്നു.

തട്ടാൻ സ്വർണ്ണംകൊണ്ടും വെള്ളികൊണ്ടും ആഭരണങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു.

ഞാൻ പത്തുവർഷമായിട്ട് അദ്ധ്യാപനംചെയ്തു വരികയാകുന്നു, എന്നിട്ടും എനിക്ക് മാസംതോറും അമ്പതു് രൂപ മാത്രമേ കിട്ടുന്നുള്ളൂ.

എന്റെ വീട്ടിന് സമീപം ഒരു നല്ല മരുന്നശാലയുണ്ട്.

उनकी सब बातें सिर्फ चंद्रखाने
की गप्पें हैं।

इस शहर में कुछ अच्छे कारी-
गर बसते हैं।

वह अपने कामों की जिम्मेदारी
नहीं समझती।

तुम्हारी बहिन बड़ी लजीली
है।

वह लड़का बड़ा लालची मालूम
होता है।

हम तैंतीसवाँ पाठ पढ़ रहे हैं।

ताज़े फल खाना बहुत फ़ायदे-
मन्द है।

इसके असल और नकल में कोई
फ़र्क नहीं है।

അവന്റെ വാക്കുകളെല്ലാം വെറും
വെടികളാകുന്നു (ലഹരിസാധ-
നങ്ങൾ വില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തി-
രുന്ന് പറയുന്ന നാണകളാ-
കുന്നു).

ഈ പട്ടണത്തിൽ കുറെ നല്ല
തൊഴിൽക്കാർ പാർക്കുന്നുണ്ട്.

അവൾ തന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ
മുതല മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങളുടെ സഹോദരി വളരെ
ലജ്ജാശീലമുള്ളവളാകുന്നു.

ഈ കുട്ടി വലിയ അത്യാഗ്രഹി-
യാണെന്ന് തോന്നുന്നു.

ഞങ്ങൾ മുപ്പത്തിമൂന്നാമത്തെ പാ-
ഠമാണ് പഠിക്കുന്നത്.

പുതിയ ഫലങ്ങൾ (പഴങ്ങൾ)
ഭക്ഷിക്കുന്നത് വളരെ പ്രയോ-
ജനകരമാണ്.

ഇതിന്റെ അസ്സലിനും പകർപ്പി-
നും തമ്മിൽ യാതൊരു വ്യ-
ത്യാസവുമില്ല.

വാക്യകളും ശൈലികളും.

മുസര	വേറെ (രണ്ടാമത്തെ)	മിനീ	രണ്ടും
മരമസല	വാസ്തവത്തിൽ	ജബ കമീ	എപ്പോഴെങ്കിലും
ജോ	എങ്കിൽ (യാതൊരു)	ഹോ സകേ തോ	കഴിയുമെങ്കിൽ
ജോ ഹോ	എന്തെങ്കിലുമൊക്കട്ടെ	മിനീ	എന്നപോലെ
മുതനെ	അനവധി	തോട്ടാ ?	} കുറച്ചു കുറച്ചായി
മുതത കരകേ	വളരെ സാധാരണയായി	കരകേ	
ഖാസകര	വിശേഷിച്ചു, പ്രത്യേകമായി	അഗേ	} മേലാൽ, അവിയിൽ
		ചലകര	
എകാഎക,	} ചെട്ടെണം	എകമ	} ഒന്നിച്ചു, മുഴുവനായി
യകായക			
അചാനക	യാദൃച്ഛികമായി, ചെട്ടെണം	ജ്യോ ത്യാ	} അങ്ങനെയിങ്ങനെ, ഒരുവിധത്തിൽ
		കരകേ	
എക സാമ	ഒന്നിച്ചു	ജഹ്തക	} കഴിയുന്നിടത്തോളം
എസാ വേസാ	സാധാരണമായ	ഹോ സകേ	
മുരമ	ഓരോ കക്ഷണവും	ജഹ്തക	എത്രത്തോളം
ഹാലാങ്കി	എങ്കിലും	മര എക	ഓരോരുത്തരും, എല്ലാ
ചാഹേ	ആകട്ടെ (Whether)		വരും
ചൂങ്കി	എന്നുവരികയും, ആകയാൽ	മര സഹ	ശേഷിച്ചു
തഥാപി,	} എന്നിട്ടും, എന്നാലും	ജേസാ കി	} എങ്ങിനെയാണോ
തോ മി		യോ ഹി	
വേചാര	സാധുവായ	ഹോ അനാ	പോയിവരിക
ഉമര	കടം, വാസ്തു	ഹോകര	വഴിയായി
കൃമ	ദോഷം	കഹി	എവിടെയോ, വല്ല
			യിടത്തും

बल	ശക്തി	गोश्त	മാംസം
बचाना	രക്ഷിക്കുക	गायब होना	മറയുക, അദൃശ്യമാ
जाल रचना	ദ്രോഹാലോചനചെയ്യുക		
हिम्मत	മുക്, ചതിപ്രയോഗിയെയ്യും	हमला	} ആക്രമിക്കുക
	[കുക്ക	करना	
रुकना	തടഞ്ഞുനില്ക്കുക	डूट पड़ना	ചാടിവീഴുക
आगा पीछा करना	ശരിക്കുക, സങ്കോചപ്പെടുക	मच्छड़	കൊറുക്കു്

इस मकान में सिर्फ़ रामनाथजी रहते हैं, यहाँ दूसरा कोई नहीं रहता ।

ये दोनों भाई गोश्त नहीं खाते ।

एक न एक दिन सब को मरना होगा ।

वह हमेशा कुछ न कुछ करता रहता है ।

मैंने उससे बहुत कुछ कहा, पर उसने एक न सुनी ।

हवाई जहाज़ एक ही घंटे में कहीं से कहीं चला जाता है ।

ഈ വീട്ടിൽ രാമനാഥജി മാത്രമാണ് താമസിക്കുന്നത്, വേറെ യാതൊരുത്തരും താമസിക്കുന്നില്ല.

ഈ രണ്ടു സഹോദരന്മാരും മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നില്ല.

ഒരു ദിവസമല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു ദിവസം (ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ) എല്ലാവരും മരിക്കേണ്ടിവരും.

അവൻ എല്ലായ്പ്പോഴും എന്തെങ്കിലും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു, ഞാൻ അവനോടു് വളരെ പറഞ്ഞു, എന്നാൽ അവൻ ഒരു വാക്കും കേട്ടില്ല.

ആകാശവിമാനം ഒരു മണിക്കൂറിൽ വളരെ ദൂരം സഞ്ചരിക്കുന്നു.

जो तुम मेरा काम देखो तो मैं
एक बार शहर हो आऊँ ।

जो कुछ तुम कहो समझ-बूझ
कर कहो ।

जो हो, यह काम मैं अपने
ऊपर नहीं ले सकता ।

हो सके तो मुझे कुछ रुपये
उधार दो ।

बहुत करके मैं कल तुमसे
मिलने आऊँगा ।

उन्होंने जो फल भेजे उनमें से
बहुतेरे खराब निकले ।

खासकर उनका यहाँ आना-
जाना मुझे नापसन्द है ।

न जाने, आगे चलकर वह
क्या क्या जाल रचेगा ।

നിക്കൾ എന്റെ ജോലി നോക്ക
മെങ്കിൽ ഞാൻ ഒരു പ്രാവശ്യം
പട്ടണത്തിൽ പോയി വരാം.

നിക്കൾ എന്തെങ്കിലും പറയ
ുന്നത് നല്ലവണ്ണം ആലോചി
ച്ചിട്ട് പറയൂ.

എന്തെങ്കിലൂമാകട്ടെ, ഈ ജോലി
എനിക്ക് സ്വീകരിക്കാൻ കഴി
കയില്ല.

കഴിയുമെങ്കിൽ എനിക്ക് കുറച്ചു
രൂപ കടം തരൂ.

മിക്കവാറും ഞാൻ നാളെ നിക്ക
ളെ കാണാൻ വരും.

അദ്ദേഹം അയച്ചിരുന്ന പഴങ്ങള
ളിൽ അധികവും ചീത്തയാ
ണെന്ന് തെളിഞ്ഞു (മനസ്സി
ലായി).

മുഖ്യമായിട്ട് അദ്ദേഹം ഇവിടെ
വരികയും പോവുകയും ചെയ്യ
ുന്നത് എനിക്ക് ഇഷ്ടമില്ല.

അവൻ മേലാൽ എന്തെല്ലാം
കപടങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുമെന്ന്
അറിയുകയില്ല.

जहाँ तक हो सका मैंने उसे
बचाने की कोशिश की, पर
उसकी किस्मत अच्छी नहीं
थी, मैं या कोई क्या करता ?

उस दिन जब मैं जंगल से हो
कर निकल रहा था तब
एकाएक एक शेर मेरी राह
पर आकर खड़ा हो गया, मैंने
ज्यों त्यों करके अपनी जान
बचायी और वहाँ से भागा ।

वह ऐसा वैसा आदमी नहीं है,
वह तो लखपति है ।

थोड़ा थोड़ा करके उनके सब
रुपये अदा कर दो ।

अभी से कुछ रुपये जमा कर
रखो, ताकि आगे चलकर
रुपये की कमी से काम रुक
न जाय ।

കഴിയുന്നിടത്തോളം ഞാൻ അവ
നെ രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു; എ
ന്നാൽ അവന്റെ ഭാഗ്യം
നന്നല്ലായിരുന്നു; ഞാനോ
മറു വല്ലവരുമോ എന്തു
ചെയ്യുമായിരുന്നു (എന്തുചെയ്യു
വാൻ കഴിയുമായിരുന്നു).

ആ ദിവസം ഞാൻ കാട്ടിൽകൂടി
കടന്നു് പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്ന
പ്പോൾ പെട്ടെന്ന് ഒരു സിം
ഹം എന്റെ വഴിയിൽ വന്നു
നിന്നു, ഞാൻ ഒരു പ്രകാര
ത്തിൽ എന്റെ പ്രാണനെ
രക്ഷിക്കുകയും അവിടെനിന്ന്
ഓടുകയും ചെയ്തു.

അവൻ അങ്ങിനെയിങ്ങിനെയു്
ജീവ (സാധാരണക്കാര) നല്ല,
അവൻ ലക്ഷപ്രഭുവാണ്.

കുറച്ചു കുറച്ചായി രൂപായെല്ലാം
കൊടുത്തു് തീർക്കൂ.

ഇപ്പോൾതന്നെ കുറച്ചു പണം
ശേഖരിച്ചുവെക്കുക. എന്തെ
ന്നാൽ പണത്തിന്റെ കുറവു
കൊണ്ടു് പിന്നീടു് പ്രവൃത്തി
മുടങ്ങാതിരിക്കട്ടെ.

खासकर गर्मियों में यहाँ मच्छड़
बहुत तंग करते हैं।

वह ज्यादा हिम्मत रखता है,
हालाँकि तुमसे कमज़ोर है।

उसके पिता के मरने से एका-
एक उस बेचारे पर दुख का
पहाड़ टूट पड़ा।

चूँकि वे मेरे बड़े मित्र हैं, मैं
उनके खिलाफ़ मत नहीं
देना चाहता।

चाहे तुम वहाँ जाओ चाहे मैं
जाऊँ, दोनों एक ही बात है।

एक साथ पचीस डाकुओं ने
उसके ऊपर हमला किया तो
भी वह निकल भागा।

പ്രത്യേകിച്ചു വേനൽക്കാലത്തു്
ഇവിടെ കൊതുക് വളരെ
ഉപദ്രവിക്കുന്നുണ്ടു് (ബുദ്ധി
മുട്ടിക്കുന്നുണ്ടു്).

അവൻ നിങ്ങളേക്കാൾ ബലം
കുറഞ്ഞവനാണെങ്കിലും അവ
ന്നു് കൂടുതൽ ധൈര്യമുണ്ടു്.

അവന്റെ അച്ഛൻ മരിച്ചതുകൊ
ണ്ടു് അവിചാരിതമായി ആ
സാധുവിന്റെമേൽ ദുഃഖമാ
കുന്ന പശ്ചാത്തം പൊട്ടിവീണു
(വലിയ ദുഃഖം നേരിട്ടു്).

അദ്ദേഹം എന്റെ ഒരു സ്നേഹിത
നായതുകൊണ്ടു് ഞാൻ അദ്ദേ
ഹത്തിന്നു് എതിരായി വോട്ടു
ചെയ്യുവാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

നിങ്ങൾ അവിടെ പോയാലും
ഞാൻ പോയാലും രണ്ടും ഒരേ
സംഗതി തന്നെയാണു്.

ഇരുപത്തഞ്ചു കവച്ചുകാർ ഒന്നി
ച്ചു് അവനെ ആക്രമിച്ചു. എ
ന്നിട്ടും അവൻ രക്ഷപ്പെട്ടു്
ഓടി.

अच्छे काम में आगा-पीछा
करना उचित नहीं।

सरदार यह कहकर आगे बढ़ा
और उसके साथी पीछे पीछे
चले।

ताजमहल ऐसा दीखता है मानों
अभी बनकर तैयार हुआ हो।

ज्यों ज्यों दिन बीत रहा था
त्यों त्यों उसके जीवन की
आशा कम होती जाती थी।

मैं ठीक ठीक वैसा ही पढ़कर
सुना रहा हूँ जैसा कि यहाँ
लिखा है।

मुझे देखते ही उनका रहा सहा
क्रोध भी गायब हो गया।

നല്ല പ്രവൃത്തിയിൽ സങ്കോച
പ്പെടുന്നത് (മുന്നംപിന്നം
നോക്കുന്നത്) ഉചിതമല്ല.

തലവൻ ഇതു പറഞ്ഞിട്ട് മുമ്പേ
മുമ്പേ നടന്നു. അയാളുടെ
കൂട്ടുകാർ പിന്നാലെ പിന്നാ
ലെയും നടന്നു.

താജ്മഹൽ ഇപ്പോൾ പണി
ചെയ്ത തയ്യാറായതുപോലെ
കാണപ്പെടുന്നു.

ദിവസം കഴിഞ്ഞുപോകുന്നോരും
(നാൾ കഴിയുന്നോരും) അവ
ന്റെ ജീവിതത്തെ സംബ
ന്ധിച്ചുള്ള ആശയം കുറഞ്ഞു
പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ഇവിടെ എങ്ങിനെയാണോ എഴു
തിയിട്ടുള്ളത്, ഞാൻ അ
ങ്ങിനെതന്നെയാണ് വായി
ച്ചു കേൾപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കു
ന്നത്. (ഇവിടെ എഴുതിയി
രിയ്ക്കുന്നതുപോലെ തന്നെ
യാണ് വായിച്ചു കേൾപ്പിയ്ക്കു
ന്നത്.)

എന്നെ കണ്ട ഉടനെ അദ്ദേഹ
ത്തിന്റെ ശേഷിച്ച കോപവും
അടശ്ശമായിപ്പോയി (നശിച്ചു
പോയി).

यद्यपि वह मुझसे छोटा है
तथापि उसके शरीर में कहीं
ज़्यादा बल है।

അവൻ എന്നേക്കാൾ ചെറിയവ
നാണെങ്കിലും അവന്റെ ശരീ
രത്തിൽ എത്രയോ അധികം
ശക്തിയുണ്ട്.

तुम आज वहाँ क्यों जा रहे हो?

ഇന്ന് നിങ്ങൾ അവിടെ എന്തി
നാണ് പോകുന്നത് ?

यों ही जा रहा हूँ।

വെറുതെ പോകുകയാണ്.

दर-असल बात दूसरी है।

വാസ്തവത്തിൽ സംഗതി വേറെ
യാണ്.

പാഠം 35.

ചില സാധാരണ പ്രയോഗങ്ങൾ.

हरगिज़)	ഒരിക്കലുമില്ല, നിശ്ച	कुछ परवाह)	യാതൊരു കൂസലു
नहीं)	യമായുമല്ല	नहीं)	മില്ല
कभी नहीं	ഒരിക്കലുമില്ല	ठीक है	ശരിയാണ്
वाह वाह,)	കൊള്ളാം, ബാലേ	जय	ജയം
शाबाश)	ഭേഷ്	हाय हाय	അയ്യയ്യേർ !
अफ़सोस	ദുഃഖം	अभागा	നിർലാഭവാൻ
आपस में	പരസ്പരം	अच्छा, भला	കൊള്ളാം, നല്ലതു്,
अलबत्ता	തീർച്ചയായും		ആകട്ടെ
जी नहीं	ഇല്ല (അല്ല)	जी हाँ	അതെ, ഉവ്വ്
अर्थात्,)	അതായത്	अथवा, वा,)	അല്ലെങ്കിൽ
याने)		या	
आदि,)		अजी	ഹേ !
इत्यादि,)	മുതലായ	आर	നേരെ
वगैरह		तो भी	എന്നാലും

नहीं तो	അല്ലെങ്കിൽ, ഇല്ലെ	लगभग	ഏകദേശം
	കിൽ	सचमुच	വാസ്തവത്തിൽ
बहुधा,) മിക്കവാറും, സാധാരണയായി	समूचा	മുഴുവനും, പൂർണ്ണമായി
अकसर			
झूठमूठ	കള്ളമുള്ള, കപടമായ	सही	ശരി
बल्कि	നേരെ മറിച്ചു്	सहसा	പെട്ടെന്നു്
प्रायः	മിക്കവാറും, സാധാരണയായി	या तो	ഒന്നുകിൽ
		के मारे	കൊണ്ടു്, നിമിത്തം

निरा പെരും, തീരെ

मैं यों ही थोड़ी देर के लिये
बाहर गया था ।

तुम वहाँ जाओगे ?

हरगिज़ नहीं, मैं वहाँ भूलकर
भी नहीं जाऊँगा ।

शाबाश, तुमने बहुत अच्छा
किया ।

वे हमेशा आपस में झगड़ते
रहते हैं ।

मुझे बड़ा अफ़सोस है, मैं कल
आपसे नहीं मिल सका ।

अलबत्ता, वह बहादुर आदमी
है ।

ഞാൻ വെറുതെ കുറച്ചു നേരത്തേ
യ്ക്കു് വെളിയിൽ പോയിരുന്നു.

നിങ്ങൾ അവിടെ പോകുമോ ?

ഒരിക്കലുമില്ല, ഞാൻ അവിടെ മറ
ന്നിട്ടുപോലും പോകുകയില്ല.

ബലേദേഹു്, നിങ്ങൾ വളരെ
നല്ലതാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

അവർ എല്ലായ്പ്പോഴും തമ്മിൽ
കലഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

എനിക്ക് ഇന്നലെ നിങ്ങളെ
കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല (ആയ
തിനാൽ) എനിക്ക് വളരെ
ദുഃഖമുണ്ടു്.

തീച്ചയായും അവൻ ഒരു വീരനായ
മനുഷ്യനാണ്.

तुम भी आते हो ?

जी हाँ।

कुछ परवाह नहीं, मैं उससे
निपट लूँगा।

अच्छा, तुम अब कहाँ जाओगे ?

अजी, आप मेरे साथ आइये।

मैं कलकत्ते होकर दिल्ली जाऊँगा।

वह सचमुच बड़ा ईमानदार है।

तुम जल्दी जाओ, नहीं तो गाड़ी
नहीं मिलेगी।

वह निरा बालक है।

यही सही।

राम बहुत छोटा है तो भी बड़ा
बली है।

നീങ്ങളും വരുന്നുവോ ?

ഉവ്വ്.

ഒട്ടും സാരമില്ല, ഞാൻ അവനോടുള്ള പെരുമാറ്റം അവസാനിപ്പിച്ചുകൊള്ളാം (അവന്റെ സഹവാസത്തിൽനിന്നുപിൻമാറിക്കൊള്ളാം).

ആകട്ടെ, നീങ്ങൾ ഇപ്പോൾ എവിടെ പോകും ?

ഹേ ! താങ്കൾ എന്റെ കൂടെ വന്നാലും.

ഞാൻ കല്ക്കത്തയിൽകൂടി ഡൽഹിക്ക് പോകും.

അവൻ വാസ്തവത്തിൽ വളരെ വിശ്വസ്തനാണ്.

നീങ്ങൾ വേഗം പോകൂ, അല്ലെങ്കിൽ വണ്ടി കിട്ടുകയില്ല.

അവൻ വെറും കുട്ടിയാണ്.

ഇതുതന്നെയായിരിക്കട്ടേ.

രാമൻ വളരെ ചെറിയവനാണ്, എന്നാലും വളരെ ശക്തിയുള്ളവനാണ്.

ചില പ്രത്യേക ശൈലികൾ.

उस आदमी के मारे मेरी नाकों
दम है।

अभिमन्यु ने कौरवों के दाँत
खट्टे कर दिये।

दक्षिण भारत में हिन्दी प्रचार
का आन्दोलन ज़ोर पकड़
रहा है।

अर्जुन का देखते ही कौरव-सेना
के പੈർ उखड़ गये।

जब राणा प्रताप ने धावा किया
तब उनके दुश्मन की सेना
जान लेकर भागी।

उसने हज़ारों रुपये ਫੁੱक दिये।

वह मेरे हर काम में रोड़े
अटकाता है।

ആ മനുഷ്യൻ നിമിത്തം ഞാൻ
വിഷമിച്ചിരിക്കുന്നു.

അഭിമന്യു കൗരവന്മാരെ ലജ്ജി
പ്പിച്ചു (നിരാശരാക്കിത്തീ
ർത്തു).

ദക്ഷിണ ഭാരതത്തിൽ ഹിന്ദി
പ്രചാരപ്രസ്ഥാനം വളരെ
പ്രബലപ്പെട്ടുവരുന്നു.

അർജ്ജുനനെ കണ്ടമാത്രയിൽ
തന്നെ കൗരവസൈന്യത്തി
ന്റെ ധൈര്യം കുറയിച്ചു.

റാണാ പ്രതാപസിംഹൻ ആക്ര
മിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ
ശത്രുക്കളുടെ സേന പ്രാണനും
കൊണ്ട് ഓടി (പ്രാണരക്ഷ
യ്ക്കായി ഓടി).

അവൻ ആയിരക്കണക്കിന് രൂപ
നശിപ്പിച്ചു.

അവൻ എന്റെ ഓരോ പ്രവൃത്തി
യിലും വിഘ്നമുണ്ടാക്കുന്നു.

तुमने उसे व्यर्थ ही आड़े हाथों
लिया।

राम के लिये राक्षसों को मारना
बाँये हाथ का खेल था।

जब भरत ने गद्दी पर बैठना
नामंजूर कर दिया तब कैकेयी
की तमाम आशाओं पर
पानी पड़ गया।

अश्वत्थामा को देखकर द्रौपदी
का हृदय पिघल गया।

दीवार में चुन दिये जाने पर
गुरु गोविन्द के दोनों लड़के
तड़प तड़पकर मर गये।

कल्याणी कुएँ से पानी भर रही
है।

നിങ്ങളെ അവനെ വെറുതെ അ
ധീക്ഷേപിച്ചു വിഷമിപ്പിച്ചു.

രാമന് രാക്ഷസന്മാരെ കൊല്ലു
ന്നതു നിസ്സാരമായ (വളരെ
എളുപ്പമുള്ള) ഒരു സംഗതിയാ
യിരുന്നു.

ഒരതൻ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരി
യ്ക്കുന്നതിന് വിസമ്മതിച്ച
പ്പോൾ കൈകേയിക്ക് വളരെ
നിരാശയുണ്ടായി (അവളുടെ
ആശങ്കൾ നിരാശയിൽ പരി
ണമിച്ചു).

അശ്വത്ഥാമാവിനെ കണ്ടിട്ട് ഓരോ
പടിയുടെ ഹൃദയം അലിഞ്ഞു
പോയി (ശനസ്സിൽ ഭയ
രോന്നി).

ചുമരിനുള്ളിൽ അടച്ചുകെട്ടപ്പെ
ട്ടതിന് ശേഷം ഗുരു ഗോവിന്ദ
സിംഹന്റെ രണ്ടു പുത്രന്മാ
രും പിടിച്ചു പിടിച്ചു മരിച്ചു
പോയി.

കല്യാണി കിണറ്റിൽനിന്ന് വെ
ള്ളം കോരിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

क्यों बैठे बैठे मक्खी मार रहे हो ?

आप क्यों इतनी शेखी मार रहे
हैं ?

वह बेवकूफ नौकर अभी तक
तुम्हारा हुकुम नहीं बजा
लाया।

उस गरीब का भर पेट खाना
कभी मयस्सर नहीं होता।

यह लड़का बहस में बड़े बड़े
लोगों के कान काटता है।

इस मदद के लिये मैं आपका
आभार मानता हूँ।

मैं आपकी पुस्तकों से बाज
आया, मैं फिर कभी न
माँगूँगा।

നിക്കൾ എന്താണ് അലസനാ
യിരിക്കുന്നത്? (ഇതുവഴി
ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത്)

താങ്കൾ എന്തിനാണ് ഇത്രയും
ആത്മപ്രസംസ ചെയ്യുന്നത്
(വീരവാദം പറയുന്നതെന്തി
നാണ്).

ആ വിഡ്ഢിയായ ഭൂതൃന്ദ്രൻ നിക്ക
ളുടെ ആജ്ഞയെ ഇതുവരെ
അനുസരിച്ചില്ല.

ആ ദരിദ്രന് വയററിറുച്ച് ഭക്ഷ
ണം കഴിക്കാൻ, ഒരിക്കലും
സാധിക്കുന്നില്ല (ഭക്ഷണം
ലഭിക്കുന്നില്ല).

ഈ കുട്ടി തക്കത്തിൽ വലിയ വ
ലിയ ആളുകളെ തോല്പിക്കുന്നു.

ഈ സഹായത്തിനായി ഞാൻ
നിക്കളോട് നന്ദിയുള്ളവനാ
കുന്നു (കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു).

ഞാൻ നിക്കളുടെ പുസ്തകങ്ങൾ
വായിച്ച് മടുത്തു (പുസ്തകങ്ങ
ളിൽനിന്ന് പിൻമാറി) ഇനി
ഒരിക്കലും ഞാൻ (അവയെ)
ആവശ്യപ്പെടുകയില്ല.

इसके लिये मैं आपकी शुक्रिया
अदा करता हूँ।

उसने अपनी बहिन के विवाह
में दिल खोलकर रुपये खर्च
किये।

वह दिल खोलकर मेरे साथ
बातें करता है।

मैंने अपनी जान पर खेलकर
उसे बचाया।

मैंने जब उसका दाँप साबित
कर दिया तब वह अपना सा
मुँह लेकर यहाँ से चला
गया।

देश के लिये उन्होंने अपना सब
कुछ न्योछावर कर दिया है।

बहुत डोंग मत मारो, बल्कि इस
काम में उसका हाथ बँटाओ।

ഇതിന്നുവേണ്ടി ഞാൻ താങ്കൾക്കു
നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

അയാൾ തന്റെ സഹോദരിയുടെ
വിവാഹത്തിന്നു മടികൂടാതെ
പണം ചിലവാക്കി.

അവൻ ഹൃദയം തുറന്നു എന്നോടു
സംസാരിക്കുന്നു.

ഞാൻ എന്റെ പ്രാണനെ വക
വെക്കുവാതെ അവനെ രക്ഷിച്ചു.

ഞാൻ അവന്റെ കുറും തെളി
യിച്ചപ്പോൾ അയാൾ ലജ്ജി
തനായി ഇവിടെനിന്നു പോ
യ്ക്കുകയുണ്ടു.

ദേശത്തിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം
തന്റെ സമ്പത്സം അർപ്പി
ച്ചിരിക്കുന്നു

വളരെ വീരവാദം പറയാതിരി
ക്കുക, നേരെ മറിച്ച് ഈ
പ്രവൃത്തിയിൽ അദ്ദേഹത്തെ
സഹായിക്കുക.

അനുബന്ധം (ഏ)

ഭൂതകാലക്രിയാരൂപങ്ങൾ.

അകമ്കകൃത.

(വചനം, ലിംഗം, പുരുഷൻ, എന്നിവയിൽ കർത്താവിനെ അനുസരിക്കുന്നു.)

ഭൂതകാലം.

(പോയി.)

मैं, तू अम्हवा वह गया ഞാൻ, നീ അല്ലെങ്കിൽ അവൻ
(സ്രീ. ഗയി) പോയി.

हम, तुम, आप, वे गये ഞങ്ങൾ, നിങ്ങൾ, താങ്കൾ
(സ്രീ. ഗയി) അവർ പോയി.

ആസന്നഭൂതകാലം.

(പോയിട്ടുണ്ട്)

मैं गया हूँ (സ്രീ. ഗയി) ഞാൻ പോയിട്ടുണ്ട്.

तू, वह गया है (സ്രീ. ഗയി) നി, അവൻ പോയിട്ടുണ്ട്.

हम, आप, वे गये हैं ഞങ്ങൾ, താങ്കൾ, അവർ പോ
(സ്രീ. ഗയി) യിട്ടുണ്ട്.

तुम गये हो (സ്രീ. ഗയി) നിങ്ങൾ പോയിട്ടുണ്ട്.

പൂർണ്ണഭൂതകാലം.

(പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.)

मैं, तू, वह गया था ഞാൻ, നീ, അവൻ പോയിട്ടു
(സ്രീ. ഗയി) ണ്ടായിരുന്നു.

हम, तुम आप, वे गये थे ഞങ്ങൾ, നിങ്ങൾ, താങ്കൾ,
(സ്രീ. गयी थीं) അവർ പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

സന്ദിഗ്ദ്ധഭൂതകാലം.

(പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.)

मैं गया हूँगा (സ്രീ. गयी हूँगी) ഞാൻ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.
तू, वह गया होगा നീ, അവൻ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.
(സ്രീ. गयी होगी) ഞങ്ങൾ, താങ്കൾ, അവർ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.
हम, आप, वे गये होंगे ഞങ്ങൾ, താങ്കൾ, അവർ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.
(സ്രീ. गयी होंगी) നിങ്ങൾ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.
तुम गये होंगे (സ്രീ. गयी होंगी) നിങ്ങൾ പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

സകലകൃത്യ — ഭൂതകാലം.

(വചനം, ലിംഗം, പുരുഷൻ എന്നിവ കർമ്മത്തെ

അനുസരിക്കുന്നു)

(ഭേദിച്ചു.)

मैंने फल खाया (പ. ഏ.)
मैंने दस फल खाये (പ. ബ.)
मैंने एक रोटी खायी (സ്രീ. ഏ.)
मैंने दस रोटियाँ खायीं (സ്രീ. ബ.)
हमने खाया (വാചകത്തിൽ കർമ്മമില്ല).
मैंने दस रोटियों को खाया (കർമ്മത്തിനോടു് को എന്ന് ചേർത്തിരിക്കുന്നു.)

ആസന്നഭൂതം.

(തിന്നിട്ടുണ്ടു്.)

मैंने एक फल खाया है (പ. ഏ.)
मैंने दस फल खाये हैं (പ. ബ.)

मैंने एक रोटी खायी है (സ്രീ. ഏ.)
 मैंने दस रोटियाँ खायी हैं (സ്രീ. ബ.)
 हमने खाया है (കമ്മം കൊടുത്തിട്ടില്ല.)
 मैंने दस रोटियों को खाया है (കമ്മത്തിനോടു 'കോ' എന്ന്
 ചേർത്തിരിക്കുന്നു).

പൂർണ്ണഭൂതം.
 (തിന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.)

मैंने एक फल खाया था (പ. ഏ.)
 मैंने दस फल खाये थे (പ. ബ.)
 मैंने एक रोटी खायी थी (സ്രീ. ഏ.)
 मैंने दस रोटियाँ खायी थीं (സ്രീ. ബ.)
 हमने खाया था (കമ്മം ഇല്ല).
 मैंने दस रोटियों को खाया था (കമ്മത്തിനോടു 'കോ' എന്ന്
 ചേർത്തിരിക്കുന്നു).

സമ്പൂർണ്ണഭൂതം.
 (തിന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.)

मैंने एक फल खाया होगा (പ. ഏ.)
 मैंने दस फल खाये होंगे (പ. ബ.)
 मैंने एक रोटी खायी होगी (സ്രീ. ബ.)
 मैंने दस रोटियाँ खायी होंगी (സ്രീ. ബ.)
 हमने खाया होगा (കമ്മം അസ്പഷ്ടമാണ്.)
 मैंने दस रोटियों को खाया होगा (കമ്മത്തിനോടു 'കോ' എന്ന്
 ചേർത്തിരിക്കുന്നു).

അനുബന്ധം (ബി)

1	एक	१	23	तेईस	२३
2	दो	२	24	चौबीस	२४
3	तीन	३	25	पच्चीस	२५
4	चार	४	26	छब्बीस	२६
5	पाँच	५	27	सत्ताईस	२७
6	छ :	६	28	अट्ठाईस	२८
7	सात	७	29	उनतीस	२९
8	आठ	८	30	तीस	३०
9	नौ	९	31	इकतीस	३१
10	दस	१०	32	बत्तीस	३२
11	ग्यारह	११	33	തैंतीस	३३
12	बारह	१२	34	चौतीस	३४
13	तेरह	१३	35	पैंतीस	३५
14	चौदह	१४	36	छत्तीस	३६
15	पन्द्रह	१५	37	सैंतीस	३७
16	सोलह	१६	38	अड़तीस	३८
17	सत्रह	१७	39	उनचालीस	३९
18	अठारह	१८	40	चालीस	४०
19	उन्नीस	१९	41	इकतालीस	४१
20	बीस	२०	42	बयालीस	४२
21	इक्कीस	२१	43	തैंतालीस	४३
22	बाईस	२२	44	चवालीस	४४

45	पैंतालीस	४५	71	इकहत्तर	७१
46	छयालीस	४६	72	बहत्तर	७२
47	सैंतालीस	४७	73	तिहत्तर	७३
48	अड़तालीस	४८	74	चौहत्तर	७४
49	उनचास	४९	75	पचहत्तर	७५
50	पचास	५०	76	छिहत्तर	७६
51	इक्कावन	५१	77	सतहत्तर	७७
52	बावन	५२	78	अठत्तर	७८
53	तिरपन	५३	79	उन्यासी	७९
54	चौवन	५४	80	अस्सी	८०
55	पचपन	५५	81	इक्यासी	८१
56	छप्पन	५६	82	बयासी	८२
57	सत्तावन	५७	83	तिरासी	८३
58	अट्ठावन	५८	84	चौरासी	८४
59	उनसठ	५९	85	पचासी	८५
60	साठ	६०	86	छियासी	८६
61	इकसठ	६१	87	सत्तासी	८७
62	बासठ	६२	88	अठासी	८८
63	तिरसठ	६३	89	नवासी	८९
64	चौंसठ	६४	90	नब्बे	९०
65	पैंसठ	६५	91	एकानवे	९१
66	छियासठ	६६	92	बानवे	९२
67	सड़सठ	६७	93	तिरानवे	९३
68	अड़सठ	६८	94	चौरानवे	९४
69	उनहत्तर	६९	95	पंचानवे	९५
70	सत्तर	७०	96	छियानवे	९६

97	सत्तानवे	९७
98	अष्टानवे	९८
99	निन्यानवे	९९
100	सौ	१००
101	एक सौ एक	१०१
102	एक सौ दो	१०२
103	एक सौ तीन	१०३
104	एक सौ चार	१०४
105	एक सौ पाँच	१०५

1,000	एक हजार
10,000	दस हजार
100,000	एक लाख
10,000,000	एक करोड़
100,00,00,000	एक अरब

(2)

ഒന്നാമത്താൽ	पहला, अव्वല
രണ്ടാമത്താൽ	दूसरा, दोयम्
മൂന്നാമത്താൽ	तीसरा
നാലാമത്താൽ	चौथा
അഞ്ചാമത്താൽ	पाँचवाँ
ആറാമത്താൽ	छटा, छट्वाँ
ഏഴാമത്താൽ സംഖ്യകളോട് 'വ്'	
എന്നു് ചേർത്താൽ മേൽപ്രകാരം കിട്ടും.	

രണ്ടാം	दोनो
മൂന്നാം	तीनों

നാലാം	चारों
അഞ്ചാമത്താൽ ഇപ്രകാരം ചെത്താൽമതി.	

(3)

1	चौथाई or पाव	25%
1½	सवा	75%
2½	सवा दो	150%
3½	सवा तीन	225%

രണ്ടാമത്താൽ മേൽപ്രകാരം ചേർത്താൽ $(\frac{3}{4})$ കൂടുതലാകും.

1	आधा	50%
1½	डेढ़	150%
2½	ढाई or अढ़ाई	250%
3½	साढ़े तीन	350%

'साढ़े' എന്നു മൂന്നാമത്താൽ സംഖ്യകളോട് ചേർത്താൽ അത $(\frac{3}{2})$ കൂടുതലായി കിട്ടും.

3	तीन चौथाई, पौने	150%
1½	पौने दो	75%
2½	पौने तीन	225%

രണ്ടാമത്താൽ സംഖ്യകളോട് 'പौने' എന്നു ചേർത്താൽ കാൽ കുറയും.

(4)

ദുഗുനാ, ദോബാരാ	ഇരട്ടി
തിഗുനാ	മൂന്നിരട്ടി
ചൗഗുനാ	നാലിരട്ടി
പഞ്ചഗുനാ	അഞ്ചിരട്ടി
ഇങ്ങനെ 'ഗുനാ' എന്നു മേല്പോട്ട്	
പേരത്താൽ അത്രയുമിരട്ടി എന്നു	
കിട്ടും.	

(5) ഉറപ്പികയുടെ വിഭാഗ
ങ്ങൾ (ചിപ്പറ).

ദമड़ी	൧
പൈസ	൧
ആധാ അനാ	൧
തീൻ പൈസ	൧
എക അനാ	൧
സവാ അനാ	൧
ഭെദ്ദ അനാ	൧
പൌൻ ഹെ അനേ	൧
ഹെ അനേ	൧
തീൻ അനേ	൧
ചാര അനേ	൧
പാഞ്ച അനേ	൧
छः അനേ	൧
सात അനേ	൧
आठ അനേ	൧

बारह आने	11
एक रुपया	1
एक रुपया आधा आना	1.5
” एक आना	1.25
” दो आने	1.5
” तीन आने	1.75
सवा रुपया	1.5
डेढ़ रुपया	1.5
पौने दो रुपये	1.5
दो रुपये	2

(6) തൂക്കങ്ങൾ-. (തോല)

अणु	അണു
रत्ती	ഒരു തോലയുടെ $\frac{1}{96}$ ൽ
	ഒരു ഭാഗം.
मासा	ഒരു തോലയുടെ $\frac{1}{12}$ ൽ
	ഒരു ഭാഗം.
तोला	ഒരു ഉറപ്പികയുടെ തൂക്കം.
छटांक, 5	തോലാ അഥവാ ഒരു
कनवाँ	സേറിന്റെ $\frac{1}{16}$ ൽ
	ഒരു ഭാഗം.
पाव	$\frac{1}{4}$ സേർ
सेर	80 തോല അഥവാ
	2 റാത്തൽ
धरी	10, സേർ
मन	മനു (40 സേർ)

(7) സമയവിഭാഗം.

ക്ഷണ, പല	ക്ഷണം, നിമിഷം
സെക്കന്റ	ഒരു സെക്കൻറ്
മിനറ്റ്	മിനിട്ട്
घड़ी	45 മിനിട്ട്
घंटा	മണിക്കൂർ
पहर	മുൻമണിക്കൂർ
दिन	പകൽ
रात	രാത്രി
सुबह	പ്രഭാതം
शाम	സായംകാലം
दुपहर	ഉച്ച
हफ्ता, सप्ताह	ആഴ്ച
पक्ष, पखवार	പക്ഷം
कृष्णपक्ष	കറുത്തപക്ഷം
शुक्लपक्ष	വെളുത്തപക്ഷം
अमावास्या	കറുത്ത വാവ്
पूर्णिमा	വെളുത്ത വാവ്
महीना, मास	മാസം
साल, वर्ष, बरस	കൊല്ലം
शताब्दी, सदी	ആററണ്ടു്, ശതാബ്ദം

(8) ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പേരുകൾ.

मौसिम, ऋतु	ഋതു, കാലം
वसंत, मौसिम	
बहार	വസന്തകാലം

ग्रीष्म, गर्मी ഗ്രീഷ്മകാലം, വേനൽക്കാലം

वर्षा, बरसात മഴക്കാലം, വർഷക്കാലം

शरद, शीत, ശരത്കാലം,
जाड़ा ശൈത്യകാലം

हेमंत ഹേമന്തകാലം

शिशिर ശിശിരകാലം

(9) ദിവസങ്ങളുടെ പേരുകൾ.

रविवार, इतवार ഞായറാഴ്ച

सोमवार, पीर തിങ്കളാഴ്ച

मंगलवार ചൊവ്വാഴ്ച

बुधवार ബുധനാഴ്ച

गुरुवार, बृहस्पति- വ്യാഴാഴ്ച

वार, जुमेरात

शुक्रवार, जुमा വെള്ളിയാഴ്ച

शनिवार, सनीचर ശനിയാഴ്ച

(10) മാസങ്ങളുടെ പേരുകൾ.

चैत्र, चैत

वैशाख, वैसाख

ज्येष्ठ, जेठ

आषाढ़

श्रावण, सावन

भाद्रपद, भादों

आश्विन, कुँआर
 कार्तिक, कातिक
 मार्गशीर्ष, अगहन
 पौष, पूस
 माघ
 फाल्गुन, फागुन

(11)

पूरब കിഴക്കു
 पश्चिम, पच्छिम പടിഞ്ഞാറു
 उत्तर വടക്കു
 दक्षिण, दक्खिन തെക്കു
 बायाँ ഇടതു
 दाहिना, दायाँ വലതു

(12) ഭക്ഷണങ്ങളും,
 പാനീയങ്ങളും.

रोटी റൊട്ടി
 मक्खन വെണ്ണ
 छाछ, मट्ठा മോരു
 मलाई പാല്പാട
 दही തൈരു
 कलेवा രാവിലത്തെ ഭക്ഷണം

जलपान, छोटा ചവുടഭക്ഷണം
 हाज़री

तरकारी കൂട്ടാൻ, കറി, സ
 സ്യസാധനങ്ങൾ
 अनाज ധാന്യം
 खाना, भोजन ഭക്ഷണം
 अंडा മുട്ട
 मछली മത്സ്യം
 आग തീ
 मैदा അമേരിക്കൻമാവു
 आटा ഗോതമ്പുമാവു
 ताज़ा പുതിയ
 ईंधन, लकड़ी വിറകു
 घी നെയ്യു
 मेहमान അതിഥി
 शहद തേൻ
 बरफ മഞ്ഞുകട്ട
 मुरब्बा ഒരുതരം മിഠായി
 (ജാം)
 गोश्त മാംസം
 पकवान പലഹാരം
 दाल പൂരിപ്പു
 चिउड़ा അവൽ
 भात ചോറു
 साबूदाना ചവുരി
 बासी പഴയ
 शोरबा സൂപ്പു
 चीनी, शक्कर പഞ്ചസാര
 मिश्री കല്ലുണ്ടം

ച്യാൽ	അത്താഴം വൈക
	നേരമുള്ള ഭക്ഷ
	ണം
ചായ	ചായ
തമാക്കു, ത്താകു	പുകയില
ശരബത	സർബത്തു്
ശരാബ	ചാരായം

(13)

സൌക	പെരുംജീരകം
ഹീംഗ	കായം
പാന	വൊറില
കപൂര	കർപ്പൂരം
അംഗി	ആവണക്കു്
മിർച	മുളക്
ലൌംഗ	ഗ്രാമ്പൂ
ധനിയ	മല്ലി, കൊത്ത
	മ്പാലരി
ജീരാ	ജീരകം
ലഹസന	വെളുത്തുള്ളി
സോം	മുക്കു്
അദരക	ഇഞ്ചി
ജാവിത്രീ	ജാതിപത്രീ
കസ്തൂരി	കസ്തൂരി, ഒരു സ
	ഗന്ധദ്രവ്യം
സരസ	പെരുകുടക്

റാई	കടുക്
കാലീ മിർ	കരുമുളക്
കേശര	കുങ്കുമപ്പൂ
നമക, നിമക	ഉപ്പു്
ഇംഗലി	പുളി
ഇന്ദി	മഞ്ഞൾ

(14)

പഴങ്ങൾ, ധാന്യങ്ങൾ,
കായ്ക്കുകൾ.

ബാദാമ	ബദാം
സേവ	ആപ്പിൾപഴം
ജർദ്ദാൽ	മന്ദിരിങ്ങയുടെ
	ഇനത്തിലുള്ള
	ഒരു വാസന
	യുള്ള പഴം
സുപാരി	അടയ്ക്ക, പാക്ക
കേലാ	വാഴപ്പഴം, വാഴ
ജൗ	ബാർളിയരി
സേമ	അവര, പയർ
ബ്ബംഗന, ബ്ബാറ്റാ	വഴുതനങ്ങ
ചുക്നദ്ര	ബീറൻ രുട്ടു്,
	മധുരക്കിഴങ്ങു്
ജാമുന	ഞാവൽപഴം
ഗോമീ	മുട്ടക്കോസു്
ഗാജര	മുവന്നതരം
	മുള്ളക്കിഴങ്ങു്

കാजू	അണ്ടിപ്പരിപ്പ്
ഫൂലഗോभी	ഗോവിച്ചീരപ്പ
നാരിയൽ	നാളികേരം
ഖീരാ, കകड़ी	പെള്ളരിക്ക
ശരീഫാ	ആത്തച്ചക്ക
ഖജൂർ	ഇറുത്തപ്പഴം
അംജീർ	അത്തിപ്പഴം
ഫല	പഴം (ഫലം)
മേവാ	ഉണക്കിയ പഴങ്ങൾ
അനാജ ,	ധാന്യം
മുँग	ചെറുപയറു്
ചനാ	കടല
അംഗൂർ	പച്ചമുന്തിരിങ്ങ
സാഗ	ഇലക്കറി
അമരൂദ്	പേരക്ക, കൊയ്യാക്ക
കടവ്വ	പക്ക
മഗദ്ദ, ബീജ	വിത്തു് കുരു, കഴ
ബിൻഡി	വെണ്ടയ്ക്ക [മ്പു്
നാർവ്വ	ചെറുനാരങ്ങ
അമ	മാങ്ങ
ഖർവൂജ	തണ്ണീർത്താൽ
ബാജരാ	തിന, വരകു്
ജായഫൽ	ജാതിക്ക
തേൽ	എണ്ണ
ജൈതൂൻ	ഒലിവു് വൃക്ഷം
പ്യാജ	മുവന്നുള്ളി

നാർഗി	മധുരനാരങ്ങ
ധാൻ	നെല്ല്
മടർ	പട്ടാണിക്കടല
അലൂബോഖാരാ	ഒരുമാതിരി പഴം
നാശപാതി	സാവർജേൽപഴം
ജിലകാ	കായ്ക്കളുടെ തൊലി
അവ്ലാ	നെല്ലിക്ക
അനാസ	കൈതച്ചക്ക
ബേർ	ഇലമ്പപ്പഴം
അനാർ	മാതളവഴം
അലൂ	ഉരുളക്കിഴക്കു്
കടവ്വ	മത്തങ്ങ
മൂലി	മുളുക്കി
കിസമിസ	ഉണക്കിയ മുന്തിരി ങ്ങാപ്പഴം
ചാവൽ	അരി
ईख, गन्ना	കരിമ്പു്
തർകാരി	പച്ചക്കറിസാധനങ്ങൾ
തർവൂജ	തണ്ണീർമത്തങ്ങ, വത്തക്ക
गेहूँ	ഗോതമ്പു്

(15) ശരീരത്തിന്റെ

അവയവങ്ങൾ.

ടേഖനാ	കണ്ഠകാൽ, നരിയാണി
-------	------------------

बाँह, बाजू	മുഴംകൈ
बगल (സ്രീ)	കക്ഷം
पीठ (സ്രീ)	പുറം
चोंच (സ്രീ)	കൊക്കു
दाढ़ी	താടി
पेट	വയറു
खून, लहू	ചോര
शरीर; बदन,	ശരീരം
तन	
हड्डी	എല്ലു
अंतडियाँ(സ്രീ)	കുടലുകൾ
मगज़, दिमाग	തലച്ചോറു
छाती, स्तन	മാറിടം, മുല
गाल	കവിൾ
सीना, छाती	മാർച്ചിടം
ठोड़ी	താടി
कान	ചെവി
आँख (സ്രീ)	കണ്ണു
भौं (സ്രീ)	പുരികം
पलक (സ്രീ)	കണ്ണിമ, പക്ഷു
पपोटा	കണ്ണോള
चेहरा, मुख	മുഖം
अंगुली, उंगली	വിരൽ
मुट्ठी, घूसा	മുട്ടി
पैर	കാലു
माथा	നെറ്റി, മസ്തികം

बाल, केश	തലമുടി
सिर, सर	തല
दिल, हृदय	ഹൃദയം
चूतड़	അരക്കെട്ടു
खुर	കുളമ്പു
सोंग (സ്രീ)	കൊമ്പു
जबड़ा	അണ്ണാടി, താടിയെ
गुर्दा	മുത്രപിണ്ഡം [ല്ലു
घुटना	മുട്ടു
गोद (സ്രീ)	മടി
टाँग (സ്രീ)	കാലു
होंठ	ചുണ്ടു, അധരം
कलेजा	ഹൃദയം
कमर (സ്രീ)	അര
फेफड़ा	ശ്വാസകോശം
मन	മനസ്സു
मूँछ (സ്രീ)	മേൽമീശ
मुँह	വായു
नख, नाखून	നഖം
नाभि, नाफ	നാഭി
गर्दन (സ്രീ)	കഴുത്തു
पट्टा	തെരു
ठठरी	അസ്ഥിശൂടം
चमड़ा	തൊലി, തോൽ
तलवा	ഉള്ളംകാൽ
तिल्ली	പ്ലീഹ

പൂँള (സ്രീ) വാലു	
ഓസു	കണ്ണനീർ
ജാഘ (സ്രീ) തുട	
ഗലാ, കണ്ട	തൊണ്ട, കഴുത്തു്
ജ്വാന, ജീമ (സ്രീ) നാക്കു്	
ദാँത	പല്ലു്
സുँഭ	തുമ്പിക്കൈ
थन	മുല
रग	തരമ്പു്
पर	ചിറക്കു്
കലാई	കൈത്തണ്ടു്

(16) മൃഗങ്ങളുടേയും, പക്ഷി
കളുടേയും പേരുകൾ.

जानवर, पशु	മൃഗം
चींटी	ഉരമ്പു്
हिरन	മാൻ
घूस	പെരുച്ചാഴി, തൊ രപ്പൻ
चमगीदड़	വാച്ചൽ
हैवान	ജന്തു
रीछ, भालू	കരടി
चिड़िया (സ്രീ)	പക്ഷി
कुतिया (സ്രീ)	പട്ടി
भस	എരുമ
बैल	കാള

खटमल	കട്ടിൽമുട്ട
ऊँट	ഒട്ടകം
बिल्ली	പെൺപുച്ച
मवेशी	നാലുമാലിമൃഗം
मुर्गा	പുവൻകോഴി
मगर, घड़ियाल	മുതല
गाय	പതു
कौआ	കാക്ക
कोयल	കുയിൽ
कुत्ता	നായ്
गधा	കഴുത
पंडुक	പ്രാവ്
बतक	താരാവ്
हाथी	ആന
मछली	മത്സ്യം
पिस्सू	ചെങ്കു്
मक्खी	ഇഴച്ച
मेंढक	തവള
मुर्गी	പിടകോഴി
लामड़ी	പെൺകുറുക്കൻ
जुगनू	മിന്നാമിനുക്കു്
बकरा	കേരളാടു്
कीड़ा, मकोड़ा	പുഴ
गीदड़	കുറുന്നരി
चील	പരുത്തു്
जोंक	അട്ട

ചീതാ	പുലി
छिपकली	ഗൗളി, പല്ലി
टिंड़ी	വെട്ടുകിളി
चीलर	ഒരുമാതിരി ചെള്ളു
मच्छड़	കൊതുക്
नेवला	കീരി
बन्दर	കുരുട്ടു
चुहिया	ചുണ്ടെലി
खच्चर	കോവർകുഴുത
बुलबुल	ഒരുമാതിരി പക്ഷി
उल्लू	മുണ്ട
तांता	തത്ത, കിളി
मोर	മയിൽ
तीतर	ഒരുമാതിരി പക്ഷി, തിത്തരി
सूअर	പന്നി
कबूतर	മാടപ്രാവ്
शाही	മുള്ളൻപന്നി
भेड़	മട്ടാട്
चूहा	എലി
गैंडा	കാണ്ടാമൃഗം
बिच्छू	തേളു
भेड़	ചെമ്മരിയാട്
झींगा	ചെമ്മീൻ, കൊഞ്ചു
साँप	പാമ്പ്
चाहा	പുള്ളു

गौरैया	കുരികിൽ, ചടകം
मकड़ी	ചിലന്തി, എട്ടുകാലി
गिलहरी	അണ്ണാൻ
हंस	അരയന്നം
बारहसिंगा	കലമാൻ
बाघ	വ്യാഘ്രം
शेर	സിംഹം
कच्छुआ	ആമ
गीघ	കഴുകൻ
दीमक	ചെതൽ
कोड़ा	പുഴ, കുമി
भेड़िया	ചെന്നായ്

(17) ബന്ധുത്വം.

वाप-दादा	പുരുഷന്മാർ
बुआ	അമ്മന്റെ സഹോദരി
मौसी	അമ്മയുടെ സഹോദരി
मामी	അമ്മായി (അമ്മാവന്റെ ഭാര്യ)
चाची	അമ്മന്റെ സഹോദരഭാര്യ
भाई	സഹോദരൻ
साला	ഭാര്യയുടെ സഹോദരൻ

सरहज ഭാര്യായുടെ സഹോദരപത്നി
 भतीजी സഹോദരപുത്രി
 भतीजा സഹോദരപുത്രൻ
 भाभी, भावज, സഹോദരഭാര്യ
 भौजाई ,
 चचेरा भाई അച്ഛന്റെ സഹോദരപുത്രൻ
 ममेरा भाई അമ്മാവന്റെ മകൻ
 मौसैरा भाई അമ്മയുടെ സഹോദരപുത്രൻ
 फुफेरा भाई അച്ഛന്റെ സഹോദരിയുടെ പുത്രൻ
 चचेरी बहिन അച്ഛന്റെ സഹോദരന്റെ പുത്രി
 ममेरी बहिन അമ്മാവന്റെ പുത്രി
 मौसैरी बहिन അമ്മയുടെ സഹോദരിയുടെ പുത്രി
 फुफेरी बहिन അച്ഛന്റെ സഹോദരിയുടെ പുത്രി
 बेटा, लड़की മകൾ
 बहू പുത്രഭാര്യ
 समधी പുത്രഭാര്യയുടെ അച്ഛൻ
 समधिन പുത്രഭാര്യയുടെ അ
 बाप അച്ഛൻ [മ്മ

ससुर ഭാര്യയുടേയോ ഭർത്താവിന്റെയോ അച്ഛൻ
 नाना അമ്മയുടെ അച്ഛൻ
 दादा അച്ഛന്റെ അച്ഛൻ
 नानी അമ്മയുടെ അമ്മ
 दादी അച്ഛന്റെ അമ്മ
 नतिनी പുത്രിയുടെ പുത്രി
 पोती പുത്രന്റെ പുത്രി
 नाती പുത്രിയുടെ പുത്രൻ
 पोता പുത്രന്റെ പുത്രൻ
 खाविन्द, पति ഭർത്താവ്
 जेठ ഭർത്താവിന്റെ മുത്ത സഹോദരൻ
 सास ഭർത്താവിന്റെ അമ്മ, ഭാര്യയുടെ അമ്മ
 ननद ഭർത്താവിന്റെ സഹോദരി
 देवर ഭർത്താവിന്റെ ഇളയ സഹോദരൻ
 माँ, माता അമ്മ
 नातेदार, ബന്ധു
 रिश्तेदार
 सौत സപത്നി
 बहिन സഹോദരി
 साली ഭാര്യയുടെ സഹോദരി, ഭർത്താവിന്റെ സഹോദരി

बहनोई	സഹോദരിയുടെ ഭർത്താവ്
भाँजा	മരുമകൻ, സഹോദരിയുടെ പുത്രൻ
भाँजी	മരുമകൾ, സഹോദരിയുടെ പുത്രി
बेटा, लड़का	മകൻ
दामाद, जमाई	മകളുടെ ഭർത്താവ്
समधी	മകളുടെ ഭർത്താവിന്റെ അച്ഛൻ
समधिन	മകളുടെ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മ
सौतेला बाप	അച്ഛന്റെ മരുണാ നന്തരമുള്ള അമ്മയുടെ ഭർത്താവ്
सौतेली माँ	അച്ഛന്റെ മററ ഭാര്യ
चाचा	അച്ഛന്റെ സഹോദരൻ
मामा	അമ്മയുടെ സഹോദരൻ
मौसा	അമ്മയുടെ സഹോദരിയുടെ ഭർത്താവ്
फूफा	അച്ഛന്റെ സഹോദരിയുടെ ഭർത്താവ്
स्त्री, पत्नी, जोरू	ഭാര്യ

(18) തൊഴിൽക്കാര.	
नाई, हजाम	ക്ഷുരകൻ
फकीर,	ഭിക്ഷക്കാരൻ
मिश्रुक	
कसाई	കശാപ്പുകാരൻ
बढ़ई	മര ആശാരി
चमार, मोची	ചെരുപ്പുകുത്തി
रसोइया	അരിവെപ്പുകാരൻ
कुली	കൂലിക്കാരൻ
हकीम	വൈദ്യൻ
किसान	കൃഷിക്കാരൻ
मछुआ	മീൻപിടിത്തക്കാരൻ, മുക്കുവൻ
सोनार	തട്ടാൻ
पनसारी	പലചരക്കുവ്യാപാരി
साईस	കുതിരക്കാരൻ, അശ്വപാലകൻ
फेरीवाला	കൊണ്ടുനടന്നു സാമാനം വില്ക്കുന്നവൻ
लोहार	കൊല്ലൻ
राज	കല്ലണിക്കാരൻ
ग्वाला	ഇടയൻ
गवैया	സംഗീതക്കാരൻ
तेली	ചക്കാൻ, വണിയൻ

रंडी	വേശ്യ, വ്യഭിചാരിണി
मेहतर	തോട്ടി
नौकर	ഭ്രൂതൻ
गड़िया	ആട്ടിയൻ
दूकानदार	പിടിക്കാരൻ
दर्जी	തുന്നൽക്കാരൻ
चोर	കള്ളൻ
कसेरा	മുശാരി
सौदागर	കച്ചവടക്കാരൻ
धोबी	അലക്കുകാരൻ
जुलाहा	നെയ്തുതുകാരൻ

(19) ധാതുക്കളും, വില
യേറിയ കല്ലുകളും.

पीतल	പിച്ചള
कोयला	കല്ക്കരി
ताँबा	ചെമ്പ്
हीरा	വൈറക്കല്ല്, വജ്രം
पन्ना	മരതകം, പച്ചക്കല്ല്
सोना	സ്വർണ്ണം
लोहा	ഇരുമ്പ്
शीशा	ഈയം
चुम्बक	അയസ്കാന്തം
अबरक	അഭ്രം
पारा	രസം
मोती	മുത്തു്

लाल	പത്തുരാഗം, ചുവപ്പു കല്ല്
चाँदी	വെള്ളി
फौलाद	ഉരുക്ക്
गन्धक	ഗന്ധകം
जस्ता	നാകം

(20) മരുന്നുകളുടേയും, രോഗ
ഗങ്ങളുടേയും പേരുകൾ.

दमा	ഏക്കം, കാസറോഗം
पट्टी	കെട്ടുന്ന തുണിക്കുപ്പ
फोड़े	കുരുക്കൾ [ണം
हैज़ा	കാളറ, വിഷം, പിക്
सुन्नत	ചേലാകമ്മം, മുഹ മ്മദനാക്കാനുള്ള ഒരു കമ്മം

सर्दी, जुकाम	ജലദോഷം, നീരെള
कब्ज़	മലബന്ധം [ക്കം
क्षय	ക്ഷയം
खाँसी	ചുമ, കുര
मरोड़	തരിപ്പ്
इलाज	ചികിത്സ
दस्त	വയറിളക്കം
खुराक	നിത്യഭക്ഷണം
हज़म	ഭവനം
बीमारी, मर्ज़	രോഗം
चक्र	തലമുററൽ, ഭ്രമം

ദ്വാ	ഔഷധം
പേച്ചിശ	ഉഷ്ണാതിസാരം
മിർഗി	അപസ്താരം
ഗാശ	ബോധക്ഷയം, മോ ഹാലസ്യം

ജ്വര, बुखार	പനി
गठिया	പക്ഷവാതം, സന്ധി വാതം

सिरदर्द	തലവേദന
बदहज़मी,	
अपच	ഭവനക്കേട്
कामला	പിത്തക്കാമല, മഞ്ഞപ്പിത്തം

कोढ़	കുഷ്ഠം
मांतीझरा	അഞ്ചാംപനി, കരു
कै	ഛർദ്ദി [വൻ
मरहम	തൈലം, ക്ഷൗന്ദ്രം
दर्द	വേദന
लकवा	വാതം, പക്ഷവാതം
बवासीर	മുലക്കരു, അശ്ശസ്സം
गोली	ഗുളിക
फुंसी	മുഖക്കുരു
ताऊन	പ്ലേഗ്
ज़हर	വിഷം
लेप	ലേപം
जलाब	വിരോധനൗഷധം

दाद	വട്ടച്ചൊരി, പുഴക്കടി
चेचक	മന്യൂരി
सूजन	വീക്കം, നീരു്
घाव, ज़रूम	മറിവ്, വൃണം

(21) നിറങ്ങളുടെ
രേഖകൾ.

काला	കരുത്ത
नीला	നീല
भूरा	തവിട്ടനിറമുള്ള
रंग	നിറം
हरा, सब्ज़	പച്ച
खाक़ी	കാക്കിനിറമുള്ള
नील	നീലം
नारंगी,	മധുര നാരങ്ങയുടെ
केसरिया	നിറമുള്ള
गेहूँवा,	കാഷായനിറമുള്ള,
काषाय	കാവിനിറമുള്ള
बैंगनी	വഴുതിനങ്ങാ നിറ മുള്ള, വയിലറുന്ന്
लाल, सुख	മുവന്ന [റമുള്ള
गुलाबी	പനിനീർപ്പ നിറ മുള്ള, റോസ് നിറ
सफ़ेद	വെളുത്ത [മുള്ള
पीला, ज़र्द,	മഞ്ഞനിറമുള്ള
बसन्ती	

